

סליחות

ע"פ מנהג חב"ד

© Published and Copyright by Kehot Publications
Kfar Chabad, Israel

Purchase the complete annotated Selichot with English translation online:

www.chabad.org/316641

אֲשֶׁרִי¹ יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
 אֲשֶׁרִי הָעַם שֶׁכָּבָה לּוֹ, אֲשֶׁרִי הָעַם
 שִׁיחֲזָה אֶלְהִיו: תִּתְחַלֵּה לְדוֹר, אֲרוֹמְמֶךָ
 אֶלֹהֵי הַמַּלְאָךְ, וְאַבְרָכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
 בְּכָל־יּוֹם אַבְרָכְךָ, וְאַהֲלִלְךָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם
 וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין
 חֶקֶר: הוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מֵעַשְׂיֶיךָ, וּגְבוּרַתֶיךָ
 יִגִּידוּ: הֵדָר כְּבוֹד הַוָּדָךְ, וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
 אֲשִׁיחָה: וְעֲזוֹנוֹ נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וּגְדֹלְתֶךָ
 אֲסַפְּרֶנָּה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיְעוּ, וְצַדִּיקְתֶּךָ
 יִרְנְנוּ: חֲנּוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרְךָ אֲפִים וּגְדֹל־
 חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכָל, וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־
 מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מַעֲשֵׂיךָ, וַחֲסִידֶיךָ
 יִבְרַכּוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרַתֶךָ
 יִדְבְּרוּ: לְהוֹדִיעַ | לְבָנֵי הָאָדָם גְּבוּרַתֶיךָ,
 וְכְבוֹד הֵדָר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ, מַלְכוּת
 כָּל־עַלְמוֹם, וּמִמְשַׁלְתֶּךָ בְּכָל־דוֹר וָדָר:
 סוֹמֵךְ יְהוָה לְכָל־הַנְּפֹלִים, וְזוֹקֵף לְכָל־
 הַכַּפּוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹהֶיךָ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה

נותן

תו"א (א) תהלים פד ה: (ב) שם קמד טו: (ג) שם קמה א ואילך:
 הנהגות (1) סליחות הא' – מתחילין אחר ובסמוך לחצות לילה. בשאר הימים – באשמורת הבוקר
 – (ספר המנהגים, עמ' 54).

(2) הרבי יצא לסליחות לבוש בסירטוק משי ('אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי, עמ' כג).

(3) שליח ציבור מתעטף בטלית בלא ברכה ('לוח כולל חב"ד').

נוֹתַן לָהֶם אֶת־אֲכָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח אֶת־יָדָךְ,
 וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רְצוֹן: צְדִיק יְהוָה בְּכָל־
 דְּרָכָיו, וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְהוָה לְכָל־
 קְרָאִיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: רְצוֹן־
 יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת־כָּל־אֲהַבָּיו, וְאֵת כָּל־
 הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: תְּהַלֵּת יְהוָה יִדְבַר פִּי,
 וַיְבָרֶךְ כָּל־בְּשָׂר שֵׁם קְדֹשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וַאֲנַחְנוּ | נְבָרֶךְ יְהוָה, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ץ חצי קדיש:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלֵּךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיִּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּחַיִּיכוּן
 וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֶנְיָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְאִמְרוּן בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

לְךָ אֲדָנִי הִצְדָּקָה, וְלָנוּ בִּשְׁתַּת הַפְּנִים: מַה־נִּתְאֻוְּנָן
 וּמַה־נֶּאֱמַר מַה־נִּדְבַּר וּמַה־נִּצְטַדֵּק: נַחֲפֹשֶׁה
 דְּרַכֵּינוּ וְנַחֲקֵרָה וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יִמְיָנֶךָ פְּשׁוּטָה
 לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא־בַחֲסֵד וְלֹא־בְמַעֲשִׂים בָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ,
 כְּדָלִים וּכְרָשִׁים דְּפַקְנוּ דְלָתֶיךָ: דְלָתֶיךָ דְּפַקְנוּ רַחוּם

וחנון

תו"א (א) תהלים קטו יח: (ב) דניאל ט ז: (ג) ע"פ איכה ג לט: (ד) ע"פ בראשית מד טז: (ה) איכה
 שם מ (בשינוי): (ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): (ז) שמות לד ו:
 הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמנו (וזוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתבודך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמנו
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

וְחַנוּן, נָא אֱלֹהֵינוּ רִיקָם מִלְפָּנֶיךָ: מִלְפָּנֶיךָ מִלְכָּנוּ
רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה, עֲדִידָה כָּל־בֶּשֶׂר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כָּל־בֶּשֶׂר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
בָּאוּ נִשְׁתַּחֲוּהוּ וְנִכְרַעַהּ, נִבְרַכָה לְפָנֵי־יְהוָה עֲשֵׂנוּ: בָּאוּ שְׁעָרָיו |
בְּתוֹדָה חֲצֵרְתָיו בְּתֹהֳלָה, הוֹדוּלוּ בְּרָכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בְּרָכוּ אֶת־יְהוָה
כָּל־עַבְדֵי יְהוָה, הָעֹמְדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלֵילוֹת: שְׂאוּ־יָדְכֶם קֹדֶשׁ,
וּבְרָכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאֵה לְמִשְׁכְּנֹתָיו, נִשְׁתַּחֲוּהוּ לְהַדָּם רַגְלָיו: רוּמְמוֹ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַדָּם רַגְלָיו, קֹדֶשׁ הוּא: רוּמְמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַר קֹדֶשׁוֹ, כִּי־קֹדֶשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲוּוּ לִיהוָה
בְּהַר־רַתְּקֹדֶשׁ, חִירוֹ מִפְּנֵי כָּל־הָאָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹאֵה
בֵּיתְךָ, נִשְׁתַּחֲוּהוּ אֱלֹהֵיכֶל־קֹדֶשְׁךָ בְּיִרְאַתְךָ: נִשְׁתַּחֲוּהוּ אֱלֹהֵיכֶל
קֹדֶשְׁךָ וְנוֹדָה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתְּךָ, כִּי־הִגְדַּלְתָּ עַל־כָּל־
שִׁמְךָ אִמְרַתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהוָה, וְאַמְוֹנֶתְךָ
סְבִיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֹךְ לִיהוָה, יִדְמָה לִיהוָה בְּבָנָי אֱלֹהִים:
כִּי־גִדּוֹל אַתָּה וְעֵשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָדְךָ: כִּי־גִדּוֹל
מֵעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחַקִּים אַמְתְּךָ: גִּדּוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד,
וְלִגְדֻלְתּוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדּוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, נוֹרָא הוּא
עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גִּדּוֹל יְהוָה, וּמְלֹךְ גִּדּוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֵׂיךָ וּכְגִבּוֹרֹתֶיךָ: מִי לֹא
יִרְאֶה מְלֹךְ הַגּוֹיִם כִּי לֹךְ יֵאָתֶה, כִּי בְּכָל־חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מְלָכוֹתָם
מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גִּדּוֹל אַתָּה וְגִדּוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לֹךְ
זְרוּעַ עִם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזוּ יָדְךָ תְּרוֹם יְמִינְךָ: לֹךְ יוֹם אֶפְיֶיךָ לְיִלְהָ, אַתָּה
הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשִׁמְשֵׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקְרֵי־אָרֶץ, וְתוֹעֲפֵת הָרִים לֹ: מִי
יִמְלֹךְ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כָּל־תְּהִלָּתוֹ: לֹךְ יְהוָה הַגְּדֻלָּה
וְהַגִּבּוֹרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוֹד, כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, לֹךְ יְהוָה
הַמְּמַלְכָהּ, וְהַמְּתַנְשֵׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לֹךְ שָׁמַיִם אֶפְיֶיךָ אָרֶץ, תִּבְּל

ומלאה

תו"א (א) ברכות כח, ב: (ב) תהלים סה ג: (ג) ישעיה סו כג (בשינוי): (ד) תהלים פו ט: (ה) שם צה
ו: (ו) שם ק ד: (ז) שם קלד א-ב: (ח) שם קלב ז: (ט) שם צט ה: (י) שם ט: (כ) שם צו ט:
ל) שם ה ח (בשינוי): (מ) שם קלח ב (בשינוי): (נ) שם פט ט: (ס) שם ז: (ע) שם פו י:
פ) שם קח ה: (צ) שם קמה ג: (ק) שם צו ד: (ר) שם צה ג: (ש) דברים ג כד: (ת) ירמיה י
ז: (א) שם ו: (ב) תהלים פט יד: (ג) שם עד טז: (ד) שם צה ד: (ה) שם קו ב: (ו) דברי
הימים א כט יא: (ז) תהלים פט יב:

ומלאה אתה יסרתם: אתה הצבת בלגבולות ארץ, קיץ וחרף
אתה יצרתם: אתה רצצת ראשי לונתן, תתננו מאכל לעם לציים:
אתה בקעת מעין ונחל, אתה הובשת נהרות איתן: אתה פוררת
בעדך ים, שפרת ראשי תנינים עליהם: אתה מושל בגאות הים,
בשוא גליו אתה תשבחם: גדול יהוה ומהלל מאד, בעיר אלהינו
הרקדשו: יהוה אלהי ישראל ישב הכרבים אתה הוא האלהים
לבדה: אל נערץ בסוד קדשים רבה, ונרא על כל סביביו: ויודו
שמים פלאה יהוה, אפאמונתה בקהל קדשים: לנו נרננה ליהוה,
נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה, בזמרות נריע לו: צדק
ומשפט מכון בסאה, חסד ואמת יקדמו פניה: אשר יחדו נמתיק
סוד, בבית אלהים נהלך ברגש: אשר לו הים והוא עשהו, ויבשת
ידיו יצרו: אשר בידו גפש בלחי, ורוח כל בשר איש: הנשמה לה
והגוף פעלה, חוסה על עמלה: הנשמה לה והגוף שלה, יהוה עשה
למען שמה: אתאנו על שמה יהוה עשה למען שמה: בעבור כבוד
שמה, כי אלהינו ורחום שמה: למען שמה יהוה, וסלחת לעוננו כי
רבה הוא:

סלח לנו אבינו, כי ברב אולתנו שגינו.

מחל לנו מלפנו, כי רבו עונינו:

אלהינו ואלהי אבותינו:

איך נפתח פה לפניה דר מתווחים. באלו פנים נשפך שיחים:
געלנו נתיבותיה הישרים והנכוחים. דבקנו בתועבות
ובמעשים זנוחים: הלכנו אחרי משאות שוא ומדוחים.
והקשינו ערף והעזנו מצחים: זעמת בשלנו בית משכנות
מבטחים. חרב ופס ריח ניחוחים: מרדו וטלטלו כהנים
משוחים. יודעי ערך עולות וזבחים: פמה יסרתנו עלי ידי צירים
שלוחים. לא הקשבנו לשמוע למזבחים: מאז ועד עתה אנו
נרחים. נהרגים ונשחטים ונמפחים: שרדנו מתי מעט בין

קוצים

תו"א (א) תהלים עד יז: (ב) שם יד-טו: (ג) שם יג: (ד) שם פט י: (ה) שם מח ב: (ו) מלכים ב-
יט טו (בשינוי): (ז) תהלים פט ח: (ח) שם ו: (ט) שם צה א-ב: (י) שם פט טו: (כ) שם נה
טו: (ל) שם צה ה: (מ) איוב יב י: (נ) ירמיה יד ז: (ס) נחמיה ט לא (בשינוי): (ע) תהלים כה
יא (בשינוי): (פ) איכה ב יד: (צ) ישעיה לב יח (בשינוי): (ק) ע"פ דברים כו ה:

קֹוצִים בְּסוֹחִים. עֵינֵינוּ כְּלוֹת בְּלִי מְצֵא רְחוּם: פּוֹרְכֵי עַמְךָ
אֲשֶׁר לְבַל* שׁוֹחֲחִים. צָפַר וְעָרַב לְמָה מְצַלִּיחִים: קָמִים
לְמוֹלְךָ נְאֻצוֹת שׁוֹחֲחִים. רְצוּצִים בְּמָה אַתָּם בּוֹטְחִים** : שֶׁכֵּן עַד
וְקָדוֹשׁ צִפָּה בְּעֶלְבּוֹן אֲנוּחִים. תְּמוּכִים עֲלֶיךָ וּבְךָ מוֹתָאֲחִים:
בְּנוֹרְאוֹת יְמִינְךָ נוֹשָׁע לְנֻצְחִים. כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הִרְבִּים אָנוּ
בְּטוֹחִים:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הִרְבִּים אָנוּ בְּטוֹחִים. וְעַל־צְדָקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים
וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצַפִּים: אַתָּה הוּא מְלֶכֶךְ
אוֹהֵב צְדָקוֹת מְקַדֵּם. מַעֲבִיר עֲוֹנוֹת עִמּוֹ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאִיו. כּוֹרֵת
בְּרִית לְרֵאשׁוֹנִים, וּמְקִים שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אַתָּה הוּא שׁוֹרְדֵת בְּעֵנָן
כְּבוֹדְךָ עַל־הַר סִינַי וְהִרְאִיתָ דְרָכֵי טוֹבָה לְמִשְׁחָה עֲבָדְךָ. וְאַרְחוֹתֶי
חֲסִדֶיךָ גִלִּיתָ לוֹ. וְהוֹדַעְתָּנוּ כִּי אַתָּה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרָךְ אַפִּים
וְרַב־חֶסֶד וּמְרַבֵּה לְהַטִּיב. וּמְנַהִיג הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶעֱבִיר כְּל־טוֹבִי עַל־פְּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
לְפָנֶיךָ, וְחַנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אַחֲנִי וְרַחַמְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֲרָךְ אַפִּים אַתָּה וּבַעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתָ, וְדַרְךְ
תְּשׁוּבָה הוֹרִית: גְּדַלְתָּ רַחֲמֶיךָ וְחֲסִדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
וּבְכֻל־יְיוֹם לְזֵרַע יִדִּידֶיךָ: תִּפְּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אַתָּה
הוּא בַעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבַתְּפִלָּה פְּגִיעַךָ נִקְדָּם,
כְּהוֹדַעְתָּ לְעֵנָנוּ מְקַדֵּם: מִחֲרוֹן אַפְּךָ שׁוּב, כְּמוֹ בְּתוֹרַתְךָ
כְּתוּב: וּבְצַל כְּנָפֶיךָ נִחַסָה וְנִתְלַוְנָן, כְּיוֹם וַיִּרַד יְהוָה
בְּעֵנָן: תִּעֲבֹר עַל־פְּשַׁע וְתִמְחָה אִשָּׁם, כְּיוֹם וַיִּתְּנָב עִמּוֹ
שֵׁם: תִּאֲזִין שׁוֹעֲתָנוּ וְתִקְשִׁיב מְנוּ מֵאֲמָר, כְּיוֹם וַיִּקְרָא
בְּשֵׁם יְהוָה, וְשֵׁם נֶאֱמַר:

ויעבר

* כנראה מפני שינוי הצענזאר. בסליחה ישנה: למת. וי"ג: לעץ.

** נ"א: רצוצים בגלות וכה בוסחחים.

תו"א (א) ישעיה לג יב: (ב) ע"פ דברים כח לב: (ג) ישעיה נז טו: (ד) ע"פ תהלים מה ה: (ה) ע"פ
דניאל ט יח: (ו) ע"פ תהלים יא ז: (ז) ראה שמות לד ה: (ח) שם ו: (ט) שם לג יט: (י) קהלת
רבה ז, טו: (כ) שמות לב יב (בשינוי): (ל) ע"פ תהלים לו ח: (מ) שמות לד ה: (נ) ע"פ מיכה

ז יח:

הנהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – ('שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נָצַר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵוֹן וּפְשַׁע
וַחֲטָאָה וְנָקָה: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתֵּנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלִלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

אֲבָד חֲסִיד מִן־הָאָרֶץ וַיִּשָּׂר בְּאָדָם אֵין: אֵין־קוֹרָא בְּשִׁמְךָ בְּצַדִּיק
מִתְעוֹרָר לְהַחְזִיק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־גָמַר חֲסִיד כִּי־פָסוּ
אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עָמְדָה מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאָה־אֹר:
כִּי־עַם־יְהוָה הַחֶסֶד, וְהִרְבֵּה עֲמוֹ פְדוּת: וְהוּא יַפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל
מִכָּל עוֹנֹתָיו:

כָּרַחֵם אֲב על־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה,
עַל־עָמְדָה בְּרַכְתֶּךָ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשֹּׁנְבִילְנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִךְ יַעֲנֵנוּ כְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לְעוֹן הָעָם הַזֶּה בְּגִדְל חֲסִדֶּךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֲתָה
לְעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשֵׁם נֶאֱמַר:

וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלַּח־תִּי בְּדַבְרֶךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזוּנָה וּשְׁמַע, פִּקַּח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמַמְתֵּינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי | לֹא עֲלִצְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּיבִים: אֲדֹנָי | שְׁמָעָה, אֲדֹנָי | סִלַּח־תָּה,
אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֵּאֱחָר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי־שָׁמְדָה נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עָמְדָה:

אלקינו

תו"א (א) שמות לד ו'ז: (ב) שם ט: (ג) תהלים פו ה: (ד) מיכה ז ב: (ה) ישעיה סד ו' (בשינוי):
(ו) תהלים יב ב: (ז) שם לו י: (ח) שם קל ד'ח: (ט) שם קג יג: (י) שם ג ט: (כ) שם מו ח:
(ל) שם פד יג: (מ) שם כ י: (נ) במדבר יד יט: (ס) שם כ: (ע) דניאל ט יח'ט:
הגהגות (ו) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אלהינו ואלהי אבותינו:

אין מי יקרא בצדק. איש טוב נמשל כחֶדֶק. בקש רחמים
 בעד שחוקי הַדֶּק. בשום פנים אין בְּדֶק; גִּבֹר תָּמִים וְנֹבֵר
 אָפֶס. גָּמַר חֶסֶד וְצִדִּיק נִרְפֶּס. דוֹר עָנִי בַעֲוֹנוֹ נִתְפָּס. דְּרָכָיו
 לְהַגִּיד מִי יִחְפָּשׁ: הוֹסַפְנוּ בַחֲטָאֵינוּ חֶמֶה לְהַבְעִיר. הַמִּתְנַדְּבִים
 כִּבְנֵי בֵית לְהַפְעִיר. וְמָה יַעֲצֵר־כַּח רַב וְצַעִיר. וְהוּי וּפְלֵל לְקַדְיֵשׁ
 וְעִיר: זְחֻלְתֵּי וְאִירָא בְּעַד מַחֵן. זַעַק לַחֲוֹת לַחֹקֵר בְּבוֹחֵן. חֶסֶד
 חֶסֶד וְיִתּוֹר צַחֵן. חֵן אִיךָ אִמְצָא בְּתַחֵן: טוֹב לְקוֹרְאִיךָ בְּנִפְשׁ
 רַהֵב. טָרַחַם נְשׂוּא וּלְכַלְכֵּל יַהֵב. יִקַּר חֶסְדְּךָ עָלַי יוֹרְהֵב. יַעַן
 קוּלִי לְהַאֲזִין בְּאַהֵב: כְּהַגֵּן מִדּוֹת וּבַתְּפִלָּה שְׁלָם. כְּלֶקֶן וְרִגְלִי
 וְלֹא כְנָלָם. לְהַחֲשֵׁב נִגְדֶּךָ דַּבְּאֵי מְלַהֲפָלָם. לְרוֹחֲתִי זְכָרָה
 רַחֲמִיךָ מִהַתְעַלֵּם: מְרַבִּים צָרְכֵינוּ וְאֵין לְהַאֲמַר. מְקוֹצֵר דַּעַה
 וּמְרוֹב מְמַר. נִגְדֶּךָ הַפֵּל יוֹצֵר חוֹמֵר. נוֹהֵג וְרוֹעֵה צֶל וְשׁוֹמֵר:
 שׁוֹרְדֵנוּ כְּתוֹרֵן חַר בְּדוֹדֵנוּ. סָחִי וּמָאוֹס הוֹשֵׁם כְּבוֹדֵנוּ. עֲנֵנוּ
 וְתַנְנוּ מַחֲתִיהַ בְּשַׁעֲבוֹדֵנוּ. עוֹד לְמַנְיֶנְךָ בְּקִשׁ אֲבוֹדֵינוּ: פְּקַדַת נִגְעֵי
 תּוֹכְחוֹתֶיךָ שְׁבוּטִים. פְּוֹרִים פְּרוּדִים וּבְגוּיִם עֲבוּטִים. צָפְנָם
 בְּסֶסְךָ מְרִיב וְשִׁפְטִים. צְפִיתַת תְּפַאֲרֶתְךָ לָמוּ מִבְּטִים: קוֹל כְּתֶךָ
 לְהַב חוֹצֵב. קָצֵב טוֹב וְחַלּוּפוֹ קוֹצֵב. רַעִיךָ דוּפְקִים בְּקוֹל עֲצֵב.
 רְצוֹת נִדְבָתָם וּבְקֶרְפָּם הַתִּיצֵב: שׁוֹקְדִים בְּצוּם לָבָם לְהַכְנִיעַ.
 שְׂאוּנָם מוֹעֵם בְּחִדְרֶיךָ תַצְנִיעַ. תּוֹבְעִים בְּלַחֵשׁ שְׁפָה לְהַנִּיעַ.
 תַּאֲוֹתָם אֵל גַּא תַמְנִיעַ: שְׁמֶךָ אֱלֹהִים חַיִּים מִתְּפַאֲרַר. לְחַיִּים
 טוֹבִים מִמֶּךָ נִשְׂאֵר. מְקוֹר חַיִּים עִמְךָ מִתְּפַאֲרַר. הַבִּיטָה וְעֲנֵנוּ
 וְעֵינֵינוּ הָאֵר:

אל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
 עוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
 לַחֲטָאִים וְסִלִּיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
 וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמוֹל. אֵל הַזּוֹרֵת לָנוּ לֹמֵר שְׁלֵשׁ

עשרה

תו"א א) תהלים יב ב: ב) דברי הימים ב ה (בשינוי): ג) ראה דניאל ד י ורש"י: ד) איוב לב
 ו: ה) תענית טו, א: ו) איכה ג מה: ז) תהלים לו י (בשינוי): ח) ע"פ שם יג ד: ט) ויקרא
 רבא כט, ו: י) ראש השנה יז, א: כ) תהלים קג ו (בשינוי): ל) ראה ראש השנה יז, ב:

עֲשֶׂרָה, זָכַרְלָנוּ תְּיִוֵם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, כְּהוֹדַעְתָּ לָעֵנֹו
מִקְדָּם, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב וַיִּרְדַּ יְהוָה בְּעֵנֶן וַיִּתְנַצַּב עִמּוֹ שֵׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵוֶן וּפְשַׁע
וְחַטָּאת וְנִקְיָה: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלֵתָנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֱבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלֵלָנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרָאִיךָ:

אֶל־תָּבוֹא בְּמִשְׁפַּט עִמָּנוּ כִּי לֹא־יִצְדַק לְפָנֶיךָ כְּלִי־חַי: תָּבוֹא לְפָנֶיךָ
תִּפְלֵתָנוּ, וְאַל־תִּתֵּעַלֵם מִתַּחֲנֻתֵנוּ: תָּבוֹא לְפָנֶיךָ אֲנִקַּת אִסִּיר
כַּגְּדָל זְרוּעֶךָ הוֹתֵר בְּנֵי תְּמוּתָה: אֲדָנִי שִׁמְעָה בְּקוֹלֵנוּ, תִּהְיֶינָה אוֹזְנֶיךָ
קֹשֶׁבוֹת רְקוֹל תַּחֲנוּנֵינוּ: תִּהְיֶי נָא אוֹזְנֶיךָ־קֹשֶׁבוֹת וְעֵינֶיךָ פְּקוּחוֹת
עַל־עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל:

כְּרַחֵם אֱבִי עַל־בָּנָיִם, בֵּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיְהוָה הִישׁוּעָה,
עַל־עַמֶּךָ בְּרַכְתֶּךָ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אֲדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרָאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לְעוֹן הָעַם הַזֶּה כַּגְּדָל חֶסְדֶּךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֵתָה
לְעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהַ: וְשֵׁם נֹאמַר:

וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלַּח־תִּי בְּדַבְּרֶךָ:

הט"ה

תו"א (א) שמות לד ה: (ב) שם ז: (ג) שם ט: (ד) תהלים פו ה: (ה) שם קמג ב (בשינוי): (ו) שם פח
ג (בשינוי): (ז) שם נה ב (בשינוי): (ח) שם עט יא: (ט) שם קל ב (בשינוי): (י) נחמיה א ו:
כ) ירמיה לב יט (בשינוי): (ל) תהלים קג יג: (מ) שם ג ט: (נ) שם מו ח: (ס) שם פד יג:
ע) שם כ י: (פ) במדבר יד יט: (צ) שם כ:
הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).
(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

הָטָה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֵעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמִמְתֵּינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי | לֹא עַל־צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמָעָה, אֲדֹנָי | סִלְחָה,
אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֱלֹהֵי־אֲחֵרִי, לְמַעַן אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

תְּבוֹא לְפָנֶיךָ שׁוֹעֵת חַנוּן. תְּהִי נָא אֲזַנְךָ־קֹשֶׁבֶת תַּחֲנוּן. שְׁמָעָה
יְהוָה | צַדִּיק הַקְּשִׁיבָה רַחוּן. שֶׁר מִיִּשְׂרָאֵל וּמַעֲלִים
מֵרַחוּן: רֹאשׁ לְהָרִים גְּבֻלָּמֵנוּ בּוֹשָׁנוּ. רִיחַ נִרְדְּנוּ כִּי הִבְאֵשָׁנוּ.
קִלְקַלְנוּ יִשְׂרָאֵל וְתוֹרוֹת שְׁבִשָׁנוּ. קָרַקַע פָּנֵינוּ בְּכֵן כְּבִשָׁנוּ:
צָרוּמָצוֹק מִכְּלִצֵּד. צָאן גִּדְחָה מֵאֵין מְצַד. פָּנָה לְיָמִין וַיִּגְזֹר
מַעֲצָד. פֶּחַד מִשְׂמַמָּאֵל וְצִיד הַצֵּד: עֵינֶיךָ רֹאוֹת תְּהִינֶנָּה
פְּקוּחוֹת. עֹנֵי וְעֹנֵי מְצָרוֹת הַמְּתוּחוֹת. סֶפֶד לְרִנָּה וְלִרְצוֹי
תּוֹכְחוֹת. סְבוֹת וְהַפֶּךָ בְּדַרְכֶיךָ הַנְּכֹחוֹת: גִּתְנָנוּ בַּעֲוֵנוֹתֵינוּ לְשָׁבִי
וּלְבוּזָה. נַחְנוּ מְלַכֵּינוּ כְּהִנֵּנוּ לְבוּזָה. מָרוֹם נִכְבְּדוֹת וְאֶהְבָּה עֲזָה.
מִגֵּרָתָ לְאֶרֶץ וּלְשָׁמָּה וּלְעֲזָה: לֹא חָלֵינוּ פָּנֶיךָ לְהַפִּיל תַּחֲנָנָה.
לְהַשְׁפִּיר בְּאַמְתֶּךָ מַעֲלוֹת צַחֲנָה. כָּלֵינוּ כְּסוּדוֹם בְּשִׁפְלָ קוֹל
הַטְּחָנָה. כְּמַעֲט רַנֵּעַ לִוְלֵי תַחֲנָנָה: יִתֵּר הַפְּלִטָה לְהַשְׁאִיר חֶסֶד.
יִסֹּד וַיְגַדֵּר תַּתָּה וּכְנִסְתָּ. שְׁלֹטְתָנוּ כִּנְגַד שְׁלֹשׁ מְאֻסְתָּ. טִירַת
כּוֹסֶף בְּגִלְלָנוּ רְמֻסְתָּ: חָבַל חִבְלָנוּ מַעַל לְמַעַל. חִבְלָנוּ מַעוֹל
אֶל־עוֹל. זְכוּר צִוִּיתָ בְּלֵי לְגַעוֹל. זְרוּיִם לְקַבֵּץ וְכֵם לְבַעוֹל: וְאַתָּה
אַחֲרֵי כָל־הַבָּא. וְדַאֵי וְצִדִּיק וְלָנוּ הַדְּבָה. הַיּוֹם כְּמֵאֵז בְּלֵי סִבָּה.
הִנְנוּ לְפָנֶיךָ בְּאַשְׁמָה רַבָּה: דָּלַת עִם לְקָלָם וְחַרוּף. דְּחוּפִים
סְחוּפִים נְתוּנִים לְטַרוּף. גְּלוֹת וְשַׁעֲבוּד בְּנִסְיוֹן וְצַרוּף. גְּלָגַל
בְּחֶסֶד לְסִלְיָה וְטַרוּף: בְּרַחֲמֶיךָ עוֹד בְּרַבּוֹת עֵתִים. בְּךָ נוֹשַׁע
קַיִם וְהוֹשַׁעֵתִים. אֱלֹהֵי מְרַחוּק יִבְאוּ בְּתִים. וְאֱלֹהֵי מְצַפּוֹן צִיִּים
וּבְתִים: שְׁלָךְ הֵם עֲבָדֶיךָ וְעַמְּךָ. לִבְבִי קָדָם מְנַעֲמֶיךָ.

משכנו

תו"א (א) דניאל ט יח"ט: (ב) נחמיה א ו: (ג) תהלים יז א (בשינוי): (ד) ע"פ סנהדרין יט, ב:
(ה) תהלים קיט קמג: (ו) דניאל ט יג (בשינוי): (ז) קהלת יב ד: (ח) ראה יומא ט, ב: (ט) נחמיה
א ז: (י) ע"פ במדבר ה ו: (כ) דברי הימים"ב כח יג (בשינוי): (ל) ע"פ מלכים"ב כד יד:
(מ) הושע א ז: (נ) ישעיה מט יב: (ס) דניאל יא ל (בשינוי):

מִשְׁכְּנוֹ אֶחָרִיךָ שִׁימְנוּ בְּרִשְׁוֹמֶיךָ. הַכֹּל תִּפְצִים לִירְאֵה אֶת־
 שְׁמֶךָ: הִקְטַן לְאַלֶּף גִּדְל רְחוּמֵנוּ. וְהִצְעִיר לְגוֹי לְהַעֲצִים
 בְּתַחֲמוּמֵנוּ. יַחַד בְּכָל־צַדִּיקוֹתֶיךָ לְרַחֲמֵנוּ. יֵשֶׁב נָא אַפְּךָ וּתְנַחֲמֵנוּ:
 אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל פְּסֵי רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחַסִּדוֹת, מוֹחֵל
 עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֵאשֹׁן רֵאשֹׁן, מְרַבֵּה מְחִילָה
 לַחַטָּאִים וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עוֹשֶׂה צַדִּיקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
 וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמֹל. אֵל הַזְּרִית לָנוּ לֹמֵר שְׁלֹשׁ
 עֲשָׂרָה, וְכִרְזָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, כְּהוֹדַעְתָּ לָעָנּוּ
 מִקְדָּם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְנַצֵּב עִמּוֹ שָׁם
 וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאַלְפִים נִשְׂא עוֹן וּפְשַׁע

וְחַטָּאָה וְנִקְיָה: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלִלָנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אָתָּה
 אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֶיךָ:

כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנִים, כֵּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהְוֶה תִּישׁוּעָה,
 עַל־עַמְּךָ בְּרַכְתָּהּ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלֵנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בַּטַּח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ כִּי־יִקְרָאנוּ:

בְּמוֹצָאֵי מְנוּחָה קַדְמֹנָה תִּתְחַלֶּה. הַט אֲזַנְךָ מִמְרוֹם
 יוֹשֵׁב תִּתְחַלֶּה. לְשִׁמְעַע אֶל־הַרְנָה וְאֶל־הַתְּפִלָּה:

את

תו"א א) שיר השירים א ד (בשינוי): ב) נחמיה א יא (בשינוי): ג) ע"פ ישעיה ס כב: ד) ע"פ שם
 יב א: ה) ויקרא רבה כט, ו: ו) ראש השנה יז, א: ז) תהלים קג ו (בשינוי): ח) ראה ראש
 השנה יז, ב: ט) שמות לד ה: י) שם ר"ז: כ) שם ט: ל) תהלים פו ה: מ) שם קג יג:
 נ) שם ג ט: ס) שם מו ח: ע) שם פד יג: פ) שם כ י: צ) ע"פ שם כב ד: ק) מלכים"א ח כח:
 הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – ('שערי אפרים' שער
 ה סעיף קז).
 2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אֶת־יָמַינְךָ עֲזוּ עֲזֹרָתָהּ לַעֲשׂוֹת חַיִּיל. בְּצַדֶּךָ נֶעֱקֵד וְנִשְׁחַט
תְּמֹורוֹ אֵיל. גִּנְנֵן נָא גִזְעוּ בְּזַעְמְכֶם בְּעוֹד לַיִל.

לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵי־הַרְנָה וְאֱלֹהֵי־תַפְלָה:

דְּרַשׁ נָא הוֹרְשֵׁיךָ בְּדִרְשָׁם פְּנִיךָ. הִדְרַשׁ לָמוּ מִשְׁמֵי
מְעוֹנָךָ. וּלְשׁוֹעַת חַנוּנִם אֱלֹהֵי־תַעֲלָם אֲזַנְךָ.

לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵי־הַרְנָה וְאֱלֹהֵי־תַפְלָה:

זוּחֲלִים וְרוֹעֲדִים מִיּוֹם בּוֹאֶךָ. חָלִים כְּמִבְפִּירָה מַעֲבֵרַת
מִשְׁאֶךָ. מִטְנוּפָם מָחָה נָא וְיִוְרוּ פְלִאֶךָ.

לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵי־הַרְנָה וְאֱלֹהֵי־תַפְלָה:

יּוֹצֵר אֶתְּהָ לְכָל־יְצִיר נוֹצֵר. בּוֹנֵנֶתָ מֵאֵז תִּרְפָּה לְחַלְצָם
כְּמִצָּר. לְחַנְנֵם חַנּוּם מֵאֲוֶצֶר הַמְּנַצֵּר.

לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵי־הַרְנָה וְאֱלֹהֵי־תַפְלָה:

מָרוֹם אִם עֲצָמוּ פִשְׁעֵי קְהִלְךָ. נָא סַגְּבֵם מֵאֲוֶצֶר הַמוֹכֵן
בְּזִבּוּלְךָ. עֲדִיךָ קָחוּן חַנּוּם בְּאִים אֵלֶיךָ.

לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵי־הַרְנָה וְאֱלֹהֵי־תַפְלָה:

פְּנֵה נָא אֱלֹהֵי־תְלָאוֹת וְאֵל לַחֲטָאוֹת. צַדִּיק צוֹעֵקְךָ
מִפְּלִיא פְּלָאוֹת. קָשָׁב נָא חַנוּנִם אֱלֹהִים יְהוָה צְבָאוֹת.

לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵי־הַרְנָה וְאֱלֹהֵי־תַפְלָה:

רְצֵה עֲתִירְתֶּם בְּעַמְדָם בְּלִילוֹת. שְׁעָה נָא בְּרִצּוֹן בְּקִרְבֵּן
כָּלִיל וְעוֹלוֹת. תִּרְאֵם נִסִּיךָ עֲשֵׂה גְדִלוֹת.

לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵי־הַרְנָה וְאֱלֹהֵי־תַפְלָה:

בְּמוֹצָאֵי מְנוּחָה קִדְמָנוּךָ תַּחֲלָה. הֵט אֲזַנְךָ מִמָּרוֹם יוֹשֵׁב
תַּחֲלָה. לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵי־הַרְנָה וְאֱלֹהֵי־תַפְלָה:

אֵיל

תו"א (א) מלכים"א ח כח: (ב) ע"פ איכה ג נו: (ג) ע"פ תהלים פט ו: (ד) ראה שמות רבה מה, ו:
(ה) ע"פ ישעיה נז טו: (ו) תהלים נט ו (בשינוי): (ז) איוב ה י: (ח) ע"פ תהלים כב ד:

אל מלך יושב על כסא רחמים ומתנהג בתסודות,
 מוחל עונות עמו, מעביר ראשון ראשון, מרבה
 מחילה לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם
 כל־בשר ורוח, לא כרעתם תגמול. אל הורית לנו
 לומר שלש עשרה, זכר־לנו היום ברית שלש עשרה,
 כהודעת לענו מקדם, כמו שכתוב ויֵרד יהוה בענן
 ויתנצב עמו שם ויקרא בשם יהוה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

ויעבר יהוה | על־פניו ויקרא

יהוה | יהוה אל רחום ותנון ארך אפים ורחי־סד
 ואמת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע
 וחס־אה ונקח: ע"כ

וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו:

סלח־לנו אבינו כי חטאנו. מחל־לנו מלפנו כי פשענו: כִּי־אתה
 אדני טוב וסלח, ורחי־סד לכל־קראיך:

כָּרַחֵם אב על־בנים, בן תרחם יהוה עלינו: ליהוה תישועה,
 על־עמך ברכתך סלה: יהוה צבאות עמנו, משגב־לנו
 אלהי יעקב סלה: יהוה צבאות, אשרי אדם בטח בך: יהוה
 הושיעה, המלך יעננו ביום־קראנו:

אֶל־תזכר־לנו עונות ראשונים, מהר יקדמונו רחמיך, כי דלוננו
 מאד: חטאות נעורינו | ופשעינו אֶל־תזכר כחסדך זכר־לנו
 אתה, למען טובך יהוה:

זָכַר רחמיך יהוה וחסדיך, כי מעולם המה: זכרנו יהוה ברצון עמך,
 פקדנו בישועתך: זָכַר עֲדַתְךָ | קְנִיַתְךָ, קָדַם נְאֻלֶּת־שְׁכֵמֵךָ

נחלתך

תו"א א) ויקרא רבה כט, 1: ב) ראש השנה יז, א: ג) תהלים קג ו (בשינוי): ד) ראה ראש השנה יז, ב: ה) שמות לד ה: ו) שם רז: ז) שם ט: ח) תהלים פו ה: ט) שם קג יג: י) שם ג ט: כ) שם מו ח: ל) שם פד יג: מ) שם כ י: נ) שם עט ח: ס) שם כה ז (בשינוי): ע) שם ו: פ) שם קו ד (בשינוי): צ) שם עד ב: הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער ה סעיף קז). 2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

נחלתך, הריציון זה | שכנת בו: זכור יהוה חבת ירושלים, אהבת ציון אליתשפת לנצח: אלה תקום תרחם ציון, פיעת לחננה בייבא מועד: זכר יהוה | לבני אדם, את יום ירושלים, האמרים ערו | ערו עד היסוד בה: זכר לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך אשר נשבעת להם בך ותדבר אלהם ארבה את זרעכם ככוכבי השמים, וכל הארץ הזאת אשר אמרתי אתן לזרעכם ונחלו לעלם: זכר לעבדיך לאברהם ליצחק וליעקב, אריתפן אריתפן קשי העם הזה ואריתשעו ואליתטאתו: אלנא תשת עלינו חטאת, אשר נואלנו ואשר חטאנו: חטאנו צורנו סלחלנו יוצרנו:

זכור לנו ברית אבות כאשר אמרתי, וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר: זכור לנו ברית ראשונים כאשר אמרתי, וזכרתי להם ברית ראשנים, אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים, לעיני הגוים להיות להם לאלהים אני יהוה: עשה עמנו כמו שהבטחתנו, ואף גמיות בהיותם בארץ איביהם לאמאסתים ולא געלותים לכלתם להפר בריתי אתם, כי אני יהוה אלהיהם: השב שבותנו ורחמנו כמה שפיתוב, ושב יהוה אלהיך את שבותך ורחמך, ושב וקבצך מפליהעמים אשר הפיצך יהוה אלהיך שמה: קבץ נדחינו כמה שפיתוב, אסיהיה נדחך בקצה השמים, משם יקבצך יהוה אלהיך ומשם יקחך: מחה פשעינו כעב וכענן כמה שפיתוב, מחתי כעב פשעיך וכענן חטאותיך, שובה אלי כי גאלתיך: מחה פשעינו למענה כאשר אמרתי, אנכי אנכי הוא מחה פשעיך למעני ורחמתיך לא אזכר: הלבן חטאינו בשלג וכצמר כמה שפיתוב, לכו נא ונוכחה יאמר יהוה, אסיהיו חטאיכם בשנים בשלג ירבינו, אסיהדימו בתולע כצמר יהיו: זרוק עלינו מים טהורים וטהרנו כמה שפיתוב, וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם, מפל טמאתיכם ומפל גלויתיכם אטהר אתכם: רחם עלינו ואל תשחיתנו כמה שפיתוב, כי אל רחום יהוה אלהיך לא ירפך ולא ישחיתך, ולא ישפח את ברית אבותיך אשר נשבע להם: מול אתילבבנו

לאהבה

תו"א (א) תהלים עד יט: (ב) שם קב יד: (ג) שם קלו ז: (ד) שמות לב יג: (ה) דברים ט כז: (ו) במדבר יב יא: (ז) ויקרא כו מב: (ח) שם מה: (ט) שם מד: (י) דברים ל ג: (כ) שם ד: (ל) ישעיה מד כב: (מ) שם מג כה: (נ) שם א יח: (ס) יחזקאל לו כה: (ע) דברים ד לא:

לְאַהֲבָה אֶת־שִׁמְךָ כְּמֵה שְׂפָתוֹב, וְכֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־לִבְךָ
וְאֶת־לִבְבּוֹ זָרַעְךָ, לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ
לְמַעַן חַיִּיד: הַמְצֵא לָנוּ בְּבִקְשָׁתֵנוּ כְּמֵה שְׂפָתוֹב, וּבְבִקְשָׁתֵנוּ מִשֵּׁם
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִצָּאתִי, כִּי תִדְרָשְׁנוּ בְּכָל־לִבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ:
תְּבִיאֵנוּ אֶל־הַר קְדֹשְׁךָ וְשִׁמְחָנוּ בְּבֵית תְּפִלָּתֶךָ כְּמֵה שְׂפָתוֹב,
וְהִבִּיאֵנוּ אֶל־הַר קְדֹשִׁי וְשִׁמְחָתִים בְּבֵית תְּפִלָּתִי, עוֹלֵתֵיהֶם
וּבְחֵיהֶם לְרִצּוֹן עַל־מוֹבְחֵי, כִּי בֵיתִי בֵית־תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל־הַעַמִּים:

פּוֹתַחֵין הָאָרוֹן וְאוֹמְרִים פְּסוּק אַחַר פְּסוּק, חוֹזֵן וְקָהֵל, עַד אֵל תְּעוֹבְנוּ וְלֹא עַד בְּכֻלָּל:

שְׁמַע קוֹלָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל
בְּרַחֲמִים וּבְרִצּוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:

הִשִּׁיבֵנוּ יְהוָה | אֱלֹהֶיךָ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יְמֵינוּ בְּקָרָם:
אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קְדֹשְׁךָ אֶל־תִּפְקַח מִמֶּנּוּ:
אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ לְעֵת זְקָנָה כְּכֹלוֹת בָּחֵנוּ אֶל־תִּעֲזוֹבֵנוּ:
אֶל־תִּעֲזוֹבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֶל־תִּרְחַק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְמוֹכָה
וְיִרְאוּ שְׂנְאֵינוּ וְיִבְשׂוּ בִּי־אֶפְתָּה יְהוָה עֲזַרְתֵּנוּ וְנַחֲמָתֵנוּ: אֲמַרְיֵנוּ הַאֲזִינָה |
יְהוָה בִּינָה הִגִּינָנוּ: יְהוּ לְרִצּוֹן | אֲמַרְיֵינוּ וְהִגִּינֵן לִבְנוּ לְפָנֶיךָ, יְהוָה
צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ: כִּי־יִרְךָ יְהוָה הוֹחֵלָנוּ, אֶתְּהָ תַעֲנֶה אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ:

סוּגְרִין הָאָרוֹן:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תָּבוֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ, וְאֶל־תִּתְעַלֵּם
מִתְחַנְתֵּנוּ, שְׂאִין אָנוּ עֲזֵי פָנִים וְקָשִׁי עֲרָף, לֹא־מַר לְפָנֶיךָ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אָנְחָנוּ וְלֹא חֲטָאנוּ, אֲבָל אָנְחָנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חֲטָאנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בְּגִדֵנוּ. גּוֹלָנוּ. דְּבַרֵנוּ דְּפִי. הֶעֱוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. זָרְנוּ.
חֲמָסָנוּ. מְפִלָּנוּ שְׁקָר. יַעֲצֵנוּ רָע. בּוֹבְנוּ. לְצָנוּ.

מִרְדְּנוּ

תו"א (א) דברים ל ו: (ב) שם ד כט: (ג) ישעיה נו ז: (ד) איכה ה כא: (ה) תהלים נא יג (בשינוי):
(ו) שם עא ט (בשינוי): (ז) שם לח כב (בשינוי): (ח) שם פו יז (בשינוי): (ט) שם ה ב
(בשינוי): (י) שם יט טו (בשינוי): (כ) שם לח טז (בשינוי): (ל) שם פח ג (בשינוי): (מ) שם
נה ב (בשינוי): (נ) ע"פ דברים כח נ: (ס) ע"פ שמות לד ט: (ע) יומא פז, ב (בשינוי):
(פ) תהלים קו ו: (צ) שם (בשינוי): (ק) ע"פ שם קיט סט:
הגהגות (1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).
(2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי
סדר האיב (מנהגי הרבי).

מְרַדְּנֵנוּ. נֹאצְּנֵנוּ. סָרְרָנוּ. עֹיְנֵנוּ. פִּשְׁעֵנוּ. צָרְרָנוּ. קִשְׁיֵנוּ עֲרָף.

רִשְׁעֵנוּ. שַׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲתֵעֵנוּ:

סָרְנוּ מִמַּצֹּתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוֶה לָנוּ: וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, כִּי־אָמַת עֲשִׂיתָ וְאַנְחָנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עַם. בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשׁוֹשׁ. דָּוָה לִבְנוּ
בַּחֲטָאֵינוּ. הִחֲבַל אוֹיְבֵינוּ. וּנְפָרַע פְּאָרְנוּ. זָבַל בַּיִת מִקֶּדְשֵׁנוּ.
חָרַב בְּעוֹנֵינוּ. טִירְתָּנוּ הֵיחָה לְשִׁמָּה. יוֹפִי אֲדָמְתָנוּ לְזָרִים. פָּחַנו
לְנִכְרִים:

וְעַדִּין לֹא שָׁבְנוּ מִטְּעוֹתֵינוּ. הֵיךְ נַעֲזִי פָּנֵינוּ וְנִקְשָׁה עַרְפָּנוּ, לוֹמַר
לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא
חֲטָאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חֲטָאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשָׂקוּ עֲמָלָנוּ. מִמִּשְׁךָ וּמִמּוֹרֵט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עֲלֵנוּ.
סָבְלָנוּ עַל שִׁכְמֵנוּ. עֲבָדִים מְשָׁלוּ בָנוּ. פָּרַק אִין מִיָּדָם.
צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאוּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמָתָ מִמֶּנּוּ בְּעוֹנֵינוּ.
שָׁבְנוּ מֵאַחֲרֶיךָ. תַּעֲזֵנוּ וְאַבְדָּנוּ:

מְשִׁיחַ צִדְקָה אָמַר לְפָנֶיךָ, שְׁגִיאוֹת מִיְּיָבִין, מִנְּסֻתְרוֹת נִקְנִי: נִקְנוּ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִכָּל־פִּשְׁעֵינוּ וְטַהֲרָנוּ מִכָּל־טְמֵאוֹתֵינוּ,
וְזוֹק עֲלֵינוּ מִיָּם טְהוֹרִים וְטַהֲרָנוּ, כַּפְּתוֹב עַל־יַד גְּבִיאָךְ, וְזָרְקֵתִי
עֲלֵיכֶם מִיָּם טְהוֹרִים וְטַהֲרָתֶם, מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־נִצְלוֹלֵיכֶם
אֲטַהֵר אֶתְכֶם:

דְּנִיאל אִישֵׁי־חַמּוֹדוֹת שׁוֹעַ לְפָנֶיךָ, הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמַע,
פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שִׁמְמַתֵּינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ
עָלֶיךָ, כִּי | לֹא עַל־צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּגֵינוּ לְפָנֶיךָ,
כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדָנִי | שְׁמַעַה, אֲדָנִי | סִלְחָה, אֲדָנִי
הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תִּאֲחַר, רָמַעְנָךְ אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ
וְעַל־עַמְּךָ:

עזרא

תו"א (א) ע"פ תהלים קיט לט: (ב) איוב לג כו (בשינוי): ג) נחמיה ט לג: ד) ע"פ ישעיה כד יא:
ה) איכה ה יז (בשינוי): ו) ע"פ מלכים-א ח יג: ז) ע"פ תהלים סט כו: ח) יומא פז, ב
(בשינוי): ט) ע"פ ישעיה יח ז: י) איכה שם ח: כ) ע"פ שמואל-א טו יא: ל) תהלים יט
יג: מ) יחזקאל לו כה: נ) דניאל י יא: ס) שם ט יח"ט:
הגהגות (ו) יכה על הלב (מנהגי הרבי).

עזרא הסופר אמר לפניה, אלהי, בשתי ונכלמתי להרים אלהי פני
אלהי כי עונתינו רבו למעלה ראש ואשמתנו גדלה עד
לשמים: ואתה אלהי סליחות חנון ורחום ארדה אפים ורביחסד ולא
עובתם: אל תעזבנו אבינו ואל תפושנו בוראנו, ואל תזניחנו יוצרנו
ואל תעש עמנו כלה כחטאתינו, וקיים לנו יהוה אלהינו אתיהדבר
שהבטחתנו בקבלה עלידי ירמיהו חזקה. כאמור, בימים ההם
ובעת ההיא נאם יהוה יבקש את עון ישראל ואיננו ואת חטאת
יהודה ולא תמצאנה כי אסלח לאשר אשאר: עמך ונחלתך רעבי
טובה צמאי חסדך תאבי ישעה. יפירו וידעו כי ליהוה אלהינו
הרחמים והסליחות:

אל רחום שמך. אל חנון שמך. בנו נקרא שמך. יהוה עשה
למען שמך: עשה למען אמתך. עשה למען בריתך.
עשה למען גדלה ותפארתך. עשה למען דתך. עשה למען
הודך. עשה למען ועודך. עשה למען זכרך. עשה למען
חסדך. עשה למען טובך. עשה למען יחודך. עשה למען
כבודך. עשה למען למודך. עשה למען מלכותך. עשה למען
נצחך. עשה למען סודך. עשה למען עזך. עשה למען פארך.
עשה למען צדקתך. עשה למען קדשתך. עשה למען רחמיך
הרבים. עשה למען שכינתך. עשה למען תהלתך. עשה
למען אוהביך שוכני עפרי. עשה למען אברהם יצחק ויעקב.
עשה למען משה ואהרן. עשה למען דוד ושלמה. עשה למען
ירושלם עיר קדשך. עשה למען ציון משכן כבודך. עשה
למען שממות היכלך. עשה למען הריסות מזבחתך. עשה
למען הרוגים על שם קדשך. עשה למען טבוחים על יחודך.
עשה למען באי באש ובמים על קדוש שמך. עשה למען
יונקי שדים שלא חטאו. עשה למען גמולי חלב שלא פשעו.

עשה

תו"א א) עזרא ט ו: ב) נחמיה ט יז: ג) ירמיה נ כ: ד) דברים ט כו: ה) דניאל ט ט (בשינוי):
ו) ע"פ שמות לר ו: ז) ירמיה יד ז: ח) ישעיה כו יט: ט) ע"פ דניאל שם טז. כד: י) תהלים
כו ח: כ) ע"פ יואל ב טז: ל) ע"פ ישעיה כח ט:
הגהגות ו) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמתך. בריתך, וכן בכלום.

עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינֹקוֹת שֶׁל בַּיִת רַבָּן. עֲשֵׂה לְמַעַן אִם לֹא
לְמַעַנֵנוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
בְּרָאנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גִּזְאֵלנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דוֹרֵשְׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
הָאֵל הַנְּאֻמָּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ וְתִיק וְחָסִיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חַי וְקַיִם עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ טוֹב וּמְטִיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יֵצֵר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ כּוֹבֵשׁ בְּעָסִים
עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לּוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְלַךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נוֹרָא וְנִשְׁגָב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ סוֹלֵחַ וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹנֶה בְּעַת
צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פְּוֹדָה וּמַצִּיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צְדִיק וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ קְרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָשֶׁה לְבָעוֹס עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַךְ
רְצוּת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ שׁוֹמֵעַ אֶל-אֲבִיּוֹנִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ תוֹמֵךְ הַתְּמִימִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פֶּחַד
יִצְחָק עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֲזֵרַת הַשְּׂבָטִים עֲנֵנוּ.
עֲנֵנוּ מְשֻׁבַּ אִמָּהוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹנֶה בְּעַת רָצוֹן עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִי
יְתוּמִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יֵינֵן אֶלְמָנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שְׁעָנָה לְאֲבֹרָהֶם אָבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרֶיָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה
רִיִצְחָק בְּנוֹ בְּשִׁנְעַקֵד עַל-נְבִי הַמּוֹבַח הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה
לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים
הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְאֲבוֹתֵינוּ עַל-יַם-סוּף הוּא יַעֲנֵנוּ.

מי

תו"א א) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: ב) מלכים"א יח לז (בשינוי): ג) ישעיה
סג טז: ד) ע"פ שם מג א: ה) שם מז ד: ו) דברים ז ט: ז) ע"פ איוב ח ו: ח) דניאל ו כז
(בשינוי): ט) תהלים קיט סח (בשינוי): י) ע"פ שם קג יד: כ) ראה ברכות ז, א: ל) ע"פ
ישעיה נט יז: מ) אבות ג, א: נ) ע"פ דברים שם כא: ס) ע"פ ישעיה לג ה: ע) ירושלמי
ברכות ד, ג: פ) דברים לב ד: צ) ע"פ תהלים קמה יח: ק) ע"פ אבות ה, יא: ר) שמות לד
ו: ש) תהלים סט לד: ת) דברים כו ז: א) בראשית כו כד: ב) ע"פ שם לא מב: ג) שם מט
כד: ד) ע"פ ישעיה מט ח: ה) תהלים סח ו: ו) ע"פ תענית טו, א: ז) דברים רבה ב, יא:
הנהגות 1) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
עמ' כח).

מִי שְׁעֵנָה לְמֹשֶׁה בְּחֹרֵב הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְאַהֲרֹן בְּמַחְתָּה
 הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ.
 מִי שְׁעֵנָה לְיִהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְשִׁמְוֵאל
 בְּמַצְפָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִירוּשָׁלַם הוּא
 יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְאַלְיָהוּ בְּהַר הַכְּרֵמֶל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה
 לְאַלְיָשָׁע בִּירוּחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַיָּבֵנָה הוּא
 יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי
 שְׁעֵנָה לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂרָאֵל וְעֹזְרִיָּה בְּתוֹךְ כְּבֹשֶׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ.
 מִי שְׁעֵנָה לְדָנְיָאֵל בְּגוֹב אַרְיוֹת הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְמַרְדְּכַי
 וְאַסְתֵּר בְּשִׁשְׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְעֹזְרָא בְּגוּלָה
 הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְכַל־הַצַּדִּיקִים וְהַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים
 וְהַיְשָׁרִים הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־נֶדַר צְרִילִי מְאֹד נִפְלְאָה־נָא בְּיַד־יְהוָה כִּי־רַבִּים רַחֲמוֹ וּבְיַד־אֲדָם
 אֱלֹהֵי־אֶפְלָה:

(אין גופלים על פניהם)

רַחֲמוּ וְחַנּוּן חֲסָאֲתִי לְפָנֶיךָ. יְהוָה מְלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל
 תַּחֲנוּנֵי: יְהוָה אֱלֹהֵי־בָאֶפֶד תּוֹכִיחֵנִי וְאֱלֹהֵי־בַחֲמַתְךָ תִּסְרַנֵּי: חַנּוּן
 יְהוָה כִּי אֶמְלֵל אָנִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהַלּוּ עַצְמִי: וּנְפָשִׁי נִבְהַלָּה
 מְאֹד וְאַתָּה יְהוָה עַד־מָתִי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן
 חֲסִדְךָ: כִּי אֵין בְּמִוֹת וּזְכָרְךָ בְּשִׂאוֹר מִי יוֹדֶה־לְךָ: יַגְעֵתִי | בְּאַנְחָתִי,
 אֲשַׁחֲהָ בְּכַל־לִילָה מִשְׁתִּי בְּרַמְעֵתִי עַרְשִׁי אִמְסֶה: עֲשֵׂשָׁה מִכַּעַם עֵינַי
 עֲתַקָּה בְּכַל־צוּרָי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָל־פְּעָלֵי אֲוֹן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי:
 שְׁמַע יְהוָה תַּחֲנִנָּתִי יְהוָה תַּפְּלֵתִי יִקַּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהַלּוּ מְאֹד כָּל־אֵיבֵי
 יִשְׁבּוּ יִבְשׁוּ רַגְע:

מִחֵי וּמִסִּי מִמִּית וּמִחַיָּה. מִסִּיק מִן שְׂאוֹל לְחַי עֲלֵמָא. בְּרָא כַד
 חֲטִי אָבוּהִי לְקָנָה. אָבוּהִי רַחִים אִסִּי לְכַאבוּהִי: עֲבָדָא דְמָרִיד
 נָפִיק בְּקוֹלָר. מָרִיָּה תְּאִיב וְתַבִּיר קוֹלְרִיָּה: בְּרַךְ בּוֹכְרַךְ אֲנִי וְחֲטִינִי
 קַמְךָ. הָא רְוִי נַפְשִׁין בְּגִידִין מְרָרִין. עֲבָדְךָ אֲנִי וּמְרוֹדְנִי קַמְךָ. הָא

כבוצא

תו"א א) ראה דברים ט יט: ב) ראה סנהדרין פב, ב: ג) ע"פ תענית טו, א: ד) מלכים"ב ב
 כא"כב: ה) שם כ ב"י: ו) ראה דניאל ג כ"כז: ז) שם ו י"זכה: ח) שמואל"ב כד יד:
 ט) שמות לד ו: י) ירושלמי ברכות א, ה: כ) תהלים ו ב"א: ל) שמואל"א ב ו: מ) תרגום
 יונתן עה"פ שמות ד כב:

בְּבוֹתָא. הָא בְּשַׁבָּיָא. הָא בְּמַלְקוּיּוֹתָא. בְּמָטוּ מִנְךָ בְּרַחֲמֶיךָ דְנִפְיִישִׁין.
אִפְּסִי לְכַאֲבִין דְתַקּוּף עָלַן. עַד דְּלֹא נִהְוִי גְמִירָא בְּשַׁבָּיָא:

מְבַנְיִסִי רַחֲמִים. הַכְּנִיסוּ רַחֲמִינוּ. לְפָנַי בְּעַל הַרְחָמִים: מִשְׁמִיעֵי
תְּפִלָּה. הַשְׁמִיעוּ תְּפִלָּתְנוּ. לְפָנַי שְׁוֹמַע תְּפִלָּה: מִשְׁמִיעֵי
צְעָקָה. הַשְׁמִיעוּ צְעָקָתְנוּ. לְפָנַי שְׁוֹמַע צְעָקָה: מְבַנְיִסִי דְמַעָה. הַכְּנִיסוּ
דְמַעוֹתֵינוּ לְפָנַי מְלַךְ מִתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְׁתַּדְּלוּ וְהַרְבוּ תַחֲנוּנָה
וּבִקְשָׁה. לְפָנַי מְלַךְ אֵל רִם וְנִשְׂא: הוֹפִירוּ לְפָנָיו. הַשְׁמִיעוּ לְפָנָיו
תְּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עִפְרָיִם. יִזְכּוּר אֶהְבֶּתֶם וַיִּתְּנָה
זְרַעַם שְׂרָא תֵּאבֵד שְׂאֵרֵית יַעֲקֹב. כִּי צֹאן רֹעֶה נֶאֱמָן הָיָה
לְחִרְפָּה. יִשְׂרָאֵל גְּזוּי אֶחָד לְמֹשֶׁל וְלִשְׁנֵינָה. מֵהָר עֲנַנּוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעָנוּ.
וּפְדָנוּ מִכַּף־גְּזוּרוֹת קִשּׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מְשִׁיחַ
צְדָקָה וְעַמְּךָ:

מָרְן דְּבִשְׁמַיָא. לָךְ מִתְחַנְנֵן. כְּבֵר שַׁבָּיָא. דְּמִתְחַנְנֵן לְשַׁבּוּיָה. בְּלִהוֹן
בְּנֵי שַׁבָּיָא. בְּכִסְפָּא מִתְפָּרְקִין. וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבְתַחֲנוּנֵי.
הֵב לָן שְׂאֵרֵיתֵינוּ וּבְעוֹתֵינוּ דְלֹא נִהְדַּר רִיקָם מִן קַדְמָךְ:

מָרְן דְּבִשְׁמַיָא. לָךְ מִתְחַנְנֵן. כְּעַבְדָּא דְּמִתְחַנְנֵן לְמַרְיָה. עֲשִׂיכִי אֲנִי
וּבַחֲשׂוֹכָא שְׂרִינֵן. מְרִירִין נַפְשֵׁינוּ מִעַקְתֵּינוּ דְנִפְיִישִׁין. חִילָא לֵית
בְּנוּ לְרַצְיוֹנְךָ מָרְן. עֵבִיד בְּדִירָא קִימָא דְגְּזוּרָתָא עִם אֲבֵהֶתְנָא:

שְׁזוּמַר יִשְׂרָאֵל, שְׁמֹר שְׂאֵרֵית יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֵאבֵד יִשְׂרָאֵל,
הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שְׁזוּמַר גְּזוּי אֶחָד, שְׁמֹר שְׂאֵרֵית עַם־אֶחָד, וְאֵל יֵאבֵד גְּזוּי אֶחָד,
הַמְיַחֲדִים שְׁמָךְ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד:

שְׁזוּמַר גְּזוּי קְדוּשָׁה, שְׁמֹר שְׂאֵרֵית עַם קְדוּשָׁה, וְאֵל יֵאבֵד גְּזוּי
קְדוּשָׁה, הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת לְקְדוּשָׁה:

מִתְרַצָּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפִּיס בְּתַחֲנוּנֵינוּ, הַתְרַצָּה וְהַתְפִּיס לְדוֹר עָנִי,
כִּי אֵין עוֹזֵר:

אבינו

תו"א (א) קהלת רבה ז, טו: (ב) ברכות כח, ב: (ג) תענית טו, א: (ד) ישעיה נז טו: (ה) ע"פ אבות
ו, ט: (ו) ישעיה כו יט: (ז) מיכה ה ז: (ח) אסתר רבה ז, יג: (ט) ע"פ ירמיה כד ט:
(י) שמואל-ב ז כג: (כ) ירמיה שם: (ל) תהלים קכא ד: (מ) ירמיה לא ו: (נ) דברים ו ד:
(ס) אסתר ג ח: (ע) ע"פ שמות יט ו: (פ) דברים ז ו:

אָבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ אָבִינוּ אֶתְּהָ: אָבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ אֵין לָנוּ מִלֶּךְ אֶלָּא אֶתְּהָ:
 אָבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ רַחֵם עָלֵינוּ: אָבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ חַנּוּן וְעַנּוּן כִּי אֵין בָּנוּ
 מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׂמֹךְ הַגְּדוֹל וְהוֹשִׁיעֵנוּ:
 וְאַנְחֵנוּ לֹא נִדַע מַה־נַּעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זְכוֹר רַחֲמֶיךָ
 יְהוָה וְחֶסְדֶיךָ, כִּי מַעֲזֹלִים הָמָּה: יְהִי־חֶסְדְּךָ יְהוָה
 עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ: אֶל־תִּזְכְּרֵנוּ עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים,
 מִהֵר יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד: חַנּוּן יְהוָה חַנּוּן,
 כִּי־רַב שָׁבַענוּ בּוֹז: בְּרַגְזוֹ רַחֵם תִּזְכְּרוּ: בְּרַגְזוֹ עֲקָדָה תִּזְכְּרוּ:
 בְּרַגְזוֹ תְּמִימוֹת תִּזְכְּרוּ: בְּרַגְזוֹ אֲהַבָּה תִּזְכְּרוּ: יְהוָה הוֹשִׁיעָה,
 הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרָאנוּ: כִּי־הוּא יָדַע יִצְרָנוּ, זְכוֹר כִּי־עָפַר
 אֲנַחְנוּ: עֲזָרְנוּ | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֲלֶיךָ בְּבוֹד־שְׂמֹךְ, וְהִצִּילְנוּ
 וּכְפָר עַל־חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׂמֹךְ:

יְתַגְּדֵל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אָמֵן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלִּיךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיִּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אָמֵן: בְּחֵיכוֹן
 וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאָמְרוּ אָמֵן:
 יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעַלְמֵי עָלְמֵי: יְתַבְּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח
 וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אָמֵן: לְעָלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחַתָּא וְנִחַמְתָּא,
 דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן:

תְּתַקַּבֵּל צְלוֹתְהוֹן וּבְעוּתְהוֹן דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, קָדָם אַבּוּהוֹן דִּי
 בְּשִׁמְיָא, וְאָמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא וְחַיִּים
 טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן: עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו,
 הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן:

אשרי

תו"א (א) ר"ף תענית ו, א: ב) תענית כה, ב: ג) דברי הימים ב כ יב: ד) תהלים כה ו: ה) שם
 לג כב: ו) שם עט ח: ז) שם קכג ג: ח) חבקוק ג ב: ט) תהלים כ י: י) שם קג יד: כ) שם
 עט ט: ל) איוב כה ב:

הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

(2) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל - הרכנת הראש במקצת (שם).
 (3) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה - לימין המתפלל.
 שלום - לשמאל המתפלל. במרומיו - באמצע, וזוקף ראשו הוא .. אמן - באמצע
 (מנהגי הרב).

(4) באמירת סליחות ב'מנין' של הרבי, לאחר קדיש תתקבל, מסיימים בשירת רחמנא דעני
 לעניי ענינא."

אֲשֶׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
אֲשֶׁרִי הָעַם שֹׁכֵּה לֹו, אֲשֶׁרִי הָעַם
שִׁיחָה אֶלְהִיו: תִּתְחַלֵּה לְדוֹר, אֲרוֹמְמֶךָ
אֶלֹהֵי הַמֶּלֶךְ, וְאַבְרָכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
בְּכָל־יּוֹם אֲבָרְכֶךָ, וְאַחֲלִלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
וָעֶד: גָּדוֹל יְחִזֶּה וּמְהַלֵּל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין
חֶקֶר: הוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מֵעַשְׂיֶךָ, וּגְבוּרַתֶיךָ
יְגִידוּ: הֵדָר כְּבוֹד הַוָּדָק, וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹנוֹ נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וּגְדֹלְתֶךָ
אֲסַפְּרֶנָּה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיְעוּ, וְצַדִּיקְתֶּךָ
יִרְנְנוּ: חֲנּוּן וְרַחוּם יְחִזֶּה, אֶרְךָ אֲפִים וּגְדֹל־
חֶסֶד: טוֹב־יְחִזֶּה לְכָל, וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־
מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְחִזֶּה כָּל־מַעֲשֵׂיךָ, וְחַסִּידֶיךָ
יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתֶךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרַתֶךָ
יְדַבְּרוּ: לְהוֹדִיעַ | לְבָנֵי הָאָדָם גְּבוּרַתִּיו,
וְכְבוֹד הֵדָר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתֶךָ, מַלְכוּת
כָּל־עַלְמוֹת, וּמִמְשַׁלְתֶּךָ בְּכָל־דוֹר וָדָר:
סוֹמֵךְ יְחִזֶּה לְכָל־הַנִּפְלָאִים, וְזוֹקֵף לְכָל־
הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה
נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲבָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח אֶת־יָדְךָ,

ומשביע

תו"א (א) תהלים פד ה: (ב) שם קמד טו: (ג) שם קמה א ואילך:

וּמִשְׁבִּיעַ לְכַלְחֵי רְצוֹן: צְדִיק יְהוָה בְּכָל-
 דְּרָכָיו, וְחָסִיד בְּכָל-מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְהוָה לְכָל-
 קְרָאִיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: רְצוֹן-
 יִרְאוּ יַעֲשֶׂה, וְאֶת-שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת-כָּל-אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל-
 הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: תְּהַלֵּת יְהוָה יִדְבַּר פִּי,
 וַיְבָרֵךְ בְּלִבִּי אֲשֶׁר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וַאֲנַחְנוּ | נְבָרֵךְ יְיָ, מֵעַתָּה וְעַד-עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ן חצי קדיש:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיִּמְלִיךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוּרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּתַיִּיבּוֹן
 וּבְיוֹמִיבּוֹן וּבְחַיִּי דְכָל-בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֶנְיָא וּבּוֹמֵן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעַלְמֵי עַלְמַיָּא: יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלְמָא מִן כָּל-בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְאִמְרוּן בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

לָךְ אֲדֹנָי הַצְדָקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפְּנִים: מַה-נִּתְאֲוִינָן
 וּמַה-נִּנְאֵמֵר מַה-נִּדְבַּר וּמַה-נִּצְטַדֵּק: נַחֲפָשָׂה
 דְרָכֵינוּ וְנַחֲקַרְהָ וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יִמְיֶנְךָ פְּשׁוּטָה
 לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא-יִבְחָסֵד וְלֹא-יִבְמַעֲשִׂים בָּאֲנָנוּ לְפָנֶיךָ,
 כְּדָלִים וּכְרָשִׁים דְּפַקְנוּ דְלִתֶּיךָ: דְלִתֶּיךָ דְּפַקְנוּ רְחוּם
 וְחַנוּן, נָא אֵלֵּי-תְשִׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּבָנוּ
 רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תִּפְלֶה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: (ב) דניאל ט ז: (ג) ע"פ איכה ג לט: (ד) ע"פ בראשית מד טז: (ה) איכה
 שם מ (בשינוי): (ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): (ז) שמות לד ו: (ח) ברכות כח, ב:
 הגדהגות (ו) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זווקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (זווקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (זווקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תִּפְלֶה, עֲדִיךָ כָּל־בֶּשֶׂר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כָּל־בֶּשֶׂר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוּוּהָ וְנִכְרַעַה, נִבְרַכָה לְפָנֵי־יְהוָה עֲשֵׂנוּ: בָּאוּ שִׁעְרֵיו |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרְתּוֹ בַּתְּהִלָּה, הוֹדִיִּלוּ בָּרְכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה
 כָּל־עַבְדֵי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת: שְׂאוּ־יְדֹכֶם קִדְשׁ,
 וּבָרְכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאֵה לְמִשְׁפָּנוֹתָיו, גִּשְׁתַּחֲוּוּ לְהַדָּם רַגְלָיו: רֹמְמוּ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַדָּם רַגְלָיו, קְדוֹשׁ הוּא: רֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַר קְדוֹשׁוֹ, בִּי־קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲוּוּ לִיהוָה
 בַּהֲדַרְת־קְדוֹשׁ, חִלּוֹ מִפְּנֵי כָּל־הָאָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹאוּ
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוּוּהָ אֱלֹהֵיכֶל־קְדוֹשְׁךָ בִּירְאֵתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוּוּהָ אֱלֹהֵיכֶל
 קְדוֹשְׁךָ וְגוֹדֵה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתְּךָ, בִּיהַגְדְּלָתָ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אִמְרַתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהוָה, וְאַמְוֹנֵתְךָ
 סְבִיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֶךְ לִיהוָה, יְדָמָה לִיהוָה בְּבָנֵי אֲרָצִים:
 כִּי־גִדּוֹל אַתָּה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָרְךָ: כִּי־גִדּוֹל
 מֵעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתְּךָ: גִּדּוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד,
 וְלִגְדֻלְתּוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדּוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, נֹרָא הוּא
 עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גִּדּוֹל יְהוָה, וּמְלֹךְ גִּדּוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיךָ וּכְגִבּוֹרֵתְךָ: מִי רֹא
 יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאֲתָה, כִּי בְּכֹל־חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גִּדּוֹל אַתָּה וְגִדּוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לָךְ
 זְרוּעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזוּ יְדֶךָ תְּרוּם יְמִינְךָ: לָךְ יוֹם אֶפְיֹלְךָ לִילָה, אַתָּה
 הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשָׁמַשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקְרֵי־אָרֶץ, וְתוֹעֲפַת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כָּל־תְּהִלָּתוֹ: לָךְ יְהוָה הַגְּדֻלָּה
 וְהַגִּבּוֹרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוֹד, כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, לָךְ יְהוָה
 הַמְּמַלְכָה, וְהַמְּתַנְשֵׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לָךְ שָׁמַיִם אֶפְיֹלְךָ אָרֶץ, תִּבְל
 וּמְלָאָה אַתָּה יְסוֹדְתָם: אַתָּה הַצְּבֹת כָּל־גִּבּוֹלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחָרֵף
 אַתָּה יַצְרַתָּם: אַתָּה רִצְצַת רְאשֵׁי לְוִיָּתָן, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעֲם לְצִיּוּם:
 אַתָּה בְּקַעַת מַעֲיָן וְנַחַל, אַתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהָרוֹת אֵיתָן: אַתָּה פּוֹרְרַת

בעוד

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשינוי): (ל) שם קלח ב (בשינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד"טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְרָךָ יְיָ, שִׁבְרֵתָּ רְאשֵׁי תַנּוּנִים עַל־הַמַּיִם: אֲתָהּ מוֹשֵׁל בְּנְאוֹת הַיָּם,
 בְּשׂוֹא גִלּוֹי אֶתָּה תִּשְׁבַּחֲם: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
 הִרְקַדְשׁוּ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרִבִּים אֶתָּה־הוּא הָאֱלֹהִים
 לְבִדְדָךְ: אֵל נֶעְרָץ בְּסוּד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־פְּלִסְבִּיבּוֹ: וַיִּזְרו
 שָׁמַיִם פְּלֹאֶךָ יְהוָה, אַף־אֲמוֹנֵתְךָ בִּקְהַל קִדְשִׁים: לְכוּ נִרְנְנָה לַיהוָה,
 נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נְרִיעָה לּוֹ: צִדֵּק
 וּמִשְׁפָּט מְכוּן בְּסֵאֶךָ, חֶסֶד וְאֱמֶת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יַחְדּוּ נִמְתִּיק
 סוּד, בְּבֵית אֱלֹהִים נִהְלַךְ בְּרִנָּשׁ: אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עֲשָׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת
 יָדָיו וַיִּצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידּוֹ נִפְשׁ כְּלִיחִי, וְרוּחַ כְּלִבְשׁוֹ־אִישׁ: הַנְּשַׁמָּה לָךְ
 וְהַגּוֹף פְּעֻלָּךְ, חוֹסֶה עַל עַמְּלָךְ: הַנְּשַׁמָּה לָךְ וְהַגּוֹף שְׁלָךְ, יְהוָה עֲשֵׂה
 לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֲתַאֲנוּ עַל שְׁמֶךָ יְהוָה עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד
 שְׁמֶךָ, כִּי אֶל־חַנּוּן וְרַחוּם שְׁמֶךָ: לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵנוּ כִּי
 רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אֲוִלְתָּנוּ שָׁגִינוּ.

מְחַל־לָנוּ מִלִּפְנֵינוּ, כִּי רַבּוּ עוֹנֵינוּ:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנוּ בְּטוֹחִים. וְעַל־צַדִּיקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים
 וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצַפִּים: אֶתָּה הוּא מְלֶכֶךְ
 אֹהֶב צַדִּיקוֹת מְקַדֵּם. מַעֲבִיר עוֹנוֹת עִמּוֹ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאִיו. כּוֹרֵת
 בְּרִית קְרָאוֹשׁוֹנִים, וּמְקַיֵּם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֶתָּה הוּא שׁוֹרְדֵת בַּעֲנַן
 כְּבוֹדְךָ עַל־הַר סִינַי וְהִרְאִיתָ דָּרְכֵי טוֹבָךָ לְמִשְׁחַ עֲבֹדָה. וְאַרְחוֹת־
 חֲסִדֶיךָ גִּלִּיתָ לוֹ. וְהוֹדַעְתּוּ כִּי אֶתָּה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרָךְ אַפִּים
 וְרַב־חֶסֶד וּמְרַבָּה לְהַטִּיב. וּמְנַהִיג הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
 כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶעֱבִיר כְּלִיטוּבִי עַל־פָּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
 לְפָנֶיךָ, וְחַנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אָחֵן וְרַחַמְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֲרָךְ אַפִּים אֶתָּה וּבְעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתָ, וְדַרְךְ
 תְּשׁוּבָה הוֹרִית: גְּדִלַת רַחֲמֶיךָ וְחֲסִדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
 וּבְכָל־יּוֹם לְזֵרַע יִדִּידֶיךָ: תִּפְּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמוֹם, כִּי אֶתָּה
 הוּא בְּעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבַתְּפִלָּה פָּנֶיךָ נִקְדָּם,

בהודעת

תו"א (א) תהלים פט י: (ב) שם מח ב: (ג) מלכים-ב יט טו (בשינוי): (ד) תהלים פט ח: (ה) שם
 ו: (ו) שם צה א-ב: (ז) שם פט טו: (ח) שם נה טו: (ט) שם צה ה: (י) איוב יב י: (כ) ירמיה
 יד ז: (ל) נחמיה ט לא (בשינוי): (מ) תהלים כה יא (בשינוי): (נ) ע"פ דניאל ט יח: (ס) ע"פ
 תהלים יא ז: (ע) ראה שמות לד ה: (פ) שם ו: (צ) שם לג יט: (ק) קהלת רבה ז, טו:

כְּהוֹדַעְתָּ לְעַנּוּ מִקֶּדֶם: מִמְּרוֹן אֶפְדָּ שׁוּב, כְּמוֹ בְּתוֹרַתְךָ
 כְּתוּב: וּבְצַל כְּנָפֶיךָ נַחֵסָה וְנִתְלוֹנֵן, בְּיוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה
 בָּעָנָן: תִּעֲבֹר עַל־פְּשַׁע וְתִמְחָה אִשָּׁם, בְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
 שָׁם: תִּאֲזוּן שׁוֹעֲתֵנוּ וְתִקְשִׁיב מִנוּ מֵאִמֶּר, בְּיוֹם וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה, וְשָׁם נֶאֱמַר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנוֹי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵז וּפְשַׁע
 וְחַטָּאת וְנִקְהָ: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וְלַחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתֵנוּ:

סִלַּח־לְנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלִלְנוּ מִלְכְּנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אֵתָה
 אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

אֲבֹד חֶסֶד מִן־הָאָרֶץ וַיִּשָּׂר בְּאָדָם אֵין: אֲיִן־קוֹרָא בְּשִׁמְךָ בְּצַדִּיק
 מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־נִמְר חֶסֶד כִּי־פָסוּ
 אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עֲמָךְ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה־אוֹר: כִּי־עַם־
 יְהוָה הַחֶסֶד, וְהַרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יַפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עוֹנֵתָיו:
 כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
 עַל־עֲמָךְ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לְעוֹן הָעָם הַזֶּה בְּגִדְל חֶסְדְּךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֵתָה
 לְעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשָׁם נֶאֱמַר:

ויאמר

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
 (ה) שמות שם ר"ז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) מיכה שם ב: (ט) ישעיה סד ו (בשינוי):
 י תהלים יב ב: (כ) שם לו י: (ל) שם קל ז-ח: (מ) שם קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח:
 (ע) שם פד יג: (פ) שם כ י: (צ) במדבר יד יט:
 הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים) שער
 ה סעיף קז).
 (2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סְלַחְתִּי בְדַבְרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמַמְתִּינוּ, וְהַעִיר
 אֲשֶׁר-נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי | לֹא עֲלִי-צְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
 תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עֲלִי-רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמֹעָה, אֲדֹנָי | סְלַחְהָ,
 אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂהָ, אֶל-תֵּאֱחָר, לְמַעַן אֱלֹהֵי, כִּי-שְׁמֶךָ נִקְרָא
 עַל-עִירְךָ וְעַל-עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אִם עֲוֹנוֹנוּ רָבוּ לְהַגְדִּיל. בָּנוּ עָנוּ עֲבוֹת בְּגִדִיל. נִרְמוּ לָנוּ בְּנִתִים
 לְהַבְדִּיל. וְדַרְכֵי רַחֲמֶיךָ לֹא תַחֲדִיל: הַתְּנַהֵג בְּמִדַּת חֶסֶד
 הַתְּנִית. וְאַתָּה הוּא שְׂמֵךְ הַיִּית. זְכוּר עֲדַתְךָ אֲשֶׁר קָנִית.
 חוֹן שִׁירֵי בְכוֹר בְּנֵיךָ: טַעַנְתֵּנוּ נְפִי קָרַת נְתוּנִים. יִשְׁבְּתֵנוּ
 לְשׁוֹסֵלַע אֵיתָנִים. כְּאֶחָד דְּבִיתֵנוּ בְּמִקוֹם תְּנִים. לְרוּיָה צֵאת
 כְּמָה מִתּוֹנִים: מְרוֹב פְּקוּדוֹת וּבְהִלָּה מְחַלְחֶלֶת. נִקְטָה נִפְשֵׁי
 לְעַפָּר בּוֹחֶלֶת. סְמֵכָה בְּטוֹן לְאַרְיָן נִשְׁחַלֶּת. עוֹרָה | לְמָה תִישָׁן
 תּוֹחֶלֶת: פְּקַח-קוֹחַ קְרוֹא אֶסִּירְךָ חֲפוּץ. צוֹק הַעֲתִים חֲשֻׁבוֹנָם
 קְפוּץ. קַבֵּץ פְּזוּרֶיךָ עֲדַר הַנְּפוּץ. רְאוֹת עוֹלָתָה פִּיָּה תְקַפוּץ:
 שְׁמוֹר שְׁבוּעַת חֶסֶד וְתִנְאֵי. תָם וְצָבוֹר בְּנֵאֵי אֵיתָנֵי. שְׁלוֹמוֹ
 יִצוּהָ לְבִלִי גְנָאֵי. הַפּוֹךְ וְשִׁנּוֹת לְטוֹבָה הַפְּנֵאֵי: קָטוֹן כִּי יַעֲקֹב
 וְדָל. יְדוּעַ חוֹלֵי נְבִזָּה וְחַדְלָה. חֵיִים וְחֶסֶד מְעוֹז וּמַגְדָּל. כְּאֲשֶׁר
 עֲתָה בְּחֶךָ יִגְדָּל:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחַסִּידוֹת, מוֹחֵל
 עוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
 לְחַטָּאִים וְסְלִיחָה לְפּוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל-בָּשָׂר
 וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמוּל. אֵל הוֹרִית לָנוּ לֹאמֹר שְׁלֹשׁ
 עֲשָׂרָה, זְכַרְלָנוּ חַיִּים בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, כְּחַוְדַּעַת לְעַנּוּ
 מִקְדָּם

תו"א (א) במדבר יד כ: (ב) דניאל ט יח"ט: (ג) תהלים עד ב: (ד) משלי ט ג (בשינוי): (ה) שמואל-א
 יד: (ו) תהלים מד כ: (ז) איוב י א: (ח) תהלים שם כד: (ט) ישעיה סא א: (י) ע"פ דניאל
 ט כה: (כ) ע"פ עמוס ז ב: (ל) ישעיה נג ג (בשינוי): (מ) איוב י יב: (נ) ויקרא רבה כט, ו:
 (ס) ראש השנה יז, א: (ע) תהלים קג ו (בשינוי): (פ) ראה ראש השנה יז, ב:

מִקְדָּם, כְּמוֹ שִׁכְתוֹב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְנַצֵּב עִמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נֹצֵר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עוֹן וְפֹשַׁע

וְחַטָּאת וְנִקְהָ: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וְלַחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֱבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ. מַחֲלִלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶיךָ:

כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנִים, כֵּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהְיֶה תִישׁוּעָה,
עַל־עַמְּךָ בְּרַבְּתֶךָ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלֵנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בַּטַּח בְּךָ: יְהוָה
חוֹשֵׁיעָה, הַמְּלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לְעוֹן הָעָם הַזֶּה בְּגִדְל חֶסֶדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֲתָה
לְעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשֵׁם נֹאמַר:

וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלַּח־תִּי בְדַבְּרֶךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, בְּקֶח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמִמְתֵּינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי | לֹא עַל־צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמַעְהָ, אֲדֹנָי | סִלַּחְהָ,
אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֵּאֲחֵר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֹיֲתֶיךָ קוֹיֲתֶיךָ מֵאֲרִץ מְרַחֲמִים. בְּקֶרְבִּי שְׁחַרְתֶּיךָ קְרֹאֲתֶיךָ
מִמַּעַמְמִים. גּוֹרְסֵתִי לְתַאֲוֹתֶיךָ כְּאִיר עַל־אֲפִיקִים.

דרשתך

תו"א (א) שמות לד ה: (ב) שם רז: (ג) שם ט: (ד) תהלים פו ה: (ה) שם קג יג: (ו) שם ג ט:
(ז) שם מו ח: (ח) שם פד יג: (ט) שם כ י: (י) במדבר יד יט: (כ) שם כ: (ל) דניאל ט
יח"ט: (מ) ע"פ ירמיה ח יט: (נ) תהלים קל א (בשינוי): (ס) ע"פ שם מב ב:
הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – ('שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).
(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

דַּרְשֵׁתֶיךָ וּבִקְשֵׁתֶיךָ בְּרַחֲבוֹת וּבְשׂוֹקִים: הִנֵּה הַעֵת תַּרְוִיחַ
 לְדַחֲוִקִים. וְתַעֲשֶׂה דִין וּמִשְׁפָּט לַעֲשׂוֹקִים. זְמוּרֵיהֶם שַׁחֲתוּ
 וּבִקְקוֹם בּוֹקְקִים. חֲמוּסִים נְגוּשִׁים בְּיַד מַדִּיקִים: טְפוּלֶיךָ
 שֶׁעָשַׂעֶת פְּיָדִים רַבִּים. יָמִים רַבִּים לְחוּצִים וּדְפוּקִים. כֹּל חָסְרוֹ
 מִטּוֹב רִיקִים. לְבָאִים שִׁנִּיהֶם עֲלִימוֹ חוֹרְקִים: מְאֵסֶת וּנְנַחֶת
 וְנִטְשֶׁת דְּבִקִים. גְּאֵרֶת בְּרִית שְׁלֵשֶׁת הַחֲשׂוֹקִים. סְחִי שֶׁמָּתְנוּ
 מִבַּיִם וְלִקִים. עֲצוּמֵי גֵזֶם וְאֹכְלֵי יִלְקִים: פְּצָעֵי חֲבוּרוֹת וְאֹבְרִים
 מִתְפָּרְקִים. צָרֵי חֲדָלְנוּ וְדָלְנוּ מִתְמָרוּקִים. קֹמָה עֲזֹרְתָה
 לְנֹאנְחִים וְנֹאנְקִים. רוּמֵם מֵאֲשֵׁפוֹת וּמַעֲפָר תִּקִים: שְׁלֵטוֹן בְּיָדְךָ
 יְרוּדֶיךָ לְהִקִים. תִּקְפָּךָ בְּשַׁחַק וּמִמְשַׁלְתֶּךָ בְּאַרְקִים. אֵךְ לְשִׁמְךָ
 יוֹדוּ הַצְּדִיקִים. בְּנִשְׁאָךָ רֹאשׁ שְׁבַעֲתִים מְזַקְקִים: עֵתָה יֹאמְרוּ
 הַקְּרוֹבִים וְהַרְחוּקִים. תִּזְק וְאֲמִיץ וְדַבְּרוּ הַקִים. קִים מֵאֲמָרוֹ
 שׁוֹבֵן שְׁחָקִים. לְחִבְצֶלֶת הַשָּׁרוֹן שׁוֹשְׁנַת הַעֲמָקִים:

יִשְׂרָאֵל נוֹשַׁע בִּיהוָה תִּשׁוּעַת עוֹלָמִים. גַּם הַיּוֹם יוֹשְׁעוּ
 מִפִּיךָ שׁוֹבֵן מְרוּמִים. כִּי אַתָּה רַב סְלִיחוֹת
 וּבַעַל הַרְחָמִים:

שְׁעָרֶיךָ הֵם דּוֹפְקִים בַּעֲנִיִים וְדָלִים. לָקוֹן לְחַשֵּׁם קָשׁוּב
 יֵה שׁוֹבֵן מְעָלִים.

כִּי אַתָּה רַב סְלִיחוֹת וּבַעַל הַרְחָמִים:

פְּחוּדִים הֵם מִכָּל־צָרֵיהֶם, מִמְחַרְפֵּיהֶם וּמִמְגַדְפֵּיהֶם. נֹא
 אֵל תַּעֲזֹבֵם יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם.

כִּי אַתָּה רַב סְלִיחוֹת וּבַעַל הַרְחָמִים:

טוֹבוֹתֶיךָ יִקְדְּמוּ לָהֶם בְּיוֹם תּוֹכְחָה. וּמִתּוֹךְ צָרָה
 תִּמְצִיאֵם פְּרוֹת וְרוּחָה.

כִּי אַתָּה רַב סְלִיחוֹת וּבַעַל הַרְחָמִים:

יושעו

תו"א א) שיר השירים ג ב: ב) נחום ב ג (בשינוי): ג) ע"פ בראשית לג יג: ד) תהלים פט מ:
 ה) שם מד כז: ו) שם קמ יד (בשינוי): ז) ע"פ שם יב ז: ח) אסתר ט כ: ט) ישעיה כח ב:
 י) פטיקתא רבתי כ: כ) שיר השירים ב א: ל) ישעיה מה יז: מ) קהלת רבה ז, טו: נ) ע"פ
 ישעיה כו טז:

יִוָּשְׁעוּ לְעֵינַי כָּל וְאֵל יִמְשְׁלוּ בָּם רְשָׁעִים. כִּלְהַ שְׁעִיר
 וְחֹתְנֵנוּ יִיָּעֲלוּ לְצִיּוֹן מוֹשִׁיעִים.
 כִּי אַתָּה רַב סְלִיחוֹת וּבַעַל הַרְחָמִים:
 הַקְּשִׁיבָה אָדוֹן לְקוֹל שׁוֹעֲתָם. וְלִמְכוֹן שַׁבְּתָךְ הַשָּׁמַיִם
 תַּעֲלֶה תַּפְלָתָם.

כִּי אַתָּה רַב סְלִיחוֹת וּבַעַל הַרְחָמִים:
 יִשְׂרָאֵל נוֹשַׁע בֵּיהוָה תִּשְׁוַעַת עוֹלָמִים. גַּם הַיּוֹם יִוָּשְׁעוּ
 מִפִּיךָ שׁוֹכְנֵי מְרוֹמִים. כִּי אַתָּה רַב סְלִיחוֹת וּבַעַל הַרְחָמִים:
 אֵל מְלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
 עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
 לַחַטָּאִים וְסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
 וְרוּחַ, לֹא כִרְעַתָּם תִּגְמוֹל. אֵל הוֹרִיתָ לָנוּ לֹאמֹר שְׁלֹשׁ
 עֲשָׂרָה, זְכַרְלָנוּ הַיּוֹם כְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, כְּהוֹדַעְתָּ לָעֵנִי
 מִקְּדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְנַצֵּב עִמּוֹ שָׁם
 וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנֵי וַיִּקְרָא
 יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵוֹן וּפֹשַׁע
 וְחַטָּאָה וְנִקָּה: ע"כ

וְסַלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וְלַחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ:
 סַלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלֵלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
 אֲדֹנָי טוֹב וְסַלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

כרחם

תו"א א) ע"פ עובדיה פסוק כא: ב) קהלת רבה ז, טו: ג) ישעיה מה יז: ד) ויקרא רבה כט, ו: ה) ראש השנה יז, א: ו) תהלים קג ו (בשינוי): ז) ראה ראש השנה יז, ב: ח) שמות לד ה: ט) שם יז: י) שם ט: כ) תהלים פו ה: הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער ה סעיף קז). 2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

בְּרַחֵם אֱב על־בָּנִים, בֵּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהְוֶה הַיְשׁוּעָה,
על־עַמֶּךָ בְּרַכְתָּהּ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלֵנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בַּטֶּחַ בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרָאֵנוּ:

אֶל־תִּזְכְּרֵנוּ עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים, מִהֵרָ יִקְדָּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ
מָאֵד: חַטָּאוֹת נַעֲוִינוּ | וּפְשָׁעֵינוּ אֶל־תִּזְכֹּר בְּחַסְדֶּךָ זְכַר־לָנוּ
אֶתְּךָ, לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה:

זָכַר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחַסְדֶּיךָ, כִּי מֵעוֹלָם הִמָּה: זָכַרְנוּ יְהוָה בְּרִצּוֹן עַמֶּךָ,
פָּקְדָנוּ בִישׁוּעָתְךָ: זָכַר עֲדַתְךָ | קִנְיֹת, קָדָם נָאֵלְתָ שְׂבֹט
נַחֲלָתְךָ, הִרְצִיּוֹן זֶה | שְׂכַנְתָּ בּוֹ: זָכַר יְהוָה חַבַּת יְרוּשָׁלַם, אֲהַבַת
צִיּוֹן אֶל־תִּשְׁכַּח לְנֶצַח: אֶתְּךָ תִּקּוּם תְּרַחֵם צִיּוֹן, כִּי־עַתָּה לְחַנּוּנָה כִּי־בָא
מוֹעֵד: זָכַר יְהוָה | לְבָנֵי אֲדוּם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים עָרוּ | עָרוּ
עַד הַיּוֹסֵד בָּהּ: זָכַר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עַבְדֶּיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ
לָהֶם בְּךָ וּתְדַבֵּר אֱלֹהִים אֲרַבָּה אֶת־זַרְעֲכֶם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
וְכִלְיָהָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵתְּךָ לְזַרְעֲכֶם וְנָחֲלוּ לְעָלָם: זָכַר
לְעַבְדֶּיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב, אֶל־תִּפְּן אֶל־קִשֵׁי הָעַם הַזֶּה
וְאֶל־רִשְׁעוֹ וְאֶל־חַטָּאוֹתָיו: אֲלֵנָּה תִשֶׁת עָלֵינוּ חַטָּאוֹת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
וְאֲשֶׁר חַטָּאֵנוּ: חַטָּאֵנוּ צוּרְנוּ סִלְחֵלָנוּ יוֹצְרֵנוּ:

זָכַר לָנוּ בְרִית אֲבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאִף
אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאִף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזַכֵּר וְהָאָרֶץ אֲזַכֵּר:
זָכַר לָנוּ בְרִית רֵאשׁוֹנִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית
רֵאשׁוֹנִים, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֶתְּכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהוֹיֹת
לָהֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ, וְאִף־גַּם־זֹאת
כִּהְיוֹתֶם בְּאֶרֶץ אֲבוֹתֵיכֶם לְאִמָּאסְתִּים וְלֹא־יִגְעַלְתִּים לְכַלְתֶּם לְהַפְרֵ
בְרִיתִי אִתְּכֶם, כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: הִשָּׁב שְׁבוֹתָנוּ וּרְחַמְנוּ כְּמֵה
שְׁכַתוֹב, וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־שְׁבוֹתְךָ וּרְחַמְךָ, וְשָׁב וּקְבֹצֵךָ
מִכְּלֵי־עַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצֵךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: קַבֵּץ נַדְחֵינוּ כְּמֵה
שְׁכַתוֹב, אִם־יְהִיָּה נִדְחֵךָ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם, מִשָּׁם יִקְבֹּצֵךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

ומשם

תו"א (א) תהלים קג יג: (ב) שם ג ט: (ג) שם מו ח: (ד) שם פד יג: (ה) שם כ י: (ו) שם עט ח:
(ז) שם כה ז (בשנינוי): (ח) שם ו: (ט) שם ק ד (בשנינוי): (י) שם עד ב: (כ) שם יט: (ל) שם
קב יד: (מ) שם קלו ז: (נ) שמות לב יג: (ס) דברים ט כז: (ע) במדבר יב יא: (פ) ויקרא כו
מב: (צ) שם מה: (ק) שם מד: (ר) דברים ל ג: (ש) שם ד:

ומשם יקחה: מחה פשעינו בעב ובענן כמה שפתוב, מחיתי בעב פשעיך ובענן חטאותיך, שובה אלי בי גאלתיך: מחה פשעינו למענה כאשר אמרת, אנכי אנכי הוא מחה פשעיך למעני וחטאתיך לא אזכר: הלבן חטאינו בשלג וכצמר כמה שפתוב, לכו נא ונוכחה יאמר יהוה, אם יהיו חטאיכם בשנים בשלג ילבינו, אם יאדימו בתולע כצמר יהיו: זרוק עלינו מים טהורים וטהרנו כמה שפתוב, וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם, מפל טמאתיכם ומפריגולתיכם אטהר אתכם: רחם עלינו ואל תשחיתנו כמה שפתוב, כי אל רחום יהוה אלהיך לא ירפה ולא ישחיתך, ולא ישפח את־ברית אבותיך אשר נשבע להם: מול את־לבבנו לאהבה את־שמוך כמה שפתוב, ומל יהוה אלהיך את־לבבך ואת־לבב זרעך, לאהבה את־יהוה אלהיך בכל־לבבך ובכל־נפשך למען חייך: המצא לנו בבקשתנו כמה שפתוב, ובקשתם משם את־יהוה אלהיך ומצאת, כי תדרשנו בכל־לבבך ובכל־נפשך: תביאנו אל־הר קדשך ושמחנו בבית תפלתך כמה שפתוב, והביאותים אל־הר קדשי ושמחתים בבית תפלתתי, עולתיהם וובחיהם לרצון עלימוזבחי, כי ביתי בית־תפלה יקרא לכל־העמים:

פותחין הארון ואומרים פסוק אחר פסוק, חזן וקהל, עד אל תעזבו ולא עד בכלל:

שמע קולנו יהוה אלהינו חוס ורחם עלינו וקבל
ברחמים וברצון את־תפלתנו:

השיבנו יהוה | אליך ונשובה חדש ימינו בקדם:
אל־תשליבנו מלפניך ורוח קדשך אל־תפקח ממנו:
אל־תשליבנו לעת זקנה פכלות פחנו אל־תעזבנו:
אל־תעזבנו יהוה אלהינו, אל־תרחק ממנו: עשה־עמנו אות למוכה
ויראו שנאינו ויבשו בייאתה יהוה עזרתנו ונחמתנו: אמרינו
האזינה | יהוה בינה הגיגנו: יהיו לרצון | אמרי־פינו והגיון לבנו
לפניך

תו"א (א ישעיה מד כב: ב) שם מג כה: ג) שם א יח: ד) יחזקאל לו כה: ה) דברים ד לא:
(ו שם ל ו: ז) שם ד כט: ח) ישעיה נו ז: ט) איכה ה כא: י) תהלים נא יג (בשינוי):
כ) שם עא ט (בשינוי): ל) שם לח כב (בשינוי): מ) שם פו יז (בשינוי): נ) שם ה ב
(בשינוי): ס) שם יט טו (בשינוי):

לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵנוּ וְנוֹאֲלָנוּ: כִּי־לֶךְ יְהוָה הוֹחֵלְנוּ, אֶתְּךָ תַעֲנֶה אֲדָנִי
אֱלֹהֵינוּ:

סוגרין הארון:

אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, תָּבוֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ, וְאֶל־תַּעֲלֶם
מִתְחַנְּתֵנוּ, שְׂאִין אָנוּ עֵי פָנִים וְקָשִׁי עֲרָף, לֹא־מֵר לְפָנֶיךָ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חַטָּאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חַטָּאנוּ:

אֲשָׁמְנוּ. כְּגִדְנוּ. גּוֹלְנוּ. דְּבַרְנוּ דְּפִי. הֶעֵוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. וְדָנוּ.
חִמְסָנוּ. מְפַלְנוּ שֶׁקֶר. יַעֲצֵנוּ רָע. כּוֹבְנוּ. לִצְנוּ.
מְרַדְנוּ. נֹאצְנוּ. סָרְרָנוּ. עֵוִינוּ. פִּשַׁעְנוּ. צָרְרָנוּ. קִשְׁינוּ עֲרָף.
רִשַׁעְנוּ. שַׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲוִינוּ. תַּעֲתָעְנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוֶה לָנוּ: וְאַתָּה צְדִיק עַל
כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, כִּי־אָמַת עֲשִׂיתָ וְאֲנַחְנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

אֲשָׁמְנוּ מִכָּל־עַם. בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשׁוֹשׁ. דָּוָה לִבְנוּ
בַּחֲטָאֵינוּ. הִחֲבַל אוֹוֵינוּ. וּנְפָרַע פֶּאֲרָנוּ. וְבֹל בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ.
חָרַב בַּעֲוִנוֹנוּ. מְוִרְתָנוּ הִיתָה לְשִׁמָּה. יוֹפִי אֲדָמְתָנוּ לְזָרוִים. כַּחֲנוּ
לְנִכְרִים:

וְעַדְיִן לֹא שָׁבְנוּ מִטְּעוֹתֵנוּ. הִיד נְעִיז פְּנֵינוּ וְנִקְשָׁה עֲרַפְנוּ, לֹא־מֵר
לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא
חַטָּאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חַטָּאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשִׂקוּ עִמָּלָנוּ. מְמַשֵּׁךְ וּמְמוֹרֵט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עֲלֵנוּ
סִבְלָנוּ עַל שִׁכְמוֹנוּ. עֲבָדִים מְשֻׁלוּ בָנוּ. פֶּרֶק אִין מִיָּדָם.
צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאוּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמֶת מִמֶּנּוּ בַּעֲוִנוֹנוּ.
שָׁבְנוּ מֵאַחֲרֶיךָ. תַּעֲוִינוּ וְאַכְרָנוּ:

משיח

תו"א א) תהלים לח טז (בשינוי): ב) שם פח ג (בשינוי): ג) שם נה ב (בשינוי): ד) ע"פ דברים כח
נ: ה) ע"פ שמות לד ט: ו) יומא פז, ב (בשינוי): ז) תהלים קו ו: ח) שם (בשינוי): ט) ע"פ
שם קיט סט: י) ע"פ שם לט: כ) איוב לג כז (בשינוי): ל) נחמיה ט לג: מ) ע"פ ישעיה כד
יא: נ) איכה ה יז (בשינוי): ס) ע"פ מלכים"א ח יג: ע) ע"פ תהלים סט כו: פ) ע"פ ישעיה
יח ז: צ) איכה שם ח: ק) ע"פ שמואל"א טו יא:
הגהגות 1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).
2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי
סדר האיב (מנהגי הרבי).

מְשִׁיחַ צְדָקָה אָמַר לְפָנֶיךָ, שְׁגִיאוֹת מִיַּיִבִּין, מְנַסְתָּרוֹת נִקְנִי: נִקְנֵנו
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִכַּל־פְּשָׁעֵינוּ וּמִהָרְנוּ מִכַּל־טְמֵאוֹתֵינוּ,
 וְזוּק עֲלֵינוּ מִיַּם טְהוּרִים וּמִהָרְנוּ, כַּפְתּוּב עַל־יַד גְּבִיאוֹךָ, וְזָרְקֵתִי
 עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוּרִים וּמִהָרְתֶם, מִכַּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכַּל־גְּלוּלֵיכֶם
 אֲטַהֵר אֶתְכֶם:

דְּנִיאל אִישׁ־חַמּוּדוֹת שׁוֹעַ לְפָנֶיךָ, הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמַע,
 פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׁמַמְתֵּינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ
 עָלֶיךָ, כִּי | לֹא עַל־צְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ,
 כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדַנִּי | שְׁמַעְהָ, אֲדַנִּי | סִלְחָה, אֲדַנִּי
 הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֵּאָחֵר, לְמַעַן אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ
 וְעַל־עַמְּךָ:

עֲזָרָא הַסּוֹפֵר אָמַר לְפָנֶיךָ, אֱלֹהֵי, בְּשֵׁתִי וּנְכַלְמַתִּי לְהַרִים אֱלֹהֵי פָנֵי
 אֱלֹהֶיךָ כִּי עֲוֹנוֹתֵינוּ רַבּוּ לְמַעַלְהָ רֹאשׁ וְאֲשַׁמְתָּנוּ גְדֻלָּה עַד
 לְשָׁמַיִם: וְאַתָּה אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת חַנוּן וְרַחוּם אֲרַךְ־אֲפִים וְרַב־חֶסֶד וְלֹא
 עֹזֵב־תֶּם: אֵל תַּעֲזֹבֵנוּ אָבִינוּ וְאֵל תִּשְׁלַשְׁנוּ בּוֹרְאֵנוּ, וְאֵל תַּזְנִיחֵנוּ יוֹצְרֵנוּ
 וְאֵל תַּעֲשֵׂ עִמָּנוּ כְּלָה בַחֲטָאוֹתֵינוּ, וְקִים לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַדְּבָר
 שֶׁהַבְטַחְתָּנוּ בְּקִבְלָה עַל־יַדֵּי יְרֵמְיָהוּ חוֹזֵק. כְּאֹמֹר, בְּיָמִים הָהֵם
 וּבַעַת הַהִיא נֹאֵם־יְהוָה יִבְקֹשׁ אֶת־עוֹן יִשְׂרָאֵל וְאִינְנוּ וְאֶת־חַטָּאת
 יְהוּדָה וְלֹא תִמְצָאנָה כִּי אִסְלַח לְאִשֶׁר אֲשָׂאִיר: עֲמֹךָ וְנַחֲלֶתְךָ רַעֲבֵי
 טוֹבֶךָ צְמֵאֵי חֲסִדְךָ תֵּאָבִי יִשְׁעָךָ. יִבִּירוּ וְיִדְעוּ כִּי לִיהוָה אֱלֹהֵינוּ
 תִּרְחַמִּים וְהִסְלִיחוֹת:

אֵל רַחוּם שְׁמֶךָ. אֵל חַנוּן שְׁמֶךָ. בְּנוּ נִקְרָא שְׁמֶךָ. יְהוָה עֲשֵׂה
 לְמַעַן שְׁמֶךָ: עֲשֵׂה לְמַעַן אֲמַתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן בְּרִיתְךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן גְּדֻלָּה וְתִפְאָרְתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן דָּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 הַוְדָךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן וְעוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן זְכָרְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 חֲסִדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן טוֹבְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יְחוּדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן לְמוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מַלְכוּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 נִצְחָךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן סוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן עֲזָךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן פְּאָרְךָ.

עשה

תו"א א) תהלים יט יג: ב) יחזקאל לו כה: ג) דניאל י יא: ד) שם ט יח"ט: ה) עזרא ט ו:
 ו) נחמיה ט יז: ז) ירמיה נ כ: ח) דברים ט כו: ט) דניאל שם ט (בשינוי): י) ע"פ שמות
 לד ו: כ) ירמיה יד ז:

הגהגות ו) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמינתך. ברייתך, וכן בכלום.

עֲשֵׂה לְמַעַן צְדָקָתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קְדוּשַׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂכִינְתְּךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תְּהַלְלֶתְךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן אוֹהֲבֶיךָ שְׂוֹכְנֵי עִפְרָי. עֲשֵׂה לְמַעַן אֲבֹרָהֶם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב.
עֲשֵׂה לְמַעַן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. עֲשֵׂה לְמַעַן דָּוִד וְשָׁלֹמֶה. עֲשֵׂה לְמַעַן
יְרוּשָׁלַם עִיר קְדוּשָׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן צִיּוֹן מְשֻׁכָּן כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן שְׂמֹמֹת הַיְבֵלָה. עֲשֵׂה לְמַעַן הַרְיוּסוֹת מִזְבְּחֶיךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן הַרוּגִים עַל שֵׁם קְדוּשָׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מְבוּחִים עַל יְחוּדְךָ.
עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאֵי בָּאֵשׁ וּבַמֵּים עַל קְדוּשַׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
יוֹנְקֵי שָׂדִים שְׁלֵא חֲטָאוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן גְּמוּלֵי חֶרֶב שְׁלֵא פָּשְׁעוּ.
עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא
לְמַעַנְנוּ. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
בִּזְרָאֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דוֹרְשֵׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
הָאֵל הַנְּאֻמָּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ וְתִיק וְחִסִּיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ זָךְ וַיִּשָּׂר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חַי וְקַיִם עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ טוֹב וּמְטִיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יוֹדֵעַ יִצָּר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹבֵשׁ כְּעֵסִים
עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לּוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נֹרָא וְנִשְׁגָב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ סוֹלַח וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹזֵה
בְּעַת צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹדֵה וּמְצִיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צְדִיק וַיִּשָּׂר
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ קָרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָשֶׁה לְכַעֲוֹם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַךְ
לְרַצוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עננו

תו"א א) ישעיה כו יט: ב) ע"פ דניאל ט טז. כד: ג) תהלים כו ח: ד) ע"פ יואל ב טז: ה) ע"פ ישעיה כח ט: ו) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: ז) מלכים א יח לז (בשנינו): ח) ישעיה סג טז: ט) ע"פ שם מג א: י) שם מז ד: כ) דברים ז ט: ל) ע"פ איוב ח ו: מ) דניאל ו כז (בשנינו): נ) תהלים קיט סח (בשנינו): ס) ע"פ שם קג יד: ע) ראה ברכות ז, א: פ) ע"פ ישעיה נט יז: צ) אבות ג, א: ק) ע"פ דברים שם כא: ר) ע"פ ישעיה לג ה: ש) ירושלמי ברכות ד, ג: ת) דברים לב ד: א) ע"פ תהלים קמה יח: ב) ע"פ אבות ה, יא: ג) שמות לד ו: דנהגות 1) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי, עמ' כח).

עֲנֵנוּ שׁוֹמְעֵ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ תוֹמֵךְ תְּמִימִים עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ
 אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ פֶּחַד
 יִצְחָק עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ עֲזֵרַת הַשְּׂבָטִים עֲנֵנוּ
 עֲנֵנוּ מִשְׁנֵב אִמְהוֹת עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ עֲזָרָה בְּעַת רְצוֹן עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ אָבִי
 יְתוֹמִים עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ דִין אֱלֹמְנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שְׁעָנָה לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה
 לְיִצְחָק בְּנוֹ בְּשֶׁנַּעֲקֵד עַל־גְּבֵי הַמּוֹזֵבַח הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה
 לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים
 הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְאַבְרָהָם עַל־יְסוּד הוּא יַעֲנֵנוּ מִי
 שְׁעָנָה לְמִשְׁנֵה בְּחֹרֵב הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְאַהֲרֹן בְּמַחְתֵּה
 הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הַעֲדָה הוּא יַעֲנֵנוּ
 מִי שְׁעָנָה לְיִהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָּל הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְשִׁמְשׁוֹן
 בְּמַצְפָּה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִירוּשָׁלַם הוּא
 יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְאַלְהֵיהוּ בְּהַר הַכְּרֵמֶל הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה
 לְאַלְיָשָׁע בִּירוּחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַדְּהָנָה הוּא
 יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְחֻזְקִיהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ מִי
 שְׁעָנָה לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂרָאֵל וְעֲזָרְיָה בְּתוֹךְ כְּבֹשֶׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ
 מִי שְׁעָנָה לְדָנְיָאֵל בְּגֹב אֲרִיֹת הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְמִרְדְּכָי
 וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְעֹזְרָא בְּנוֹרָה הוּא
 יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְכָל־הַצְּדִיקִים וְהַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים וְהַיֹּשְׁרִים
 הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֱלֹהֵי צַרְלִי מֵאֵד נִפְלְאָה־נָא בְּיַד־יְהוָה כִּי־רַבִּים רַחֲמוֹ וּבְיַד־אֲדָם
 אֱלֹהֵי־אֶפְלָה:

(איך נופלים על פניהם)

רַחֲמוּ וְחַנּוּן חֲטָאתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה מֵלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל
 תַּחֲנוּנָי: יְהוָה אֱלֹהֵי־בָאֲפָךְ תּוֹכִיחֵנִי וְאֱלֹהֵי־בַחֲמַתְךָ תִּסְפְּרֵנִי:
 חַנּוּנִי יְהוָה כִּי אֲמַלֵּל אָנִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהַלּוּ עַצְמֵי: וְנִפְשֵׁי נִבְהַלְּךָ

מֵאֵד

תו"א (א) תהלים סט לד: (ב) דברים כו ז: (ג) בראשית כו כד: (ד) ע"פ שם לא מב: (ה) שם מט
 כד: (ו) ע"פ ישעיה מט ח: (ז) תהלים סח ו: (ח) ע"פ תענית טו, א: (ט) דברים רבה ב, יא:
 (י) ראה דברים ט יט: (כ) ראה סנהדרין פב, ב: (ל) מלכים ב כא-כב: (מ) שם כ ב"י:
 (נ) ראה דניאל ג כר-כו: (ס) שם ו יד-כה: (ע) שמואל-ב כד יד: (פ) שמות לד ו: (צ) ירושלמי
 ברכות א, ה: (ק) תהלים ו ב"א:

מֵאֵד וְאִתָּהּ יְהוָה עַד־מָתִי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן
חֲסִדְךָ: כִּי אֵין בַּמָּוֶת זְכָרְךָ בְּשֵׂאוֹל מִי יוֹדֶה־לְךָ: יַנְעִתִי | בְּאַנְחָתִי,
אֲשַׁחֲהָ בְּכָל־לַיְלָה מִפְּתֵי בְדַמְעָתִי עַרְשִׁי אִמְסֶה: עֲשִׂיָּשָׁה מִכַּעַם עֵינַי
עֲתָקָה בְּכָל־צוּרֵי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פְּעָלֶי אֲוֹן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי:
שָׁמַע יְהוָה תַּחֲנָנִי יְהוָה תַּפְּלֵתִי יִקַּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהַלּוּ מְאֹד כָּל־אֲיֹבֵי
יִשְׁבוּ יִבְשׁוּ רַגְעַ:

מַחִי וּמְסִי, מְמִית וּמְחַיֶּה, מְסִיק מִן שְׂאוֹל לַחֲיֵי עֲלָמָא. בְּרַא
כַּד חֲטִי אָבוּהִי לְקִיָּה. אָבוּהִי דְחַיִּים אָסִי לְכֹאבִיָּה: עֲבָדָא
דְּמָרִיד גַּפִּיק בְּקוֹלָר. מְרִיָּה תְּאִיב וְתַבִּיר קוֹלְרִיָּה: בְּרָךְ בּוֹכְרָךְ
אֲנִי וְחֲטִינִי קַמָּךְ. הָא רְוֵי נַפְשִׁין בְּגִידֵין מְרִינִי. עֲבָדָךְ אֲנִי
וּמְרִוּדֵנִי קַמָּךְ. הָא בְּבוֹתָא. הָא בְּשַׁבְּיָא. הָא בְּמַלְקוּיּוֹתָא. בְּמַטּוֹ
מְנָךְ בְּרַחֲמֵךְ דְּנַפְשִׁינִי. אָסִי לְכֹאבִין דְּתַקּוּף עֲלֵךְ. עַד דְּלֹא נִהְוֵי
נְמִירָא בְּשַׁבְּיָא:

מְכַנְּסֵי רַחֲמִים. הַכְּנִיסוּ רַחֲמִינִי. לִפְנֵי פְּעַל הַרְחַמְתִּים: מְשִׁמְעֵי
תַּפְּלָה. הַשְׁמִיעוּ תַּפְּלָתִנּוּ. לִפְנֵי שְׁוֹמַע תַּפְּלָה: מְשִׁמְעֵי
צַעֲקָה. הַשְׁמִיעוּ צַעֲקָתִנּוּ. לִפְנֵי שְׁוֹמַע צַעֲקָה: מְכַנְּסֵי דַמְעָה. הַכְּנִיסוּ
דַמְעוֹתֵינִי לִפְנֵי מַלְךְ מַתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְׁתַּדְּלוּ וְהַרְבוּ תַחֲנּוּה
וּבְקִשָּׁה. לִפְנֵי מַלְךְ אֵל רָם וְנִשְׂא: הַזְכִּירוּ לִפְנֵינוּ. הַשְׁמִיעוּ לִפְנֵינוּ
תְּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עִפְרָיִם. יִזְכּוֹר אֲהַבְתֶּם וַיַּחֲיֶה
וַיְרַעַם שְׂרָא תֵּאבֵד שְׂאֵרֵי תַעֲקֵב. כִּי צִאֵן רוּעָה נֶאֱמַן הָיָה
לְחַרְפָּה. יִשְׂרָאֵל גֹּוֵי אֶחָד לְמִשְׁלַל וְלִשְׁנִינָה. מַהֲרָ עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.
וּפְדֵנוּ מִכַּל־גְּזוּרוֹת קָשׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֵיךְ הַרְבִּים מְשִׁיחַ
צַדִּיק וְעַמְּךָ:

מָרְן דְּבִשְׁמַיָּא. לָךְ מַתְחַנְּנִי. כְּבֵר שַׁבְּיָא. דְּמַתְחַנְּנִי לְשַׁבּוּיָה. בְּלַהוֹן
בְּנֵי שַׁבְּיָא. בְּכַסְפָּא מַתְפָּרְקִין. וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבַתְחַנּוּנֵי.
הֵב לָן שְׂאֵלֵתִין וּבְעוֹתִין דְּלֹא נִהְדַּר רִיקָם מִן קַדְמָךְ:

מָרְן דְּבִשְׁמַיָּא. לָךְ מַתְחַנְּנִי. כְּעֲבָדָא דְּמַתְחַנְּנִי לְמְרִיָּה. עֲשִׂיקִי אֲנִי
וּבַחֲשׂוֹכָא שְׂרִינִי. מְרִירִין נַפְשִׁין מַעֲקָתִין דְּנַפְשִׁינִי. חִילָא לִית
בְּן לְרַצִּינָךְ מָרְן. עֲבִיד בְּרִירָא קִימָא דְּגוֹרָתָ עִם אֲבַהֲתָנָא:

שומר
תו"א (א) שמואל-א ב: ו (ב) תרגום יונתן עה"פ שמות ד כב: ג) קהלת רבה ז, טו: ד) ברכות כח,
ב: ה) תענית טו, א: ו) ישעיה נז טו: ז) ע"פ אבות ו, ט: ח) ישעיה כו יט: ט) מיכה ה
ז: י) אסתר רבה ז, יג: כ) ע"פ ירמיה כד ט: ל) דברי הימים"א יז כא: מ) ירמיה שם:

שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל, שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֹאבֵד יִשְׂרָאֵל,
הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שֹׁמֵר גְּוֵי אֶחָד, שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל עִם־אֶחָד, וְאֵל יֹאבֵד גְּוֵי אֶחָד,
הַמְיַחֲדִים שְׁמֶךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה | אֶחָד:

שֹׁמֵר גְּוֵי קְדוּשָׁה, שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁה, וְאֵל יֹאבֵד גְּוֵי
קְדוּשָׁה, הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת לְקְדוּשָׁה:

מִתְרַצָּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפַּיֵּם בְּתַחֲנוּנִים, הַתְּרַצָּה וְהַתְּפַיֵּם לְדוֹר עָנִי,
כִּי אֵין עֲזָרָה:

אֲבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אֲבִינוּ אֶתְּךָ: אֲבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אֵין לָנוּ מִלְּךָ אֶלָּא אֶתְּךָ:
אֲבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ: אֲבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ חַנּוּן וְעֲנֻנוּ כִּי אֵין בְּנוּ

מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

וְאַנְחֵנוּ לֹא נִדְעַ מַה־נַּעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זְכוֹר

רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסְדֶיךָ, כִּי מַעֲוֹלָם הִמָּתָה:

יְהִי־חֶסְדֶךָ יְהוָה עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ: אֲלֵ־תִזְכָּר־לָנוּ

עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנֵים, מִהֵר יִקְדָּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד:

חַנּוּן יְהוָה חַנּוּן, כִּי־רַב שָׁבַעְנוּ בּוֹ: בְּרַגְזוֹ רַחֵם תִּזְכָּר:

בְּרַגְזוֹ עֲקָדָה תִּזְכָּר: בְּרַגְזוֹ תְּמִימוֹת תִּזְכָּר: בְּרַגְזוֹ

אֶהְבֶּה תִּזְכָּר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמְלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־

קְרָאנוּ: כִּי־הוּא יָדַע יִצְרָנוּ, זְכוֹר כִּי־עָפַר אֲנַחְנוּ: עֲזָרְנוּ |

אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל־דְּבַר כְּבוֹד־שְׁמֶךָ, וְהַצִּילְנוּ וְכַפֵּר

עַל־חַטָּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

יְתַגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֶךָ רַבָּא. אֲמֵן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וְיִמְלִיךְ

מְלְכוּתָהּ, וְיִצְמַח פְּוִרְקָנָהּ וְיִקְרַב מְשִׁיחָהּ. אֲמֵן: בְּחֵיבוֹן

וביומיו

תו"א (א) תהלים קכא ד: (ב) ירמיה לא ו: (ג) דברים ו ד: (ד) שמואל-ב ז כג: (ה) אסתר ג ח:

(ו) ע"פ שמות יט ו: (ז) דברים ז ו: (ח) רי"ף תענית ו, א: (ט) תענית כה, ב: (י) דברי הימים-ב

כ יב: (כ) תהלים כה ו: (ל) שם לג כב: (מ) שם עט ח: (נ) שם קכג ג: (ס) חבקוק ג ב:

(ע) תהלים כ י: (פ) שם קג יד: (צ) שם עט ט:

הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף,

וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתבודך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)

וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקדושא בריך הוא, ואמרו אמן

(ספר המנהגים, עמ' 6).

ובימיכון ובחיי דכל־בית ישראל, בעגלא ובזמן קריב, ואמרו אמן:
 יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא: יתברך וישתבח
 ויתפאר ויתרוםם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקודשא
 בריך הוא. אמן: לעלא מן כל־ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא,
 דאמירן בעלמא, ואמרו אמן:

תתקבל צלותהון ובעותהון דכל־בית ישראל, קדם אבוהון די
 בשמיא, ואמרו אמן:

יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל־ישראל,
 ואמרו אמן:

עשה^א שלום במרומו, הוא יעשה שלום עלינו ועל כל־ישראל,
 ואמרו אמן:

אשרי

תו"א א) איוב כה ב:

הנהגות 1) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל – הרכנת הראש במקצת (ספר המנהגים, עמ' 6).
 2) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה – לימין המתפלל.
 שלום – לשמאל המתפלל. במרומו – באמצע, וזוקף ראשו הוא .. אמן – באמצע
 (מנהגי הרבי).

אֲשָׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
אֲשָׁרֵי הָעַם שֶׁכָּבַח לֹו, אֲשָׁרֵי הָעַם
שִׁיחָזָה אֲלֵהֶיו: תִּתְהַלֵּךְ לְדוֹד, אֲרוֹמְמֶךָ
אֲלוֹתַי הַמֶּלֶךְ, וְאֶבְרַכְּהָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
בְּכָל־יּוֹם אֶבְרַכְּךָ, וְאֶהְלֹךְ שִׁמְךָ לְעוֹלָם
וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין
חֶקֶר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מִעֲשִׂיךָ, וּגְבוּרֹתֶיךָ
יְגִידוּ: הַדָּר כְּבוֹד הוֹדֶךָ, וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹן נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְגִדְלֹתֶיךָ
אֶסְפְּרֶנָּה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיָעוּ, וְצַדִּיקְתֶּךָ
יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרְךָ אַפִּים וּגְדֹל־
חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכֹל, וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־
מִעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מִעֲשִׂיךָ, וְחַסִּידֶיךָ
יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרֹתֶיךָ
יְדַבְּרוּ: לְהוֹדִיעַ | לְבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו,
וּכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ, מַלְכוּת
כָּל־עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתֶּךָ בְּכָל־דוֹר וָדָר:
סוּמְךָ יְהוָה לְכָל־הַנְּפֹלִים, וְזוֹקֶף לְכָל־
הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹיךָ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה
נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲבָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח אֶת־יְדֶיךָ,
וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רְצוֹן: צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־

דרכיו

תו"א (א) תהלים פד ה: (ב) שם קמד טו: (ג) שם קמה א ואילך:

יְרָבִיו, וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יִהְיֶה לְכָל־
 קִרְאָיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: רְצוֹן־
 יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יִהְיֶה אֶת־כָּל־אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל־
 הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: תִּהְלֵת יִהְיֶה יַדְּכָר פִּי,
 וַיְבָרֶךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קִדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וְאַנְחֵנוּ | נְבָרֶךְ יְיָ, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ן חצי קדיש:

יְתַגַּדֵּל וַיְתַקַּדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלִּיךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּחֵיבוֹן
 וּבְיוֹמִיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יְתַבְרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְּאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

לֵךְ אֲדָנִי הַצְדָקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפָּנִים: מַה־נִּתְאֻנָּן
 וּמַה־נֶּאֱמַר מַה־נִּדְבָר וּמַה־נִּצְטַדֵּק: נִחְפְּשָׂה
 דְרָבִינוּ וְנַחְקְרָה וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יְמִינֶךָ פְּשׁוּטָה
 לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא־בְחֶסֶד וְלֹא־בְמַעֲשִׂים בָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ,
 כְּדָלִים וּכְרָשִׁים דְּפַקְנוּ דְלָתֶיךָ: דְלָתֶיךָ דְּפַקְנוּ רְחוּם
 וְחַנוּן, נָא אֲלֵה־נְשִׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּבָנוּ
 רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: ב) דניאל ט ז: ג) ע"פ איכה ג לט: ד) ע"פ בראשית מד טז: ה) איכה
 שם מ (בשינוי): ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): ז) שמות לד ו: ח) ברכות כח, ב:
 הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתבדך (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה, עֲדִיךָ כְּלִבְשָׁר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כְּלִבְשָׁר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוִיה וְנִכְרְעָה, נִבְרַכָּה לְפָנֵי יְהוָה עֲשֵׂנוּ: בָּאוּ שִׁעְרֵי |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרְתִּי בְּתַהֲלָה, הוֹדִיִּלּוּ בְּרָכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בְּרָכוּ אֶת־יְהוָה
 כְּלִעֲבָדֵי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת: שְׁאוּיָדְכֶם קִדְשׁ,
 וּבְרָכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאָה לְמִשְׁפָּנוֹתֵינוּ, גִּשְׁתַּחֲוִיה לְהַדָּם רַגְלֵינוּ: רֹמְמוּ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַדָּם רַגְלֵינוּ, קִדְשׁ הוּא: רֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַר קִדְשׁוֹ, בִּי־קִדְשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲוּוּ לִיהוָה
 בְּהִדְרַת־קִדְשׁ, חִילוֹ מִפְּנֵי כְּלִי־אָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹאוּ
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוִיה אֱלֹהֵיכֶל־קִדְשֶׁךָ בִּירְאֶתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוִיה אֱלֹהֵיכֶל
 קִדְשֶׁךָ וְנֹדַה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתָּךָ, בִּיהַגְדְּלָתָ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אִמְרַתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהוָה, וְאַמְוֹנֶתְךָ
 סְבִיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֶךְ לִיהוָה, יִדְמָה לִיהוָה בְּבָנֵי אֲלֵים:
 כִּי־גִדּוֹל אַתָּה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָדְךָ: כִּי־גִדּוֹל
 מֵעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתָּךָ: גִּדּוֹל יְהוָה וּמְהַלֵּל מְאֹד,
 וְלִגְדָלְתוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדּוֹל יְהוָה וּמְהַלֵּל מְאֹד, נֹרָא הוּא
 עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גִּדּוֹל יְהוָה, וּמְלֹךְ גִּדּוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיךָ וּכְגִבּוֹרֶתְךָ: מִי לֹא
 יִרְאֶה מְלֹךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאֲתָה, כִּי בְּכִלְחַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גִּדּוֹל אַתָּה וְגִדּוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לָךְ
 זְרוּעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזוּ יָדְךָ תְּרוֹם יְמִינֶךָ: לָךְ יוֹם אֶפְיֶיךָ לִילָה, אַתָּה
 הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשָׁמַשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקְרֵי־אָרֶץ, וְתוֹעֲפַת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כְּלִי־תַהֲלָתוֹ: לָךְ יְהוָה הַגְדָּלָה
 וְהַגְּבֹרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוֹד, כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ, לָךְ יְהוָה
 הַמְּמַלְכָה, וְהַמְּתַנְשֵׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לָךְ שָׁמַיִם אֶפְיֶיךָ אָרֶץ, תִּבְל
 וּמְלָאָה אַתָּה יְסֻדְתָּם: אַתָּה הַצְּבֹת כְּלִי־גִבּוֹלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחָרֵף
 אַתָּה יַצַּרְתָּם: אַתָּה רִצַּצְתָּ רֹאשֵׁי לְוִיָּתָן, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעֲם לְצִיּוּם:
 אַתָּה בְּקַעַת מַעֲיָן וְנַחַל, אַתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהָרוֹת אֵיתָן: אַתָּה פּוֹרַרְתָּ

בעוד

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשינוי): (ל) שם קלח ב (בשינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד"טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְרֶךָ יְיָ, שִׁבְרֵתָּ רְאִשֵׁי תַנּוּנִים עַל־הַמַּיִם: אֲתָהּ מוֹשֵׁל בְּנְאוֹת הַיָּם,
 בְּשׂוֹא גִלּוֹי אֲתָהּ תִּשְׁבַּחֵם: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
 הִרְקַדְשׁוּ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרִבִּים אֲתָהּ־הוּא הָאֱלֹהִים
 לְבִדְךָ: אֵל נֶעְרָץ בְּסוּד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־פְּלִסְבִּיבּוֹ: וַיִּזְרו
 שָׁמַיִם פְּלֹאֶךָ יְהוָה, אַף־אֲמוֹנֵתְךָ בִּקְהַל קִדְשִׁים: לְכוּ נִרְנְנָה לַיהוָה,
 נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדְּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נְרִיעַ לּוֹ: צִדְקָה
 וּמִשְׁפָּט מְכוּן בְּסֵאֶךָ, חֶסֶד וְאֱמֶת יִקְדְּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יַחְדּוּ נִמְתִּיק
 סוּד, בְּבֵית אֱלֹהִים נִהְלַךְ בְּרִנָּשׁ: אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עֹשֶׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת
 יָדָיו וַיִּצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידּוֹ נִפְשׁ כְּלִיחֵי, וְרוּחַ כְּלִבְשׁוֹ־אִישׁ: הַנְּשַׁמָּה לָךְ
 וְהַגּוֹף פְּעֻלָּךְ, חוֹסֶה עַל עַמְּלָךְ: הַנְּשַׁמָּה לָךְ וְהַגּוֹף שְׁלָךְ, יְהוָה עֹשֶׂה
 לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֲתָאֵנוּ עַל שְׁמֶךָ יְהוָה עֹשֶׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד
 שְׁמֶךָ, כִּי אֶל־חַנּוּן וְרַחוּם שְׁמֶךָ: לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסַלַּחְתָּ לְעוֹנֵנוּ כִּי
 רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אֲוִלְתָּנוּ שָׁגִינוּ.

מְחַל־לָנוּ מִלִּפְנֵינוּ, כִּי רַבּוּ עוֹנֵינוּ:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנוּ בְּטוֹחִים. וְעַל־צַדִּיקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים
 וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצַפִּים: אֲתָהּ הוּא מְלֶכֶךְ
 אֹהֶב צַדִּיקוֹת מְקַדֵּם. מַעֲבִיר עוֹנוֹת עַמּוֹ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאִיו. כּוֹרֵת
 בְּרִית קְרָאוֹשׁוֹנִים, וּמְקַיֵּם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֲתָהּ הוּא שׁוֹרְדֵת בַּעֲנַן
 כְּבוֹדְךָ עַל־הַר סִינַי וְהִרְאִיתָ דָּרְכֵי טוֹבְךָ לְמִשְׁחַ עֲבֹדְךָ. וְאַרְחוֹת־
 חֲסִדֶיךָ גִּלִּיתָ לוֹ. וְהוֹדַעְתּוּ כִּי אֲתָהּ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרֶךְ אַפַּיִם
 וְרַב־חֶסֶד וּמְרַבָּה לְהַטִּיב. וּמְנַהִיג הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
 כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶעֱבִיר כְּלִיטוּבִי עַל־פָּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
 לְפָנֶיךָ, וְחַנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲחַן וְרַחַמְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֲרֶךְ אַפַּיִם אֲתָהּ וּבְעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתִי, וְדַרְךְ
 תְּשׁוּבָה הוֹרִיתִי: גְּדַלְתָּ רַחֲמֶיךָ וְחֲסִדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
 וּבְכִלְיִימוֹ לְזִרְעַ יְדִידֶיךָ: תִּפְּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אֲתָהּ
 הוּא בְּעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבַתְּפִלָּה פָּנֶיךָ נִקְדָּם,

בהודעת

תו"א (א) תהלים פט י: (ב) שם מח ב: (ג) מלכים-ב יט טו (בשינוי): (ד) תהלים פט ח: (ה) שם
 ו: (ו) שם צה א-ב: (ז) שם פט טו: (ח) שם נה טו: (ט) שם צה ה: (י) איוב יב י: (כ) ירמיה
 יד ז: (ל) נחמיה ט לא (בשינוי): (מ) תהלים כה יא (בשינוי): (נ) ע"פ דניאל ט יח: (ס) ע"פ
 תהלים יא ז: (ע) ראה שמות לד ה: (פ) שם ו: (צ) שם לג יט: (ק) קהלת רבה ז, טו:

כְּהוֹדֵעַת לְעֵנּוּ מִקֶּדֶם: מִמְּחֻרֹן אַפְךָ שׁוּב, כְּמוֹ כְּתוּרְתְךָ
 כְּתוּב: וּבְצֶלַח בְּנִפְיֶךָ נַחֲסָה וְנִתְלוֹנֵן, בְּיוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה
 בָּעָנָן: תִּעֲבֹר עַל־פְּשַׁע וְתִמְחָה אִשָּׁם, בְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
 שָׁם: תִּאֲזוּן שׁוֹעֲתֵנוּ וְתִקְשִׁיב מִנוּ מֵאִמֶּר, בְּיוֹם וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה, וְשָׁם נֹאמֵר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנֵי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵז וּפְשַׁע
 וְחִטָּאָה וְנִקְּהָ: ע"כ

וְסִלְחָתָ לְעוֹנֵנוּ וּלְחִטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתֵנוּ:

סִלְחֵלְנוּ אֲבִינוּ כִּי הִטְאֵנוּ, מְחַלְלֵנוּ מִלְכְּנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אֵתָהּ
 אֲדָנִי טוֹב וְסִלָּתָ, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

אֲבֵד חֶסֶד מִן־הָאָרֶץ וַיִּשָּׂר בְּאָדָם אֵין: אֲיִן־קוֹרָא בְּשִׁמְךָ בְּצֶדֶק
 מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־נִמְר חֶסֶד כִּי־פָסוּ
 אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עֲמָךְ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה־אוֹר: כִּי־עַם־
 יְהוָה הַחֶסֶד, וְהַרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יַפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עוֹנֵתָיו:
 כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
 עַל־עֲמָךְ בְּרַכְתְּךָ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמְלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלְחֵנָּא לְעוֹן הָעַם הַזֶּה בְּגִדְל חֶסְדְּךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֵתָה
 לְעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשָׁם נֹאמֵר:

ויאמר

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
 (ה) שמות שם ר"ז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) מיכה שם ב: (ט) ישעיה סד ו (בשינוי):
 י תהלים יב ב: (כ) שם לו י: (ל) שם קל ז-ח: (מ) שם קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח:
 (ע) שם פד יג: (פ) שם כ י: (צ) במדבר יד יט:
 הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים) שער
 ה סעיף קז).
 (2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סְלַחְתִּי בְדַבְרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמִמְתִּינוּ, וְהַעִיר
 אֲשֶׁר-נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי | לֹא עֲלִי-צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
 תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל-רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדַנִּי | שְׁמֹעָה, אֲדַנִּי | סְלַחְהָ,
 אֲדַנִּי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂהָ, אֶל-תֵּאָחֵר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי-שְׁמֶךָ נִקְרָא
 עַל-עִירְךָ וְעַל-עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֵין בְּמִדַּת בְּשָׂר מִדְּתָךָ. אֵיךָ קִנְאַתְךָ וַעֲצַת עַמְּדֶתְךָ. בַּת
 בְּרַתְּ לְבֵית חֲמִדְּתְךָ. בְּעֵלְוֵה אֲדוֹנִים וְאֵין לְצַמְדֶתְךָ:
 גּוֹעָה, לְדוּדֵי אֲנִי מְאוּרָסֶת. גּוֹעַל רוּדֵי אֵיךְ גְּדֻרָסֶת. דִּין הַרְג
 לְעַצְמָה מִקְנָסֶת. דְּחוּיָה גַם כִּי נֶאֱנָסֶת: הָאֵם בְּלִי סֶפֶר שְׁלוֹחַ.
 הֵבֵן בֵּיתוֹם אוֹבֵד בְּלִי שְׁלוֹחַ. וְגַן נְעוּל הַפֶּקֶר בְּמַלְוֹחַ. וּמַעֲזֵן
 חַתוּם נְרַפֵּס דְּלוּחַ: זַעַם כְּרָנַע וְעַתָּה לְהַפּוּךְ. זָרִי קִדְשׁ עַתָּה
 לְשׂוּפָה. חַבַּת רַע בְּקֶרֶן הַפּוּךְ. חֲשׂוּבָה וְעוֹזָבָה בְּקוֹרַעַת בַּפּוּךְ:
 טוֹב הַתּוֹאֵר קְדוּרָנִית מִפְּרָךְ. מְרִיָּה מִכָּה מִבְּלִי אֶרְךָ. יוֹם נָקָם
 נִסְתָּם דְּרָךְ. יוֹם שְׁלוֹם נַחֲתָם חֶרֶךְ: פַּח הַסֶּבֶל הַכְּשִׁיל
 נָטַל. פְּסוּל וְשַׁחוּל הַנְּשֹׂאֵר מִקְטָל. לֹא לְמַרְגּוּעַ גֵּד וּמִטְלָטַל.
 לְעַמֵּל וַיִּנְעַ וְאַחַר נוֹטַל: מַטַּע קָרֵן שְׁמֵן הַמְדֻשֵּׁן. מַרְמָם מְדוּעַ
 כַּחְרוּלֵי כְּבֻשָׁן. נוֹצַר לְמַעֲלָה לֹא יִישָׁן. נִטְעוּ לְמִשְׁלוּחַ פְּרוֹת
 הַבְּשָׁן: שׁוּרְקָה מְה־בְּצַע וְנִקְטָפֶת. סוּרְחַת מְה־יִתְרוֹן וְנִחְטָפֶת.
 עַל־יַד חֲקוּקָה וְטוֹטָפֶת. עַל־מָה אֶהְבֵּתָה נִשְׁטָפֶת: פְּעֻלַּת
 הַרוֹבִים מַעוֹט מְלֹאכֶת. פְּרִיעַת שְׂכָר רַבָּה וְהוֹלָכֶת. צוּפָה
 הַפְּנוֹת וְעַתָּה גְּמִשְׁכֶּת. צָרָה פְּקוּדָה וְאַחֲרַת נִסְמָכֶת: קִדְשׁ
 רֵאשִׁית עֲרַמַת שְׁעָרִים. קְצוּי־אֶרֶץ זְרוּיִים כְּשַׁעוּרִים. רוּחַ
 מְנַשְׁבֵּת בְּעַלֵי יְעָרִים. רְדוּף נִשְׁמָטֶת נָסִים וְנִסְעָרִים: שְׁמוֹנָה
 וְתִשְׁעִים הָאֵלוֹת הָאֵלֵה. שְׁלֹמוֹ אֵלֵה מֵאֵלֵה וְכֹאֵלֵה. תִּרְחַם

תקבצנו

תו"א (א) במדבר יד כ: (ב) דניאל ט יח"ט: (ג) ישעיה סג טו: (ד) ע"פ שם כו יג: (ה) ע"פ שיר
 השירים ד יב: (ו) ראה ברכות ז, א: (ז) ע"פ ישעיה א ו: (ח) שם לד ח: (ט) ע"פ הושע ט
 ז: (י) נחמיה ד ד: (כ) ע"פ בכורות פרק ו משנה ז: (ל) תהלים קכא ד: (מ) עמוס ד א:
 (נ) ע"פ בראשית לו כו: (ס) ע"פ קהלת א ג: (ע) ע"פ ירמיה ב ג: (פ) ע"פ תהלים מח יא:
 (צ) ראה רש"י במדבר כט יח ודברים כט יב:

תִּקְבְּצֵנוּ מִקְרָנוֹת אֱלֹהִים. אֲזֵי יֵאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגְדִּיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת
עִם־אֱלֹהִים:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רְתֻמִּים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לַחַטָּאִים וְסִלִּיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא כִרְעַתְם תִּגְמֹל. אֵל הַזֹּרֵת לָנוּ לֹא־מֵר שְׂרֵשׁ
עֲשָׂרָה, זָכַר־לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, כְּהוֹדַעְתָּ לָעָנּוּ
מִקְרָב, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב וַיִּרְדַּ יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְנַצֵּב עַמּוֹ שֵׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנֵי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חַסֵּד
וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עוֹן וּפְשַׁע
וַחֲטָאָה וְנִקָּה: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ. מַחֲלִלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חַסֵּד לְכָל־קְרֹאֲיֶיךָ:

כְּרַחֵם אֱב על־בָּנִים, בֵּן תְּרַחֵם יְהוָה עֲלֵינוּ: לִיהוָה הַיְשׁוּעָה,
עַל־עַמֶּךָ בְּרַכְתֶּךָ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עַמּוֹ, מִשְׁגָּב־לָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בַּטַּח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בַיּוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לְעוֹן הָעָם הַזֶּה בְּגִדְל חֶסֶדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאַתָּה
לְעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּתָה: וְשֵׁם נֶאֱמַר:

ויאמר

תו"א (א) תהלים קכו ב: ב) ויקרא רבה כט, ו: ג) ראש השנה יז, א: ד) תהלים קג ו (בשינוי):
ה) ראה ראש השנה יז, ב: ו) שמות לד ה: ז) שם רז: ח) שם ט: ט) תהלים פו ה:
י) תהלים קג יג: כ) שם ג ט: ל) שם מו ח: מ) שם פד יג: נ) שם כ י: ס) במדבר יד יט:
הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – ('שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).
(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סְלַחְתִּי בְדַבְרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמֵמֹתֵינוּ, וְהַעִיר
 אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי לֹא עֲלִצְדָּקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
 תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמֹעָה, אֲדֹנָי | סְלַחְהָ,
 אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֱלֹהֵי־אֲחֵר, לְמַעַן אֱלֹהֵי כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
 עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֲנִי יוֹם אִירָא אֵלֶיךָ אֶקְרָא. בְּלִי־עֲשָׂקוֹנֵי זָדִים עוֹזְבֵי יִקְרָה.
 גָּמוּל לְהַשִּׁיב לָהֶם שָׁב לְבַקְרָהּ. דִּין רָשָׁע וְעוֹל מְרֹאֵם
 יִקְרָא: תַּחֲשׁוּבִים לְהַשְׁבִּיחַ שֵׁם קֹדֶשׁ הַנִּכְבָּד. וְלַהֲרַגִּיל שֵׁם
 הָאֱלִילִים נִקְלָה וְנֶאֱבָד. זֶה דַּרְכָּם מוֹבִי עִם אֶבֶד. חֲשׂוּךְ
 הַשָּׂאֵר* כְּתוּשָׁם בְּבֵית הַבַּד: מְרוֹף מְרוֹף אָדָם לְמָדוּ כַּמְדָּבָר.
 יָדוּ גוֹרֵל כְּעַל הַפֶּקֶד בַּמְדָּבָר. כַּמְעַט כָּרוּ וְלֹא יַעֲדְרוּ דְבָר.
 לוֹלִי רַחֲמֶיךָ אֲדוֹן בַּחֲסֵד דְּבָר: מִי יִתְרַחֵר אַחַר מַדּוּתֶיךָ לְדִינָה.
 נוֹכַחְךָ לְהַשִּׁיב מִחֲלָצִיו לְזִינָה. סָרְנוּ וְסוּעַרְנוּ וְנִשְׁמַטָּה חֶרֶב
 הַיּוֹנָה. עַמְּךָ הַדִּין וְיִדְּךָ עַל־הַעֲלִיּוֹנָה: פִּנְיָאֵמֶר יְכוּלְתֵי בַעַל
 הַמוּט. צָרִי יְהוּדָה יִגִּילוּ כִּי אֲמוּט. קָרָא מְכוּרֵי חֲנָם שְׁנַת
 שְׂמוּט. רָשָׁע הַפּוֹשֵׁט יָד יִסּוּג אַחֹר וְיִקְמוּט: שְׁטָרְךָ קוֹדֵם וְלוֹ
 נוֹשִׁים מְבַקְשִׁים. שַׁעֲבוּדְךָ לְהַרְחִיק רַבּוֹ אֲדוֹנִים קָשִׁים. תַּחֲוּמֵי
 סַמְנֵי מְצָרֶיךָ לַעֲקוֹר מְבַקְשִׁים. תְּבוּאָה קִדְשָׁתָּה בְּלוּעָה מְלִילוֹת
 וְקָשִׁים: שְׁפֹט רָעָה תְּבֹא עֲלֵיהֶם וְהַאֲשִׁימֵם. לָמוּ עוֹלָל
 וְהַתְּעוֹלָל בְּכוֹבֵד יְשִׁימֵם. מְנַת פּוֹסֵם פַּחֵי מַפַּח הַגְּשִׁימֵם.
 הַשִּׁיבֵם שְׁבַעֲתִים נִקְמְדְבָרִית וְהַשְׁמֵם: הַעִיר קָרִית מִירַת נֹךְ
 נִהְלָנוּ. יָם גְּאוּלִּים דְּרָךְ לַעֲבוֹר קִהְלָנוּ. בְּךָ תּוֹחַלְתָּנוּ וְאַתָּה רַב
 מַחֲוֹלָלָנוּ. נַחֲמָנוּ נָא יְהִי־חֲסֵדְךָ עָלֵינוּ:

מלאכי

(* נ"א: השאר מלכת גם בבית הבד.

תו"א א) במדבר יד כ: ב) דניאל ט יח"ט: ג) תהלים נו ד (בשינוי): ד) שם קיט קכב (בשינוי):
 ה) ע"פ איכה ג סד: ו) ראה רש"י זכריה ד ג: ז) ע"פ יחזקאל יט ג: ח) ע"פ יואל ד ג:
 ט) מלכים"א ה ז: י) ירמיהו מו טז: כ) ע"פ תהלים יג ה: ל) ראה רש"י ויקרא כה מב:
 מ) ע"פ ישעיהו יט ד: נ) ע"פ תהלים טז ה: ס) ויקרא כו כה: ע) ע"פ תהלים לג כב:

מְלֹאכֵי רַחֲמִים מְשַׁרְתֵי עֲלִיּוֹן. תְּלִדְנָא פְּנִי־אֵל בְּמִיטְבַּ
הַגִּיּוֹן. אוֹלֵי יְחוּם עִם עֲנִי וְאַבְיּוֹן. אוֹלֵי יְרַחֵם:

אוֹלֵי יְרַחֵם תְּשַׁאֲרִית יוֹסֵף. לְשִׁפְלִים וְנִבְזִים פְּשׁוּחֵי שְׁסָף.
לְשִׁבְיֵי חָנָם מְכוּרֵי בְּלֹא כֶסֶף. שׁוֹאֲגִים בְּתַפְלָה
וּמְבַקְשִׁים רִשְׁיוֹן.

אוֹלֵי יְחוּם עִם עֲנִי וְאַבְיּוֹן. אוֹלֵי יְרַחֵם:

אוֹלֵי יְרַחֵם מְעַנֵי כְּבֹל. מְלַמְדֵי מַכּוֹת בְּעַנְוֵי סְבֹל.
מְנוֹדְרֵי־רֵאשׁ נְתוּנִים בְּיוֹשְׁבֵי תַבֵּל. מְשַׁל בְּעַמִּים בְּקַצֵּף
וּבְיּוֹן.

אוֹלֵי יְחוּם עִם עֲנִי וְאַבְיּוֹן. אוֹלֵי יְרַחֵם:

אוֹלֵי יְרַחֵם וְיֵרָא בְּעַנֵי עַמּוֹ. וְיִקְשִׁיב וְיִשְׁמַע הַצְּגִים
לְעַמּוֹ. וְעוֹדִים בְּלַחַשׁ מוֹסֵר לְמוֹ. וְעֵינֵיהֶם תּוֹלִים לְמִצּוֹא
רִצְיוֹן.

אוֹלֵי יְחוּם עִם עֲנִי וְאַבְיּוֹן. אוֹלֵי יְרַחֵם:

אוֹלֵי יְרַחֵם אוֹמְרֵי סְלַח־נָא. אוֹמְצֵי שְׁבַחוּ בְּכָל־עֵת
וְעוֹנָה. אֲגָדִים בַּצָּרָה לְשִׁפּוֹךְ תַּחֲנֹה. אֶת־פְּנֵי אֱלֹהֵיהֶם
שׁוֹפְכִים לֵב דְּוִיּוֹן.

אוֹלֵי יְחוּם עִם עֲנִי וְאַבְיּוֹן. אוֹלֵי יְרַחֵם:

אוֹלֵי יְרַחֵם לְקַתָּה בְּכַפְלִים. לְעוֹטָה אַרְיוֹת כְּמוֹ בְּפִי
שְׁחֲלִים. לְקָה וּמְשַׁתְּלֵמַת בְּעוֹן שׁוֹלִים. לֹא שְׁכַתָּה
בְּכָל־זֹאת מְכַתֵּב עֵז חֲבִיּוֹן.

אוֹלֵי יְחוּם עִם עֲנִי וְאַבְיּוֹן. אוֹלֵי יְרַחֵם:

אוֹלֵי יְרַחֵם כְּבוֹשֵׁי פְּנִים. הַשׁוֹמְעִים תְּרַפְתֶּם וְלֹא

משיבים

תו"א (א) בראשית רבה נ, א: (ב) איכה זוטא א: (ג) מלאכי א ט: (ד) שמואל-ב כב כח: (ה) עמוס
ה טו: (ו) מלאכי ב ט (בשינוי): (ז) ע"פ ישעיה נב ג: (ח) ע"פ תהלים קה יח: (ט) שם מד
טו: (י) שם (בשינוי): (כ) ע"פ ישעיה כו טז: (ל) במדבר יד יט: (מ) ע"פ איכה ה יז: (נ) ע"פ
ישעיה מ ב: (ס) ע"פ חבקוק ג ד: (ע) ראה סנהדרין יט, ב: (פ) שבת פח, ב:

מְשִׁיבִים וְעוֹנִים. נִצְחוּ מְקוּיִם וּלְיִשְׁעוֹ נִשְׁעָנִים. כִּי
לֹא־כָלוּ רַחֲמָיו בְּכַדְיוֹן.

אולי יחוס עם עני ואביון. אולי ירחם:

אולי ירחם יְחַלֵּץ עָנִי בְּעָנָיו. תְּבוֹשׁוּ יְתִיר מֵאַרְץ שְׁבוּיו.
יִגְהַה מְזוֹרוֹ וַיִּחְבּוֹשׁ חֲלָיו. צַעֲקָתוֹ יִשְׁמַע וַיַּחֲיֵשׁ עֵת
פְּדִיוֹן.

אולי יחוס עם עני ואביון. אולי ירחם:

מִלְּאֲכֵי רַחֲמִים מְשַׁרְתִּי עַלְיוֹן. תִּלְוִנָא פְּנֵי־אֵל בְּמִיטַב
הַגְּיוֹן. אולי יחוס עם עני ואביון. אולי ירחם:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחִסְדוֹת, מוֹחֵל
עוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא כִרְעַתְם תִּגְמוּל. אֵל הַזְּרוּיָה לָנוּ לֹא־מֵר שְׂדֵשׁ
עֲשָׂרָה, זְכַר־לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, בְּחַוְדַּעַת לָעָנִי
מִקְדָּם, בְּמִו שִׁבְתוֹב וַיִּרְדַּ יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנֵי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עוֹן וּפִשַׁע
וְחַטָּאת וְנִקְהָ: ע"כ

וְסַלְחָתָ לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:

סלח

תו"א א) איכה ג כב: ב) שמואל-ב כב כח: ג) איוב לו טו: ד) ע"פ הושע ה יג: ה) ע"פ איוב כז
ט: ו) בראשית רבה נ, א: ז) איכה זוטא א: ח) מלאכי א ט: ט) ויקרא רבה כט, ו: י) ראש
השנה יז, א: כ) תהלים קג ו (בשינוי): ל) ראה ראש השנה יז, ב: מ) שמות לד ה: נ) שם
רז: ס) שם ט:
הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).

סלח־לָנוּ אֱבִינוּ בִּי הַטְּאֵנוּ. מַחֲלִלְנוּ מִלְּפָנֶיךָ בִּי פִּשְׁעֵנוּ: כִּי־אָתָּה
אֲדָנִי טוֹב וְסֵלָה, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֶיךָ:

כָּרַחֵם אֵב עַל־בָּנָיִם, בֵּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהְוֶה הַיְשׁוּעָה,
עַל־עַמְּךָ בְּרַכְתָּךְ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּב־לָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יְאֵדָם בַּטֶּחַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

אֶל־תִּזְכְּרֵנוּ עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים, מִהֵרָ יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ
מָאֵד: חַטָּאוֹת נַעֲוִינוּ | וּפִשְׁעֵינוּ אֶל־תִּזְכֹּר כַּחֲסִדְךָ זְכַר־לָנוּ
אָתָּה, לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה:

זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחַסְדֶיךָ, בִּי מַעֲוִלִם הִמְּךָ: זָכְרָנוּ יְהוָה בְּרִצּוֹן עַמְּךָ,
פָּקְדָנוּ בַּיְשׁוּעָתְךָ: זְכֹר עֲדַתְךָ | קְנִייתְךָ, כְּדָם גְּאֻלַּת שְׂבִיט
נַחֲלַתְךָ, הַרְצִיוֹן זֶה | שְׂכַנְתָּ בּוֹ: זְכוֹר יְהוָה חַפְתּוֹ יְרוּשָׁלַם, אֶהְבֵּת
צִיּוֹן אֶל־תִּשְׁפַח לְנִצְחֹת: אָתָּה תִקּוּם תִּרְחַם צִיּוֹן, כִּי־עַתָּה לְחַנּוּנָה כִּי־בָא
מוֹעֵד: זְכֹר יְהוָה | לְבָנֵי אָדָם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הַאֲמָרִים עָרוּ | עָרוּ
עַד הַיּוֹסוּד בָּהֶ: זְכֹר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עַבְדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁפַעַתָּ
לָהֶם בְּךָ וּתְדַבֵּר אֱלֹהִים אֲרַבָּה אֶת־זַרְעֲכֶם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
וּכְלִהָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲתֵן לְזַרְעֲכֶם וְנָחֳלוּ לָעָלָם: זְכֹר
לְעַבְדֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב, אֶל־תִּפְּן אֶל־קִשֵׁי הָעַם הַזֶּה
וְאֶל־רִשְׁעוֹ וְאֶל־חַטָּאוֹתָיו: אֲלֵנָּה תִשָּׁת עָלֵינוּ חַטָּאוֹת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
וְאֲשֶׁר חַטָּאֵנוּ: חַטָּאֵנוּ צוֹרְנוּ סִלַּח־לָנוּ יוֹצֵרְנוּ:

זְכוֹר לָנוּ בְרִית אֲבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאָף
אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאָף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזַכֵּר וְהָאָרֶץ אֲזַכֵּר:
זְכוֹר לָנוּ בְרִית רֵאשׁוֹנִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית
רֵאשׁוֹנִים, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהִיּוֹת
לָהֶם לְאֱלֹהִים אֲנִי יְהוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ, וְאָף־גַּם־זֹאת
בְּהִיוֹתָם בְּאֶרֶץ אִיבִיהֶם לְאִמָּאֲסֻתִּים וְלֹא־גְעֻלָּתִים לְכָל־תֵּם לְהַפֵּר
בְּרִיתִי אֲתֶם, כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם: הִשָּׁב שְׁבוֹתָנוּ וּרְחַמְנוּ בְּמָה

שכתוב

תו"א (א) תהלים פו ה: (ב) שם קג יג: (ג) שם ג ט: (ד) שם מו ח: (ה) שם פד יג: (ו) שם כ י:
(ז) שם עט ח: (ח) שם כה ז (בשינוי): (ט) שם ו: (י) שם קו ד (בשינוי): (כ) שם עד ב:
(ל) שם יט: (מ) שם קב יד: (נ) שם קלו ז: (ס) שמות לב יג: (ע) דברים ט כז: (פ) במדבר יב
יא: (צ) ויקרא כו מב: (ק) שם מה: (ר) שם מד:
הגהגות (ו) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

שְׁפָתוֹב, וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֵיךָ אֶת־שְׁבוּתֶךָ וְרַחֲמֶךָ, וְשָׁב וּקְבָצֵךָ
מִכְּלֵה־עַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצֶךָ יְהוָה אֱלֹהֵיךָ שָׁמָּה: קִבֵּץ נִדְחֵינוּ כְּמָה
שְׁפָתוֹב, אֲסִיְיָהוּהָ נִדְחָךָ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם, מִשָּׁם יִקְבָּצֶךָ יְהוָה אֱלֹהֵיךָ
וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ: מָחָה פִּשְׁעֵינוּ כְּעֵב וּכְעָנָן כְּמָה שְׁפָתוֹב, מָחִיתִי
כְּעֵב פִּשְׁעֶיךָ וּכְעָנָן חַמְאוּתֶיךָ, שׁוֹבָה אֵלַי כִּי גֹאֲלֶתֶיךָ: מָחָה
פִּשְׁעֵינוּ לְמַעַנְךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מָחָה פִּשְׁעֶיךָ
לְמַעַנִי וְחַמְאוּתֶיךָ לֹא אֶזְכֶּר: הַלֵּבָן חֲטָאֵינוּ כְּשֶׁלֶג וּכְצֶמֶר כְּמָה
שְׁפָתוֹב, לְכוּנָא וְנִוְכַחְתָּה יֹאמֵר יְהוָה, אֲסִיְיָהוּ חֲטָאֵיכֶם פִּשְׁנִים
כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ, אֲסִיְיָדִימוּ כִּתּוּלַע כְּצֶמֶר יִהְיוּ: זְרוּק עֲלֵינוּ מִים
טְהוּרִים וְטַהַרְנוּ כְּמָה שְׁפָתוֹב, וְזִרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִים טְהוּרִים
וְטַהַרְתֶּם, מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהַר אֶתְכֶם: רַחֵם עָלֵינוּ
וְאַל תִּשְׁחִיתֵנוּ כְּמָה שְׁפָתוֹב, כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֵיךָ לֹא יִרְפֶּךָ
וְלֹא יִשְׁחִיתֶךָ, וְלֹא יִשְׁפַח אֶת־בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם: מוֹל
אֶת־לִבְבֵנוּ לְאַהֲבָה אֶת־שִׁמְךָ כְּמָה שְׁפָתוֹב, וְכֹל יְהוָה אֱלֹהֵיךָ
אֶת־לִבְבְךָ וְאֶת־לִבִּב וְרַעַךְ, לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיךָ בְּכָל־לִבְבְךָ
וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ: הִמְצֵא לָנוּ בְּבִקְשָׁתֵנוּ כְּמָה שְׁפָתוֹב,
וּבְבִקְשָׁתֶם מִשָּׁם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיךָ וּמְצֵאתָ, כִּי תִדְרָשְׁנוּ בְּכָל־לִבְבְךָ
וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ: תִּבְיֵאֵנוּ אֱלֹהֵיךָ קִדְשֶׁךָ וְשִׁמְחָנוּ בְּבֵית תִּפְלֹתֶךָ כְּמָה
שְׁפָתוֹב, וְתִבְיֵאוּתִים אֱלֹהֵיךָ קִדְשֵׁי וְשִׁמְחָתִים בְּבֵית תִּפְלֹתֵי,
עוֹלְתֵיהֶם וּבְחִיָּהֶם לְרָצוֹן עַל־מוֹזַבְחֵי, כִּי בֵיתִי בֵּית־תִּפְלָה יִקְרָא
לְכֻלֵּה־עַמִּים:

פותחין הארון ואומרים פסוק אחר פסוק, חזן וקהל, עד אל תעזבנו ולא עד בכלל:

שָׁמַע קוֹלֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל
בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תִּפְלֹתֵנוּ:

הִשִּׁיבֵנוּ יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יְמֵינוּ בְּקָדָם:
אֱלֹהֵי־שָׁלִיבֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קְדֻשְׁךָ אֱלֹהֵי־תִקַּח מִמֶּנּוּ:
אֱלֹהֵי־שָׁלִיבֵנוּ לְעַת וּקְנָה כְּכֹלֹת פָּחַנוּ אֱלֹהֵי־תַעֲזֹבֵנוּ:
אֱלֹהֵי־תַעֲזֹבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֱלֹהֵי־תִרְחַק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְטוֹבָה

ויראו

תו"א (א) דברים ל ג: (ב) שם ד: (ג) ישעיה מד כב: (ד) שם מג כה: (ה) שם א יח: (ו) יחזקאל לו
כה: (ז) דברים ד לא: (ח) שם ל ו: (ט) שם ד כט: (י) ישעיה נו ז: (כ) איכה ה כא: (ל) תהלים
נא יג (בשינוי): (מ) שם עא ט (בשינוי): (נ) שם לח כב (בשינוי): (ס) שם פו יז (בשינוי):

ויראו שנאינו ונבשו בראתה יהוה עזרתנו ונחמתנו: אמרינו האזינה |
יהוה בינה הגיגנו: יהיו קרצון | אמריפינו והגיון לבנו לפניה, יהוה
צורנו וגואלנו: כִּי־לָךְ יהוה הוֹחֵלֵנו, אַתָּה תַעֲנֵה אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ:

סוגרין הארון:

אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, תָּבוֹא לִפְנֵיךָ תִּפְלַתְנוּ, וְאֶל־תַּתְעַלֵּם
מִתְחַנְתְּנוּ, שְׂאִין אֲנוּ עֲזֵי פָנִים וְקָשִׁי עֲרָף, לֹא־מֵר לִפְנֵיךָ
יהוה אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, צדיקים אֲנַחְנוּ וְלֹא חַטָּאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חַטָּאנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בְּגִדְנוּ. גּוֹלְנוּ. דְּבַרְנוּ דְּפִי. הֶעֱוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. וְדָנוּ.
חִמְסָנוּ. מְפַלְנוּ שֶׁקֶר. יַעֲצֵנוּ רָע. כּוֹזְבֵנוּ. לִצְנוּ.
מִרְדְּנוּ. נֹאצְנוּ. סָרְרֵנוּ. עֲוִינוּ. פִּשְׁעֵנוּ. צָרְרֵנוּ. קִשְׁיֵנוּ עֲרָף.
רִשְׁעֵנוּ. שַׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲיִנוּ. תַּעֲתַעְנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוֶה לָנוּ: וְאַתָּה צַדִּיק עַל
כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, בִּירֵאֻמַּת עֲשִׂית וְאֲנַחְנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עַם. בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשׁוֹשׁ. הָיָה לִבְנוּ
בַּחֲטָאֵינוּ. הִחֲבַל אוֹיְנוּ. וּנְפָרַע פְּאֵרְנוּ. וְבוֹל בֵּית מִקְדָּשְׁנוּ.
חָרַב בְּעֹנֵינוּ. מִיִּרְתָּנוּ הִיתָה לְשִׁמָּה. יוֹפִי אֲדַמְתָּנוּ לְזָרִים. פָּחַנוּ
לְנִכְרִים:

וְעַדְיוֹן לֹא שָׁבְנוּ מִטְעוֹתֵנוּ. הִיךְ נַעֲזִי פָנֵינוּ וְנִקְשָׁה עַרְפָּנוּ, לֹא־מֵר
לִפְנֵיךָ יהוה אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, צדיקים אֲנַחְנוּ וְלֹא
חַטָּאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חַטָּאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשִׂקוּ עִמָּלְנוּ. מִמִּשְׁךְ וּמִמּוֹרֵט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עֵלָם עֲלֵינוּ.
סָבְלָנוּ עַל שִׁכְמֵנוּ. עֲבָדִים מְשֻׁלוּ בָנוּ. פָּרַק אֵין מִידָם.
צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאנוּךָ יהוה אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמֶיךָ מִמֶּנּוּ בְּעֹנֵינוּ.
שָׁבְנוּ מֵאַחֲרֶיךָ. תַּעֲיִנוּ וְאַבְדְּנוּ:

משיח

תו"א (א) תהלים ה ב (בשינוי): ב) שם יט טו (בשינוי): ג) שם לח טז (בשינוי): ד) שם פח ג
(בשינוי): ה) שם נה ב (בשינוי): ו) ע"פ דברים כח נ: ז) ע"פ שמות לד ט: ח) יומא פז,
ב (בשינוי): ט) תהלים קו ו: י) שם (בשינוי): כ) ע"פ שם קיט סט: ל) ע"פ שם לט:
מ) איוב לג כו (בשינוי): נ) נחמיה ט לג: ס) ע"פ ישעיה כד יא: ע) איכה ה יז (בשינוי):
פ) ע"פ מלכים-א ח יג: צ) ע"פ תהלים סט כו: ק) ע"פ ישעיה יח ז: ר) איכה שם ח:
ש) ע"פ שמואל-א טו יא:

הגהגות 1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).

2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי
סדר האי"ב (מנהגי הרבי).

מְשִׁיחַ צְדָקָה אָמַר לְפָנֶיךָ, שְׁגִיאוֹת מִיְיָבִין, מְנַסְתָּרוֹת נִקְנִי: נִקְנֵנו
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִכַּל־פְּשָׁעֵינוּ וְטַהֲרֵנוּ מִכַּל־טְמְאוֹתֵינוּ,
 וְזוּק עֲלֵינוּ מִיַּם טְהוּרִים וְטַהֲרֵנוּ, כַּפְתּוּב עַל־יַד גְּבִיָּאָה, וְזִרְקֵתִי
 עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוּרִים וְטַהֲרֵתֶם, מִכַּל טְמְאוֹתֵיכֶם וּמִכַּל־גְּלוּלֵיכֶם
 אֲטַהֵר אֶתְכֶם:

דְּנִיָּאל אִישׁ־חַמּוּדוֹת שׁוֹעַ לְפָנֶיךָ, הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמָעַ,
 פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׁמַמְתֵּינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ
 עָלֶיךָ, כִּי | לֹא עַל־צְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ,
 כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדַנִּי | שְׁמָעָה, אֲדַנִּי | סִלְחָה, אֲדַנִּי
 הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֵּאָחֵר, לְמַעַן אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ
 וְעַל־עַמְּךָ:

עֲזָרָא הַסּוֹפֵר אָמַר לְפָנֶיךָ, אֱלֹהֵי, בְּשֵׁתִי וּנְכַלְמַתִּי לְהַרִים אֱלֹהֵי פָנֵי
 אֱלֹהֶיךָ כִּי עֲוֹנוֹתֵינוּ רַבּוּ לְמַעַלָּה רֹאשׁ וְאֲשַׁמְתָּנוּ גְדֻלָּה עַד
 לְשָׁמַיִם: וְאַתָּה אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת חַנּוּן וְרַחוּם אֲרַךְ־אֲפִים וְרַב־חֶסֶד וְלֹא
 עֹזְבֶתָם: אֵל תַּעֲזֹבֵנוּ אָבִינוּ וְאֵל תִּשְׁלַשְׁנוּ בּוֹרְאֵנוּ, וְאֵל תִּזְנִיחֵנוּ יוֹצְרֵנוּ
 וְאֵל תַּעֲשֵׂ עִמָּנוּ כְּלָה בַחֲטָאוֹתֵינוּ, וְקִים לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַדְּבָר
 שֶׁהַבְטַחְתָּנוּ בְּקִבְלָה עַל־יְדֵי יְרֻמָּהוּ חוֹזֵךְ. כְּאֹמֹר, בְּיָמִים הָהֵם
 וּבַעַת הַהִיא נֹאֵם־יְהוָה יִבְקַשׁ אֶת־עוֹן יִשְׂרָאֵל וְאִינְנוּ וְאֶת־חַטָּאת
 יְהוּדָה וְלֹא תִמְצָאנָה כִּי אִסְלַח לְאִשֶּׁר אֲשָׂאִיר: עֲמֹךְ וְנַחֲלֶתְךָ רַעֲבִי
 טוֹבֵךְ צְמֵאֵי חֲסִדְךָ תֵּאָבִי יִשְׁעָה. יִבִּירוּ וְיִדְעוּ כִּי לִיהוָה אֱלֹהֵינוּ
 תִּרְחַמִּים וְהִסְלִיחוֹת:

אֵל רַחוּם שְׁמֶךָ. אֵל חַנּוּן שְׁמֶךָ. בְּנוּ נִקְרָא שְׁמֶךָ. יְהוָה עֲשֵׂה
 לְמַעַן שְׁמֶךָ: עֲשֵׂה לְמַעַן אֲמִתְּךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן בְּרִיתְךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן גְּדֻלָּה וְתִפְאֶרֶתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן דָּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 הַוְדָּךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן וְעוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן זְכָרְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 חֲסִדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן טוֹבְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יְחוּדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן לְמוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מַלְכוּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 נִצְחָךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן סוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן עֲזָךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן פְּאָרְךָ.

עשה

תו"א (א) תהלים יט יג: (ב) יחזקאל לו כה: (ג) דניאל י יא: (ד) שם ט יח"ט: (ה) עזרא ט ו:
 (ו) נחמיה ט יז: (ז) ירמיה נ כ: (ח) דברים ט כו: (ט) דניאל שם ט (בשינוי): (י) ע"פ שמות
 לד ו: (כ) ירמיה יד ז:

הגהגות (ו) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמינתך. ברייתך, וכן בכלום.

עֲשֵׂה לְמַעַן צְדָקָתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קְדוּשַׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂבִינְתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תְּהַלְתֶּךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן אוֹהֲבֶיךָ שְׂוֹכְנֵי עִפְרָי. עֲשֵׂה לְמַעַן אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב.
עֲשֵׂה לְמַעַן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. עֲשֵׂה לְמַעַן דָּוִד וְשָׁלֹמֶה. עֲשֵׂה לְמַעַן
יְרוּשָׁלַם עִיר קְדוֹשְׁךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן צִיּוֹן מְשֻׁכֵּן כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן שְׂמֹמֹת הַיְבֵלָה. עֲשֵׂה לְמַעַן הַרְיִסוֹת מִזְבְּחֶיךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן הַרוּגִים עַל שֵׁם קְדוֹשְׁךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מְבוֹחִים עַל יְחוּדְךָ.
עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאֵי בָּאֵשׁ וּבַמֵּים עַל קְדוּשַׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
יוֹנְקֵי שָׂדִים שְׁלֵא חֲטָאוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן גְּמוּלֵי חֶרֶב שְׁלֵא פָּשְׁעוּ.
עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא
לְמַעַנְנוּ. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
בְּוֶרְאֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דוֹרְשֵׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
הָאֵל הַנְּאֻמָּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ וְתִיק וְחִסִּיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ זָךְ וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חַי וְקַיִם עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ טוֹב וּמְטִיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יוֹדֵעַ יֵצֵר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹבֵשׁ כְּעֵסִים
עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לּוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נֹרָא וְנִשְׁגָב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ סוֹלַח וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹזֵה
בְּעַת צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹדֵה וּמְצִיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צְדִיק וְיִשָּׁר
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ קָרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָשֶׁה לְכַעֲוֹם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַךְ
לְרַצוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עננו

תו"א א) ישעיה כו יט: ב) ע"פ דניאל ט טז. כד: ג) תהלים כו ח: ד) ע"פ יואל ב טז: ה) ע"פ
ישעיה כח ט: ו) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: ז) מלכים א יח לז (בשנינו):
ח) ישעיה סג טז: ט) ע"פ שם מג א: י) שם מז ד: כ) דברים ז ט: ל) ע"פ איוב ח ו:
מ) דניאל ו כז (בשנינו): נ) תהלים קיט סח (בשנינו): ס) ע"פ שם קג יד: ע) ראה ברכות ז,
א: פ) ע"פ ישעיה נט יז: צ) אבות ג, א: א) ע"פ דברים שם כא: ר) ע"פ ישעיה לג ה:
ש) ירושלמי ברכות ד, ג: ת) דברים לב ד: א) ע"פ תהלים קמה יח: ב) ע"פ אבות ה, יא:
ג) שמות לד ו:
הנהגות 1) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
עמ' כח).

עֲנֵנוּ שׁוֹמֵעַ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ תוֹמֵךְ תְּמִימִים עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ
 אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ פֶּחַד
 יִצְחָק עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ עֲזֵרַת הַשְּׂבָטִים עֲנֵנוּ
 עֲנֵנוּ מְשֻׁבַּת אֲמָהוֹת עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ עֲזָרָה בְּעַת רְצוֹן עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ אָבִי
 יְתוֹמִים עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ דִין אֱלֹמֹנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שְׁעָנָה לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה
 לְיִצְחָק בְּנוֹ בְּשֹׁנְעַקֵּד עַל־נְפִי הַמּוֹזֵבַח הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה
 לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים
 הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְאַבְרָהָם עַל־יְסוּסֵף הוּא יַעֲנֵנוּ מִי
 שְׁעָנָה לְמִשְׁנֵה בְּחֹרֵב הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְאַהֲרֹן בְּמַחְתֵּה
 הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הַעֲדָה הוּא יַעֲנֵנוּ
 מִי שְׁעָנָה לְיִהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָּל הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְשִׁמְשׁוֹן
 בְּמַצְפָּה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִירוּשָׁלַם הוּא
 יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְאַלְהֵיהוּ בְּהַר הַכְּרֵמֶל הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה
 לְאַלְיָשָׁע בִּירוּחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַדְּגָנָה הוּא
 יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְחֻזְקִיהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ מִי
 שְׁעָנָה לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂרָאֵל וְעֲזָרְיָה בְּתוֹךְ כְּבֹשֶׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ
 מִי שְׁעָנָה לְדָנְיָאֵל בְּגֹב אֲרִיֹת הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְמֶרְדֵּכִי
 וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְעֹזְרָא בְּנוֹרָה הוּא
 יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְכָל־הַצְּדִיקִים וְהַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים וְהַיֹּשְׁרִים
 הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־גִּד צַר־לִי מְאֹד נִפְלְאָה־נָא בְּיַד־יְהוָה בִּי־רַבִּים רַחֲמוּ וּבְיַד־אֲדָם
 אֱלֹהֵיכֶם:

(אין נופלים על פניהם)

רַחֲמוּ וְחַנּוּן חֲטָאתִי לְפָנֶיךָ. יְהוָה מְלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל
 תַּחֲנוּנָי: יְהוָה אֱלֹהֵינוּ תוֹכִיחֵנוּ וְאַל־בְּחַמְדֶּךָ תִּסְפְּרֵנוּ:
 חַנּוּן יְהוָה כִּי אִמְלֵל אָנֹכִי רַחֲמֵי יְהוָה כִּי נִבְהַלּוּ עַצְמֵי: וְנִפְשֵׁי נִבְהַלְּךָ

מֵאֵד

תו"א (א) תהלים סט לד: (ב) דברים כו ז: (ג) בראשית כו כד: (ד) ע"פ שם לא מב: (ה) שם מט
 כד: (ו) ע"פ ישעיה מט ח: (ז) תהלים סח ו: (ח) ע"פ תענית טו, א: (ט) דברים רבה ב, יא:
 (י) ראה דברים ט יט: (כ) ראה סנהדרין פב, ב: (ל) מלכים-ב ב כא-כב: (מ) שם כ ב"י:
 (נ) ראה דניאל ג כר-כו: (ס) שם ו יז-כה: (ע) שמואל-ב כד יד: (פ) שמות לד ו: (צ) ירושלמי
 ברכות א, ה: (ק) תהלים ו ב"א:

מֵאֵד וְאַתָּה יְהוָה עַד-מָתַי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן
חֲסִדְךָ: כִּי אֵין בַּמָּוֶת זְכָרְךָ בְּשֵׂאוֹל מִי יוֹדֶה-לְךָ: יַנְעֵתִי | בְּאַנְחָתִי,
אֲשַׁחֲהָ בְּכָל-לַיְלָה מִפְּתֵי בְדַמְעָתִי עַרְשִׁי אִמְסֶה: עֲשִׂיָּה מִכַּעַם עֵינַי
עֲתָקָה בְּכָל-צוּרֵי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל-פְּעָלֵי אֲוֹן כִּי-שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי:
שָׁמַע יְהוָה תַּחֲנָתִי יְהוָה תַּפְּלֵתִי יִקַּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהַלּוּ מְאֹד כָּל-אֲיֹבֵי
יִשְׁבוּ יִבְשׁוּ רַגְעַ:

מַחֲי וּמְסִי, מְמִית וּמְחַיֶּה. מְסִיק מִן שְׂאוֹל לְחַי עֲלֵמָא. בְּרֵא
כַּד חֲטִי אָבוּהִי לְקִיָּה. אָבוּהִי דְחַיִּים אֲסִי לְכַאֲבִיָּה: עֲבָדָא
דְּמָרִיד גַּפִּיק בְּקוֹלָר. מְרִיָּה תְּאִיב וְתַבִּיר קוֹלְרִיָּה: בְּרָךְ בּוֹכְרָךְ
אֲנִי וְחֲטִינִי קַמְךָ. הָא רְוֵי נַפְשִׁין בְּגִידֵין מְרִינִי. עֲבָדָךְ אֲנִי
וּמְרִידֵנִי קַמְךָ. הָא בְּבוֹתָא. הָא בְּשַׁבְּיָא. הָא בְּמַלְקוּיָתָא. בְּמַטְו
מְנָךְ בְּרַחֲמֵךְ דְּנַפְשִׁינִי. אֲסִי לְכַאֲבִין דְּתַקוּף עֲלֵךְ. עַד דְּלֹא נִהְוֵי
נְמִירָא בְּשַׁבְּיָא:

מְכַנְּסִי רַחֲמִים. הַכְּנִיסוּ רַחֲמִינִי. לִפְנֵי פְּעַל הַרְחַמְתִּים: מְשַׁמְּעִי
תַּפְּלָה. הַשְׁמִיעוּ תַּפְּלָתִנּוּ. לִפְנֵי שְׁוֹמַע תַּפְּלָה: מְשַׁמְּעִי
צַעֲקָה. הַשְׁמִיעוּ צַעֲקָתִנּוּ. לִפְנֵי שְׁוֹמַע צַעֲקָה: מְכַנְּסִי דַמְעָה. הַכְּנִיסוּ
דַמְעוֹתֵינִי לִפְנֵי מַלְךְ מַתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְׁתַּדְּלוּ וְהַרְבוּ תַחֲנּוּה
וּבְקִשָּׁה. לִפְנֵי מַלְךְ אֵל רָם וְנִשְׂא: הַזְכִּירוּ לִפְנֵינוּ. הַשְׁמִיעוּ לִפְנֵינוּ
תְּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עִפְרָיִם. יִזְכּוּר אֲהַבְתֶּם וַיַּחֲיֶה
וְרַעַם שֶׁלֹּא תֵאָבֵד שְׂאֵרֵי תַעֲקֵב. כִּי צֵאן רוּעָה נֶאֱמַן הָיָה
לְחַרְפָּה. יִשְׂרָאֵל גְּוֵי אֶחָד לְמִשְׁלַל וְלִשְׁנִינָה. מַהֲרָה עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.
וּפְדֵנוּ מִכַּל-גְּזוּרוֹת קָשׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֵיךְ הַרְבִּים מִשִּׁיחַ
צַדִּיקָךְ וְעַמְּךָ:

מָרְן דְּבִשְׁמַיָא. לָךְ מַתְחַנְּנִי. כְּבֵר שַׁבְּיָא. דְּמַתְחַנְּנִי לְשַׁבּוּיָה. בְּלִהוֹן
בְּנֵי שַׁבְּיָא. בְּכַסְפָּא מַתְפָּרְקִין. וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבַתְחַנּוּנֵי.
הֵב לָן שְׂאֵלֵתֵינוּ וּבְעוֹתֵינוּ דְלֹא נִהְדַּר רִיקָם מִן קַדְמָךְ:

מָרְן דְּבִשְׁמַיָא. לָךְ מַתְחַנְּנִי. כְּעֲבָדָא דְּמַתְחַנְּנִי לְמְרִיָּה. עֲשִׂיקֵי אֲנִי
וּבַחֲשׂוּכָא שְׂרִינִי. מְרִירִין נַפְשִׁין מַעֲקָתֵינוּ דְּנַפְשִׁינִי. חִילָא לִית
בְּן לְרַצְיוֹנָךְ מָרְן. עֲבִיד בְּדִירָא קִימָא דְּגוֹרָתָא עִם אֲבַהֲתָנָא:

שומר

תו"א א) שמואל"א ב' ו: ב) תרגום יונתן ע"פ שמות ד' כב: ג) קהלת רבה ז', טו: ד) ברכות כח,
ב: ה) תענית טו, א: ו) ישעיה נז טו: ז) ע"פ אבות ו, ט: ח) ישעיה כו יט: ט) מיכה ה
ז: י) אסתר רבה ז, יג: כ) ע"פ ירמיה כד ט: ל) דברי הימים"א יז כא: מ) ירמיה שם:

שְׁמוֹר יִשְׂרָאֵל, שְׁמוֹר יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֵאבֵד יִשְׂרָאֵל,
הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שְׁמוֹר גְּוֵי אֶחָד, שְׁמוֹר יִשְׂרָאֵל עִם־אֶחָד, וְאֵל יֵאבֵד גְּוֵי אֶחָד,
הַמְיַחֲדִים שְׁמֶךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה | אֶחָד:

שְׁמוֹר גְּוֵי קְדוּשָׁה, שְׁמוֹר יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁה, וְאֵל יֵאבֵד גְּוֵי
קְדוּשָׁה, הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת לְקְדוּשָׁה:

מִתְרַצָּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפַּיֵּם בְּתַחֲנוּנִים, הַתְרַצָּה וְהַתְפַּיֵּם לְדוֹר עָנִי,
כִּי אֵין עֲזָרָה:

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אֱבִינוּ אֶתְּךָ: אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אֵין לָנוּ מִלְּךָ אֶלָּא אֶתְּךָ:
אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ: אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ חַנּוּן וְעֲנֵנוּ כִּי אֵין בְּנוּ

מַעֲשִׂים עָשָׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

וְאַנְחֵנוּ לֹא נִדְעַ מַה־נַּעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זְכוֹר
רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסֶדֶיךָ, כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:

יְהִי־חֶסֶדֶךָ יְהוָה עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ: אֲלֵי־תִזְכָּר־לָנוּ
עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנֵינוּ, מִהַר יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד:

חַנּוּן יְהוָה חַנּוּן, כִּי־רַב שָׁבַעְנוּ בּוֹ: בְּרַגְזוֹ רַחֵם תִּזְכָּר:
בְּרַגְזוֹ עֲקָדָה תִּזְכָּר: בְּרַגְזוֹ תְּמִימוֹת תִּזְכָּר: בְּרַגְזוֹ

אֶהְבֶּה תִּזְכָּר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמְלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־
קְרָאנוּ: כִּי־הוּא יָדַע יִצְרָנוּ, זְכוֹר כִּי־עָפַר אֲנַחְנוּ: עֲזָרְנוּ |

אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל־דְּבַר כְּבוֹד־שְׁמֶךָ, וְהַצִּילְנוּ וְכַפֵּר
עַל־חַטָּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

יְתַגְּדֵל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֶךָ רַבָּא. אֲמֵן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וְיִמְלִיךָ
מְלְכוּתָהּ, וְיִצְמַח פְּוִרְקָנָהּ וְיִקְרַב מְשִׁיחָהּ. אֲמֵן: בְּתִיבּוֹן

וביומיו

תו"א (א) תהלים קכא ד: (ב) ירמיה לא ו: (ג) דברים ו ד: (ד) שמואל-ב ז כג: (ה) אסתר ג ח:
(ו) ע"פ שמות יט ו: (ז) דברים ז ו: (ח) רי"ף תענית ו, א: (ט) תענית כה, ב: (י) דברי הימים-ב
כ יב: (כ) תהלים כה ו: (ל) שם לג כב: (מ) שם עט ח: (נ) שם קכג ג: (ס) חבקוק ג ב:
(ע) תהלים כ י: (פ) שם קג יד: (צ) שם עט ט:

הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף,
וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתבודך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקדושא בריך הוא, ואמרו אמן
(ספר המנהגים, עמ' 6).

ובימיכון ובחיי דכל־בית ישראל, בעגלא ובזמן קריב, ואמרו אמן:
 יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא: יתברך וישתבח
 ויתפאר ויתרוםם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקודשא
 בריך הוא. אמן: לעלא מן כל־ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא,
 דאמירן בעלמא, ואמרו אמן:

תתקבל צלותהון ובעותהון דכל־בית ישראל, קדם אבוהון די
 בשמיא, ואמרו אמן:

יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל־ישראל,
 ואמרו אמן:

עשה^א שלום במרומו, הוא יעשה שלום עלינו ועל כל־ישראל,
 ואמרו אמן:

אשרי

תו"א א) איוב כה ב:

הנהגות 1) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל – הרכנת הראש במקצת (ספר המנהגים, עמ' 6).
 2) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה – לימין המתפלל.
 שלום – לשמאל המתפלל. במרומו – באמצע, וזוקף ראשו הוא .. אמן – באמצע
 (מנהגי הרבי).

אֲשֶׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סְלָה:
אֲשֶׁרִי הָעַם שֶׁכָּבָה לּוֹ, אֲשֶׁרִי הָעַם
שִׁיחֲזָה אֶלְהִיו: תִּתְהַלֵּךְ לְדוֹד, אֲרוּמֶמְךָ
אֶלְוֵתֵי הַמֶּלֶךְ, וְאַבְרָכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
בְּכָל־יּוֹם אֲבָרְכֶךָ, וְאַהֲלִלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין
חֶקֶר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מִעֲשֵׂיךָ, וּגְבוּרֹתֶיךָ
יְגִידוּ: הַדָּר כְּבוֹד הוֹדֶךָ, וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְגִדְלֹתֶיךָ
אֲסַפְּרֶנָּה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבִיעוּ, וְצִדְקֹתֶיךָ
יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרְךָ אֲפִים וּגְדֹל־
חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכֹל, וְרַחֲמוֹ עַל־כָּל־
מִעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מִעֲשֵׂיךָ, וְחַסִּידֶיךָ
יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרֹתֶיךָ
יְדַבְּרוּ: לְהוֹדִיעַ | לְבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו,
וּכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ, מַלְכוּת
כָּל־עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דוֹר וָדָר:
סוּמְךָ יְהוָה לְכָל־הַנְּפֹלִים, וְזוֹקֶף לְכָל־
הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה
נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲבָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח אֶת־יְדֶיךָ,
וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רְצוֹן: צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־

דרכיו

תו"א (א) תהלים פד ה: (ב) שם קמד טו: (ג) שם קמה א ואילך:

וְהָרְבִיּוֹ, וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְהוָה לְכָל־
 קִרְאָיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: רְצוֹן־
 יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת־כָּל־אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל־
 הָרָשָׁעִים יִשְׁמִיד: תַּהֲלֵת יְהוָה יִדְבַּר פִּי,
 וַיְבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קִדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וְאַנְחֵנוּ | נְבָרֵךְ יְהוָה, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ן חצי קדיש:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיִּמְלִיךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּחֵיבוֹן
 וּבְיוֹמִיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהוָה שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

לֵךְ אֲדָנִי הַצְדָקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפָּנִים: מַה־נִּתְאֻנָּן
 וּמַה־נֶּאֱמַר מַה־נִּדְבָר וּמַה־נֶּצְטַדֵּק: נִחַפְשָׂה
 דְרַבִּינוּ וְנַחְקְרָה וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יְמִינֶךָ פְּשׁוּטָה
 לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא־בְחֶסֶד וְלֹא־בְמַעֲשִׂים בָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ,
 כְּדָלִים וּכְרָשִׁים דְּפַקְנוּ דְלָתֶיךָ: דְלָתֶיךָ דְּפַקְנוּ רְחוּם
 וְחַנוּן, נָא אֲלֵה־נְשִׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּבָנוּ
 רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: ב) דניאל ט ז: ג) ע"פ איכה ג לט: ד) ע"פ בראשית מד טז: ה) איכה
 שם מ (בשינוי): ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): ז) שמות לד ו: ח) ברכות כח, ב:
 הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתבדך (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תִּפְלָה, עֲדִיךָ כְּלִבְשָׁר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כְּלִבְשָׁר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוִיה וְנִכְרַעַה, נִבְרַכָה לְפָנֵי־יְהוָה עֲשֵׂנוּ: בָּאוּ שִׁעְרֵיו |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרְתּוֹ בַּתְּהִלָּה, הוֹדִיִּלוּ בָּרְכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה
 כְּלֵעֲבָדֶי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת: שְׁאוּיָדְכֶם קִדְשׁ,
 וּבָרְכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאֵה לְמִשְׁפַּנּוֹתָיו, גִּשְׁתַּחֲוִיה לְהַדָּם רַגְלָיו: רֹמְמוּ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַדָּם רַגְלָיו, קְדוֹשׁ הוּא: רֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַר קְדֻשׁוֹ, בִּי־קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲוּוּ לִיהוָה
 בַּהֲדַרְת־קִדְשׁ, חִלּוֹ מִפְּנֵי כְּלֵי־הָאָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹאוּ
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוִיה אֱלֹהֵיכֶל־קְדֻשָּׁךָ בִּירְאֵתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוִיה אֱלֹהֵיכֶל
 קְדֻשָּׁךָ וְנֹדַה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתָּךָ, בִּיהַגְדְּלָתָ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אִמְרַתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהוָה, וְאַמּוֹנֵתְךָ
 סְבִיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֶךְ לִיהוָה, יִדְמָה לִיהוָה בְּבָנֵי אֲרָצִים:
 כִּי־גִדּוֹל אַתָּה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָרְךָ: כִּי־גִדּוֹל
 מֵעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתָּךָ: גִּדּוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד,
 וְלִגְדֻלְתּוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדּוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, נֹרָא הוּא
 עַד־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גִּדּוֹל יְהוָה, וּמְלֹךְ גִּדּוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיךָ וּכְגִבּוֹרְתְךָ: מִי לֹא
 יִרְאֶה מְלֹךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאָתֶה, כִּי בְּכֹל־חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גִּדּוֹל אַתָּה וְגִדּוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לָךְ
 זְרוּעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזוּ יָדְךָ תְּרוּם יְמִינְךָ: לָךְ יוֹם אֶפְיֻלָּךְ לִילָה, אַתָּה
 הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשָׁמַשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקְרֵי־אָרֶץ, וְתוֹעַפַת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כָּל־תְּהִלָּתוֹ: לָךְ יְהוָה הַגְּדֻלָּה
 וְהַגִּבּוֹרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוֹד, כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, לָךְ יְהוָה
 הַמְּמַלְכָה, וְהַמְּתַנְשֵׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לָךְ שָׁמַיִם אֶפְיֻלָּךְ אָרֶץ, תִּבְל
 וּמְלֵאָה אַתָּה יִסְדָּתָם: אַתָּה הַצְּבֹת כָּל־גִּבּוֹלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחָרֵף
 אַתָּה יַצְרָתָם: אַתָּה רִצְצַת רְאִשֵׁי לְוִיָּתָן, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעֲם לְצִיּוּם:
 אַתָּה בְּקַעַת מַעֲיָן וְנַחַל, אַתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהָרוֹת אֵיתָן: אַתָּה פּוֹרְרַת

בעוד

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשינוי): (ל) שם קלח ב (בשינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד"טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְרָךָ יְיָ, שִׁבְרַתְךָ רֵאשִׁי תַנְיִנִים עַל־הַמַּיִם: אֲתָהּ מוֹשֵׁל בְּנְאוֹת הַיָּם,
 בְּשׂוֹא גִלְיוֹ אֲתָהּ תִשְׁבַּחֲסָם: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
 הַר־קָדְשׁוֹ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרִבִּים אֲתָהּ־הוּא הָאֱלֹהִים
 לְבִדְדָךְ: אֵל נֶעְרָץ בְּסוּד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־פְּלִסְבִּיבּוֹ: וַיִּזְרוּ
 שָׁמַיִם פְּלֹאֲךָ יְהוָה, אַף־אֲמוֹנֶתְךָ בִּקְהַל קִדְשִׁים: לָכֵן נִרְנְנָה לַיהוָה,
 נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נְרִיעָה לּוֹ: צִדֵּק
 וּמִשְׁפָּט מְכוֹן בְּסֵאֵף, חֶסֶד וְאֱמֶת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יַחֲדוּ נִמְתִּיק
 סוּד, בְּבֵית אֱלֹהִים נִהְלָךְ בְּרִנָּשׁ: אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עֹשֶׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת
 יָדָיו וַיִּצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְשׁ כְּלִיחִי, וְרוּחַ כְּלִבְשֵׁר־אִישׁ: הַנְּשִׁמָּה לְךָ
 וְהַגּוֹף פְּעֻלָּךְ, חוֹסֶה עַל עַמְּלָךְ: הַנְּשִׁמָּה לְךָ וְהַגּוֹף שְׁלָךְ, יְהוָה עֹשֶׂה
 לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֲתָאֲנוּ עַל שְׁמֶךָ יְהוָה עֹשֶׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד
 שְׁמֶךָ, כִּי אֶל־חַנּוּן וְרַחוּם שְׁמֶךָ: לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵנוּ כִּי
 רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אֲוִלְתָּנוּ שָׁגִינוּ.

מְחַל־לָנוּ מִלְּפָנֶיךָ, כִּי רַבּוּ עוֹנֵינוּ:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנוּ בְּטוֹחִים. וְעַל־צַדִּיקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים
 וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצַפִּים: אֲתָהּ הוּא מְלֶכֶךְ
 אֹהֶב צַדִּיקוֹת מְקַדֵּם. מַעֲבִיר עוֹנוֹת עַמּוֹ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאִיו. כּוֹרֵת
 בְּרִית קְרָאוֹשׁוֹנִים, וּמְקַיֵּם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֲתָהּ הוּא שׁוֹרְדֵת בַּעֲנַן
 כְּבוֹדְךָ עַל־הַר סִינַי וְהִרְאִיתָ דָּרְכֵי טוֹבָךָ לְמִשְׁחַת עֲבָדֶיךָ. וְאַרְחוֹת־
 חֲסִדֶיךָ גִּלִּיתָ לוֹ. וְהוֹדַעְתָּנוּ כִּי אֲתָהּ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרָךְ אַפִּים
 וְרַב־חֶסֶד וּמְרַבָּה לְהַטִּיב. וּמְנַהִיג הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
 כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶעֱבִיר כְּלִיטוּבִי עַל־פָּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
 לְפָנֶיךָ, וְחַנְּתִי אֶת־אֲשֶׁר אֲחַן וְרַחֲמֵתִי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֲרָךְ אַפִּים אֲתָהּ וּבְעַל הַרְחָמִים נִקְרָאת, וְדָרְךָ
 תְּשׁוּבָה חוֹרֵית: גְּדִלַת רַחֲמֶיךָ וְחֲסִדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
 וּבְכָל־יּוֹם לְזִרְעַ יְדִידֶיךָ: תִּפְן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אֲתָהּ
 הוּא בְעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבַתְּפִלָּה פָּנֶיךָ נִקְדָּם,

כהודעת

תו"א א) תהלים פט י: ב) שם מח ב: ג) מלכים ב יט טו (בשינוי): ד) תהלים פט ח: ה) שם
 ו: ו) שם צה א-ב: ז) שם פט טו: ח) שם נה טו: ט) שם צה ה: י) איוב יב י: כ) ירמיה
 יד ז: ל) נחמיה ט לא (בשינוי): מ) תהלים כה יא (בשינוי): נ) ע"פ דניאל ט יח: ס) ע"פ
 תהלים יא ז: ע) ראה שמות לד ה: פ) שם ו: צ) שם לג יט: ק) קהלת רבה ז, טו:

כְּהוֹדֵעַת לְעֵנּוּ מִקֶּדֶם: מִמְּחֻרֹן אַפְךָ שׁוּב, כְּמוֹ כְּתוּרְתְךָ
 כְּתוּב: וּבְצֹל כְּנִפְיֶךָ נַחֲסָה וְנִתְלוֹנֵן, בְּיוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה
 בָּעָנָן: תִּעֲבֹר עַל־פְּשַׁע וְתִמְחָה אִשָּׁם, בְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
 שָׁם: תִּאֲזוּן שׁוֹעֲתֵנוּ וְתִקְשִׁיב מִנוּ מֵאֲמָר, בְּיוֹם וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה, וְשָׁם נֶאֱמַר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנוֹי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵז וּפְשַׁע
 וְחִטָּאָה וְנִקְּחָה: ע"כ

וְסִלְחָתָ לְעוֹנֵנוּ וּלְחִטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתֵנוּ:

סִלְחֵלְנוּ אֲבִינוּ כִּי הִטְאֵנוּ. מְחַלְלֵנוּ מִלְכְּנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אֵתָה
 אֲדָנִי טוֹב וְסִלָּת, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

אֲבֹד חֶסֶד מִן־הָאָרֶץ וַיִּשָּׂר בְּאָדָם אֵין: אֲיִן־קוֹרָא בְּשִׁמְךָ בְּצִדֵק
 מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־נִמְר חֶסֶד כִּי־פָסוּ
 אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עֲמָךְ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה־אוֹר: כִּי־עַם־
 יְהוָה הַחֶסֶד, וְהִרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יִפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עוֹנֵתָיו:
 כְּרַחֵם אֲב עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
 עַל־עֲמָךְ בְּרַכְתְּךָ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלְחֵנָּא לְעוֹן הָעַם הַזֶּה כְּגִדְל חֶסֶדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֵתָה
 לְעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשָׁם נֶאֱמַר:

ויאמר

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
 (ה) שמות שם ר"ז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) מיכה שם ב: (ט) ישעיה סד ו (בשינוי):
 י תהלים יב ב: (כ) שם לו י: (ל) שם קל ז"ח: (מ) שם קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח:
 (ע) שם פד יג: (פ) שם כ י: (צ) במדבר יד יט:
 הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים) שער
 ה סעיף קז).
 (2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סְלַחְתִּי בְדַבְרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמִמְתִּינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי | לֹא עֲלִי־צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עֲלִירַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמֹעַה, אֲדֹנָי | סְלַחְהָ,
אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֵּאָחֵר, לְמַעַן אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמֶּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֲנִי־קִרְאתֶיךָ כִּי־תַעֲנֵנִי אֵל. בִּקְשָׁתִי רַחֲמִים כְּרֵשׁ בִּפְתַח
שׂוֹאֵל. גִּדְל נִוְרָאוֹתֶיךָ בְּצַדִּיק עֲנוֹת הוֹאֵל. דַּעַת הַכֹּל כִּי
יֵשׁ אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל: הֲלֹא אַתָּה מִקְדָּם אֱלֹהֵי קְדוּשֵׁי. וְלָמָּה
נָמוֹת בְּלַחֲץ וּבִקְוֹשֵׁי. וְזֹכֹר וְעוֹרֵר חֶסֶד כְּאִזוֹ לְחֻדְשֵׁי. חַרְבוֹתֵי
תָּשִׁיב וּכְוִנֵן מְקוֹם מִקְדָּשֵׁי: טוֹב אַתָּה לְקוֹוֶיךָ לְנַפְשׁ תִּדְרָשֶׁךָ.
יְחַלְנוּ לָךְ בַּעַת צָרָה לְדְרָשֶׁךָ. כְּלֵהִיּוֹם הוֹרְגֵנוּ עַל שֵׁם קְדָשֶׁךָ.
לֹא־נִסּוּג לִבְנוּ מִלְּבַרְכֶּךָ וְלִהְקַדִּישֶׁךָ: מִתְנַגֶּת יָדֶךָ כְּלֵנוּ בְּאֵף
וּבְחֶמָה. נְדַמִּינוּ כְּכֹלֵי רִיק וְכִפְתָנוּ כְּלָמָּה. סִפְרָנוּ בְּיַד צוֹרְרִים
קָשִׁים לְהוֹמָמָה. עֲדִי־יִשְׁקוּף וִירָא יְהוָה מִן הַשָּׁמַיְמָה: פָּצְנוּ
וְהַצִּילָנוּ מִיַּד בְּגִינֵי־נָכָר. צוֹמְתִים חֵינֵינוּ בְּשִׁפְךָ דָּמֵנוּ לְהַעֲבֹר. קָרָא
שְׁלוֹמַת זְרִים גְּמוּל וּשְׂכָר. רְאוֹת כִּי־דָרַשׁ דָּמִים אוֹתָם זָכַר:
שׁוּבָנוּ אֵלֶיךָ וַחֲרוֹן אַפֶּךָ הִפֵּר. תִּכְבַּשׁ עֲוֹנוֹתֵינוּ וַחֲטָאוֹתֵינוּ
תִּכַּפֵּר. שְׁפֹל מְרוֹדְנוּ עָלֵה וְלֹא נַחֲפֵר. בְּרֵשֶׁם יִקְרָךְ צוֹפֵם
חוֹקְקֵנוּ לְחַיִּים בַּסֶּפֶר: חוֹק וְאִמֵּן יָדַיִם וּבְרָבִים פּוֹשְׁלוֹת. פָּנָה
דְרָךְ עַמֶּךָ וְהִרָם מִכְּשָׁלוֹת. יַעֲרַב לְפָנֶיךָ תַחֲנוּן כְּשֵׁי וְעוֹלוֹת.
וְאַתָּה קְדוּשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה

לחטאים

תו"א (א) במדבר יד: כ (ב) דניאל ט יח:ט (ג) תהלים יז: ד (ד) ע"פ מלכים"א יח: לו: (ה) חבקוק
א יב (בשנינו'): (ו) בראשית מז: טז: ז (ז) ע"פ ירמיה יז: יב: ח (ח) איכה ג כה (בשנינו'): (ט) תהלים
לג כב (בשנינו'): (י) ע"פ שם מד: כג: כ (כ) ע"פ שם יט: ל (ל) ע"פ שם לט: יא: מ (מ) דברים כט
כז: נ (ירמיה נא: לד: ס) שם נא: ע (ע) איכה ג נ (בשנינו'): (פ) תהלים קמד: יא (בשנינו'): (צ)
שם ט יג: ק (ק) מיכה ז יט (בשנינו'): (ר) ישעיה לה: ג: ש (ש) תהלים כב: ד: ת (ת) ויקרא רבה
כט: ו: א (א) ראש השנה יז, א:

לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר ורוח, לא ברעתם תגמול. אל הורית לנו לומר שדש עשרה, זכר־לנו היום ברית שלש עשרה, כחודעת לענו מקדם, כמו שפתוב נורד יהנה בענו ויתיצב עמו שם ויקרא בשם יהנה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

ויעבר יהנה | על־פניו ויקרא

יהנה | יהנה אל רחום וחנון ארך אפים ורחסד ואמת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע וחטאה ונקת: ע"כ

וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו:

סלח־לנו אבינו פי חטאנו. מחל־לנו מלפנו פי פשענו: כִּי־אתה אדני טוב וסלת, ורחסד לכל־קראיך:

כרחם אב על־בנים, בן תרחם יהנה עלינו: ליהנה הישועה, על־עמך ברכתך סלה: יהנה צבאות עמנו, משגב־לנו אלהי יעקב סלה: יהנה צבאות, אשרי אדם בטח בך: יהנה הושיעה, המלך יענו ביום־קראנו:

סלח־נא לעון העם הזה בגדל חסדך. וכאשר נשאתה לעם הזה ממצרים ועד־הנה: ושם נאמר:

וַיֹּאמֶר יְהוָה סַלַּחְתִּי בְּדַבְרְךָ:

הטה אלהי | אונך ושמע, פקח עיניך וראה שממתינו, והעיר אשר־נקרא שמך עליה, כי | לא על־צדקותינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, כי על־רחמיך הרבים: אדני | שמעה, אדני | סלחה,

ה'

תו"א א) תהלים קג ו (בשינוי): ב) ראה ראש השנה יז, ב: ג) שמות לד ה: ד) שם רז: ה) שם ט: ו) תהלים פו ה: ז) שם קג יג: ח) שם ג ט: ט) שם מו ח: י) שם פד יג: כ) שם כ י: ל) במדבר יד יט: מ) שם כ: נ) דניאל ט יח־יט: הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער ה סעיף קז).
2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אֲדַנִּי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֱלֹהֵי־אֲחֵר, לְמַעַן אֱלֹהֵי, בִּישְׁמְךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֵיךָ כָּל־נַפְלְאוֹתֶיךָ הַגְּדוּלוֹת וְהַנּוֹרְאוֹת, אֲשֶׁר סָפְרוּ־לָנוּ
אֲבוֹתֵינוּ, יְהוָה צְבָאוֹת. בְּרַדְתָּ יִשְׂרָאֵל מִצְרִימָה
בְּשַׁעֲבוֹד וּתְלָאוֹת. בְּחֶבְלֵי אָדָם מְשַׁכְתָּם וְלֹא בְּשִׁלְשָׁלוֹת: גַּם
מִעֲבִידֵיהֶם בְּקִשָּׁה עֲבוּדָה, גָּזְרוּ בַּיּוֹר זְכוּרֵיהֶם לְאַבְדָּה. דִּנְתָם
סָאָה בְּסָאָה מִדָּה בְּמִדָּה. דְּגָלִים הוֹצֵאתָ בְּרִכּוּשׁ כָּל־חַמְדָּה:
הַיָּם וּגְלִיו בְּעֵזָה פוֹרְרוּ. הִירְדָן הוֹבִישָׁתָּ וּבְרַגְלָךָ עָבְרוּ. וּבַמְדַּבֵּר
כִּלְכִּלְתָּם וּדְבַר לֹא חָסְרוּ. וּמַמְלְכוֹת וְעַמְמִים בְּיָדָם נִמְסְרוּ:
זָנְחוּ הַטּוֹב וּרְדָפוּם מִכְּנִיעִים. זַעֲקוּךָ וְשִׁמְעָתָּ וְהַעֲמַדְתָּ לָהֶם
מוֹשִׁיעִים. חָנוּ בְּאַרְצָם כָּל־טוֹב שְׂבָעִים. חָטְאוּ וּגְלוּ וּפְקַדְתָּם
לְשָׂבָעִים: מָּפְלוּ שִׁקָּר וְנִתְּנוּ לְמַרְמָס. מְרֹדוּם לְמַדְחַפּוֹת אֲנָשִׁי
חָמָס. יֵצְאוּ מֵאַרְצָם וְקִץ חַזְרָתָם נִכְמָס. יֵשְׁבוּ בְּגוֹיִם וְהָיוּ לְמָס:
כַּח אֲמִץ פִּלְטָה הַנִּשְׁאַרְתָּ. בְּשָׁלוֹ כַּח מְבוֹבֵד רָעָה מִמְּאֲרֵת.
לַעֲת רֵאשׁוּנָה פְּקוּדָה מִשְׁמֵרְתָּ. לְבֹא שְׁנִיָּה אֶצְיָה וּמִמְהֵרְתָּ:
מַעַת לַעֲת צִרְתִּי מְרַבָּה. מִיּוֹם שֶׁעָבַר קִשָּׁה הִבָּא. נִלְאַיְתִי
נִשׂוּא עוֹל מִדְּהֶבֶה. נוֹאֲמַת מְדוּד וְהִבָּא הִבָּאָה רַבָּה: סִגְלַתְךָ
דוֹחֵק צוֹרֵר הַצָּר. סִבְרָה לְהַמִּיר* וְלִבְנוֹד בִּיּוֹצֵר. עַד־אָנָּה יְהוָה
אֶקְרָא מִמְּצָר. עֲנֵנִי בְּמַרְחֵב יְהִי כִּי־יִדְּךָ לֹא תִקְצָר: פִּשְׁעִים אִם
עָצְמוּ בִּינֵינוּ וּבִינְךָ לְהַבְדִּילָהּ. פְּרָגוּד אִם נִנְעַל בְּפָנַי הַתְּפִלָּה.
צוֹר בְּכַסָּא כְּבוֹדְךָ חֲתוּר מַחְלָה. צַעֲקַתֵּנוּ לְפָנֶיךָ תְּבֹא פָנַי
כְּבוֹדְךָ לְהַתְּקַבְּלָהּ: קְרָא שְׁנַת־רְצוֹן מֵעוֹצֵב לְהַנְפִּישִׁי. קַבֵּץ
נְפֻצוֹתַי וְעֹבֹר בְּרֵאשִׁי. רִיבָה יְהוָה רִיבֵי נַפְשִׁי. רָצָה לְהַחֲלִיצֵנִי
אֱלֹהֵי קְדוּשָׁי: שְׁנֵי רִשְׁעִים בְּחֻצֵץ תִּגְרוּם. שְׂכוֹל וְאַלְמוֹן אוֹתָם

תהרום

(* נ"א: להמיר באמנת נוצר.

תו"א (א) ע"פ שופטים ו יג: (ב) הושע יא ד: ג) שמות א יד (בשינוי): ד) נחמיה ט כא (בשינוי):
ה) שם כב (בשינוי): ו) ראה רש"י ויקרא כו לה: ז) ע"פ תהלים קיט סט: ח) ע"פ דברי
הימים"ב לו: ט) ישעיה א יד: י) ע"פ תהלים קיח ה: כ) ע"פ ישעיה נט א: ל) ראה ברכות
לב, ב: מ) ע"פ רות רבה ה, ו: נ) ע"פ ישעיה סא ב: ס) ע"פ איכה ג נח: ע) חבקוק א
יב: פ) ע"פ איכה שם טז:

תהרום. תשפוך דמם ארצה לרום. תמותה הותר ובאמונה
 תארום: גזור פרצת סבה הנזפלת. רומם קריה עד-עפר
 משפלת. שבויה נחם נחמה מכפלת. מאורה האר ותאיר
 מאפלת: בנה עירך בימי עולם. רפא מזבחך היכל ואולם.
 יהודה וישראל שם יעבדוך בלם. ויגדל שמך מעולם
 ועד-עולם:

חוקר הכל וסוקר. ומבין אל-מפעלי. אם פעלתי שקר
 ומהתלות בעמלי. את-עוני לא תבקר. ואל
 תדרוש למעללי. יהוה בקר תשמע קולי:

יוצרי אשר בורת. תפן מרומי קרת. לך אפונה עטרת.
 בשלישי אשמורת. אשר תאזין העתרת. ולישעך
 סוברת. ותשלח המנערת. להומיה וסורת. אשר
 גאווה מדברת. ואין בלתה אומרת. ומקום מקטר
 קטרת. והדביר והמכפרת. אשר ישרתוכם שרת.
 שמוהו מעבורת. תדבק בה ממארת. כמו כבד
 ליותרת. וחמת קרי יקר כל-מכה וכל-חלי.

יהוה בקר תשמע קולי:

צור שמך אל קנא. עתה מה-לך בשנה. שנה אחר
 שנה. ימינך נטעה כנה. מאד נגש והוא נענה. זה מכר
 וזה קנה. לאום בשפלות נתבנה. ושפלה איננה.
 משפטיך נבונה. אין דינא בלא דינא. אך קנא
 לנאמנה. מימינך נתנה. ובה כתוב מי מנה. ועתה

כצאן

תו"א (א) ע"פ עמוס ט יא: (ב) שמואל-ב ז כו (בשינוי): (ג) תהלים ה ד: (ד) משלי ט ג: (ה) שמות
 ל א: (ו) ע"פ במדבר ד יב: (ז) ע"פ ויקרא כו כח: (ח) דברים כח סא (בשינוי): (ט) שמות
 כ ה: (י) תהלים פ טז (בשינוי): (כ) ע"פ ויקרא יג כא: (ל) ראה ברכות ה, ב: (מ) ראה שם
 סב, א: (נ) במדבר כג י:

כצאן נמנה. צורי עוררה נא. והשחיתה מבנה.
 ואת־מלכותה תעקר. אלהים יהוה חילי.
 יהוה בקר תשמע קולי:

חסין קרוב לקוראיו. ושומע אל־אביונים. הון דין עני
 ואביון. משפט רצוצים ומענים. ועליונים ותחתונים.
 מידך אדון האדונים. ומשפטי מאתך יצא פנונה
 אר אמונים. לא איש אל ויבזב אשר יחליף עננים.
 וגורת שש שנים. אשר לעבדים נקנים. וכמה שש
 חלפו לי ולא אהבתי אדונים. ואם נמפרתי לעקר.
 ולא אנאל בשנים. בקרובים דין עקר. ואתה קרובי
 וגואלי.

יהוה בקר תשמע קולי:

חוקר הכל וסוקר. ומבין אל־מפעלי. אם פעלתי שקר
 ומהתלות בעמלי. את־עוני לא תבקר. ואר תדרוש
 למעללי. יהוה בקר תשמע קולי:

אל מלך יושב על כסא רחמים ומתנהג בחסידות, מוחל
 עונות עמו, מעביר ראשון ראשון, מרבה מחילה
 לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר
 ורוח, לא ברעתם תגמול. אר הורית לנו לומר שדש
 עשרה, זכר־לנו היום ברית שלש עשרה, בהודעת לענו
 מקדם, כמו שכתוב וירד יהוה בענן ויתיצב עמו שם
 ויקרא בשם יהוה:

ויעבר

(* נ"א: ואת־עמלק תעקר.

תו"א (א) חבקוק ג יט (בשינוי): (ב) תהלים ה ד: (ג) ראה שם פט ט: (ד) שם קמה יח: (ה) ע"פ שם
 סט לד: (ו) ירמיה כב טז (בשינוי): (ז) דברים י יז (בשינוי): (ח) ע"פ ישעיה סב א: (ט) דברים
 לב ד (בשינוי): (י) במדבר כג יט: (כ) ראה ויקרא כה מז: (ל) ויקרא רבה כט, ו: (מ) ראש
 השנה יז, א: (נ) תהלים קג ו (בשינוי): (ס) ראה ראש השנה יז, ב: (ע) שמות לד ה:
 הנהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – ('שערי אפרים' שער
 ה סעיף קז).

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל-פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפַּיִם וְרַב-חֶסֶד
וְאַמֶּת: נֹצֵר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵוֹן וּפֹשַׁע
וְחַטָּאת וְנִקְהָ: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעֹנְנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתֵּנוּ:

סִלַּח-לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ, מְחַלְלֵנוּ מִלְכָּנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי-אֵתָהּ
אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב-חֶסֶד לְכָל-קְרֹאֲיֶךָ:

כִּרְחֹם אָב עַל-בָּנִים, בֵּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה,
עַל-עַמְּךָ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּבֵינוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יְאִרֵם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם-קְרֹאֲנוּ:

אֲלִי-תִזְכְּרֵנוּ עֹנֹת רֵאשׁוּנִים, מִהֵר יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ
מְאֹד: חַטָּאוֹת נַעֲוִינוּ | וּפֹשְׁעֵינוּ אֲלִי-תִזְכֹּר כְּחַסְדֶּךָ וְכָרְלֵנוּ
אֵתָהּ, לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה:

זָכֹר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחַסְדֶּיךָ, כִּי מַעֲוֵלִם הַמָּה: זָכְרָנוּ יְהוָה בְּרִצּוֹן עַמְּךָ,
פָּקְדָנוּ בִישׁוּעָתֶךָ: זָכֹר עֲדַתְךָ | קְנִייתְךָ, קָדָם גְּאֻלְתְּ שִׁבְט
נַחֲלֶתְךָ, הִרְצִיוֹן זֶה | שְׁכַנְתָּ בּוֹ: זָכֹר יְהוָה חַפְתּ יְרוּשָׁלַם, אֶהְבֵּת
צִיּוֹן אֱלִילֵת־שֹׁפֵחַ לְנִצָּח: אֵתָהּ תִּקּוּם תְּרַחֵם צִיּוֹן, כִּי-עֵת לְחַנּוּנָהּ כִּי-בָא
מוֹעֵד: זָכֹר יְהוָה | לְבָנֵי אֲדוּם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֹמְרִים עָרוּ | עָרוּ
עַד הַיּוֹסֵד בָּהּ: זָכֹר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עַבְדֶּיךָ אֲשֶׁר נִשְׁפַּעְתָּ
לָהֶם בְּךָ וּתְדַבֵּר אֱלֹהִים אֲרַבָּה אֶת-זִרְעֶכֶם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
וְכִלְהָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲתָן לְזִרְעֶכֶם וְנָחֵלוּ לָעָלָם: זָכֹר
לְעַבְדֶּיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב, אֲלִי-תִפֵּן אֲלִי-קוֹשֵׁי הָעַם הַזֶּה
וְאֲלִי-רִשְׁעוֹ וְאֲלִי-חַטָּאתוֹ: אֲלֵי-נָא תִּנְשֵׁת עָלֵינוּ חַטָּאת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
וְאֲשֶׁר חָטָאנוּ: חָטָאנוּ צוּרָנוּ סִלַּח-לָנוּ יוֹצְרָנוּ:

זכור

תו"א (א) שמות לר רז: (ב) שם ט: (ג) תהלים פו ה: (ד) שם קג יג: (ה) שם ג ט: (ו) שם מו ח:
(ז) שם פד יג: (ח) שם כ י: (ט) שם עט ח: (י) שם כה ז (בשנינוי): (כ) שם ו: (ל) שם קו ד
(בשנינוי): (מ) שם עד ב: (נ) שם יט: (ס) שם קב יד: (ע) שם קלז ז: (פ) שמות לב יג:
(צ) דברים ט כז: (ק) במדבר יב יא:
הגהגות (ו) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

זכור לנו ברית אבות כאשר אמרת, וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר: זכור לנו ברית ראשונים כאשר אמרת, וזכרתי להם ברית ראשנים, אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים, לעיני הגוים להיות להם לאלהים אני יהוה: עשה עמנו כמו שהבטחתנו, ואף גמזאת בהיותם בארץ אביהם לא-מאסתיים ולא-געלתיים לכלתם להפר בריתי אתם, כי אני יהוה אלהיהם: השב שבותנו ורחמנו כמה שפתיב, ושב יהוה אלהיך את-שבותך ורחמך, ושב וקבצך מכל-העמים אשר הפיצך יהוה אלהיך שמה: קבץ נדחינו כמה שפתיב, אם-יהיה נדחך בקצה השמים, משם יקבצך יהוה אלהיך ומשם יקחה: מחה פשעינו בעב וכענן כמה שפתיב, מחיתי בעב פשעיך וכענן חטאותיך, שובה אלי כי גאלתיך: מחה פשעינו למענך כאשר אמרת, אנכי אנכי הוא מחה פשעיך למעני וחטאתיך לא אזכר: הלבן חטאינו בשלג וכצמר כמה שפתיב, לכונא ונוכחה יאמר יהוה, אם-יהיו חטאיכם פשנים בשלג ילבינו, אם-יאדימו כתולע בצמר יהיו: זרוק עלינו מים טהורים וטהרנו כמה שפתיב, וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם, מפל טמאתיכם ומכל-גלוליכם אטהר אתכם: רחם עלינו ואל תשחיתנו כמה שפתיב, כי אל רחום יהוה אלהיך לא ירפה ולא ישחיתך, ולא ישפח את-ברית אבותיך אשר נשבע להם: מול את-לבבנו לאהבה את-שמך כמה שפתיב, ומל יהוה אלהיך את-לבבך ואת-לבבך ואת-לבב זרעך, לאהבה את-יהוה אלהיך בכל-לבבך ובכל-נפשך למען חייך: המצא לנו בבקשתנו כמה שפתיב, ובקשתם משם את-יהוה אלהיך ומצאתי, כי תדרשנו בכל-לבבך ובכל-נפשך: תביאנו אליהר קדשך ושמחנו בבית תפלתך כמה שפתיב, והביאותים אליהר קדשי ושפחתים בבית תפלתנו, עולתיהם וזבחייהם לרצון על-מזבחי, כי ביתי בית-תפלה יקרא לכל-העמים:

שמע

תו"א (א) ויקרא כו מב: (ב) שם מה: (ג) שם מד: (ד) דברים ל ג: (ה) שם ד: (ו) ישעיה מד כב: (ז) שם מג כה: (ח) שם א יח: (ט) יחזקאל לו כה: (י) דברים ד לא: (כ) שם ו: (ל) שם ד כט: (מ) ישעיה נו ז:

פותחין הארון ואומרים פסוק אחר פסוק, חזן וקהל, עד אל תעזבנו ולא עד בכלל:

שָׁמַע קוֹלֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל
בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:

הִשִּׁיבֵנוּ יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יְמֵינוּ בְּקָדָם:
אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קְדֻשְׁךָ אֶל־תִּקַּח מִמֶּנּוּ:
אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ לְעַת וְזָקְנָה כְּבָלוֹת פָּחַנו אֶל־תִּעַזְבֵנוּ:
אֶל־תִּעַזְבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֶל־תִּרְחַק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְמוֹכָה
וְיֵרְאוּ שְׂנְאֵינּוּ וְיִבְשׂוּ בִּי־אֶתֶר יְהוָה עֲזַרְתֵּנוּ וְנַחֲמָתֵנוּ: אִמְרֵינוּ הַאֲזִינָה |
יְהוָה בֵּינָה הִגִּינּוּ: יְהוּ רָצוֹן | אִמְרֵי־פִינוּ וְהִגִּיז לִבֵּנוּ לְפָנֶיךָ, יְהוָה
צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ: כִּי־יִלְךָ יְהוָה הוֹחֲלֵנוּ, אֶתֶּה תַעֲנֶה אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ:

סוגרין הארון:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תָּבוֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ, וְאֶל־תִּתְעַלֵּם
מִתַּחֲנָתֵנוּ, שְׂאִין אָנוּ עֲזֵי פָנִים וְקָשֵׁי עָרְף, לֹא־מֵר לְפָנֶיךָ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חַטָּאֵנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חַטָּאֵנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בְּגִדֵנוּ. גּוֹלְנוּ. דְּבַרְנוּ דְּפִי. הֶעֱוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. זָדֵנוּ.
חִמְסָנוּ. מְפִלְנוּ שִׁקְר. יַעֲצֵנוּ רָע. כּוֹזְבֵנוּ. לִצְנוּ.
מְרַדְנוּ. נֹאצְנוּ. סָרְרָנוּ. עֲוִינוּ. פִּשְׁעֵנוּ. צָרְרָנוּ. קִשְׁיֵנוּ עָרְף.
רִשְׁעֵנוּ. שַׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲוִינוּ. תַּעֲתָעֵנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוֶה לָנוּ: וְאַתָּה צַדִּיק עַל
כָּל־הַבָּא עָלֵינוּ, כִּי־אָמַת עֲשִׂית וְאֲנַחְנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עַם. בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשׁוֹשׁ. דָּוָה לִבֵּנוּ
בְּחַטָּאֵינוּ. הִחֲבַל אוֹזְנוֹנוּ. וּנְפָרַע פְּאֲרָנוּ. זָבּוּל בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ.

חרב

תו"א (א) איכה ה כא: (ב) תהלים נא יג (בשינוי): (ג) שם עא ט (בשינוי): (ד) שם לח כב (בשינוי):
(ה) שם פו יז (בשינוי): (ו) שם ה ב (בשינוי): (ז) שם יט טו (בשינוי): (ח) שם לח טז (בשינוי):
(ט) שם פח ג (בשינוי): (י) שם נה ב (בשינוי): (כ) ע"פ דברים כח נ: (ל) ע"פ שמות לד ט:
(מ) יומא פז, ב (בשינוי): (נ) תהלים קו ו: (ס) שם (בשינוי): (ע) ע"פ שם קיט סט: (פ) ע"פ
שם לט: (צ) איוב לג כז (בשינוי): (ק) נחמיה ט לג: (ר) ע"פ ישעיה כד יא: (ש) איכה ה יז
(בשינוי): (ת) ע"פ מלכים-א ח יג:
הגהגות (1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).
(2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי
סדר האי"ב (מנהגי הרבי).

חָרַב בְּעוֹנֵינוּ. מִיִּרְתָּנוּ הִיָּתָה לְשִׁמָּה. יוֹפִי אֲדַמְתָּנוּ לְזָרִים. בָּחֲנוּ
לְנִכְרִים:

וְעַדִּין לֹא שָׁבְנוּ מִטְּעוֹתֵינוּ. הִיךְ נָעִיז פְּנֵינוּ וְנִקְשָׁה עַרְפָּנוּ, לֹא־מֵר
לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אָנַחְנוּ וְלֹא
חָטָאנוּ, אֲבָל אָנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חָטָאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשֵׂקוּ עִמָּלֵנוּ. מִמְּשָׁךְ וּמִמֹּרֵט מִמְּנוּ. נָתַנוּ עֵלָם עֲלֵינוּ.
סָבְלָנוּ עַל שִׁכְמֵנוּ. עֲבָדִים מְשָׁלוּ בָנוּ. פָּרַק אֵין מִיָּדָם.
צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאוּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמֶךָ מִמְּנוּ בְּעוֹנֵינוּ.
שָׁבְנוּ מֵאֲחֵרֶיךָ. תַּעֲיֵנוּ וְאֲבָדְנוּ:

מִשִּׁיחַ צִדְקָךָ אָמַר לְפָנֶיךָ, שְׁגִיאוֹת מִיִּבִּין, מִנְּסֻתוֹת נִקְנִי: נִקְנוּ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִכָּל־פְּשָׁעֵינוּ וְשִׁחַרְנוּ מִכָּל־טְמֵאוֹתֵינוּ,
וְזוֹק עֲלֵינוּ מִים טְהוֹרִים וְשִׁחַרְנוּ, כַּפְּתוֹב עַל־יַד נְבִיאֶךָ, וְזָרְקֵתִי
עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וְשִׁחַרְתֶּם, מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־נִצְלוֹלֵיכֶם
אֲטַהֵר אֶתְכֶם:

דְּנִיאל אִיש־חֲמוּדוֹת שׁוּע לְפָנֶיךָ, הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמַעַ,
פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שׁוֹמְתֵינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שִׁמְךָ
עָלֶיךָ, כִּי | לֹא עַל־צִדְקוֹתֵינוּ אָנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ,
כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הִרְבִּים: אֲדַנִּי | שְׁמַעַה, אֲדַנִּי | סִלְחָה, אֲדַנִּי
הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֲלִי־תֹאחֵר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, בִּישְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ
וְעַל־עַמְּךָ:

עֲזָרָא הַסּוֹפֵר אָמַר לְפָנֶיךָ, אֱלֹהֵי, בְּשִׁתִּי וּנְכַלְמַתִּי לְהַרִים אֱלֹהֵי פָנֵי
אֱלֹהֶיךָ כִּי עוֹנֵתֵינוּ רָבוּ לְמַעַלְהָ רֹאשׁ וְאֲשַׁמְתָּנוּ גְדֻלָּה עַד
לְשָׁמַיִם: וְאַתָּה אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת חֲנוּן וְרַחוּם אֲרַךְ־אֲפִים וְרַב־חֶסֶד וְלֹא
עוֹבְתָם: אֵל תַּעֲזֹבֵנוּ אֲבִינוּ וְאֵל תִּשָּׁשֵׁנוּ בּוֹרְאֵנוּ, וְאֵל תַּזְנִיחֵנוּ יוֹצְרֵנוּ
וְאֵל תַּעֲשֵׂ עִמָּנוּ כָּל־הַ בְּחַטָּאוֹתֵינוּ, וְקִים לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַדְּבָר
שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ בְּקַבְּלָה עַל־יְדֵי יִרְמְיָהוּ חוֹזֵךְ. כְּאִמּוֹר, בְּיָמִים הֵהֵם
וּבַעַת הַהִיא נֹאֵם־יְהוָה יִבְקֹשׁ אֶת־עוֹן יִשְׂרָאֵל וְאֵינָנוּ וְאֶת־חַטָּאת
יְהוּדָה וְלֹא תִמְצָאנָהּ כִּי אֶסְלַח לְאִשֶּׁר אִשְׂאִיר: עֲמֹךָ וְנַחֲלֶתְךָ רַעֲבֵי

טובך

תו"א א' ע"פ תהלים טו כו: ב' יומא פז, ב' (בשנינו'): ג' ע"פ ישעיה יח ז: ד' איכה ה ח:
ה' ע"פ שמואל"א טו יא: ו' תהלים יט יג: ז' יחזקאל לו כה: ח' דניאל י יא: ט' שם ט
יח"ט: י' עזרא ט ו: כ' נחמיה ט יז: ל' ירמיה נ כ: ד' דברים ט כו:
הגהגות ו' יכה על הלב (מנהגי הרבי).

טובך צמאי חסדך תאבי ישעה. יבירו וידעו כי ליהנה אלהינו
הרחמים והפליחות:

אל רחום שמך. אל חנון שמך. בנו נקרא שמך. יהוה עשה
למען שמך: עשה למען אמתך. עשה למען ברייתך.
עשה למען גדלך ותפארתך. עשה למען דתך. עשה למען
הודך. עשה למען ועודך. עשה למען זכרך. עשה למען
חסדך. עשה למען טובך. עשה למען יחודך. עשה למען
כבודך. עשה למען לפודך. עשה למען מלכותך. עשה למען
נצחך. עשה למען סודך. עשה למען עזך. עשה למען פארך.
עשה למען צדקתך. עשה למען קדשתך. עשה למען רחמיך
הרבים. עשה למען שביתתך. עשה למען תהלתך. עשה
למען אוהבך שוכני עפר. עשה למען אברהם יצחק ויעקב.
עשה למען משה ואהרן. עשה למען דוד ושלמה. עשה למען
ירושלם עיר קדשך. עשה למען ציון משכן כבודך. עשה
למען שממות היכלך. עשה למען הריסות מזבחך. עשה
למען הרוגים על שם קדשך. עשה למען טבוחים על יחודך.
עשה למען באי באש ובמים על קדוש שמך. עשה למען
יונקי שדים שלא חטאו. עשה למען גמולי חלב שלא פשעו.
עשה למען תינוקות של בית רבן. עשה למענה אם לא
למעננו. עשה למענה והושיענו:

עֲנֵנו יְהוָה עֲנֵנו. עֲנֵנו אֱלֹהֵינו עֲנֵנו. עֲנֵנו אֲבִינו עֲנֵנו. עֲנֵנו
בִּוְרָאנו עֲנֵנו. עֲנֵנו גְּוֹאֲלֵנו עֲנֵנו. עֲנֵנו דּוֹרְשָׁנו עֲנֵנו. עֲנֵנו
הָאֵל הַנְּאֻמָּן עֲנֵנו:

עֲנֵנו וְתִיק וְחִסֵּד עֲנֵנו. עֲנֵנו זָךְ וְיִשָּׁר עֲנֵנו. עֲנֵנו חַי וְקַיִם עֲנֵנו:

עננו

תו"א (א) דניאל ט ט (בשנינו); (ב) ע"פ שמות לר: ו (ג) ירמיה יד: ז (ד) ישעיה כו: יט: (ה) ע"פ
דניאל שם טז. כד: ו (ו) תהלים כו: ח: ז (ז) ע"פ יואל ב טז: ח (ח) ע"פ ישעיה כח: ט: ט (ט) שבת
לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: י (י) מלכים-א יח לז (בשנינו); (כ) ישעיה סג
טז: ל (ל) ע"פ שם מג א: מ (מ) שם מז ד: נ (נ) דברים ז: ט (ס) ע"פ איוב ח: ו: (ע) דניאל ו כז
(בשנינו):

הגהגות (1) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמיתך. בדיתך, וכן בכלום.
(2) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
עמ' כח).

עֲנֵנוּ מִטִּיב עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ יִדְרַע יִצָּר עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ פּוֹבֵשׁ בְּעַסִּים
עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ לֹאֲבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ מִלֶּךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נֹרָא וְנִשְׁגָב עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ סוֹלַח וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ עֹזֵה בְּעַת
צָרָה עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ פֹדֶה וּמַצִּיל עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ צְדִיק וְיֵשֶׁר עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ קְרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ קָשָׁה לְכַעֵס עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ רֶךְ
רְצוֹת עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ רְחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ שׁוֹמֵעַ אֱלֹהֵי־אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ תוֹמֵךְ תְּמִימִים עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ
אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ פֶּחַד
יִצְחָק עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ עֹזֵר הַשְּׂבֻטִים עֲנֵנוּ
עֲנֵנוּ מְשַׁנֵּב אִמָּהוֹת עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ עֹזֵה בְּעַת רָצוֹן עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ אָבִי
יְתוּמִים עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ דִּין אֱלֹמְנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שְׁעֵנָה לְאֲבֹתֵינוּ בְּהַר הַמּוֹרֵה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה
רִי־צִחָק בְּנוֹ בְּשִׁנְעֵקֶד עַל־נְפֵי הַמּוֹזֵבֵחַ הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה
לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים
הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְאֲבוֹתֵינוּ עַל־יְסוּסֵף הוּא יַעֲנֵנוּ מִי
שְׁעֵנָה לְמֹשֶׁה בְּחוֹרֵב הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְאַהֲרֹן בְּמַחְתֶּה
הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ
מִי שְׁעֵנָה לְיִהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָל הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְשִׁמְשׁוֹן
בְּמַצָּפָה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִירוּשָׁלַם הוּא
יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְאַלְהֵיהוּ בְּהַר הַכְּרִמָּל הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה
רִי־אֵלִישַׁע בִּירוּחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְיוֹנָה בְּמַעֵי הַיָּדָה הוּא
יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ מִי

שְׁעֵנָה

תו"א א) תהלים קיט סח (בשינוי): ב) ע"פ שם קג יד: ג) ראה ברכות ז, א: ד) ע"פ ישעיה נט
יד: ה) אבות ג, א: ו) ע"פ דברים ז כא: ז) ע"פ ישעיה לג ה: ח) ירושלמי ברכות ד, ג:
ט) דברים לב ד: י) ע"פ תהלים קמה יח: כ) ע"פ אבות ה, יא: ל) שמות לד ו: מ) תהלים
סט לד: נ) דברים כו ז: ס) בראשית כו כד: ע) ע"פ שם לא מב: פ) שם מט כד: צ) ע"פ
ישעיה מט ח: ק) תהלים סח ו: ר) ע"פ תענית טו, א: ש) דברים רבה ב, יא: ת) ראה דברים
ט יט: א) ראה סנהדרין פב, ב: ב) מלכים ב כא-כב: ג) שם כ ב"י: ד) ראה דניאל ג
כ"ז:

הנהגות 1) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
עמ' כח).

שְׁעֵנָה לְחַנְנִיה מִיִּשְׂאֵל וְעִזְרִיה בְּתוֹךְ כְּבִשָּׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ.
 מִי שְׁעֵנָה לְדַנְיָאֵל בְּגוֹב אַרְיוֹת הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְמַרְדְּכַי
 וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְעִזְרָא בְּגוֹלָה
 הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְכֹל־הַצְּדִיקִים וְהַתְּסִידִים וְהַתְּמִימִים
 וְהַיִּשְׁרִים הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֱלֹהֵי צְרִילִי מְאֹד נִפְלְאָה־נָא בְּיַד־יְהוָה פִּירְבִּים רַחֲמוּ וּבְיַד־אָדָם
 אֱלֹהֵי־אֶפְלָה:

(אין גופלים על פניהם)

רַחֲמוּ וְחַנּוּן חֲסָאתִי לִפְנֵיךָ. יְהוָה מְלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל
 תַּחֲנוּנָי: יְהוָה אֱלֹהֵי־בְּאֶפְדָּה תּוֹכִיחֵנִי וְאַל־בְּחֶמְתֶּךָ תִּסְרְגֵנִי: חַנּוּ
 יְהוָה כִּי אִמְלֵל אֲנִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהַלּוּ עַצְמִי: וּנְפָשִׁי נִבְהַלָּה
 מְאֹד וְאַתָּה יְהוָה עֲדַמְתִּי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלֻצָה נִפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן
 חֲסִדֶּךָ: כִּי אֵין בְּמֹות וּזְכָרֶךָ בְּשֹׁאֵל מִי יוֹדֶה־לָּךְ: יַנְעֵתִי | בְּאַנְחָתִי,
 אֲשַׁחֲהַ בְּכָל־לִילָה מִפְּתֵי בְּדַמְעָתִי עֲרָשִׁי אִמְסֶה: עֲשֵׂשָׁה מִכַּעַם עֵינַי
 עֲתַקָּה בְּכָל־צוּרְרֵי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פְּעֻלֵי אֹן בִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי:
 שְׁמַע יְהוָה תַּחֲנּוּתִי יְהוָה תַּפְּלֵתִי יִקַּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהַלּוּ מְאֹד כָּל־אֲיָבֵי
 יִשְׁבוּ יִבְשׁוּ רַנַּע:

מִחֵי וּמִסִּי מְמִית וּמְחִיָּה. מִסִּיק מִן שְׁאוֹל לְחַי עֲלֵמָא. בְּרָא כֹד
 חָטִי אָבוּהִי לְקִיָּה. אָבוּהִי רַחִים אִסִּי לְכַאֲבִיָּה: עֲבָדָא דְמָרִיד
 נִפִּיק בְּקוֹלָר. מְרִיָּה תְּאִיב וְתַבִּיר קוֹלְרִיָּה: בְּרַךְ בּוֹכְרַךְ אֲנִי וְחַטִּינִי
 קַמְךָ. הָא רֵוִי נִפְשִׁין בְּגִידִין מְרַרִין. עֲבָדְךָ אֲנִי וּמְרוֹדֵנִי קַמְךָ. הָא
 בְּבוֹתָא. הָא בְּשַׁבְיָא. הָא בְּמַלְקִיּוֹתָא. בְּמַטּוּ מַנְדָּ בְּרַחֲמֶךָ דְנִפְשִׁינִי.
 אִסִּי לְכַאֲבִין דְתַקּוּף עָלֵן. עַד דְלֵא נְהוּי גְמִירָא בְּשַׁבְיָא:

מִכְּנִיסֵי רַחֲמִים. הַכְּנִיסוּ רַחֲמִינוּ. לִפְנֵי בַּעַל הַרְחָמִים: מִשְׁמִיעֵי
 תַּפְּלָה. הַשְּׁמִיעוּ תַּפְּלָתֵנוּ. לִפְנֵי שׁוֹמַע תַּפְּלָה: מִשְׁמִיעֵי
 צַעֲקָה. הַשְּׁמִיעוּ צַעֲקָתֵנוּ. לִפְנֵי שׁוֹמַע צַעֲקָה: מִכְּנִיסֵי דַמְעָה. הַכְּנִיסוּ
 דַמְעוֹתֵינוּ לִפְנֵי מַלְכָּה מִתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְּׁתַדְּלוּ וְהַרְבּוּ תַחֲנּוּ
 וּבְקִשָּׁה. לִפְנֵי מַלְכָּה אֵל רִם וְנִשְׂא: הוֹבִירוּ לִפְנֵינוּ. הַשְּׁמִיעוּ לִפְנֵינוּ
 תְּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שְׁל שׁוֹכְנֵי עִפְרָי. יוֹכּוֹר אֶהְבְּתֶם וַיַּחֲיָה

זרעם
 תו"א (א) דניאל ו יד-כה: (ב) שמואל-ב כד יד: (ג) שמות לד ו: (ד) ירושלמי ברכות א, ה: ה) תהלים
 ו בי"א: (ו) שמואל-א ב ו: (ז) תרגום יונתן עה"פ שמות ד כב: ח) קהלת רבה ז, טו:
 ט) ברכות כח, ב: י) תענית טו, א: כ) ישעיה נז טו: (ל) ע"פ אבות ו, ט: מ) ישעיה כו יט:

וְרַעַם שְׁלֵאל תֹאבֵד שְׁאֲרִית יַעֲקֹב. כִּי צֹאן רֹעֶה נֶאֱמָן הָיָה
לְחֹרֶפֶה. יִשְׂרָאֵל גֹּי אֶחָד לְמִשְׁלַל וְלִשְׁנִינָה. מִהַר עֲנֵנו אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנו.
וּפָדֵנו מִכְּלִיגָנוֹת קָשׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מְשִׁיחַ
צְדָקָה וְעֶמֶד:

מָרָן דְּבִשְׁמַיָא. לָךְ מִתְחַנְנֵן. כְּבֵר שְׁבִיָא. דְּמִתְחַנְנֵן לִשְׁבוּיָה. כְּלִהוֹן
בְּנֵי שְׁבִיָא. בְּכִסְפָא מִתְפָּרְקִין. וְעֶמֶד יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבִתְחֻנּוּנֵי.
הֵב לָן שְׂאֲרֵיתֵין וּבְעוֹתֵין דְּלָא נְהִדֵר רִיקָם מִן קְדָמְךָ:

מָרָן דְּבִשְׁמַיָא. לָךְ מִתְחַנְנֵן. כְּעִבְדָא דְּמִתְחַנְנֵן לְמַרְיָה. עֲשִׂיכֵי אֲנֵן
וּבְחִשׁוּכָא שְׁרִינֵן. מְרִירִין נַפְשֵׁין מַעֲקָתֵין דְּנַפְשֵׁין. חִילָא לֵית
בְּן לְרַצוּנְךָ מָרָן. עֵבִיד בְּדִיל קִימָא דְּגִנְרַת עִם אֲבָהֵתְנָא:

שְׁמוֹר יִשְׂרָאֵל, שְׁמוֹר שְׁאֲרִית יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֹאבֵד יִשְׂרָאֵל,
הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שְׁמוֹר גֹּי אֶחָד, שְׁמוֹר שְׁאֲרִית עַם־אֶחָד, וְאֵל יֹאבֵד גֹּי אֶחָד,
הַמְּיַחֲדִים שְׁמֶךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד:

שְׁמוֹר גֹּי קְדוֹשׁ, שְׁמוֹר שְׁאֲרִית עַם קְדוֹשׁ, וְאֵל יֹאבֵד גֹּי
קְדוֹשׁ, הַמְּשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת לְקְדוּשׁ:

מִתְרַצָּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפִּיֵס בְּתַחֲנוּנִים, הַתְּרַצָּה וְהַתְפִּיֵס לְדוֹר עָנִי,
כִּי אֵין עוֹזֵר:

אֲבִינוּ מְלַפְּנוּ אֲבִינוּ אֶתְהָ: אֲבִינוּ מְלַפְּנוּ אֵין לָנוּ מְלֶךְ אֱלֹא אֶתְהָ:
אֲבִינוּ מְלַפְּנוּ רַחֵם עָלֵינוּ: אֲבִינוּ מְלַפְּנוּ חַנּוּן וְעֲנֵנו כִּי אֵין בְּנוּ
מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׁמֶךָ הַגְּדוֹל וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

וְאַנְחָנוּ לֹא נִדַע מַה־נַּעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זָכַר
רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסְדֶיךָ, כִּי מַעֲוֹלָם הִפְּהָ:
יְהִי־חֶסְדְּךָ יְהוָה עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יַחֲלָנוּ לָךְ: אֲלֵי־תִזְכָּר־לָנוּ
עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים, מִהַר יְקַדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד:

חננו

תו"א (א) מיכה ה ז: (ב) אסתר רבה ז, יג: (ג) ע"פ ירמיה כד ט: (ד) שמואל-ב ז כג: (ה) ירמיה
שם: (ו) תהלים קכא ד: (ז) ירמיה לא ו: (ח) דברים ו ד: (ט) אסתר ג ח: (י) ע"פ שמות יט
ו: (כ) דברים ז ו: (ל) רי"ף תענית ו, א: (מ) תענית כה, ב: (נ) דברי הימים-ב כ יב: (ס) תהלים
כה ו: (ע) שם לג כב: (פ) שם עט ח:

חַנּוּנוּ יְהוָה חַנּוּנוּ, בִּירֵב שְׁבַעֲנוּ בוֹ: בְּרָגוּ רַחֵם תִּזְכּוּר:
 בְּרָגוּ עֲקֹדָה תִּזְכּוּר: בְּרָגוּ תְּמִימוֹת תִּזְכּוּר: בְּרָגוּ
 אֲהַבָּה תִּזְכּוּר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־
 קְרִיאָנוּ: כִּי־הוּא יָדַע יִצְרָנוּ, זְכוּר כִּי־עָפָר אָנַחְנוּ: עֲזָרְנוּ |
 אֱלֹהֵי יִשְׁעָנוּ עַל־דְּבַר כְּבוֹד־שְׁמֶךָ, וְהַצִּילְנוּ וְכַפֵּר
 עַל־חַטָּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

יְתַגְדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֶה רַבָּא. אָמֵן: בְּעֲלָמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלִּךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיִּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אָמֵן: בְּחַיִּיכוּן
 וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאָמְרוּ אָמֵן:
 יְהֵא שְׁמֵה רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעַלְמֵי עָלְמַיָּא: יְתַבְרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵה דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אָמֵן: לְעֵלָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְאָמִירָן בְּעֲלָמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן:

תִּתְקַבֵּל צְלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, קָדָם אֲבוּהוֹן דִּי
 בְּשִׁמְיָא, וְאָמְרוּ אָמֵן:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,
 וְאָמְרוּ אָמֵן:

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,
 וְאָמְרוּ אָמֵן:

אשרי

תו"א (א) תהלים ככג ג: (ב) חבקוק ג ב: ג) תהלים כ י: ד) שם קג יד: ה) שם עט ט: ו) איוב כה ב:

הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר) וישתבח .. ויתהלל (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן (ספר המנהגים, עמ' 6).

(2) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל - הרכנת הראש במקצת (שם).
 (3) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה - לימין המתפלל. שלום - לשמאל המתפלל. במרומיו - באמצע, זוקף ראשו הוא .. אמן - באמצע (מנהגי הרבי).

אֲשֶׁר־י יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
 אֲשֶׁר־י הָעַם שָׁכְבָה לוֹ, אֲשֶׁר־י הָעַם
 שִׁיחָה אֶל־הָיוּ: תִּהְיֶה לְדוֹד, אֲרוֹמֵמְךָ
 אֶל־חַי הַמֶּלֶךְ, וְאֶבְרַכָּה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
 בְּכָל־יּוֹם אֶבְרַכְךָ, וְאֶהְלֶלְךָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם
 וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְלֹגְדָלְתוֹ אֵין
 חֶקֶר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מִעֲשִׂיךָ, וְגִבּוֹרֹתֶיךָ
 יִגְדְּלוּ: הַדָּר כְּבוֹד הוֹדֶךָ, וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
 אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְגִדְּלוֹתֶיךָ
 אֲסַפְּרֶנָּה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיָעוּ, וְצִדְקֹתֶיךָ
 יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרְךָ אַפִּים וּגְדֻלַּת־
 חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכֹל, וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־
 מִעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מִעֲשִׂיךָ, וְחַסִּידֶיךָ
 יִבְרַכּוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וְגִבּוֹרֹתֶיךָ
 יִדְבְּרוּ: לְחוֹדֵיעַ | לְבָנֵי הָאָדָם גִּבּוֹרֹתָיו,
 וְכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ, מַלְכוּת
 כָּל־עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דוֹר וָדָר:
 סוּמְךָ יְהוָה לְכָל־הַנְּפֹלִים, וְזוֹקֶף לְכָל־
 הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה
 נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲבָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח אֶת־יְדֶיךָ,
 וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רְצוֹן: צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־

דרכיו

תו"א (א) תהלים פד ה: (ב) שם קמד טו: (ג) שם קמה א ואילך:

וְרָבִיו, וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְהוָה לְכָל־
 קְרָאָיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: רְצוֹן
 יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת־כָּל־אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל־
 הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: תַּהֲלֵת יְהוָה יִדְבָּר פִּי,
 וַיְבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קְדֹשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וְאַנְחֵנוּ | נְבָרֵךְ יְהוָה, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ן חצי קדיש:

יְתַגַּדֵּל וַיְתַקַּדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלֵּךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּחַיִּיכוּן
 וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהוָה שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יְתַבְרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

לֵךְ אֲדָנִי הַצְדָּקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפָּנִים: מַה־נִּתְאֻנָּן
 וּמַה־נֶּאֱמַר מַה־נִּדְבָּר וּמַה־נִּצְטַדֵּק: נַחֲפָשָׂה
 דְרַכֵּינוּ וְנַחֲקָרָה וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יִמְיָנֵךְ פְּשׁוּטָה
 לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא־בְחָסֵד וְלֹא־בְמַעֲשִׂים בָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ,
 כְּדָלִים וּכְרָשִׁים דְּפַקְנוּ דְלָתֶיךָ: דְלָתֶיךָ דְּפַקְנוּ רְחוּם
 וְחַנוּן, נָא אֵלֵּי־תְשִׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּבָנוּ
 רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: ב) דניאל ט ז: ג) ע"פ איכה ג לט: ד) ע"פ בראשית מד טז: ה) איכה
 שם מ (בשינוי): ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): ז) שמות לד ו: ח) ברכות כח, ב:
 הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתבדך (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תִּפְלֶה, עֲדִיךָ כְּלִבְשָׁר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כְּלִבְשָׁר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוִיהַ וְנִכְרַעַה, נִבְרַכַּה לְפָנֵי־יְהוָה עֲשֵׂנוּ: בָּאוּ שִׁעְרֵיו |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרְתּוֹ בַּתְּהִלָּה, הוֹדִיִּלוּ בָּרְכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה
 כְּלִעֲבָדֵי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת: שְׂאוּ־יְדֹכֶם קִדְשׁ,
 וּבָרְכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאֵה לְמִשְׁפְּנוֹתָיו, גִּשְׁתַּחֲוִיהַ לְהַדָּם רַגְלָיו: רֹמְמוּ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַדָּם רַגְלָיו, קְדוֹשׁ הוּא: רֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַר קְדִישׁוֹ, בִּי־קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲוּוּ לִיהוָה
 בַּהֲדַרְת־קִדְשׁ, חִלּוֹ מִפְּנֵי כְּלִי־אָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹאוּ
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוִיהַ אֱלֹהֵיכֶל־קְדֻשָּׁה בִּירְאֵתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוִיהַ אֱלֹהֵיכֶל
 קְדֻשָּׁה וְנוֹדָה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתָּךְ, בִּיהַגְדְּלָתָ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אִמְרַתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהוָה, וְאַמְוֹנֵתְךָ
 סְבִיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֶךְ לִיהוָה, יְדָמָה לִיהוָה בְּבָנֵי אֲרָצִים:
 כִּי־גִדּוֹל אַתָּה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָרְךָ: כִּי־גִדּוֹל
 מַעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתָּךְ: גִּדּוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד,
 וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדּוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, נֹרָא הוּא
 עַד־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גִּדּוֹל יְהוָה, וּמְלֹךְ גִּדּוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשֵׂיךָ וּכְגִבּוֹרֵתְךָ: מִי רֹא
 יִרְאֶה מְלֹךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאֲתָה, כִּי בְּכִלְחַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גִּדּוֹל אַתָּה וְגִדּוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לָךְ
 זְרוּעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזוּ יְדֶךָ תְּרוּם יְמִינְךָ: לָךְ יוֹם אֶפְיֹלְךָ לִילָה, אַתָּה
 הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשָׁמַשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקְרֵי־אָרֶץ, וְתוֹעֲפַת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כָּל־תַּהֲלֹתָ: לָךְ יְהוָה הַגְּדֻלָּה
 וְהַגִּבּוֹרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצִחַ וְהַהוֹד, כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ, לָךְ יְהוָה
 הַמְּמַלְכָה, וְהַמְּתַנְשֵׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לָךְ שָׁמַיִם אֶפְיֹלְךָ אָרֶץ, תִּבְל
 וּמְלָאָה אַתָּה יִסְדֹּתָם: אַתָּה הַצְּבֹת כָּל־גִּבּוֹלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחָרֵף
 אַתָּה יַצְרַתָּם: אַתָּה רִצְצֵת רֹאשֵׁי לְוִיָּתָן, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעֲם לְצִיּוּם:
 אַתָּה בְּקַעַת מַעֲיָן וְנַחַל, אַתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהָרוֹת אֵיתָן: אַתָּה פּוֹרְרַת

בעוד

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשינוי): (ל) שם קלח ב (בשינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד"טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְרָךָ יְיָ, שִׁבְרַתְךָ רֵאשִׁי תַנְיִנִים עַל־הַמַּיִם: אֲתָהּ מוֹשֵׁל בְּנְאוֹת הַיָּם,
 בְּשׂוֹא גָלוּי אֲתָהּ תִּשְׁבַּחֲסָם: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
 הִרְקַדְשׁוּ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרִבִּים אֲתָהּ־הוּא הָאֱלֹהִים
 לְבִדְדָךְ: אֵל נֶעְרָץ בְּסוּד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־פְּלִסְבִּיבּוֹ: וַיִּזְרוּ
 שָׁמַיִם פְּלֹאֶךָ יְהוָה, אַף־אֲמוֹנֶתְךָ בִּקְהַל קִדְשִׁים: לָכֵן נִרְנְנָה לִיהוָה,
 נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נְרִיעָה לּוֹ: צִדְקָה
 וּמִשְׁפָּט מְכוּן בְּסֵאֶךָ, חֶסֶד וְאֱמֶת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יַחְדּוּ נִמְתִּיק
 סוּד, בְּבֵית אֱלֹהִים נִהְלַךְ בְּרִנָּשׁ: אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עֲשָׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת
 יָדָיו וַיִּצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידּוֹ נִפְשׁ כְּלִיחִי, וְרוּחַ כְּלִבְשׁוֹ־אִישׁ: הַנְּשַׁמָּה לָךְ
 וְהַגּוֹף פְּעֻלָּךְ, חוֹסֶה עַל עַמְּלָךְ: הַנְּשַׁמָּה לָךְ וְהַגּוֹף שְׁלָךְ, יְהוָה עֲשֵׂה
 לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֲתָאֲנוּ עַל שְׁמֶךָ יְהוָה עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד
 שְׁמֶךָ, כִּי אֶל־חַנּוּן וְרַחוּם שְׁמֶךָ: לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵנוּ כִּי
 רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אֲוִלְתָּנוּ שְׁגִינוּ.

מְחַל־לָנוּ מַלְכֵנוּ, כִּי רַבּוּ עוֹנֵינוּ:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנוּ בְּטוֹחִים. וְעַל־צְדָקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים
 וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצַפִּים: אֲתָהּ הוּא מְלֶכֶךְ
 אֹהֶב צְדָקוֹת מְקַדֵּם. מַעֲבִיר עוֹנוֹת עַמּוֹ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאִיו. כּוֹרֵת
 בְּרִית קְרָאוֹשׁוֹנִים, וּמְקוּיִם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֲתָהּ הוּא שׁוֹרְדֵת בְּעֵנָה
 כְּבוֹדְךָ עַל־הַר סִינַי וְהִרְאִיתָ דְרָכֵי טוֹבָה לְמַשָּׁה עַבְדְּךָ. וְאַרְחוֹת־
 חֲסִדֶיךָ גְּלוּיָתָ לּוֹ. וְהוֹדַעְתָּנוּ כִּי אֲתָהּ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרָךְ אַפִּים
 וְרַב־חֶסֶד וּמְרַבָּה לְהַשִּׁיב. וּמִנְהִיג הָעוֹלָם כֹּלּוֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
 כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶעֱבִיר כְּלִי־טוֹבִי עַל־פָּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
 לְפָנֶיךָ, וְחַנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲחַן וְרַחֲמַתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֲרָךְ אַפִּים אֲתָהּ וּבְעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתִי, וְדַרְךְ
 תְּשׁוּבָה הוֹרִית: גְּדִלַת רַחֲמֶיךָ וְחֲסִדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
 וּבְכָל־יּוֹם לְזֵרַע יִדְיָדֶיךָ: תִּפְּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אֲתָהּ
 הוּא בְּעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבַתְּפִלָּה פָּנֶיךָ נִקְדָּם,

בהודעת

תו"א א) תהלים פט י: ב) שם מח ב: ג) מלכים-ב יט טו (בשינוי): ד) תהלים פט ח: ה) שם
 ו: ו) שם צה א-ב: ז) שם פט טו: ח) שם נה טו: ט) שם צה ה: י) איוב יב י: כ) ירמיה
 יד ז: ל) נחמיה ט לא (בשינוי): מ) תהלים כה יא (בשינוי): נ) ע"פ דניאל ט יח: ס) ע"פ
 תהלים יא ז: ע) ראה שמות לד ה: פ) שם ו: צ) שם לג יט: ק) קהלת רבה ז, טו:

כְּהוֹדֵעַת לְעֵנּוּ מִקֶּדֶם: מִמְּחֻרֹן אַפְךָ שׁוּב, כְּמוֹ בְּתוֹרַתְךָ
 כְּתוּב: וּבְצֶלַל בְּנִפְיֶךָ נַחֲסָה וְנִתְלוֹנָן, בְּיוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה
 בָּעָנָן: תִּעֲבֹר עַל־פְּשַׁע וְתִמְחָה אֶשֶׁם, בְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
 שָׁם: תִּאֲזוּן שׁוֹעֲתֵנוּ וְתִקְשִׁיב מִנוּ מֵאִמֶּר, בְּיוֹם וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה, וְשָׁם נֶאֱמַר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנֵי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵוֹן וּפְשַׁע
 וְחַטָּאת וְנִקְיָה: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתֵנוּ:

סִלַּח־לְנוּ אֲבִינוּ כִּי הִטְאָנוּ, מְחַל־לְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אֵתָה
 אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

אֲבֹד חֶסֶד מִן־הָאָרֶץ וַיִּשָּׂר בְּאָדָם אֵין: אֲיִן־קוֹרָא בְּשִׁמְךָ בְּצֶדֶק
 מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־נִמְר חֶסֶד כִּי־פָסוּ
 אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עֲמָךְ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה־אוֹר: כִּי־עַם־
 יְהוָה הַחֶסֶד, וְהִרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יַפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עוֹנֵתָיו:
 כְּרַחֵם אֲב עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
 עַל־עֲמָךְ בְּרַכְתֶּךָ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵל־לְנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בִּטַּח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמְלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לְעוֹן הָעָם הַזֶּה בְּגִדְל חֶסֶדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֵתָה
 לְעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשָׁם נֶאֱמַר:

ויאמר

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
 (ה) שמות שם ר"ז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) מיכה שם ב: (ט) ישעיה סד ו (בשינוי):
 י תהלים יב ב: (כ) שם לו י: (ל) שם קל ז"ח: (מ) שם קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח:
 (ע) שם פד יג: (פ) שם כ י: (צ) במדבר יד יט:
 הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער
 ה סעיף קז).
 (2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סְלַחְתִּי בְדַבְרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׁמַמְתִּינוּ, וְהַעִיר
 אֲשֶׁר-נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי לֹא עַל-צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
 תַּחֲנוּנֵינוּ לִפְנֶיךָ, כִּי עַל-רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמֹעָה, אֲדֹנָי | סְלַחְהָ,
 אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל-תְּאַחֵר, לְמַעַן אֱלֹהֵי כִּי-שְׁמֶךָ נִקְרָא
 עַל-עִירְךָ וְעַל-עַמֶּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ תַּחֲנֶה עוֹרְכִים. שָׁהֵם מְצָרִים וּלְהוֹשֵׁעַ צָרִיכִים.
 צָרִיכֵם עֲלֵיהֶם עוֹל מְאָרִיכִים. כְּלֹאֵת הַנִּעְתָּם וְשְׁמֶךָ
 מְבָרְכִים: חֲלִי וּמִכְאוֹב לְהַפְתֵּב לֹא נִמְסַר. עֲלוּבִים מִנְעַר וּמְהֵם
 לֹא הוֹסַר. קְדוּשׁ בִּידְךָ לִפְתַח מוֹסַר. כְּאִמְנוּתְךָ הַנִּקְיָה וְלֹא
 כְּאִמְנוֹת בְּשָׂר: הַלְּוֹבֵשׁ צְדָקָה וְלֹו כַּמַּעִיל עֲטוּיָהּ. וּמִמַּכָּה
 עֲצָמָה מִתַּקֵּן רַטְיָהּ. קוֹמֵם עֲדָתְךָ מִנְפִּילָה הַמְטוּיָה. בְּכַתְּךָ
 הַגְּדוֹל וּבִזְרָעֶךָ הַנְּטוּיָה: טְמֵאִים הָאוֹמְרִים נַחֲלָתְךָ לְחַבֵּל.
 כְּבוֹדְךָ לְהַמִּיר וּבַהֲבֵל לְהַתְּהַבֵּל. נִצָּר נִתְעַב לְאֵלֹהֵי לְקַבֵּל.
 וַיִּרְאֶתְךָ הַקְּדוּשָׁה לְנַטֵּשׁ וּלְנַבֵּל: בְּאֶהֱבָתְךָ וּבַחֲמִלְתְּךָ מִנְּשֵׂא
 וּמִנְּטֵל. עֲצַת הַרְעִים תִּמְחָה וּמַחֲשַׁבוֹתֶם תִּבְטֵל. רַבָּה מְהוּמָה
 בִּינֵיהֶם הַטֵּל. וּמִלֶּאךָ אֲכֹרֵי דוּחָהּ וּמִטְלָטֵל: בְּשָׁבִיל כְּבוֹד
 עֲצָמְךָ וְשֵׁם קְדוּשָׁה הַמְהַלֵּל. נוֹרְאוֹת הַפֵּלֵא לְבַל בְּעַמִּים
 יִתְחַלֵּל. יוֹעֲצֵיהֶם וְאִיתְנֵיהֶם תּוֹלֵךְ שׁוֹלֵל. וּבָהֶם תַּעֲוִלֵּל בְּאִשֶׁר
 בִּי הַתַּעֲוִלֵּל: מְקִים מַעֲפָר דָּל וְאֲבִיוֹן מֵאֲשַׁפֵּה. בְּנִסְתְּךָ בֵּל תִּתֵּן
 לְכֹלָה וּלְחֹרְפָה. אִם בְּפִקּוּדֶיךָ מִתְעַצֵּלֶת וּמְרַפָּה. עָל כָּל-
 פְּשָׁעֶיהָ חֲבַתְךָ תִּהְיֶה מִחַפָּה: יִתְרָה חֲבַתְּם לִפְנֵיךָ אֲדֹנָי
 הָאֲדֹנִים. בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ קְרוּאִים לְךָ בָּנִים. רַחֲמֶיךָ יִקְדְּמוּנוּ
 אֲדֹהֵי עֲלִיוֹנִים וְתַחֲתוֹנִים. טָרֵם יִשְׁטַפּוּנוּ הַמִּים הַיּוֹדוֹנִים: חֲפִצֵי
 קִרְבָּתְךָ עַל כְּלֵי-הַבְּאוֹת. הַחִישָׁה לָמוּ יִשׁוּעוֹת הַנִּבְאוֹת. קְדוּשׁ
 עֲשֵׂה עַמֶּם לְמוֹכָה אוֹת. חֹזֵק וְאֲמִיץ גְּוֹאֵלִם יְהוָה צְבָאוֹת:

אל

תו"א א) במדבר יד כ: ב) דניאל ט יח"ט: ג) ע"פ ישעיה נט יז: ד) ראה שמות רבה כג, ג:
 ה) ירמיה לב יז: ו) ע"פ זכריה יד יג: ז) שמואל"א ב ח: ח) ע"פ יואל ב יז: ט) ע"פ משלי
 י יב: י) דברים י יז: כ) ע"פ קידושין לו, א: ל) תהלים עט ח (בשינוי): מ) שם קכד ה:
 נ) שם פו יז (בשינוי): ס) ישעיה כח ב: ע) ירמיה נ לד (בשינוי):

אל מִלֶּךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים וְסִלִּיחָה לְפּוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא כִרְעַתְם תִּגְמוּל. אֵל הַזֹּרִית לָנוּ לֹאמַר שְׂלֹשׁ
עֶשְׂרֵה, זְכַרְלָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, בְּחַוְדַּעַת לָעֵנּוּ
מִקְדָּם, בָּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חַסֵּד
וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עוֹן וּפָשַׁע
וְחַטָּאָה וְנִקָּה: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלִלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אָתָּה
אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

כָּרַחֵם אָב עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
עַל־עַמֶּךָ בְּרַכְתֶּךָ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יְאֵרֵם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, תִּמְלֹךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לְעוֹן הָעָם תְּזַחַּק בְּגִדְלֵךְ חֶסֶדְךָ. וּכְאֲשֶׁר נִשְׂאָתָּה
לְעָם תְּזַחַּק מִמְצָרִים וְעַד־הִנָּה: וְשֵׁם נֹאמַר:
וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלַּח־תִּי בְדַבְּרֶךָ:

הטוה

תו"א (א) ויקרא רבה כט, ו: (ב) ראש השנה יז, א: (ג) תהלים קג ו (בשינוי): (ד) ראה ראש השנה יז, ב: (ה) שמות לד ה: (ו) שם רז: (ז) שם ט: (ח) תהלים פו ה: (ט) שם קג יג: (י) שם ג ט: (כ) שם מו ח: (ל) שם פד יג: (מ) שם כ י: (נ) במדבר יד יט: (ס) שם כ: (הגהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – ('שערי אפרים' שער ה סעיף קז).
(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

הטֹה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פִּקַּח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמִמְתֵּינוּ, וְהַעִיר
 אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי | לֹא עֲלִי־צְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
 תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עֲלִירַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמֹעָה, אֲדֹנָי | סִלְחָה,
 אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֹּאחֵר, לְמַעַן אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
 עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל גָּדוֹל נֹדַעְתָּ. אַתָּה יְהוָה אֲבִינוּ אַתָּה:
 בְּכִלְי־קִרְאָנוּ אֵלֶיךָ קָרַבְנוּ. רָם וְנִשָּׂא אַתָּה בְּקַרְבָּנוּ:
 גְּמַלְתָּנוּ הַמְּזוּבוֹת גַּם בְּחֻבְנוּ. לֹא בְּצַדְקוֹתֵינוּ וּבְיוֹשֵׁר לְבַבְנוּ:
 דוֹדְנוּ גַם כִּי זָנַחְנוּ. גָּאֲלָנוּ כִּי־עַבְדִּים אֲנַחְנוּ: הִנְנוּ בַּעֲוֹנֵינוּ
 עֹדֵדְכָא. וְתִקְצַר נַפְשֵׁךָ לָךְ מִחֶבְהָ: וְאִיהַ חֲסִדֶיךָ הָרַאשׁוֹנִים
 עִמָּנוּ. מַעוֹלָם וְעַד־עוֹלָם נֶאֱמָנוּ: זַעַף נִשָּׂא וּתֵשׁ בְּחֻבְנוּ. יְהוָה
 אֶל־בְּאִפְּךָ תּוֹכִיחֵנוּ: חֲלָחֳלוֹת רַבּוֹת בָּלוּ בְּשָׁרְנוּ. נָא אֶל־
 בְּחַמְתְּךָ תִּיַּסְרֵנוּ: מוֹרַח הַצָּרוֹת אֵין לְהַסְפֵּר. אִיהַ שׁוֹקֵל וְאִיהַ
 סוֹפֵר: יִדְעֵנוּ רִשְׁעֵנוּ כִּי פִשְׁעֵנוּ. כִּי־אָמַת עֲשִׂיתָ וְאֲנַחְנוּ
 הִרְשָׁעְנוּ: בַּעַם וְחָרוֹן מָנוּ יַחְדָּל. כִּי קָמָן יַעֲקֹב וְדָל: לַחֵץ יוֹסֵר
 וְעוֹר מָנוּ יַחְבֹּל. כִּי לָשָׁל בַּח הַסֶּפֶל: מִנֶּת מִדְּתָנוּ לֹא תִגְבַּה.
 כִּי־נִשְׁאַרְנוּ מַעַט מִהַרְבֵּה: נַחַם עַל הַרְעָה לְאִימַתְךָ. מִטָּה
 כָּל־פִּי חֶסֶד אֲמַנּוֹתֶיךָ: סִלְּחָה אִם־עוֹנֵינוּ עָנוּ בָנוּ. עֲזָרְנוּ כִּי־עֲלֶיךָ
 נִשְׁעַנְנוּ: עָרַפְנוּ כּוֹף לָךְ לְהַשְׁתַּעֲבֵד. בְּאַהֲבָה וּבִירְאָה אוֹתְךָ
 לַעֲבוֹד וּלְכַבֵּד: פּוֹקְדֶיךָ קִדְּשׁוּ צוּמוֹת לְקַבּוּעַ. דַּעְתָּם קִצְרָה
 צָרְכָם לְתַבּוּעַ: צָקוֹן לְחֻשָׁם אֵלֶיךָ תִּבְא. חַתֵּל לְאִישׁ אִישׁ נִגְעוּ
 וּמִכְאוּבוֹ: קוֹל יַעֲקֹב נוֹהֵם מִתְּהוֹמוֹתֶיךָ. תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם מִכּוֹן
 שְׁבִתְךָ: רוּדָה רוּדָה בְּאִפְּ תִכְלֶה. שְׁנַת שְׁלוֹמִים לְרִיב צִיּוֹן
 תִּגְלֶה: שָׂרְפָה וְרִדְתָּ מִנוּעַר קְנוֹתֵנוּ. וְאֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ לְעַת זְקִנְתָּנוּ:
 תַּעֲיֵנוּ לְשִׁמְאֵל וּמִינֶיךָ תִקְרַבְנוּ. כְּכֹלוֹת בְּחֻבְנוּ אֶל־תַּעֲזוּבְנוּ:

חביט

תו"א (א) דניאל ט יח"ט: (ב) ע"פ תהלים עו ב: (ג) ישעיה סד ז (בשינוי): (ד) ע"פ דברים ד ז:
 (ה) ישעיה נז טו: (ו) דברים ט ה (בשינוי): (ז) עזרא ט ט (בשינוי): (ח) ע"פ תהלים צ ג:
 (ט) ע"פ שם פט נ: (י) ע"פ שם צ ב: (כ) ע"פ שם ו ב: (ל) ע"פ חגיגה טו, ב: (מ) ירמיה יד
 כ (בשינוי): (נ) נחמיה ט לג: (ס) ע"פ עמוס ז ב: (ע) נחמיה ד ד: (פ) ע"פ ירמיה מב ב:
 (צ) ראש השנה יז, א: (ק) ירמיה יד ז: (ר) דברי הימים ב יד (בשינוי): (ש) סנהדרין קא, א
 וברש"י: (ת) ע"פ ישעיה כו טז: (א) דברי הימים ב ו כט (בשינוי): (ב) בראשית כז כב:
 (ג) מלכים א ח לט: (ד) ע"פ ישעיה לד ח: (ה) תהלים עא ט (בשינוי):

תביט ותציץ ותשגיח לרחומיך. תתאזר בחנינותך תתלבש בצדקותיך. תתכסה ברחמיך ותתעטף בחסידותך. ותבא לפניך מדת טובך וענותנותך:

ישמיענו סלחתי יושב בסתר עליון. בימין ישע להישע. עסעני ואביון. בשוענו אליך נוראות בצדק תעננו. יהוה יהיעוזר לנו:

שוייתי עזרתי על-גבור ונשא. לפני גוחי אשפוך שיחי אולי פני ישא. מנתי בונתי בסדר אשר עשה. הלא יקיר מקרקר קיר עוד זכור תזכרנו.

יהוה יהיעוזר לנו:

בבא כגל הגלגל להחליף השטה. רעיתך יונתך לך פונה הביטה. באות נפשה הגישה לפתוח בחרטה. ימין פשוטה מלמטה. בצפיתנו צפינו.

יהוה יהיעוזר לנו:

שואל חסד בהוסד הנני תאמר. מדות יצר הבצר קבוע בבמסמר. ולצואר כמו סואר, הוטל למשמר. ומי אור זר לזר. ומי אכזר כי יעורנו.

יהוה יהיעוזר לנו:

לחבצלת פתח דלת, אלוה ממעל. בינה הגיגי, להציגי, בתוך שער הננעל. רחמנו, קדמנו, צרי ומזור התעל. ברר חכי להצדיקי. יבקש עון ואיננו.

יהוה יהיעוזר לנו:

יונת

תו"א (א) במדבר יד כ: (ב) תהלים צא א: (ג) צפניה ג יב (בשינוי): (ד) תהלים כח ב (בשינוי): (ה) שם סה ו: (ו) שם ל יא: (ז) שם פט כ (בשינוי): (ח) ע"פ בראשית לב כ: (ט) ראה ראש השנה יז, ב: (י) ישעיה כב ה: (כ) ע"פ ירמיה לא יט: (ל) ע"פ שיר השירים ה ב: (מ) תהלים יג ד: (נ) ע"פ ירמיה ב כד: (ס) איכה ד יז: (ע) איוב מא ב: (פ) ע"פ שיר השירים ב א: (צ) ראה שיר השירים רבה ה, ג: (ק) איוב ג ד: (ר) תהלים ה ב: (ש) ע"פ ירמיה נ כ:

יִזְנֶה אֱלֹהִים מִשְׁלָם חֶלֶק יָפֵה תְּגִיעַ. אוֹת צָדֵק בְּהַצְטַדֵּק
בִּירְאָתְךָ לְהוֹשִׁיעָה. לָךְ תִּקְרָא עֵת לְשַׁחֲרָרָה אֲדוֹן בְּזוֹ
הַשָּׁעָה. וְתִיק תִּיק מִנְרֵתְךָ. בְּאוֹר תּוֹצִיא דִינֵנוּ.

יְהוָה הִיְהִיעוֹזֵר לָנוּ:

תִּצְלִיחֵי בְּמִשְׁלָחֵי, וְאֲשִׁיב שׁוֹלְחֵי דְבָר. תִּזְקֶת חֶק חֶקְתִּי,
עֲשֹׂר וְשָׁלוֹשׁ בְּמִדְבָּר. מִחֲזִיקִים וְלֹא רִיקִים, שְׁלַחְתִּי
לְהַתְנַבֵּר. וְכֹה תַעֲשֶׂה עִוֵן נוֹשֵׂא. עֵתָה תִּשׁוּב תִּרְחַמְנוּ.

יְהוָה הִיְהִיעוֹזֵר לָנוּ:

יִשְׁמִיעֵנוּ סְלַחְתִּי יוֹשֵׁב בְּסֶתֶר עֲלִיּוֹן. בִּימִין יֵשַׁע לְהוֹשִׁיעַ.
עִם-עֲנִי וְאֲבִיוֹן. בְּשׁוֹעֵנוּ אֱלֹהֵי נִרְאוֹת בְּצַדֵּק תַעֲנֵנוּ.

יְהוָה הִיְהִיעוֹזֵר לָנוּ:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחִסְדוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים וְסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל-בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא בְרַעַתְם תִּגְמוּל. אֵל הוֹרֵיתָ לָנוּ לֹאמַר שְׁלֹשׁ
עֶשְׂרֵה, זְכַר-לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, בְּחֹדֶעַת לָעֲנֵנוּ
מִקְדָּם, בְּמֹ שְׂכַתוֹב וַיִּרְדַּ יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְנַצֵּב עַמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

הַמִּתְפַּלֵּל בִּיחִיד אֵין אוֹמֵר זֶה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל-פְּנֵי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב-חֶסֶד
וְאַמֶּת: נֶצַר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עִוֵן וּפִשַׁע

וְחַטָּאָה וְנִקְחָה: ע"כ

וסלחת

תו"א (א) תהלים נו א: (ב) שם ל יא: (ג) ראה שמות לר ר"ז: (ד) שם ז (בשינוי): (ה) מיכה ז יט:
(ו) במדבר יד כ: (ז) תהלים צא א: (ח) צפניה ג יב (בשינוי): (ט) תהלים כח ב (בשינוי):
(י) שם סה ו: (כ) ויקרא רבה כט, ו: (ל) ראש השנה יז, א: (מ) תהלים קג ו (בשינוי): (נ) ראה
ראש השנה יז, ב: (ס) שמות לד ה: (ע) שם ר"ז:
הנהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם ל'ה' - ('שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ, מְחַל־לָנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אֵתָהּ
אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קַרְאִיךָ:

כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הַיְשׁוּעָה,
עַל־עַמְּךָ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלֵנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יֵאָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קַרְאֵנוּ:

אֲלֵ־תִזְכְּרֵ־לָנוּ עוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים, מִהֵרָ יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ
מֵאֵד: חָטָאֹת נְעוּרֵינוּ | וּפָשַׁעֵינוּ אֲלֵ־תִזְכֹּר בְּחֶסֶדְךָ זְכַר־לָנוּ
אֵתָהּ, לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה:

זְכַר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסֶדְךָ, כִּי מַעוֹלָם הִמָּה: זְכַרְנוּ יְהוָה בְּרִצּוֹן עַמְּךָ,
פְּקַדְנוּ בִישׁוּעָתְךָ: זְכַר עֲדַתְךָ | קְנִייתְךָ, קָדָם גְּאֻלְתְּ שִׁבְט
נְחֻלְתְּךָ, הַרְצִיּוֹן זֶה | שְׁכַנְתָּ בּוֹ: זְכוֹר יְהוָה חֶבֶת יְרוּשָׁלַם, אֲהַבַת
צִיּוֹן אֲלֵ־תִשְׁפַח לְנִצְחָה: אֵתָהּ תִּקּוּם תִּרְחַם צִיּוֹן, בִּיַּעַת לְחַנּוּנָה כִּי־בָא
מוֹעֵד: זְכַר יְהוָה | לְבָנֵי אֲדוֹם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֹמְרִים עָרוּ | עָרוּ
עַד הַיּוֹסֵד בָּהּ: זְכַר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עַבְדֶּיךָ אֲשֶׁר נִשְׁפַעְתָּ
לָהֶם בְּךָ וּתְדַבֵּר אֱלֹהִים אֲרַבָּה אֶת־זַרְעֲכֶם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
וּכְלֵה־אֶרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲתֵן לְזַרְעֲכֶם וּנְחַלוּ לָעָלָם: זְכַר
לְעַבְדֶּיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב, אֲלֵ־תִפֶּן אֲלֵ־קִשֵׁי הָעַם הַזֶּה
וְאֲלֵ־רִשְׁעוֹ וְאֲלֵ־חַטָּאתוֹ: אֲלֵ־נָא תִשֶׁת עָלֵינוּ חַטָּאת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
וְאֲשֶׁר חָטָאנוּ: חָטָאנוּ צוּרְנוּ סִלַּח־לָנוּ יוֹצְרֵנוּ:

זְכוֹר לָנוּ בְּרִית אֲבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזַכַּרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאִף
אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאִף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזַכֵּר וְהָאֶרֶץ אֲזַכֵּר:
זְכוֹר לָנוּ בְּרִית רֵאשׁוֹנִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזַכַּרְתִּי לָהֶם בְּרִית
רֵאשׁוֹנִים, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֶתֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהִיּוֹת
לָהֶם לְאֱלֹהִים אֲנִי יְהוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ, וְאִף־גַּם־זֹאת
בְּהִיּוֹתֶם בְּאֶרֶץ אִיבִיהֶם לֵאמֹר אֲסִתִּים וְלֹא־יִגְעֻלְתִּים לְכֻלְתֶּם לְהַפִּיר

בריתי

תו"א (א) שמות לד ט: (ב) תהלים פו ה: (ג) שם קג יג: (ד) שם ג ט: (ה) שם מו ח: (ו) שם פד יג: (ז) שם כ י: (ח) שם עט ח: (ט) שם כה ז (בשינוי): י' שם ו: (כ) שם קו ד (בשינוי): (ל) שם עד ב: (מ) שם יט: (נ) שם קב יד: (ס) שם קלו ז: (ע) שמות לב יג: (פ) דברים ט כו: (צ) במדבר יב יא: (ק) ויקרא כו מב: (ר) שם מה: (ש) שם מד: (הגהגות 1) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

בריתי אתם, כי אני יהוה אלהיהם: השב שבותנו ורחמנו בְּמָה
 שְׁפָתוֹב, וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־שְׁבוּתֶךָ וְרַחֲמֶךָ, וְשָׁב וּקְבַצְךָ
 מְכַל־הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: קִבֹּץ נִדְחֵינוּ בְּמָה
 שְׁפָתוֹב, אֲסִיחֶיהָ נִדְחָךְ בְּקֶצֶה הַשָּׁמַיִם, מִשָּׁם יִקְבַּצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ: מַחֵה פִשְׁעֵינוּ כְּעֵב וּכְעַנָּן בְּמָה שְׁפָתוֹב, מִחִיתִי
 כְּעֵב פִּשְׁעֶיךָ וּכְעַנָּן חַטֹּאתֶיךָ, שׁוּבָה אֵלַי כִּי גֹאֲלֶתִיךָ: מַחֵה
 פִּשְׁעֵינוּ לְמַעַנְךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מַחֵה פִּשְׁעֶיךָ
 לְמַעַנִי וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא אֲזַכֵּר: הִלְבֵּן חֲטָאֵינוּ פִּשְׁלֹג וּכְצֹמֵר בְּמָה
 שְׁפָתוֹב, לְכוּנָא וְנוֹכַחָה יֹאמֵר יְהוָה, אֲסִיחֶיו חֲטָאִיכֶם פִּשְׁנִים
 פִּשְׁלֹג יִלְבִּינוּ, אֲסִיחֶיכֶם כִּתּוּלַע כְּצֹמֵר יִהְיוּ: זְרוּק עֲלֵינוּ מִים
 טְהוּרִים וְטַהַרְנוּ בְּמָה שְׁפָתוֹב, וְזִרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִים טְהוּרִים
 וְטַהַרְתֶּם, מִכָּל טְמֵאֹתֵיכֶם וּמְכַל־גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהַר אֶתְכֶם: רַחֵם עֲלֵינוּ
 וְאַל תִּשְׁחִיתֵנוּ בְּמָה שְׁפָתוֹב, כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא יִרְפֶּךָ
 וְלֹא יִשְׁחִיתֶךָ, וְלֹא יִשְׁפַח אֶת־בְּרִית אַבְתֶּיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְהֵם: מוֹל
 אֶת־לִבְבֵנוּ לְאַהֲבָה אֶת־שִׁמְךָ בְּמָה שְׁפָתוֹב, וְמֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 אֶת־לִבְבְךָ וְאֶת־לִבְבִי וְרַעְיָךָ, לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְבְךָ
 וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ: הַמְצֵא לָנוּ בְּבִקְשָׁתֵנוּ בְּמָה שְׁפָתוֹב,
 וּבְקִשְׁתֶּם מִשָּׁם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמְצֵאתָ, כִּי תִדְרָשֵׁנוּ בְּכָל־לִבְבְךָ
 וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ: תְּבִיאֵנוּ אֶל־הַר קְדֹשְׁךָ וְשִׁמְחֵנוּ בְּבֵית תְּפִלָּתֶךָ בְּמָה
 שְׁפָתוֹב, וְהִבִּיאוּתִים אֶל־הַר קְדֹשִׁי וְשִׁמְחָתִים בְּבֵית תְּפִלָּתִי,
 עוֹלֵתֵיהֶם וּבְחִיָּהֶם לְרָצוֹן עַל־מִזְבְּחִי, כִּי בֵיתִי בֵית־תְּפִלָּה יִקְרָא
 לְכֹל־הָעַמִּים:

פותחין הארון ואומרים פסוק אחר פסוק, חזן וקהל, עד אל תעזבנו ולא עד בכלל:

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּם וְרַחֵם עֲלֵינוּ וּקְבַל
 בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:

הִשִּׁיבֵנוּ יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יְמֵינוּ בְּקָדָם:
 אֱלֹהֵי־שְׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קְדֹשְׁךָ אֱלֹהֵי־תַקַּח מִמֶּנּוּ:
 אֱלֹהֵי־שְׁלִיכֵנוּ לְעַת זְקֵנָה כְּבָלוֹת פָּחַנו אֱלֹהֵי־תַעֲזֹבֵנוּ:

אל

תו"א (א) דברים ל ג: (ב) שם ד: (ג) ישעיה מד כב: (ד) שם מג כה: (ה) שם א יח: (ו) יחזקאל לו כה: (ז) דברים ד לא: (ח) שם ל ו: (ט) שם ד כט: (י) ישעיה נו ז: (כ) איכה ה כא: (ל) תהלים נא יג (בשינוי): (מ) שם עא ט (בשינוי):

אֶל־תַּעֲזֹבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֶל־תִּרְחַק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְמוֹכָה וְיִרְאוּ שְׂגָאֵינוּ וַיִּבְשׂוּ כִּי־אָפְתָה יְהוָה עֲוֹרָתָנוּ וְנַחֲמָתָנוּ: אֲמָרֵינוּ הַאֲזִינָה | יְהוָה בִּינָה הַגִּינָנוּ: יִהְיוּ לְרִצּוֹן | אֲמַרְיִפֵּינוּ וְהַגִּיזוּן לִבְנוּ לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ: כִּי־לָךְ יְהוָה הוֹחֵלָנוּ, אַתָּה תַעֲנֶה אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ:

סוגרין הארון:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תָּבוֹא לְפָנֶיךָ תִּפְלֹתָנוּ, וְאֶל־תִּתְעַלֵּם מִתַּחֲנָתָנוּ, שְׂאִין אָנוּ עֲזִי פָנִים וְקָשִׁי עֲרָף, לֹא־מֵר לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חֲטָאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חֲטָאנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בְּגַדְנוּ. גִּזְלָנוּ. דְּבַרְנוּ דְּפִי. הֶעֱוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. וְדָנוּ. חֲמָסָנוּ. מְפַלְנוּ שֶׁקֶר. יַעֲצֵנוּ רָע. כּוֹזְבָנוּ. לִצְנוּ. מַרְדְּנוּ. נֹאצְנוּ. סָרְרָנוּ. עֲוִינוּ. פִּשְׁעֵנוּ. צָרְרָנוּ. קִשְׁיֵנוּ עֲרָף. רִשְׁעֵנוּ. שַׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲיִנוּ. תַּעֲתַעְנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוָה לָנוּ: וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, כִּי־אָמַת עֲשִׂית וְאֲנַחְנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עֵם. בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשׁוֹשׁ. דָּוָה לִבְנוּ בַּחֲטָאֵינוּ. הִחֲבַל אוֹוִינוּ. וְנִפְרַע פֶּאֲרָנוּ. זָבּוּל בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ. חָרַב בַּעֲוִנוֹנוּ. מִיִּרְתָּנוּ הִיָּתָה לְשִׁמְהָ. יוֹפִי אֲדַמָּתָנוּ לְזָרִים. כַּחֲנוּ לְנִכְרִים:

וְעַדִּין לֹא שָׁבְנוּ מִטְּעוֹתָנוּ. הִיךְ נַעֲזִי פָנֵינוּ וְנִקְשָׁה עַרְפָּנוּ, לֹא־מֵר לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חֲטָאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חֲטָאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשִׂקוּ עִמָּלָנוּ. מִמִּשְׁךְ וּמִמּוֹרֵט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עָלֵנוּ עֵלֶם עֲלֵינוּ. סָבְלָנוּ עַל שִׁכְמָנוּ. עֲבָדִים מְשֻׁלּוּ בָנוּ. פָּרַק אִין מִיָּדָם.

צרות

תו"א (א) תהלים לח כב (בשינוי): (ב) שם פו יז (בשינוי): (ג) שם ה ב (בשינוי): (ד) שם יט טו (בשינוי): (ה) שם לח טז (בשינוי): (ו) שם פח ג (בשינוי): (ז) שם נה ב (בשינוי): (ח) ע"פ דברים כח נ: ט) ע"פ שמות לד ט: י) יומא פז, ב (בשינוי): (כ) תהלים קו ו: ל) שם (בשינוי): (מ) ע"פ שם קיט סט: נ) ע"פ שם לט: ס) איוב לג כז (בשינוי): (ע) נחמיה ט לג: פ) ע"פ ישעיה כד יא: צ) איכה ה יז (בשינוי): (ק) ע"פ מלכים"א ח יג: (ר) ע"פ תהלים סט כו: ש) ע"פ ישעיה יח ז: (ת) איכה שם ח:

הגהגות (1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).

(2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי סדר האיב (מנהגי הרבי).

צרות רבות סבבנו. קראנו יהוה אלהינו. רחמך ממנו בעונינו.
שבנו מאחריך. תעני ואבדנו:

משיח צדקך אמר לפניך, שגיאות מרובין, מנסתרות נקני: נקנו
יהוה אלהינו מכל־פשעינו וטהרנו מכל־טמאותינו,
וזרוק עלינו מים טהורים וטהרנו, כפתוב עליך גביאך, וזרקתי
עליכם מים טהורים וטהרתם, מכל טמאותיכם ומכל־גוליכם
אטהר אתכם:

דניאל איש־חמדות שוע לפניך, הטה אלהי | אונך ושמע,
פקח עיניך וראה שממתינו, והעיר אשר־נקרא שמך
עליה, כי | לא על־צדקותינו אנחנו מפלים תחנונינו לפניך,
כי על־רחמיך הרבים: אדני | שמעה, אדני | סלחה, אדני
הקשיבה ועשה, אלת־אחר, למענך אלהי, בישמך נקרא על־עירך
ועל־עמך:

עזרא הסופר אמר לפניך, אלהי, בשתי ונכלמתי להרים אלהי פני
אלהך כי עונתינו רבו למעלה ראש ואשמתנו גדלה עד
לשמים: ואתה אלוה סליחות חנון ורחום ארך־אפים ורחימך ולא
עזבתם: אל תעזבנו אבינו ואל תפושנו בוראנו, ואל תזניחנו יוצרנו
ואל תעש עמנו בלה כחטאתינו, וקיים לנו יהוה אלהינו את־הדבר
שהבטחתנו בקבוצה עלידי ירמיהו חונן. כאמור, בימים ההם
ובעת ההיא נאם־יהוה יבקש את־עון ישראל ואיננו ואת־חטאת
יהודה ולא תמצאנה כי אסלח לאשר אשאר: עמך ונחלתך רעבי
טובך צמאי חסדך תאבי ישעה. יפירו וידעו כי ליהוה אלהינו
הרחמים והסליחות:

אל רחום שמך. אל חנון שמך. בנו נקרא שמך. יהוה עשה
למען שמך: עשה למען אמתך. עשה למען ברייתך.
עשה למען גדלך ותפארתך. עשה למען דתך. עשה למען
הודך. עשה למען ועודך. עשה למען זכרך. עשה למען
חסדך. עשה למען טובך. עשה למען יחודך. עשה למען

כבודך

תו"א (א) ע"פ שמואל־א טו יא: (ב) תהלים יט יג: (ג) יחזקאל לו כה: (ד) דניאל י יא: (ה) שם ט
יח"ט: (ו) עזרא ט ו: (ז) נחמיה ט יז: (ח) ירמיה נ כ: (ט) דברים ט כו: (י) דניאל שם ט
(בשנוי): (כ) ע"פ שמות לד ו: (ל) ירמיה יד ז:

הגהגות (1) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמתך. ברייתך, וכן בכלום.

בְּבוֹדֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן לְמוֹדֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מַלְכוּתֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 נְצַחֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן סוּדֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן עֲזוֹךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן פְּאֲרֶךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן צְדָקָתֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קְדוּשַׁתֶּךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ
 הַרְבִּים. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂכִינְתֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תְּהַלְתֶּךָ. עֲשֵׂה
 לְמַעַן אוֹהֲבֶיךָ שְׂוֹכְנֵי עִפְרָיִם. עֲשֵׂה לְמַעַן אֲבֹתֶיךָ יִצְחָק וְיַעֲקֹב.
 עֲשֵׂה לְמַעַן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. עֲשֵׂה לְמַעַן דָּוִד וְשְׁלֹמֹה. עֲשֵׂה לְמַעַן
 יְרוּשָׁלַם עִיר קְדוֹשֶׁךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן צִיּוֹן מְשֻׁבֵּן בְּבוֹדֶךָ. עֲשֵׂה
 לְמַעַן שְׂמֹמֹת הַיְבֵלֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן הַרְיוּסוֹת מִזְבְּחֶךָ. עֲשֵׂה
 לְמַעַן הַרוּגִים עַל שֵׁם קְדוֹשֶׁךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן טְבוּחִים עַל יְחוּדֶךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן בְּאֵי בְּאֵשׁ וּבַמִּים עַל קְדוּשַׁת שְׁמֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 יוֹנְקֵי שְׂדֵים שְׁלֵא חֲטָאוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן גְּמוּלֵי חֶלֶב שְׁלֵא פָּשְׁעוּ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן. עֲשֵׂה לְמַעַן אִם לֹא
 לְמַעַנְנוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן וְהוֹשִׁיעֵנו:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
 בּוֹרְאֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דּוֹרְשָׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
 הָאֵל הַנְּאֻמָּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ וְתִיק וְחִסִּיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ זָךְ וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חַי וְקַיִם עֲנֵנוּ:
 עֲנֵנוּ מְזֻב וּמְטִיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יֵצֵר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹבֵשׁ פְּעֻסִים
 עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לּוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
 עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נוֹרָא וְנִשְׁגָב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ סוֹלַח וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹזֵה
 בְּעַת צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹדֵה וּמְצִיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צְדִיק וְיִשָּׁר
 עֲנֵנוּ:

עננו

תו"א (א) ישעיה כו יט: (ב) ע"פ דניאל ט טז. כד: (ג) תהלים כו ח: (ד) ע"פ יואל ב טז: (ה) ע"פ
 ישעיה כח ט: (ו) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: (ז) מלכים א יח לו (בשינוי):
 (ח) ישעיה סג טז: (ט) ע"פ שם מג א: י' שם מז ד: כ' דברים ז ט: (ל) ע"פ איוב ח ו:
 (מ) דניאל ו כז (בשינוי): (נ) תהלים קיט סח (בשינוי): (ס) ע"פ שם קג יד: (ע) ראה ברכות ז,
 א: (פ) ע"פ ישעיה נט יז: (צ) אבות ג, א: (ק) ע"פ דברים שם כא: (ר) ע"פ ישעיה לג ה:
 (ש) ירושלמי ברכות ד, ג: (ת) דברים לב ד:
 הנהגות (1) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
 עמ' כח).

עֲנֵנוּ קָרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָשָׁה לְכַעֵס עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רָךְ לְרִצּוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רְחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:
 עֲנֵנוּ שׁוֹמֵעַ אֶל־אֲבִיּוֹנִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ תוֹמֵךְ תְּמִימִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פֶחַד יִצְחָק עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֲזֵרַת הַשְּׂבָטִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְשֻׁבַּב אִמְהוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֲזָנָה בְּעַת רִצּוֹן עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִי יִתְּוָמִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דִין אֱלֹמְנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שֶׁעָנָה לְאֲבֹרָהּ אֲבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרֵיהַ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיִצְחָק בְּנוֹ בְּשֹׁנַעֲקֵד עַל־נְבִי הַמּוֹזֵבַח הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאֲבוֹתֵינוּ עַל־יְסוּסָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְמֹשֶׁה בְּחוֹרֵב הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַהֲרֹן בְּמַחֲתָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיִהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְשִׁמְשׁוֹן בְּמַצָּפָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִירוּשָׁלַם הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַלְיָהוּ בְּהַר הַכְּרֵמֶל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַלְיָשָׁע בִּירְיָחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַדְּהָנָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְחֻזְקִיהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂאֵל וְעֲזַרְיָה בְּתוֹךְ כְּבֹשֶׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְדָנְיָאֵל בְּגוֹב אֲרִיּוֹת הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְמַרְדֳּכַי וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְעֲזָרָה בְּגוֹלָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְכַל־הַצְּדִיקִים וְהַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים וְהַיִּשְׂרָאֵלִים הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־נָדָב צִרְיִי מָאֵד נִפְלְהֵנָא בְּיַד־יְהוָה בִּירְבִים רַחֲמוֹ וּבְיַד־אֲדָם אֶל־אֶפְלָה:

רחום

תו"א (א) ע"פ תהלים קמה יח: (ב) ע"פ אבות ה, יא: (ג) שמות לר ו: (ד) תהלים סט לד: (ה) דברים כו ז: (ו) בראשית כו כד: (ז) ע"פ שם לא מב: (ח) שם מט כד: (ט) ע"פ ישעיה מט ח: (י) תהלים סח ו: (כ) ע"פ תענית טו, א: (ל) דברים רבה ב, יא: (מ) ראה דברים ט יט: (נ) ראה סנהדרין פב, ב: (ס) מלכים ב כא-כב: (ע) שם ב"י: (פ) ראה דניאל ג כו-כו: (צ) דניאל ו יז-יח: (ק) שמואל ב כד יד:
 הנהגות (1) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי, עמ' כח).

(איך נופלים על פניהם)

רְחוּם וְחַנוּן חֲסָאֲתִי לְפָנֶיךָ. יְהוָה מְלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל
 תַּחֲנוּנָי: יְהוָה אֱלֹהֵי בְּאִפְךָ תּוֹכִיחַנִי וְאֵל־בְּחֻמְתְּךָ תִּיַסְרֵנִי: חַנּוּנִי
 יְהוָה כִּי אֶמְלֵל אֲנִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהַלּוּ עַצְמִי: וְנַפְשִׁי נִבְהַלָּה
 מְאֹד וְאַתָּה יְהוָה עַד־מָתִי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעַנִי לְמַעַן
 חֲסֹדְךָ: כִּי אֵין בַּמּוֹת זְכָרְךָ בִּשְׂאוֹל מִי יוֹדֵה־לָּךְ: יַעַתִּי | בְּאַנְחָתִי,
 אֲשַׁחֲהָ בְּכָל־לַיְלָה מִפְּתֵי בְּדַמְעָתִי עַרְשִׁי אִמְסֶה: עֲשֵׂשָׁה מִכַּעַם עֵינַי
 עֲתָקָה בְּכָל־צוּרֶיךָ: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פְּעָלֶי אֲוֹן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי:
 שְׁמַע יְהוָה תַּחֲנּוּנֵי יְהוָה תַּפְּלֵתִי יִקַּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהַלּוּ מְאֹד כָּל־אֵיבֵי
 יִשְׁבּוּ יִבְשׁוּ רַנַּע:

מִחֵי וּמִפִּי מִמִּית וּמִחַיָּה. מִפִּיק מִן שְׂאוֹל לְחַי עֲלֵמָא. בְּרָא כַד
 חָטִי אָבוּהִי לְקָנִיה. אָבוּהִי רַחִים אִסִּי לְכַאֲבוּיָה: עֲבָדָא דְמָרִיד
 נָפִיק בְּקוֹלָר. מָרִיָּה תְּאֵיב וְתַבִּיר קוֹלְרִיָּה: בְּרַךְ בּוֹכְרַךְ אֲנִי וְחַטִּינִי
 קַמְךָ. הָא רֵוִי נַפְשִׁין בְּגִידִין מְרָרִין. עֲבָדְךָ אֲנִי וּמְרֹדְךָן קַמְךָ. הָא
 בְּבוֹתָא. הָא בְּשַׁבָּיָא. הָא בְּמַלְקִיּוּתָא. בְּמַטּוּ מִנְךָ בְּרַחֲמֶיךָ דְנַפְשִׁינִי.
 אִסִּי לְכַאֲבִין דְתַקּוּף עֲלֵן. עַד דְלֵא נְהוּי גְמִירָא בְּשַׁבָּיָא:

מִכְּנִיסֵי רַחֲמִים. הַכְּנִיסוּ רַחֲמִינוּ. לְפָנֵי בְּעַל הַרְחָמִים: מִשְׁמִיעֵי
 תַּפְּלָה. הַשְׁמִיעוּ תַּפְּלָתְנוּ. לְפָנֵי שׁוֹמַע תַּפְּלָה: מִשְׁמִיעֵי
 צַעֲקָה. הַשְׁמִיעוּ צַעֲקָתְנוּ. לְפָנֵי שׁוֹמַע צַעֲקָה: מִכְּנִיסֵי דַמְעָה. הַכְּנִיסוּ
 דַמְעוֹתֵינוּ לְפָנֵי מַלְךְ מַתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְׁתַּדְּלוּ וְהַרְבוּ תַחֲנּוּה
 וּבִקְשָׁה. לְפָנֵי מַלְךְ אֵל רָם וְנִשְׂא: הוֹפִירוּ לְפָנֵינוּ. הַשְׁמִיעוּ לְפָנֵינוּ
 תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עִפְרָיִם. יִזְכּוּר אַהֲבָתְכֶם וַיְחַיֶּה זְרַעְכֶם
 שְׂרָא תֵּאבֵר שְׂאֲרִית יַעֲקֹב. כִּי צֵאן רֹעֵה נֶאֱמָן הָיָה לְחֹרְפָה.
 יִשְׂרָאֵל גְּזִי אֶחָד לְמֹשֶׁל וְלִשְׁנֵינָה. מַהֲרָ עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ. וּפְדֵנוּ
 מִכַּף־גְּזוֹרוֹת קִשּׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מִשִׁיחַ צְדָקָה וְעַמְּךָ:
 מָרַן דְּבִשְׁמִיא. לָךְ מִתַּחֲנּוּן. כְּבֵר שְׁבָיָא. דְּמִתַּחֲנּוּן לְשִׁבוּיָה. כְּלֵהוּן
 בְּנֵי שְׁבָיָא. בְּכַסְפָּא מִתְּפָרְקִין. וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבְתַחֲנוּנֵי.
 הֵב לָן שְׂאֲרֵיתֵינוּ וּבְעוֹתֵינוּ דְלֵא נְהַדֵּר רִיקָם מִן קַדְמְךָ:

מִן

ת"א א) שמות לד ו: ב) ירושלמי ברכות א, ה: ג) תהלים ו ב:יא: ד) שמואל"א ב ו: ה) תרגום
 יונתן עה"פ שמות ד כב: ו) קהלת רבה ז, טו: ז) ברכות כח, ב: ח) תענית טו, א: ט) ישעיה
 נז טו: י) ע"פ אבות ו, ט: כ) ישעיה כו יט: ל) מיכה ה ז: מ) אסתר רבה ז, יג: נ) ע"פ
 ירמיה כד ט: ס) דברי הימים"א יז כא: ע) ירמיה שם:

מָרַן דְּבִשְׁמַיָא. לָךְ מִתְחַנְנֵנּוּ. כְּעִבְדָא דְּמִתְחַנְנֵנּוּ לְמַרְיָה. עֲשִׂיבֵי אֲנִי
 וּבְחֲשׂוּכָא שְׂרִינֵנּוּ. מְרִירִין נַפְשִׁין מְעַקְתִּין דְּנַפְיִשִׁין. חִילָא לִית
 בְּן לְרַצְיוֹנָךְ מְרִין. עֲבִיד בְּדִיל קַיְמָא דְּגִנְרַת עִם אֲבָהֵתְנָא:

שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל, שְׁמוֹר יִשְׂרָאֵל וְאֵל יֵאבֵד יִשְׂרָאֵל,
 הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שׁוֹמֵר גְּוֵי אֶחָד, שְׁמוֹר שְׂאֲרִית עִם-אֶחָד, וְאֵל יֵאבֵד גְּוֵי אֶחָד,
 הַמְיַחֲדִים שְׁמֶךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד:

שׁוֹמֵר גְּוֵי קְדוּשָׁה, שְׁמוֹר שְׂאֲרִית עִם קְדוּשָׁה, וְאֵל יֵאבֵד גְּוֵי
 קְדוּשָׁה, הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת לְקְדוּשָׁה:

מִתְרַצָּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפִּיֵס בְּתַחֲנוּנִים, הַתְרַצָּה וְהַתְפִּיֵס לְדוֹר עָנִי,
 כִּי אֵין עוֹזֵר:

אָבִינוּ מִלְכְּנוּ אָבִינוּ אֶתְהָ: אָבִינוּ מִלְכְּנוּ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֱלֹהֵי אֶתְהָ:
 אָבִינוּ מִלְכְּנוּ רַחֵם עָלֵינוּ: אָבִינוּ מִלְכְּנוּ חַנּוּן וְעֲנֵנוּ כִּי אֵין בְּנוּ
 מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

וְאַנְחֵנוּ לֹא נִדַע מַה-נַּעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זְכֹר
 רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחַסְדֶיךָ, כִּי מַעֲזוֹלִים הָמָּה:

יְהִי-חַסְדְּךָ יְהוָה עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ: אֵל-תִּזְכֹּר-לָנוּ
 עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנֵים, מִהֵר יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד:
 חַנּוּן יְהוָה חַנּוּן, כִּי-רַב שָׁבַעְנוּ בּוֹ: בְּרָגוּ רַחֵם תִּזְכֹּר:
 בְּרָגוּ עַקְדָה תִּזְכֹּר: בְּרָגוּ תְּמִימוֹת תִּזְכֹּר: בְּרָגוּ
 אֶתְהָבָה תִּזְכֹּר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם-
 קְרִיאָנוּ: כִּי-הוּא יִדַע יִצְרָנוּ, זְכוֹר כִּי-עָפַר אֲנַחְנוּ: עֲזָרְנוּ אֱלֹהֵי
 יִשְׁעֵנוּ עַל-דְּבַר כְּבוֹד-שְׁמֶךָ, וְהִצִּילְנוּ וְכַפֵּר
 עַל-חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

יתגדל

תו"א (א) תהלים קכא ד: (ב) ירמיה לא ו: (ג) דברים ו ד: (ד) שמואל-ב ז כג: (ה) אסתר ג ח:
 (ו) ע"פ שמות יט ו: (ז) דברים ז ו: (ח) רי"ף תענית ו, א: (ט) תענית כה, ב: (י) דברי הימים-ב
 כ יב: (כ) תהלים כה ו: (ל) שם לג כב: (מ) שם עט ח: (נ) שם קכג ג: (ס) חבקוק ג ב:
 (ע) תהלים כ י: (פ) שם קג יד: (צ) שם עט ט:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אָמֵן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיִּמְלִיךְ
מַלְכוּתָהּ, וַיִּצְמַח פּוּרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אָמֵן: בְּחַיִּיכוֹן
וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי רְכַל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֶגְלָא וּבִזְמַן קָרִיב, וְאָמְרוּ אָמֵן:
יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וּלְעַלְמֵי עַלְמַיָּא: יִתְבְּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. אָמֵן: לְעֵלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
דְאָמִירֵן בְּעֶלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן:

תִּתְקַבֵּל צְלוֹתָהוֹן וּבְעוּתָהוֹן רְכַל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, קָדָם אַבּוּהוֹן דִּי
בְּשָׁמַיָּא, וְאָמְרוּ אָמֵן:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,
וְאָמְרוּ אָמֵן:

עֲשֵׂה³ שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,
וְאָמְרוּ אָמֵן:

אשרי

תו"א א) איוב כה ב:

הנהגות 1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר) וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן (ספר המנהגים, עמ' 6).

2) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל - הרכנת הראש במקצת (שם).
3) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה - לימין המתפלל. שלום - לשמאל המתפלל. במרומיו - באמצע, זוקף ראשו הוא .. אמן - באמצע (מנהגי הרבי).

אֲשֶׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
 אֲשֶׁרִי הָעַם שֹׁכֵּה לֹו, אֲשֶׁרִי הָעַם
 שִׁיחָה אֶלְהִיו: תִּהְיֶה לְדוֹד, אֲרוֹמְמֶךָ
 אֶלֹהֵי הַמֶּלֶךְ, וְאֶבְרַכָּה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
 בְּכָל־יּוֹם אֶבְרַכְךָ, וְאֶהְלֶלְךָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם
 וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְלֹגְדָלְתוֹ אִין
 חֶקֶר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מִעֲשִׂיךָ, וְגִבּוֹרֹתֶיךָ
 יִגְדְּלוּ: הַדָּר כְּבוֹד הוֹדֶךָ, וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
 אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְגִדְּלוֹתֶיךָ
 אֲסַפְּרֶנָּה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיָעוּ, וְצִדְקָתְךָ
 יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרְךָ אַפִּים וּגְדֻלַּ־
 חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכֹל, וְרַחֲמוֹ עַל־כָּל־
 מִעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מִעֲשִׂיךָ, וְחַסִּידֶיךָ
 יִבְרַכּוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וְגִבּוֹרֹתֶיךָ
 יִדְבְּרוּ: לְהוֹדִיעַ | לְבְנֵי הָאָדָם גִּבּוֹרֹתָיו,
 וְכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ, מַלְכוּת
 כָּל־עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דוֹר וָדָר:
 סוֹמֵךְ יְהוָה לְכָל־הַנְּפֹלִים, וְזוֹקֵף לְכָל־
 הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה
 נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲבָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח אֶת־יְדֶיךָ,
 וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רְצוֹן: צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־

דרכיו

תו"א א) תהלים פד ה: ב) שם קמד טו: ג) שם קמה א ואילך:

וְהָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיוֹ: קָרוֹב יְהוָה לְכָל־
 קִרְאָיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: רְצוֹן־
 יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת־כָּל־אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל־
 הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: תַּהֲלֵת יְהוָה יִדְבֵּר פִּי,
 וַיְבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קִדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וְאַנְחֵנוּ | נְבָרֵךְ יְהוָה, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ן חצי קדיש:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיִּמְלִיךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּחֵיבוֹן
 וּבְיוֹמִיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהוָה שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יְתַבְרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

לֵךְ אֲדָנִי הַצְדָקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפָּנִים: מַה־נִּתְאֻוֵּן
 וּמַה־נֶּאֱמַר מַה־נִּדְבָר וּמַה־נֶּצְטַדֵּק: נַחֲפָשָׂה
 דְרַכֵּינוּ וְנַחֲקָרָה וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יִמְיָנֵךְ פְּשׁוּטָה
 לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא־בְחֶסֶד וְלֹא־בְמַעֲשִׂים בָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ,
 כְּדָלִים וּכְרָשִׁים דְּפַקְנוּ דְלָתֶיךָ: דְלָתֶיךָ דְּפַקְנוּ רְחוּם
 וְחַנוּן, נָא אֵלֵּי־תְשִׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּבָנוּ
 רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: ב) דניאל ט ז: ג) ע"פ איכה ג לט: ד) ע"פ בראשית מד טז: ה) איכה
 שם מ (בשינוי): ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): ז) שמות לד ו: ח) ברכות כח, ב:
 הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתבדך (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה, עֲדִיךָ כָּל־בֶּשֶׁר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כָּל־בֶּשֶׁר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוִיה וְנִכְרַעַה, נִבְרַכָה לְפָנֵי־יְהוָה עֲשֵׂנוּ: בָּאוּ שִׁעְרֵי |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרְתֵּיךָ בְּתַהֲלָה, הוֹדִיְלוּ בָּרְכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה
 כָּל־עַבְדֵי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלֵילוֹת: שְׂאוּ־יְדֵכֶם קִדְשׁ,
 וּבָרְכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאָה לְמִשְׁפָּנוֹתֵינוּ, גִּשְׁתַּחֲוִיה לְהַדָּם רַגְלֵינוּ: רֹמְמוּ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוִי לְהַדָּם רַגְלֵינוּ, קְדוֹשׁ הוּא: רֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהִשְׁתַּחֲוִי לְהַר קְדִישׁוֹ, בִּי־קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲוִי לִיהוָה
 בְּהַדְרַת־קִדְשׁ, חִלּוֹ מִפְּנֵי כָּל־הָאָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹאוּ
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוִיה אֱלֹהֵיכֶל־קְדֻשָּׁה בִּירְאֶתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוִיה אֱלֹהֵיכֶל
 קְדֻשָּׁה וְנוֹדָה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתָּךָ, בִּיהַגְדְּלָתָ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אִמְרַתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהוָה, וְאַמְוֹנֶתְךָ
 סְבִיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֶךְ לִיהוָה, יִדְמָה לִיהוָה בְּבָנֵי אֲרָם:
 כִּי־גִדּוֹל אַתָּה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָדְךָ: כִּי־גִדּוֹל
 מֵעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתָּךָ: גִּדּוֹל יְהוָה וּמְהַלֵּל מְאֹד,
 וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדּוֹל יְהוָה וּמְהַלֵּל מְאֹד, נֹרָא הוּא
 עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גִּדּוֹל יְהוָה, וּמְלֹךְ גִּדּוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיךָ וּכְגִבּוֹרֶתְךָ: מִי רֹא
 יִרְאֶה מְלֹךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאֲתָה, כִּי בְּכֹל־חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גִּדּוֹל אַתָּה וְגִדּוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לָךְ
 זְרוּעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזוּ יְדֶךָ תְּרוּם יְמִינֶךָ: לָךְ יוֹם אֶפְיֶלְךָ לִיְלֹה, אַתָּה
 הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשָׁמַשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקְרֵי־אָרֶץ, וְתוֹעֲפַת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כָּל־תַּהֲלֹתָ: לָךְ יְהוָה הַגְּדֹלָה
 וְהַגִּבּוֹרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוֹד, כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, לָךְ יְהוָה
 הַמְּמַלְכָה, וְהַמְּתַנְשֵׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לָךְ שָׁמַיִם אֶפְיֶלְךָ אָרֶץ, תִּבְל
 וּמְלָאָה אַתָּה יְסֻדְתָּם: אַתָּה הַצְּבֹת כָּל־גִּבּוֹלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחָרֵף
 אַתָּה יַצַּרְתָּם: אַתָּה רִצַּצְתָּ רֹאשֵׁי לְוִיָּתָן, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעֲם לְצִיּוּם:
 אַתָּה בְּקַעַת מַעֲיָן וְנַחַל, אַתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהָרוֹת אֵיתָן: אַתָּה פּוֹרַרְתָּ

בעוד

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשינוי): (ל) שם קלח ב (בשינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד"טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְרָךָ יְיָ, שִׁבְרַתְךָ רֵאשִׁי תַנְיִנִים עַל־הַמַּיִם: אֲתָהּ מוֹשֵׁל בְּנְאוֹת הַיָּם,
בְּשׂוֹא גִלְיוֹ אֲתָהּ תִשְׁבַּחֶם: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
הִרְקַדְשׁוּ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֵשֵׁב הַכְּרֻבִים אֲתָהּ־הוּא הָאֱלֹהִים
לְבָדְךָ: אֵל נִעְרָץ בְּסוּד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־פְּלִסְבִּיבּוֹ: וַיִּזְרו
שָׁמַיִם פְּלֹאֲךָ יְהוָה, אַף־אֲמוֹנַתְךָ בַּקֹּהֵל קִדְשִׁים: לְכוּ נִרְנְנָה לַיהוָה,
נִרְיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נִרְיעַ לּוֹ: צִדֵּק
וּמִשְׁפָּט מְכוֹן בְּסֵאֵף, חֶסֶד וְאֱמֶת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יַחְדּוּ נִמְתִּיק
סוּד, בְּבֵית אֱלֹהִים נִהְלַךְ בְּרִנָּשׁ: אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עֹשֶׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת
יָדָיו וַיִּצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידּוֹ נִפְשׁ כְּלִיחִי, וְרוּחַ כְּלִי־בֶשֶׂר־אִישׁ: הַנְּשִׂמָה לָךְ
וְהַגּוֹף פְּעֻלָּךְ, חוֹסֶה עַל עַמְלָךְ: הַנְּשִׂמָה לָךְ וְהַגּוֹף שְׁלָךְ, יְהוָה עֹשֶׂה
לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֲתָאֵנוּ עַל שְׁמֶךָ יְהוָה עֹשֶׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד
שְׁמֶךָ, כִּי אֶל־חַנּוּן וְרַחוּם שְׁמֶךָ: לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵנוּ כִּי
רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אֲוִלְתָּנוּ שְׁגִינוּ.

מְחַל־לָנוּ מַלְכֵנוּ, כִּי רַבּוּ עוֹנֵינוּ:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנוּ בְּטוֹחִים. וְעַל־צְדָקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים
וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצַפִּים: אֲתָהּ הוּא מְלֶכֶךְ
אוֹהֵב צְדָקוֹת מְקַדֵּם. מַעֲבִיר עוֹנוֹת עַמּוֹ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאוּ. כּוֹרֵת
בְּרִית קְרָאוֹשׁוֹנִים, וּמְקוּיִם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֲתָהּ הוּא שׁוֹרְדֵת בְּעֵנָה
כְּבוֹדְךָ עַל־הַר סִינַי וְהִרְאִיתָ דְרָכֵי טוֹבָה לְמִשְׁחַת עַבְדְּךָ. וְאַרְחוֹת־
חֶסֶדֶיךָ גִּלִּיתָ לּוֹ. וְהוֹדַעְתָּנוּ כִּי אֲתָהּ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרָךְ אַפִּים
וְרַב־חֶסֶד וּמְרַבָּה לְהַשִּׁיב. וּמִנְהִיג הָעוֹלָם כֹּלּוֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶעֱבִיר כְּלִי־טוֹבִי עַל־פָּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
לְפָנֶיךָ, וְחַנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲחִן וְרַחֲמַתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֲרָךְ אַפִּים אֲתָהּ וּבְעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתִי, וְדַרְךְ
תְּשׁוּבָה הוֹרִית: גְּדִלַת רַחֲמֶיךָ וְחֶסֶדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
וּבְכָל־יּוֹם לְזֵרַע יִדְיָדֶיךָ: תִּפְּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אֲתָהּ
הוּא בְּעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבַתְּפִלָּה פָּנֶיךָ נִקְדָּם,

בהודעת

תו"א (א) תהלים פט י: (ב) שם מח ב: (ג) מלכים-ב יט טו (בשינוי): (ד) תהלים פט ח: (ה) שם
ו: (ו) שם צה א-ב: (ז) שם פט טו: (ח) שם נה טו: (ט) שם צה ה: (י) איוב יב י: (כ) ירמיה
יד ז: (ל) נחמיה ט לא (בשינוי): (מ) תהלים כה יא (בשינוי): (נ) ע"פ דניאל ט יח: (ס) ע"פ
תהלים יא ז: (ע) ראה שמות לד ה: (פ) שם ו: (צ) שם לג יט: (ק) קהלת רבה ז, טו:

כְּהוֹדֵעַת לְעֵנּוּ מִקֶּדֶם: מִמְּחֻרֹן אַפְךָ שׁוּב, כְּמוֹ כְּתוּרְתְךָ
 כְּתוֹב: וּבְצֶלַל כְּנַפְיֶךָ נַחֵסָה וְנִתְלוֹנֵן, בְּיוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה
 בָּעָנָן: תִּעֲבֹר עַל־פְּשַׁע וְתִמְחָה אִשָּׁם, בְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
 שָׁם: תִּאֲזוּן שׁוֹעֲתֵנוּ וְתִקְשִׁיב מִנוּ מֵאִמֶּר, בְּיוֹם וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה, וְשָׁם נֶאֱמַר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנוֹי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵז וּפְשַׁע
 וְחַטָּאת וְנִקְהָ: ע"כ

וְסִלְחַת לְעוֹנֵנוּ וְלִחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתֵנוּ:

סִלְחֵלְנוּ אֲבִינוּ כִּי הִטְאֵנוּ. מְחַלְלֵנוּ מִלִּבְנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אֵתָהּ
 אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּת, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

אֲבֹד חֶסֶד מִן־הָאָרֶץ וַיִּשָּׂר בְּאָדָם אֵין: אֲיִן־קוֹרָא בְּשִׁמְךָ בְּצֶדֶק
 מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־נִמְר חֶסֶד כִּי־פָסוּ
 אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עֲמָךְ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה־אוֹר: כִּי־עַם־
 יְהוָה הַחֶסֶד, וְהִרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יִפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עוֹנֵתָיו:
 כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
 עַל־עֲמָךְ בְּרַכְתְּךָ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלְחֵנָּא לְעוֹן הָעַם הַזֶּה כְּגִדְל חֶסֶדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֵתָה
 לְעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשָׁם נֶאֱמַר:

ויאמר

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
 (ה) שמות שם ר"ז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) מיכה שם ב: (ט) ישעיה סד ו (בשינוי):
 י תהלים יב ב: (כ) שם לו י: (ל) שם קל ז-ח: (מ) שם קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח:
 (ע) שם פד יג: (פ) שם כ י: (צ) במדבר יד יט:
 הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים) שער
 ה סעיף קז).
 (2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סְלַחְתִּי בְדַבְרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמִמְתִּינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר-נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי | לֹא עֲלִי-צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עֲלִי-רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמָעָה, אֲדֹנָי | סְלַחְהָ,
אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂהָ, אֶל-תֵּאֲחֵר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, בִּישְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל-עִירְךָ וְעַל-עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֶקְרָא בְּשִׁמְךָ לְהַחְזִיק בְּךָ אֶתְעוֹרֵר. בַּתְּפִלָּה אֲשַׁמּוֹר אֶקְדֹּם
יִשְׁחַר אֶעוֹרֵר. גִּשְׁתִּי פָנֵי תְּבָה מְלַל לְבַרְר. דִּקְדַּקְתִּי
מֵעַרְכֵי דַל שִׁפְתֵי לְגֵרֵר: הֵן תָּוִי יֶאֱזִינֵנִי יַעֲנֵנִי שְׂדֵי. וְאִפּוֹא
מִפְּנֵיעַ הַגּוֹן וְאִיהָ כְּדִי. זָכִיתִי לְכִי יֹאמֵר וְקוֹשֵׁט מֵעַבְדֵי. חֲפוּ
מִפְּשַׁע זָכוּ מַעֲשֵׂי יָדַי: טוֹבָה לְחַיִּים גָּמוּל וְלֹא לְכֹפוֹי. יַחֲשָׁב
בְּקַרְבֵּן מִפְּלֵל וּכְנִיחַח חֲלוּי. כְּפּוֹפִיךָ זְקוּף הַיּוֹתֵם לְרֹאשׁ תְּלוּי.
לֹא תִמְצְאִינָה חַטָּאת סֶתֶר וְגִלוּי: מְשֻׁנָּב בַּצָּרָה הִיָּה לְבָךְ
חוֹסֶה. נוֹדֵד אֵל תִּגְלָה נִדַּח כְּשֵׁה. שְׁיִמָּה בְּנֶאֱדָךְ דְּמַעַ עָרֵשׁ
מִמָּסָה. עֹזוּ לִי בְּךָ מְעוֹז וּמַחֲסָה: פָּצָה וְהוֹצֵא לְרוּיָה אֲסִירֶיךָ
תַּתִּיר. צַעֲקוּךָ דְּפִקּוּךָ קָרְאוּךָ בַּצָּר לְהַעֲתִיר. קָבָעוּם קוֹבָעִים
וְרִשָּׁע צַדִּיק מִכְּתִיר. רַב וְשׁוֹפֵט לְמַה-פָּנֶיךָ תִּסְתִּיר: שְׁאוֹן
קָמִיךָ הָעוֹלָה נִגְדָךְ הֶרֶק וּכְלָה. תִּמְיֵד לְיֹדְעֵי סוּדָךְ חֲסָדֶיךָ
הַפְּלָה: אֲנִי נִדַּח הַשָּׁב וּקְבִיץ גּוֹלָה. לְמָרוֹם שְׁפֵל הַקָּם וְיָרוּד
הָעֵלָה. אֲזִי יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגְּדִיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת עִם-אֱלֹהֵי: הַנְּשַׁמָּה
הַיְתָה לְעַדָּן וּלְבַצְרוֹן הַנְּהַרְסוֹת. בּוֹטְחֶיךָ הַצֵּל נָסוּ בְּצַלְךָ
לְהַחֲסוֹת. רְדִיפְתָם בְּקֶשׁ עָלֶיךָ הַדְּבַר לַעֲשׂוֹת: שְׁמָעָה דְּבָה
בִּישָׁה עֵטָף רוּחֹו. יְהִי לְרָצוֹן אֶמְרִי וְשִׁפְךָ שִׁיחֹו. חוֹק רְפִיּוֹן
וְאִמִּין בּוֹשֵׁל לְהַרְוִיחֹו. כִּי הִנֵּה יוֹצֵר הָרִים וּבוֹרֵא רוּחַ וּמַגִּיד
לְאָדָם מַה-שִּׁחֹו:

א-ל

תו"א א) במדבר יד כ: ב) דניאל ט יח"ט: ג) ע"פ ישעיה מה ד: ד) שם סד ו (בשינוי): ה) משלי כ
ט: ו) ע"פ במדבר רבה א, ט: ז) ע"פ ירמיה נ כ: ח) ע"פ תהלים ט י: ט) שם נו ט
(בשינוי): י) שם פד ו (בשינוי): כ) ע"פ יואל ד טז: ל) תהלים מד כה: מ) שם עד כג:
נ) שם יז ז (בשינוי): ס) שם קכו ב: ע) ע"פ יחזקאל לו לה: פ) תהלים יט טו: צ) ע"פ שם
קב א: ק) עמוס ד יג:

אל מִלֶּךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
 עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
 לַחַטָּאִים וְסִלִּיחָה לְפּוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
 וְרוּחַ, לֹא כִרְעַתֶּם תִּגְמוּל. אֵל הַזֹּרִית לָנוּ לֹא־מֵר שֶׁלֹּשׁ
 עֶשְׂרֵה, זָכַרְלָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, כְּהוֹדַעְתָּ לָעָנּוּ
 מִקֶּדֶם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בָּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שֵׁם
 וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֵר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרֹךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נָצַר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵוֹן וְפָשַׁע
 וַחַטָּאָה וְנִקָּה: ע"כ

וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתָּנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי הִטְאָנוּ. מְחַל־לָנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אָתָּה
 אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהְוָה תִּישׁוּעָה,
 עַל־עַמֶּךָ בְּרַכְתָּהּ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלָנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בַּטֶּחַ בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמִּלֶּךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לְעוֹן הָעָם הַזֶּה בְּגִדְל חֶסֶדְךָ. וּכְאֲשֶׁר נִשְׂאָתָה
 לְעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהַ: וְשֵׁם נֹאמַר:

וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלַּחְתִּי בְּדַבְרֶךָ:

הָטָה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמָע, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמַמְתִּינוּ, וְהַעִיר

אשר

תו"א א) ויקרא רבה כט, ו: ב) ראש השנה יז, א: ג) תהלים קג ו (בשנינוי): ד) ראה ראש השנה יז, ב: ה) שמות לד ה: ו) שם רז: ז) שם ט: ח) תהלים פו ה: ט) שם קג יג: י) שם ג ט: כ) שם מו ח: ל) שם פד יג: מ) שם כ י: נ) במדבר יד יט: ס) שם כ: ע) דניאל ט יח"ט:

הגהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' - (שערי אפרים' שער ה סעיף קז).

2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אשר נקרא שמך עליה, כי | לא על צדקותינו אִנחנו מפילים
תחנונינו לפניך, כי על רחמיך הרבים: אִדני | שְמעה, אִדני | סלחה,
אִדני הקשיבה ועשה, אל־תאחר, למענה אִלתי, בִישמך נקרא
על־עירך ועל־עמך:

אִלתינו ואלהי אבותינו:

אִיה קנאתך וגבורתך. בַעשותך נוראות לזרע בורתי בְריתך.
גְרושים גְרושים אִנחנו מנחֶלְתך. יְהוה אִלתינו בַעֲלוֹנו
אִדונים זולתך: דַאגת עֲנֶיךָ גְדֵלָה עד לְמֵאד. הַסּוֹבְלִים עוֹל
מוֹרָאךָ בְלֵב וּנְפֶשׁ וּמֵאד. וְהֵם שָׁחִים וּמִשְׁפָּלִים עד מֵאד. מֵהַר
יִקְדְּמוּנו רַחֲמֶיךָ כִי דִלוֹנו מֵאד: זִינוּנו שׁוֹנֶה מִפְּנֵי מַחֲרָפִים יוֹם
יוֹם. חוֹרְקִים שֶׁן וְשׁוֹחֲחִים אֵךְ זֶה הַיּוֹם. טֶבֶם מִמִּשְׁלַחֲתֶךָ גֵּלָה
אִיוֹם. כִּי־עֲלֶיךָ הוֹרַגְנו כָּל־הַיּוֹם: יַחֲלֵנו קֶץ גְּאֻלָּה וְנַחֲמָה. כִּי
כִסְתָנוּ בּוֹשָׁה וְעַטְתָנוּ כְּלִמָּה. לְחוֹצִים וְעַבּוּדִים תַּחַת יַד
כְּלִאוּמָה. וְאִין אַתָּנוּ יוֹדַע עַד־מָה: מְלַךְ מְלָכִים זְכוֹר רַחֲמֶיךָ
הַיְשָׁנִים. נוֹצְרֵי יַחֲדוּךָ מִלֵּט מֵאוֹדִים הַעֲשָׁנִים. סֵאב צַחֲנָתֶם לִבְנֵי
הַמֶּתְלַע כְּשָׁנִים. אֵל תּוֹכְרֵלְנוּ עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים: עַל הַר־צִיּוֹן
שְׁשֻׁמָם. פְּנֵי כְבוֹשִׁים וְלִבֵּי יִשְׁתוּמָם. צָרִים אֲשֶׁר שְׁמֻמוּהוּ
הָאֲשִׁימָם. וְהָאֵר פְּנֶיךָ עַל־מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמַיִם: קִנְיֵן הַנִּקְנָה מֵאֵז
לְשֵׁם תַּפְאֲרֶתְךָ. רַחֵם וְאֵל תִּשְׁחִית וְהִיא תִהְלַחֲתֶךָ. שְׁפֵן
הַבְּשִׁיחָנוּ נֶאֱמַן בִּיתְךָ. כִּי אֵל רַחוּם יְהוֹה אֱלֹהֶיךָ לֹא יִרְפֶּךָ וְלֹא
יִשְׁחִיתֶךָ: תּוֹכּוֹר תִּבְנִית תָּם בְּכִסְאֶךָ מְחוֹקְקָה. נֶאֱוֹר יִדְרִיו
מִנְחַל עֲדֶנֶיךָ תִשְׁקָה. יִשַׁע הַמְצִיאֵם אוֹתָם נִקָּה. נוֹשֵׂא עוֹן
וְעוֹבֵר עַל־פֶּשַׁע וְנִקָּה:

יֹשֵׁב בְּסֵתֶר עֲלִיוֹן, מִגְּנִי וְצַנְתִּי. צַעֲקוֹתִי הִקְשִׁיבָה
וְהִאֲזִינָה רִנָּתִי. חַטָּא אֶת־חַטָּאתִי, קְדוֹשׁ תֵּן תִּקְוָתִי.
נִפְשִׁי בַשָּׂאֵלְתִי וְעַמִּי בַבִּקְשָׁתִי:

צדקה

תו"א א) ישעיה סג טו: ב) שם סד ב: ג) שם כו יג: ד) תהלים עט ח: ה) שם מד כג: ו) שם
עד ט (בשנינוי): ז) שם כה ו: ח) איכה ה יח: ט) ע"פ תהלים קמג ד: י) דניאל ט יז:
כ) דברים ד לא: ל) איכה רבה ב, ב. חולין צא, ב: מ) תהלים עו ה: נ) ע"פ שם לו ט:
ס) מיכה ז יח: ע) שמות לד ז: פ) תהלים צא א: צ) ע"פ שם לה ב: ק) ע"פ שם יז א:
ר) אסתר ז ג:

צְדָקָה עֲשֵׂה לְעַמְּךָ. קְדוּשׁ לְמַעַן שְׁמֶךָ, כִּי־פָסוּ
תַמְיָמֶיךָ. מַעֲבִירֵי זַעַמְךָ, וּמְגִישֵׁי לַחֲמָךָ. לָבֵן עֲתָה
בְּאֵתִי.

נִפְשִׁי בִשְׂאֵלְתִי וְעַמִּי בִּבְקִשְׁתִּי:

חֲטֵאת נְעוּרֵי תַצְלִיל, וַיִּם יַהֲפֹכוּ בְצִלִּיל. וְצָדֵק וְקִנְיִם
תַּסְלִיל, וְשׁוֹנֵעַת נִבְאִים תִּכְלִיל. וְעַת הַנִּקְנִי כְּבַעֲלִיל,
מִסְטִינִי אֲזוּ יַלִּיל, כִּי לִבִּי קָךְ כָּלִיל. עֲתָה הִנֵּה בְּאֵתִי.

נִפְשִׁי בִשְׂאֵלְתִי וְעַמִּי בִּבְקִשְׁתִּי:

חֲנוּן חַי חַנּוּנִי. לְקוֹל זַעֲקֵי בְּגֵרוּנִי, בְּשִׂמְעֶךָ תַעֲנֵנִי.
סְלִיחָתְךָ תִּרְבְּנִי, חַיִּים תִּכְתְּבֵנִי. וְעֲנֵתְהִי־בִי צְדָקָתִי.

נִפְשִׁי בִשְׂאֵלְתִי וְעַמִּי בִּבְקִשְׁתִּי:

זֶה אֵלֵי הוֹשִׁיעָה, וְזִכִּיּוֹת הַכְרִיעָה, וּמִזְבוֹלְךָ הוֹפִיעָה. חוֹן
סוֹעֶרָה וְסוֹעָה, וּמְלַשְׁנֵי הַבְּלִיעָה. צֹאנֶךָ מִלְּהַפְשִׁיעָה, פֶּן
אֲרֹאֶה בְרַעָה. בְּאַבְדֵּן מוֹלַדְתִּי.

נִפְשִׁי בִשְׂאֵלְתִי וְעַמִּי בִּבְקִשְׁתִּי:

קְדֹשׁ שֵׁם קְדוֹשְׁךָ. חָלְלוּ בְּמִקְדְּשֶׁךָ, וְאַהֲרוֹנִים קְדוֹשֵׁיךָ,
מְגִישֵׁי אֲשִׁיךָ. וּמַה־יַעֲשׂוּ קְדוֹשֵׁיךָ. כְּפָסוּ קְדוֹשֵׁיךָ. שְׁעָה
נָא מִקְדִּישֵׁיךָ. כְּפָרִים אִם שְׁלָמָתִי.

נִפְשִׁי בִשְׂאֵלְתִי וְעַמִּי בִּבְקִשְׁתִּי:

יִרְצוּ עַבְדֶּיךָ, לְמַעַן שֵׁם כְּבוֹדְךָ. מִיַּחַדְיָךְ מְעִידֶיךָ, כִּי אֵין
בְּלַעֲדֶיךָ. בְּקֹשׁ נָא אוֹבְדֶיךָ, הֵן בָּאוּ עֲדֶיךָ, כִּי־טוֹבִים
הוֹדִיָּךְ. פְּנִיָּךְ בִּקְשֵׁתִי.

נִפְשִׁי בִשְׂאֵלְתִי וְעַמִּי בִּבְקִשְׁתִּי:

קולי

תו"א (א) ע"פ תהלים יב ב: ב) אסתר ז ג: ג) ע"פ תהלים כה ז: ד) בראשית ל לג: ה) שמות טו ב: ו) ע"פ בראשית מד לד: ז) אסתר ח ו: ח) ע"פ הושע יד ג: ט) שיר השירים א ב:

קולי יערב נא, במחים תוך ציונה. לטובה הפנה נא,
להמציאני חנינה. כי אלמי אפנה נא, באין משען
ומשענה. למיחליך סלחנא. השמיעם סלחתי.
נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי:

יושב בסתר עליון, מגני וצנתי. צעקתי הקשיבה
והאזינה רנתי. חטא אתחטאתי, קדוש תן תקותי.
נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי:

אל מלך יושב על פסא רחמים ומתנהג בתסידות, מוחל
עונות עמו, מעביר ראשון ראשון, מרבה מחילה
לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר
ורוח, לא ברעתם תגמול. אל הורית לנו לומר שלש
עשרה, ובר־לנו תיום ברית שלש עשרה, כהודעת לענו
מקדם, כמו שכתוב וירד יהוה בענן ויתנצב עמו שם
ויקרא בשם יהוה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

ויעבר יהוה | על־פניו ויקרא

יהוה | יהוה אל רחום ותנון ארך אפים ורחימך
ואמת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע
וחטאה ונקח: ע"כ

וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו:

סלח־לנו אבינו כי חטאנו. מחל־לנו מלפנו כי פשענו: כִּי־אתה
אדני טוב וסלח, ורחימך לכל־קראיך:

כרחם

תו"א א) ישעיה ג א: ב) במדבר יד יט: ג) שם כ: ד) אסתר ז ג: ה) תהלים צא א: ו) ע"פ שם
לה ב: ז) ע"פ שם יז א: ח) ויקרא רבה כט, ו: ט) ראש השנה יז, א: י) תהלים קג ו
(בשינוי): כ) ראה ראש השנה יז, ב: ל) שמות לד ה: מ) שם רז: נ) שם ט: ס) תהלים

פו ה:

הגהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).

2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

בְּרַחֵם אֱב על־בָּנִים, בֵּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהְיוֹה הַיְשׁוּעָה,
עַל־עַמֶּךָ בְּרַכְתָּהּ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלֵנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בַּטֶּח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִיךְ יַעֲנֵנו בְּיוֹם־קְרָאנוּ:

אֲלֵת־זַכְרֵנוּ עֲנוֹת רֵאשׁוֹנִים, מִהֵר יִקְדַּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ
מָאֵד: חַטָּאוֹת נַעֲוִינוּ | וּפְשָׁעֵינוּ אֲלֵת־זַכְרֵנוּ בְּחַסְדֶּךָ זַכְרֵנוּ
אֶתְּךָ, לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה:

זָכַר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחַסְדֶּיךָ, כִּי מֵעוֹלָם הִמָּה: זָכְרָנוּ יְהוָה בְּרִצּוֹן עַמֶּךָ,
פָּקְדָנוּ בִישׁוּעָתְךָ: זָכַר עֲדַתְךָ | קִנְיֹת, קָדָם גְּאֻלַּת שְׂבֹט
נַחֲלָתְךָ, הִרְצִיּוֹן זֶה | שְׂכַנְתָּ בּוֹ: זָכַר יְהוָה חַבַּת יְרוּשָׁלַם, אֲהַבַת
צִיּוֹן אֲלֵת־שֹׁפַח לְנֶצַח: אֶתְּךָ תִּקּוּם תְּרַחֵם צִיּוֹן, כִּי־עַת לְחַנּוּנָה כִּי־בָא
מוֹעֵד: זָכַר יְהוָה | לְבָנֵי אֲדוּם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים עָרוּ | עָרוּ
עַד הַיּוֹסוּד בָּהּ: זָכַר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עַבְדֶּיךָ אֲשֶׁר נִשְׁפַּעְתָּ
לָהֶם בְּךָ וּתְדַבֵּר אֱלֹהִים אֲרַבָּה אֶת־זַרְעֲכֶם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
וְכִלְיָהֲאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲתֵּן לְזַרְעֲכֶם וְנָחֲלוּ לָעָלָם: זָכַר
לְעַבְדֶּיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב, אֲלֵת־פָּנֶיךָ אֲלֵי־קִשֵׁי הָעַם הַזֶּה
וְאֲלֵי־רִשְׁעוֹ וְאֲלֵי־חַטָּאתוֹ: אֲלֵי־נָא תִשֶׁת עָלֵינוּ חַטָּאת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
וְאֲשֶׁר חַטָּאנוּ: חַטָּאנוּ צוּרָנוּ סִלַּח־לָנוּ יוֹצְרָנוּ:

זָכַר לָנוּ בְּרִית אֲבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאֶף
אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאֶף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזַכֵּר וְהָאָרֶץ אֲזַכֵּר:
זָכַר לָנוּ בְּרִית רֵאשׁוֹנִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית
רֵאשׁוֹנִים, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֶתְּכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהוֹיֹת
לָהֶם לְאֱלֹהִים אֲנִי יְהוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ, וְאֶף־גַּם־זֹאת
בְּהוֹיֹתְכֶם בְּאֶרֶץ אֲבוֹתֵיכֶם לְאִמָּאסְתֵיכֶם וּלְאִי־גַעֲלֹתֵיכֶם לְכַלְתֶּם לְהַפֵּר
בְּרִיתִי אִתְּכֶם, כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: הִשָּׁב שְׁבוֹתָנוּ וּרְחַמְנוּ בְּמַה
שְׁפַתְּנוּב, וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־שְׁבוֹתְךָ וּרְחַמְךָ, וְשָׁב וּקְבֹצֵךָ
מִכָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצֵךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: קַבֵּץ נַדְחֵינוּ בְּמַה
שְׁפַתְּנוּב, אִם־יְהִיָה נִדְחֶךָ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם, מִשָּׁם יִקְבְּצֵךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

ומשם

תו"א (א) תהלים קג יג: (ב) שם ג ט: (ג) שם מו ח: (ד) שם פד יג: (ה) שם כ י: (ו) שם עט ח:
(ז) שם כה ז (בשנינוי): (ח) שם ו: (ט) שם קו ד (בשנינוי): (י) שם עד ב: (כ) שם יט: (ל) שם
קב יד: (מ) שם קלו ז: (נ) שמות לב יג: (ס) דברים ט כז: (ע) במדבר יב יא: (פ) ויקרא כו
מב: (צ) שם מה: (ק) שם מד: (ר) דברים ל ג: (ש) שם ד:

ומשם יקחה: מחה פשעינו בעב ובענן כמה שפתוב, מחיתי בעב פשעיך ובענן חטאותיך, שובה אלי כי גאלתיך: מחה פשעינו למענה כאשר אמרת, אנכי אנכי הוא מחה פשעיך למעני וחטאתיך לא אזכר: הלבן חטאינו בשלג וכצמר כמה שפתוב, לכונא ונוכחה יאמר יהוה, אם יהיו חטאיכם בשנים בשלג ילבינו, אם יאדימו כתולע כצמר יהיו: זרוק עלינו מים טהורים וטהרנו כמה שפתוב, וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם, מפל טמאתיכם ומכליגוליכם אטהר אתכם: רחם עלינו ואל תשחיתנו כמה שפתוב, כי אל רחום יהוה אלהיך לא ירפה ולא ישחיתך, ולא ישפח אתיברית אבתך אשר נשבע להם: מול אתילבבנו לאהבה אתישמך כמה שפתוב, ומל יהוה אלהיך אתילבבך ואתילבב זרעך, לאהבה אתיהוה אלהיך בכלילבבך ובכלינפשך למען חייך: המצא לנו בבקשתנו כמה שפתוב, ובקשתם משם אתיהוה אלהיך ומצאת, כי תדרשנו בכלילבבך ובכלינפשך: תביאנו אליהר קדשך ושמחנו בבית תפלתך כמה שפתוב, והביאותים אליהר קדשי ושמתים בבית תפלתי, עולתיהם וזבחייהם לרצון עלימזבחי, כי בתי ביתתפלה יקרא לכלהעמים:

פותחין הארון ואומרים פסוק אחר פסוק, חזן וקהל, עד אל תעזבו ולא עד בכלל:

**שמע קולנו יהוה אלהינו חוס ורחם עלינו וקבל
ברחמים וברצון אתתפלתנו:**

**השיבנו יהוה | אליך ונשובה חדיש ימינו בקרם:
אלתשליכנו מלפניך ורוח קדשך אלתפקח ממנו:
אלתשליכנו לעת זקנה פכלות כחנו אלתעזבנו:**

**אלתעזבנו יהוה אלהינו, אלתרחק ממנו: עשהעמנו אות לטובה
ויראו שנאינו ויבשו ביאתה יהוה עזרתנו ונחמתנו: אמרינו
האזינה | יהוה בינה הגיגנו: יהיו לרצון | אמריינו והגיון לבנו**

לפניך

תו"א (א) ישעיה מד כב: (ב) שם מג כה: (ג) שם א יח: (ד) יחזקאל לו כה: (ה) דברים ד לא:
(ו) שם ל ו: (ז) שם ד כט: (ח) ישעיה נו ז: (ט) איכה ה כא: (י) תהלים נא יג (בשינוי):
(כ) שם עא ט (בשינוי): (ל) שם לח כב (בשינוי): (מ) שם פו יז (בשינוי): (נ) שם ה ב (בשינוי):
(ס) שם יט טו (בשינוי):

לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵנוּ וְנוֹאֲלָנוּ: כִּי־לֶךְ יְהוָה הוֹחֵלְנוּ, אַתָּה תַעֲנֶה אֲדָנִי
אֱלֹהֵינוּ:

סוגרין הארון:

אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, תָּבוֹא לְפָנֶיךָ תִּפְלָתְנוּ, וְאַל־תַּעֲלֵם
מִתַּחֲנַתְנוּ, שְׂאִין אָנוּ עֵי פָנִים וְקָשִׁי עֲרָף, לֹא־מֵר לְפָנֶיךָ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חַטָּאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חַטָּאנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בְּגָדֵנוּ. גּוֹלְנוּ. דְּבַרְנוּ דְּפִי. הֶעֵוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. וְדָנוּ.
חִמְסָנוּ. מְפַלְנוּ שֶׁקֶר. יַעֲצֵנוּ רָע. כּוֹבְנוּ. לְצָנוּ.
מְרַדְנוּ. נֹאצְנוּ. סָרְרָנוּ. עֵוִינוּ. פִּשְׁעָנוּ. צָרְרָנוּ. קִשְׁינוּ עֲרָף.
רִשְׁעָנוּ. שַׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲוִינוּ. תַּעֲתָעָנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוֶה לָנוּ: וְאַתָּה צְדִיק עַל
כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, כִּי־אָמַת עֲשִׂית וְאֲנַחְנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עַם. בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשׁוֹשׁ. הָוֶה לְבָנוּ
בַּחֲטָאֵינוּ. הִחֲבַל אוֹוִינוּ. וּנְפָרַע פָּאֲרָנוּ. וְבֹול בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ.
חָרַב בַּעֲוִנוֹנוּ. מְוִרְתָנוּ הִיתָה לְשִׁמָּה. יוֹפִי אֲדָמַתְנוּ לְזָרוִים. כַּחֲנוּ
לְנִכְרִים:

וְעַדִּין לֹא שָׁבְנוּ מִטְּעוֹתֵנוּ. הִיד נַעִיו פְּנֵינוּ וְנִקְשָׁה עֲרַפְנוּ, לֹא־מֵר
לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא
חַטָּאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חַטָּאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשִׂקוּ עִמָּלְנוּ. מְמַשֶּׁךְ וּמְמוֹרֵט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עֵלָם עֲלֵינוּ.
סָבְלָנוּ עַל שִׁכְמוֹנוּ. עֲבָדִים מְשֻׁלוּ בָנוּ. פֶּרֶק אִין מִיָּדָם.
צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאוּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמָתְנוּ מִמֶּנּוּ בַּעֲוִנוֹנוּ.
שָׁבְנוּ מֵאַחֲרֶיךָ. תַּעֲוִינוּ וְאַבְרָנוּ:

משיח

תו"א (א) תהלים לח טז (בשינוי): (ב) שם פח ג (בשינוי): (ג) שם נה ב (בשינוי): (ד) ע"פ דברים
כח נ: (ה) ע"פ שמות לד ט: (ו) יומא פז, ב (בשינוי): (ז) תהלים קו ו: (ח) שם (בשינוי):
(ט) ע"פ שם קיט סט: (י) ע"פ שם לט: (כ) איוב לג כז (בשינוי): (ל) נחמיה ט לג: (מ) ע"פ
ישעיה כד יא: (נ) איכה ה יז (בשינוי): (ס) ע"פ מלכים-א ח יג: (ע) ע"פ תהלים סט כו:
(פ) ע"פ ישעיה יח ז: (צ) איכה שם ח: (ק) ע"פ שמואל-א טו יא:
הגהגות (1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).
(2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי
סדר האי"ב (מנהגי הרבי).

מְשִׁיחַ צְדָקָה אָמַר לְפָנֶיךָ, שְׁגִיאוֹת מִיַּיִבִּין, מְנַסְתָּרוֹת נִקְנִי: נִקְנֵנו
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִכַּל־פְּשָׁעֵינוּ וְטַהַרְנוּ מִכַּל־טְמְאוֹתֵינוּ,
 וְזוּק עָלֵינוּ מִיַּם טְהוּרִים וְטַהַרְנוּ, כַּפְתּוּב עַל־יַד גְּבִיָּאָה, וְזִרְקַתִּי
 עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוּרִים וְטַהַרְתֶּם, מִכַּל טְמְאוֹתֵיכֶם וּמִכַּל־גְּלוּלֵיכֶם
 אַטְהַר אֶתְכֶם:

דְּנִיאל אִישׁ־חַמּוּדוֹת שׁוֹעַ לְפָנֶיךָ, הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמָע,
 פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׁמַמְתֵּינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ
 עָלֶיךָ, כִּי | לֹא עַל־צְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ,
 כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדַנִּי | שְׁמָעָה, אֲדַנִּי | סִלְחָה, אֲדַנִּי
 הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֵּאָחֵר, לְמַעַן אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ
 וְעַל־עַמְּךָ:

עֲזָרָא הַסּוֹפֵר אָמַר לְפָנֶיךָ, אֱלֹהֵי, בְּשֵׁתִי וּנְכַלְמַתִּי לְהַרִים אֱלֹהֵי פָנֵי
 אֱלֹהֶיךָ כִּי עֲוֹנוֹתֵינוּ רַבּוּ לְמַעַלָּה רֹאשׁ וְאֲשַׁמְתָּנוּ גְדֻלָּה עַד
 לְשָׁמַיִם: וְאַתָּה אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת חַנּוּן וְרַחוּם אֲרַךְ־אֲפִים וְרַב־חֶסֶד וְלֹא
 עֹזְבֶתָם: אַל תַּעֲזֹבֵנוּ אָבִינוּ וְאֵל תִּשְׁלַשְׁנוּ בּוֹרְאֵנוּ, וְאֵל תִּזְנִיחֵנוּ יוֹצְרֵנוּ
 וְאֵל תַּעֲשֵׂ עִמָּנוּ כְּלָה בַחֲטָאוֹתֵינוּ, וְקִים לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַדְּבָר
 שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ בְּקַבְלָה עַל־יַדֵּי יְרֻמָּהוּ חוֹזֵךְ. כְּאִמּוֹר, בְּיָמִים הָהֵם
 וּבַעַת הַהִיא נֹאֵם־יְהוָה יִבְקַשׁ אֶת־עוֹן יִשְׂרָאֵל וְאִינָנוּ וְאֶת־חַטָּאת
 יְהוּדָה וְלֹא תִמְצָאנָה כִּי אִסְלַח לְאִשֶׁר אֲשָׁאִיר: עֲמֹךָ וְנַחֲלַתְךָ רַעֲבִי
 טוֹבֶךָ צְמֵאֵי חֲסִדְךָ תֵּאָבִי יִשְׁעָה. יִבִּירוּ וְיִדְעוּ כִּי לִיהוָה אֱלֹהֵינוּ
 תִּרְחַמִּים וְהִסְלִיחוֹת:

אֵל רַחוּם שְׁמֶךָ. אֵל חַנּוּן שְׁמֶךָ. בְּנוּ נִקְרָא שְׁמֶךָ. יְהוָה עֲשֵׂה
 לְמַעַן שְׁמֶךָ: עֲשֵׂה לְמַעַן אֲמַתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן בְּרִיתְךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן גְּדֻלָּה וְתִפְאָרְתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן דָּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 הַוְדָךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן וְעוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן זְכָרְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 חֲסִדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן טוֹבְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יְחוּדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן לְמוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מַלְכוּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 נִצְחָךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן סוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן עֲזָךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן פְּאָרְךָ.

עשה

תו"א (א) תהלים יט יג: (ב) יחזקאל לו כה: (ג) דניאל י יא: (ד) שם ט יח"ט: (ה) עזרא ט ו:
 (ו) נחמיה ט יז: (ז) ירמיה נ כ: (ח) דברים ט כו: (ט) דניאל שם ט (בשינוי): (י) ע"פ שמות
 לד ו: (כ) ירמיה יד ז:

הגהגות (ו) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמינתך. ברייתך, וכן בכלום.

עֲשֵׂה לְמַעַן צְדָקָתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂכִינְתְּךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תְּהַלְתֶּךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן אוֹהֲבֶיךָ שְׂוֹכְנֵי עַפְרָי. עֲשֵׂה לְמַעַן אֲבֹרָהֶם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב.
עֲשֵׂה לְמַעַן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. עֲשֵׂה לְמַעַן דָּוִד וְשְׁלֹמֹה. עֲשֵׂה לְמַעַן
יְרוּשָׁלַם עִיר קְדֻשָּׁךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן צִיּוֹן מְשֻׁכָּן כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן שְׂמֹמֹת הַיְבֵלָה. עֲשֵׂה לְמַעַן הַרְיִסוֹת מִזְבְּחֶךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן הַרוּגִים עַל שֵׁם קְדֻשָּׁךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן מְבוּחִים עַל יְחוּדְךָ.
עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאֵי בָּאֵשׁ וּבְמִים עַל קְדוּשׁ שְׁמֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
יוֹנְקֵי שָׂדִים שְׁלֵא חֲטָאוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן גְּמוּלֵי חֶרֶב שְׁלֵא פָּשְׁעוּ.
עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא
לְמַעַנְנוּ. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
בְּוָרְאֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דוֹרְשֵׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
הָאֵל הַנְּאֻמָּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ וְתִיק וְחִסִּיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ זָךְ וַיִּשָּׂר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חַי וְקַיִם עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ מְטִיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יוֹדֵעַ יֵצֵר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹבֵשׁ כְּעֵסִים
עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לּוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נֹרָא וְנִשְׁגָּב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ סוֹלַח וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹזֶנָה
בְּעַת צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹדֶה וּמְצִיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צְדִיק וַיִּשָּׂר
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ קָרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָשֶׁה לְכַעֲוִם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַךְ
לְרַצוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עננו

תו"א א) ישעיה כו יט: ב) ע"פ דניאל ט טז. כד: ג) תהלים כו ח: ד) ע"פ יואל ב טז: ה) ע"פ
ישעיה כח ט: ו) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: ז) מלכים א יח לז (בשנינו):
ח) ישעיה סג טז: ט) ע"פ שם מג א: י) שם מז ד: כ) דברים ז ט: ל) ע"פ איוב ח ו:
מ) דניאל ו כז (בשנינו): נ) תהלים קיט סח (בשנינו): ס) ע"פ שם קג יד: ע) ראה ברכות ז,
א: פ) ע"פ ישעיה נט יז: צ) אבות ג, א: א) ע"פ דברים שם כא: ר) ע"פ ישעיה לג ה:
ש) ירושלמי ברכות ד, ג: ת) דברים לב ד: א) ע"פ תהלים קמה יח: ב) ע"פ אבות ה, יא:
ג) שמות לד ו:
הנהגות 1) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
עמ' כח).

עֲנֵנוּ שׁוֹמְעֵי אֱלֹהִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ תוֹמְדֵי תְּמִימִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
 אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פֶּחַד
 יִצְחָק עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֲזֵרַת הַשְּׂבָטִים עֲנֵנוּ.
 עֲנֵנוּ מְשֻׁבַּת אֲמָהוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֲוֹנָה בַּעַת רְצוֹן עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִי
 יְתוֹמִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דִין אֲלֻמְנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
 לְיִצְחָק בְּנוֹ בְּשֶׁנְּעַקֵּד עַל־גְּבֵי הַמּוֹזֵבַח הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
 לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים
 הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם עַל־יְסוּדֵי־סוּף הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי
 שֶׁעָנָה לְמִשְׁשָׁה בְּחוּרֵב הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַהֲרֹן בְּמַחְתֵּה
 הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ.
 מִי שֶׁעָנָה לְיִהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָּל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְשִׁמְשׁוֹן
 בְּמַצְפָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִירוּשָׁלַם הוּא
 יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַלְהֵינוּ בְּהַר הַכְּרִמָּל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
 לְאַלְיָשָׁע בִּירוּחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַדְּהָנָה הוּא
 יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְחֻזְקִיהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי
 שֶׁעָנָה לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂרָאֵל וְעֲזַרְיָה בְּתוֹךְ כְּבֹשֶׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ.
 מִי שֶׁעָנָה לְדָנְיָאֵל בְּגֹב אַרְיוֹת הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְמַרְדְּכַי
 וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשֶׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְעֹזְרָא בְּנוֹרָה הוּא
 יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְכָל־הַצְּדִיקִים וְהַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים וְהַיֹּשְׁרִים
 הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־גֵּד צַר־לִי מְאֹד נִפְלְאָה־נָא בְּיַד־יְהוָה בִּי־רַבִּים רַחֲמוּ וּבְיַד־אֲדָם
 אֱלֹהֵי־אֶפְלָה:

(אין נופלים על פניהם):

רַחֲמוּ וְחַנּוּן חֲטָאתִי לְפָנֶיךָ. יְהוָה מְלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל
 תַּחֲנוּנָיִי: יְהוָה אֱלֹהֵי־בָאָפֶק תּוֹכִיחֵנִי וְאֱלֹהֵי־בַחֲמַתְךָ תִּסְפְּרֵנִי:
 חַנּוּנִי יְהוָה כִּי אֶמְלֵל אָנֹכִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהַלּוּ עַצְמֵי: וּנְפָשֵׁי נִבְהַלְּךָ

מֵאֵד

תו"א (א) תהלים סט לד: (ב) דברים כו ז: (ג) בראשית כו כד: (ד) ע"פ שם לא מב: (ה) שם מט
 כד: (ו) ע"פ ישעיה מט ח: (ז) תהלים סח ו: (ח) ע"פ תענית טו, א: (ט) דברים רבה ב, יא:
 י) ראה דברים ט יט: (כ) ראה סנהדרין פב, ב: (ל) מלכים-ב ב כא-כב: (מ) שם כ ב"י:
 נ) ראה דניאל ג כר-כו: (ס) שם ו יד-כה: (ע) שמואל-ב כד יד: (פ) שמות לד ו: (צ) ירושלמי
 ברכות א, ה: (ק) תהלים ו ב"א:

מֵאֵד וְאִתָּהּ יְהוָה עַד־מָתִי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן
חֲסִדְךָ: כִּי אֵין בַּמָּוֶת זְכָרְךָ בְּשֵׂאוֹל מִי יוֹדֶה־לְךָ: יַנְעִתִי | בְּאַנְחָתִי,
אֲשַׁחֲהָ בְּכָל־לַיְלָה מִפְּתֵי בְדַמְעָתִי עַרְשִׁי אִמְסֶה: עֲשִׂיָּה מִכַּעַם עֵינַי
עֲתָקָה בְּכָל־צוּרֵי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פְּעָלֵי אֹן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי:
שְׁמַע יְהוָה תַּחֲנֻנֹתַי יְהוָה תִּפְלְתִי יִקַּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהַלּוּ מְאֹד כָּל־אֲיֹבֵי
יִשְׁבוּ יִבְשׁוּ רַגְעַ:

מַחִי וּמְסִי, מְמִית וּמְחַיֶּה, מְסִיק מִן שְׂאוֹל לְחַיִּי עֲלֵמָא. בְּרַא
כַּד חֲטִי אָבוּהִי לְקִיָּה. אָבוּהִי דְחַיִּים אֲסִי לְכַאֲבִיָּה: עֲבָדָא
דְּמָרִיד גַּפִּיק בְּקוֹלָר. מְרִיָּה תְּאִיב וְתַבִּיר קוֹלְרִיָּה: בְּרָךְ בּוֹכְרָךְ
אֲנִי וְחֲטִינִי קַמְךָ. הָא רְוֵי נַפְשִׁין בְּגִידֵין מְרִינִי. עֲבָדְךָ אֲנִי
וּמְרֻדְנִי קַמְךָ. הָא בְּבוֹתָא. הָא בְּשַׁבְּיָא. הָא בְּמַלְקוּיּוֹתָא. בְּמַטּוֹ
מְנָךְ בְּרַחֲמֶךָ דְּנַפְשִׁינִי. אֲסִי לְכַאֲבִין דְּתַקוּף עֲלֵךְ. עַד דְּלֹא נִהְוֵי
נְמִירָא בְּשַׁבְּיָא:

מְכַנְּסֵי רַחֲמִים. הַכְּנִיסוּ רַחֲמִינִי. לִפְנֵי פְּעַל הַרְחַמִּים: מְשִׁמְעֵי
תִּפְלָה. הַשְׁמִיעוּ תִּפְלָתִנּוּ. לִפְנֵי שְׁוֹמַע תִּפְלָה: מְשִׁמְעֵי
צַעֲקָה. הַשְׁמִיעוּ צַעֲקָתִנּוּ. לִפְנֵי שְׁוֹמַע צַעֲקָה: מְכַנְּסֵי דַמְעָה. הַכְּנִיסוּ
דַמְעוֹתֵינִי לִפְנֵי מַלְךְ מַתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְׁתַּדְּלוּ וְהַרְבוּ תַחֲנֻה
וּבְקִשָּׁה. לִפְנֵי מַלְךְ אֵל רָם וְנִשְׂא: הַזְכִּירוּ לִפְנֵינוּ. הַשְׁמִיעוּ לִפְנֵינוּ
תְּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עַפְרָה. יִזְכּוּר אֲהַבְתֶּם וַיַּחֲיֶה
וְרַעַם שֶׁלֹּא תֵאָבֵד שְׂאֵרֵי תַעֲקֵב. כִּי צֵאן רוּעָה נֶאֱמַן הָיָה
לְחַרְפָּה. יִשְׂרָאֵל גֹּוֹי אֶחָד לְמִשְׁלַל וְלִשְׁנִינָה. מַהֲרָה עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.
וּפְדֵנוּ מִכָּל־גְּזוּרוֹת קָשׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מְשִׁיחַ
צַדִּיק וְעַמְּךָ:

מָרְן דְּבִשְׁמַיָא. לָךְ מַתְחַנְּנִי. כְּבֵר שַׁבְּיָא. דְּמַתְחַנְּנִי לְשַׁבּוּיָה. בְּלִהוֹן
בְּנֵי שַׁבְּיָא. בְּכַסְפָּא מַתְפָּרְקִין. וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבַתְחַנּוּנֵי.
הֵב לָן שְׂאֵלֵתִין וּבְעוֹתִין דְּלֹא נִהְדַּר רִיקָם מִן קַדְמָךְ:

מָרְן דְּבִשְׁמַיָא. לָךְ מַתְחַנְּנִי. כְּעֲבָדָא דְּמַתְחַנְּנִי לְמְרִיָּה. עֲשִׂיקִי אֲנִי
וּבַחֲשׂוֹכָא שְׂרִינִי. מְרִירִין נַפְשִׁין מַעֲקָתִין דְּנַפְשִׁינִי. חִילָא לִית
בְּן לְרַצְיוֹנָךְ מָרְן. עֲבִיד בְּרִירָא קִימָא דְּגוּרָתָא עִם אֲבַהֲתָנָא:

שומר

תו"א (א) שמואל-א ב' ו' : (ב) תרגום יונתן ע"פ שמות ד' כב' : (ג) קהלת רבה ז', טו' : (ד) ברכות כח,
ב' : (ה) תענית טו', א' : (ו) ישעיה נז טו' : (ז) ע"פ אבות ו', ט' : (ח) ישעיה כו יט' : (ט) מיכה ה'
ז' : (י) אסתר רבה ז', יג' : (כ) ע"פ ירמיה כד ט' : (ל) דברי הימים-א יז כא' : (מ) ירמיה שם :

שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל, שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֹאבֵד יִשְׂרָאֵל,
הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שֹׁמֵר גֹּי אֶחָד, שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל עִם־אֶחָד, וְאֵל יֹאבֵד גֹּי אֶחָד,
הַמְיַחֲדִים שְׁמֶךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה | אֶחָד:

שֹׁמֵר גֹּי קְדוֹשׁ, שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל עִם קְדוֹשׁ, וְאֵל יֹאבֵד גֹּי
קְדוֹשׁ, הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת לְקְדוֹשׁ:

מִתְרַצָּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפַּיֵּם בְּתַחֲנוּנִים, הַתְּרַצָּה וְהַתְּפַיֵּם לְדוֹר עָנִי,
כִּי אֵין עֲזָרָה:

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אֲבִינוּ אֶתְּךָ: אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אֵין לָנוּ מִלְּךָ אֶלָּא אֶתְּךָ:
אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ: אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ חַנּוּן וְעֲנֻנוּ כִּי אֵין בְּנוּ

מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

וְאַנְחֵנוּ לֹא נִדְעַ מִהֲנַעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זְכוֹר

רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסְדֶיךָ, כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:

יְהִי־חֶסְדְּךָ יְהוָה עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ: אֲלֵ־תִזְכְּרֵנוּ

עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנֵים, מִהֵר יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד:

חַנּוּן יְהוָה חַנּוּן, כִּי־רַב שָׁבַעְנוּ בּוֹ: בְּרַגְזוֹ רַחֵם תִּזְכּוֹר:

בְּרַגְזוֹ עֲקָדָה תִּזְכּוֹר: בְּרַגְזוֹ תְּמִימוֹת תִּזְכּוֹר: בְּרַגְזוֹ

אֶהְבֶּה תִּזְכּוֹר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־

קְרָאנוּ: כִּי־הוּא יָדַע יַצְרֵנוּ, זְכוֹר כִּי־עָפָר אָנַחְנוּ: עֲזָרְנוּ |

אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל־דְּבַר כְּבוֹד־שְׁמֶךָ, וְהַצִּילְנוּ וְכַפֵּר

עַל־חַטָּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

יְתַגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֶךָ רַבָּא. אֲמֵן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וְיִמְלִיךְ

מְלְכוּתָהּ, וְיַצְמַח פְּוִרְקָנָהּ וְיִקְרַב מְשִׁיחָהּ. אֲמֵן: בְּחֵיבוֹן

וביומיו

תו"א (א) תהלים קכא ד: (ב) ירמיה לא ו: (ג) דברים ו ד: (ד) שמואל-ב ז כג: (ה) אסתר ג ח:

(ו) ע"פ שמות יט ו: (ז) דברים ז ו: (ח) רי"ף תענית ו, א: (ט) תענית כה, ב: (י) דברי הימים-ב

כ יב: (כ) תהלים כה ו: (ל) שם לג כב: (מ) שם עט ח: (נ) שם קכג ג: (ס) חבקוק ג ב:

(ע) תהלים כ י: (פ) שם קג יד: (צ) שם עט ט:

הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף,

וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתבדך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)

וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקדושא בריך הוא, ואמרו אמן

(ספר המנהגים, עמ' 6).

ובימיכון ובחיי דכל־בית ישראל, בעגלא ובזמן קריב, ואמרו אמן:
 יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא: יתברך וישתבח
 ויתפאר ויתרוםם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקודשא
 בריך הוא. אמן: לעלא מן כל־ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא,
 דאמירן בעלמא, ואמרו אמן:

תתקבל צלותהון ובעותהון דכל־בית ישראל, קדם אבוהון די
 בשמיא, ואמרו אמן:

יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל־ישראל,
 ואמרו אמן:

עשה^א שלום במרומו, הוא יעשה שלום עלינו ועל כל־ישראל,
 ואמרו אמן:

אשרי

תו"א (א) איוב כה ב:

הנהגות (1) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל – הרכנת הראש במקצת (ספר המנהגים, עמ' 6).
 (2) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה – לימין המתפלל.
 שלום – לשמאל המתפלל. במרומו – באמצע, וזוקף ראשו הוא .. אמן – באמצע
 (מנהגי הרבי).

אֲשָׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
אֲשָׁרֵי הָעַם שֶׁכָּבַח לֹו, אֲשָׁרֵי הָעַם
שִׁיחָזָה אֱלֹהָיו: תִּתְהַלֵּךְ לְדוֹד, אֲרוֹמְמֶךָ
אֱלֹהָיו הַמֶּלֶךְ, וְאַבְרָכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
בְּכָל־יּוֹם אֲבָרְכֶךָ, וְאַהֲלִיכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין
חֶקֶר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מִעֲשֵׂיךָ, וּגְבוּרֹתֶיךָ
יְגִידוּ: הַדָּר כְּבוֹד הוֹדֶךָ, וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹן נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְגִדְלֹתֶיךָ
אֲסַפְּרֶנָּה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיָעוּ, וְצִדְקֹתֶיךָ
יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרְךָ אֲפִים וּגְדֹל־
חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכֹל, וְרַחֲמוֹ עַל־כָּל־
מִעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מִעֲשֵׂיךָ, וְחַסִּידֶיךָ
יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרֹתֶיךָ
יְדַבְּרוּ: לְחוֹדֵיעַ | לְבָנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו,
וּכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ, מַלְכוּת
כָּל־עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתֶךָ בְּכָל־דוֹר וָדָר:
סוּמְךָ יְהוָה לְכָל־הַנְּפִלִים, וְזוֹקֶף לְכָל־
הַכַּפּוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹיךָ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה
נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲבָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח אֶת־יְדֶיךָ,
וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רְצוֹן: צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־

דרכיו

תו"א א) תהלים פד ה: ב) שם קמד טו: ג) שם קמה א ואילך:

יְרָבִיו, וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יִהְיֶה לְכָל־
 קִרְאָיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: רְצוֹן־
 יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יִהְיֶה אֶת־כָּל־אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל־
 הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: תַּהֲלֵת יִהְיֶה יַדְּבָר פִּי,
 וַיְבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וְאַנְחֵנוּ | נְבָרֵךְ יְיָ, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ן חצי קדיש:

יְתַגַּדֵּל וַיְתַקַּדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלֵּךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּחַיִּיכוּן
 וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יְתַבְרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

לֵךְ אֲדָנִי הַצְדָקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפָּנִים: מַה־נִּתְאַוְּנָן
 וּמַה־נִּנְאֵמֵר מַה־נִּדְבָר וּמַה־נִּצְטַדֵּק: נַחֲפֹשֶׂה
 דְרַבִּינוּ וְנַחֲקֶרְהָ וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יְמִינֶךָ פְּשׁוּטָה
 לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא־בְחֶסֶד וְלֹא־בְמַעֲשִׂים בָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ,
 כְּדָלִים וּכְרָשִׁים דְּפַקְנוּ דְלָתֶיךָ: דְלָתֶיךָ דְּפַקְנוּ רְחוּם
 וְחַנוּן, נָא אֵלֵּי־תְשִׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּבָנוּ
 רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: ב) דניאל ט ז: ג) ע"פ איכה ג לט: ד) ע"פ בראשית מד טז: ה) איכה
 שם מ (בשינוי): ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): ז) שמות לד ו: ח) ברכות כח, ב:
 הנהגות 1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתבדך (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תִּפְלָה, עֲדִיךָ כְּלִבְשָׁר יִבְאוּ: יָבֹא כְּלִבְשָׁר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוִיהַ וְנִכְרַעַה, נִבְרַכַּה לְפָנֵי־יְהוָה עֲשֵׂנוּ: בָּאוּ שִׁעְרֵיו |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרְתּוֹ בַּתְּהִלָּה, הוֹדִיִּלוּ בָּרְכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה
 כְּלִעֲבָדֵי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת: שְׁאוּיָדְכֶם קִדְשׁ,
 וּבָרְכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאֵה לְמִשְׁפְּנוֹתָיו, גִּשְׁתַּחֲוִיהַ לְהַדָּם רִגְלָיו: רֹמְמוּ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַדָּם רִגְלָיו, קִדְוֹשׁ הוּא: רֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַר קִדְשׁוֹ, בִּי־קִדְוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲוּוּ לִיהוָה
 בַּהֲדַרְת־קִדְשׁ, חִילוֹ מִפְּנֵי כְּלִי־אָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹא
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוִיהַ אֱלֹהֵיכֶל־קִדְשֶׁךָ בִּירְאֶתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוִיהַ אֱלֹהֵיכֶל
 קִדְשֶׁךָ וְגוֹדָה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתָּךָ, בִּיהַגְדְּלָתָ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אִמְרַתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהוָה, וְאַמְוֹנֶתְךָ
 סְבִיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֶךְ לִיהוָה, יִדְמָה לִיהוָה בְּבָנֵי אֲרָצִים:
 כִּי־גִדּוֹל אַתָּה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָדְךָ: כִּי־גִדּוֹל
 מֵעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתָּךָ: גִּדּוֹל יְהוָה וּמְהִלָּל מְאֹד,
 וְלִגְדֻלְתּוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדּוֹל יְהוָה וּמְהִלָּל מְאֹד, נִרְאָה הוּא
 עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אַל גִּדּוֹל יְהוָה, וּמְלֶךְ גִּדּוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיךָ וּכְגִבּוֹרְתְךָ: מִי לֹא
 יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאֲתָה, כִּי בְּכִלְחַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גִּדּוֹל אַתָּה וְגִדּוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לָךְ
 זְרוּעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזוּ יָדְךָ תְּרוּם יְמִינְךָ: לָךְ יוֹם אֶפְיֶלְךָ לִילָה, אַתָּה
 הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשָׁמֵשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקְרֵי־אָרֶץ, וְתוֹעֲפַת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כָּל־תְּהִלָּתוֹ: לָךְ יְהוָה הַגְּדֻלָּה
 וְהַגִּבּוֹרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוֹד, כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ, לָךְ יְהוָה
 הַמְּמַלְכָּה, וְהַמְּתַנְשֵׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לָךְ שָׁמַיִם אֶפְיֶלְךָ אָרֶץ, תִּבְל
 וּמְלָאָה אַתָּה יְסוֹדְתָם: אַתָּה הַצְּבֹת כָּל־גִּבּוֹלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחָרֵף
 אַתָּה יַצְרַתָּם: אַתָּה רִצְצֶת רְאשֵׁי לְוִיָּתָן, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעֲם לְצִיּוּם:
 אַתָּה בְּקַעַת מַעֲיָן וְנַחַל, אַתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהָרוֹת אֵיתָן: אַתָּה פּוֹרְרַת

בעוד

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשינוי): (ל) שם קלח ב (בשינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד"טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְרָךְ יְיָ, שְׁבַרְתָּ רֵאשֵׁי תַנּוּנִים עַל־הַמַּיִם: אֲתָהּ מוֹשֵׁל בְּנְאוֹת הַיָּם,
 בְּשׂוֹא גִלְיוֹ אֲתָהּ תִּשְׁבַּחֶם: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהַלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
 הִרְקַדְשׁוּ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרִבִּים אֲתָהּ־הוּא הָאֱלֹהִים
 לְבַדְּךָ: אֵל נֶעְרָץ בְּסוּד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־פְּלִסְבִּיבּוֹ: וַיִּזְרו
 שָׁמַיִם פְּלֹאֶךָ יְהוָה, אַף־אֲמוֹנְתֶךָ בַּקֶּהֶל קִדְשִׁים: לְכוּ נִרְנְנָה לַיהוָה,
 נִרְיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נִרְיעֵ לּוֹ: צִדֵּק
 וּמִשְׁפָּט מְכוֹן בְּסֵאֶךָ, חֶסֶד וְאֱמֶת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יַחְדּוּ נִמְתִּיק
 סוּד, בְּבֵית אֱלֹהִים נִהְלַךְ בְּרִנָּשׁ: אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עֲשָׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת
 יָדָיו וַיִּצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידּוֹ נִפְשׁ כְּלִיחֵי, וְרוּחַ כְּלִבְשֵׁר־אִישׁ: הַנְּשַׁמָּה לָךְ
 וְהַגּוֹף פְּעֻלָּךְ, חוֹסֶה עַל עַמְּלָךְ: הַנְּשַׁמָּה לָךְ וְהַגּוֹף שְׁלָךְ, יְהוָה עֲשֵׂה
 לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֲתָאֲנוּ עַל שְׁמֶךָ יְהוָה עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד
 שְׁמֶךָ, כִּי אֶל־חַנּוּן וְרַחוּם שְׁמֶךָ: לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסַלַּחְתָּ לְעוֹנֵנוּ כִּי
 רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אֲוִלְתָּנוּ שְׁגִינוּ.

מְחַל־לָנוּ מַלְכֵנוּ, כִּי רַבּוּ עוֹנֵינוּ:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנוּ בְּטוֹחִים. וְעַל־צַדִּיקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים
 וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתֶךָ אָנוּ מְצַפִּים: אֲתָהּ הוּא מְלֶכֶךָ
 אֹהֶב צַדִּיקוֹת מְקַדֵּם. מַעֲבִיר עוֹנוֹת עַמּוֹ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאִיו. כּוֹרֵת
 בְּרִית קְרָאשׁוֹנִים, וּמְקַיֵּם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֲתָהּ הוּא שׁוֹרְדֶת בַּעֲנַן
 כְּבוֹדֶךָ עַל־הַר סִינַי וְהִרְאִיתָ דְרָכֵי טוֹבָךָ לְמִשְׁחַ עַבְדֶּךָ. וְאַרְחוֹת־
 חֲסִדֶיךָ גִּלִּיתָ לוֹ. וְהוֹדַעְתָּנוּ כִּי אֲתָהּ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרָךְ אַפִּים
 וְרַב־חֶסֶד וּמְרַבָּה לְהַשִּׁיב. וּמִנְהִיג הָעוֹלָם כֹּלּוֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
 כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶעֱבִיר כְּלִי־טוֹבִי עַל־פָּנֶיךָ וְקִרְאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
 לְפָנֶיךָ, וְחַנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲחַן וְרַחֲמַתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֲרָךְ אַפִּים אֲתָהּ וּבְעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתִי, וְדַרְךָ
 תְּשׁוּבָה הוֹרִיתִי: גְּדַלְתָּ רַחֲמֶיךָ וְחֲסִדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
 וּבְכָל־יּוֹם לְזֵרַע יִדְיֶיךָ: תִּפְּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אֲתָהּ
 הוּא בְּעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבַתְּפִלָּה פָּנֶיךָ נִקְדָּם,

בהודעת

תו"א (א) תהלים פט י: (ב) שם מח ב: (ג) מלכים-ב יט טו (בשינוי): (ד) תהלים פט ח: (ה) שם
 ו: (ו) שם צה א-ב: (ז) שם פט טו: (ח) שם נה טו: (ט) שם צה ה: (י) איוב יב י: (כ) ירמיה
 יד ז: (ל) נחמיה ט לא (בשינוי): (מ) תהלים כה יא (בשינוי): (נ) ע"פ דניאל ט יח: (ס) ע"פ
 תהלים יא ז: (ע) ראה שמות לד ה: (פ) שם ו: (צ) שם לג יט: (ק) קהלת רבה ז, טו:

כְּהוֹדֵעַת לְעֵנּוּ מִקֶּדֶם: מִמְּחֻרֹן אַפְךָ שׁוּב, כְּמוֹ כְּתוּרֶתְךָ
 כְּתוּב: וּבְצֶלַח בְּנִפְיֶךָ נַחֲסָה וְנִתְלוֹנֵן, בְּיוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה
 בְּעֵנָן: תִּעֲבֹר עַל־פְּשַׁע וְתִמְחָה אִשָּׁם, בְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
 שָׁם: תִּאֲזוּן שׁוֹעֲתֵנוּ וְתִקְשִׁיב מִנוּ מֵאִמֶּר, בְּיוֹם וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה, וְשָׁם נֶאֱמַר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנֵי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵז וּפְשַׁע
 וְחִטָּאָה וְנִקְחָה: ע"כ

וְסִלְחָתָ לְעוֹנֵנוּ וּלְחִטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתֵנוּ:

סִלְחֵלְנוּ אֲבִינוּ כִּי הִטָּאֵנוּ, מְחַלְלֵנוּ מִלִּבְנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אֵתָהּ
 אֲדֹנָי טוֹב וְסִלָּתָ, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

אֲבֹד חֶסֶד מִן־הָאָרֶץ וַיִּשָּׂר בְּאָדָם אֵין: אֵין־קוֹרָא בְּשִׁמְךָ בְּצֶדֶק
 מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־נִמְר חֶסֶד כִּי־פָסוּ
 אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עֲמָךְ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה־אוֹר: כִּי־עַם־
 יְהוָה הַחֶסֶד, וְהִרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יִפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עוֹנֵתָיו:
 כְּרַחֵם אֲב עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
 עַל־עֲמָךְ בְּרַכְתֶּךָ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בִּטַּח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמְלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלְחֵנָּא לְעוֹן הָעַם הַזֶּה בְּגִדְל חֶסְדֶּךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֵתָה
 לְעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשָׁם נֶאֱמַר:

ויאמר

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
 (ה) שמות שם ר"ז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) מיכה שם ב: (ט) ישעיה סד ו (בשינוי):
 י תהלים יב ב: (כ) שם לו י: (ל) שם קל ז-ח: (מ) שם קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח:
 (ע) שם פד יג: (פ) שם כ י: (צ) במדבר יד יט:
 הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים) שער
 ה סעיף קז).
 (2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סְלַחְתִּי בְדַבְרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמַמְתִּינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי | לֹא עֲלִי־צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמָעָה, אֲדֹנָי | סְלַחְהָ,
אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֵּאָחֵר, לְמַעַן אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

בְּתוֹלַת בְּתִיּוּדָה רַבַּת תִּאֲנִיָּה וְאֲנִיָּה מִתִּפְחָה פּוֹרֶשֶׁת כַּף
מַעֲמָקֵי שְׁבִיָּה. מִן־הַמְּצַר קָרָאתִיךָ עֲנֵנִי בְּמַרְחֵב יָהּ.
מֵאֵשׁ וּמִמַּיִם תּוֹצִיאֵנִי לְרוּיָה: נוֹשָׂאת עֵינַי לְעֶזְרָה וּמִבְּמַת הַנָּהָה
וְהַנָּהָה. מִתְחַלְּלֶת כְּמִבְּפִירָה בְּצִירֶיהָ מִגְּזוֹרוֹת עֲדִינָה. סוֹפְקֶת
כַּף אֶל כַּף וְהוֹמָה בְּהִגְיוֹנָה. אֵיךְ אֶפֹּא תִקְנֵתִי מִי יִשׁוּרְנָה:
יְדִידוֹת נִפְשָׁה וּמִשְׁכַּנּוֹתֶיהָ וְצָבִי גְאוּנָה. כְּנַתְנוּ בְּיַד מַחְרָפֶיהָ
וּבְיַד מְעַנָּה. הַשּׁוֹאֲנֶת בְּתוֹךְ מוֹעֲדֶיהָ וּבִקְוָהָ עָלֶיהָ נִתְנָה. אֵיךְ
דָּבַר יְהוָה יָבֵא נָא: מִשְׁבִּי לְגִלּוֹת נְפוּצָה וּשְׁבוּרָה אִיוֹמְתָךָ.
מִפְּנֵי זֶעַם חֲמַתְךָ וּמֵאִימַת עֲבָרְתָךָ. וּבִקְוֹצַר רוּחַ בְּקוֹל לָךְ
שׁוֹאֲנֶת לְעַמְּתָךָ. אֵיךְ קִנְאָתְךָ וּגְבוּרַתְךָ: נִשְׁשֶׁת עַמְּךָ בֵּית
יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ שָׁבִים. חָגִים וְנָעִים בְּאֶרֶץ הָאוֹיֵב כְּאֲנִיָּה
בְּלִבָּיִם. לְאֲבוֹת שׁוֹאֲלִים עוֹלָלִים מוֹפְתֵי רוּעָה אִים. אֵיךְ
הַמְּעַלִּים מַיִם: בְּגִי־נִבֵּל גַּם־פְּנֵי בְלִי־שֵׁם בּוֹסְסוּ נַחֲלָתְנוּ. רַחֲקוֹנוּ
מֵעַל אֲדָמַתְנוּ וּמִגְּבוּל אֶרְצֵנוּ. אֲמַרְנוּ נִגְזְרָנוּ אֲבָדָה תִקְנֵתְנוּ.
אֵיךְ כִּלְנֶפֶל־אוֹתֶיךָ אֲשֶׁר סִפְרוּ־לָנוּ אֲבוֹתֵינוּ: זְכוּר יְהוָה | לִבְנֵי
אֲדוֹם חֲרָבוֹת הִיכָלְךָ. רִצְעַן אֲבִירֵי וְנַפְיָן עוֹלָלֵי קְהִלְךָ. חֲשׂוֹף
וְרוּעָה בְּקֶשׁ מַיִם מְרַעִית חֲבָלְךָ. אֵיךְ הָעֵדֶר נִתֵּן לָךְ:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כַּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה

לחטאים

תו"א (א) במדבר יד כ: (ב) הניאל ט יח"ט: (ג) ע"פ איכה א טו: (ד) ישעיה כט ב: (ה) תהלים קיח
ה (בשינוי): (ו) ישעיה סג טו (בשינוי): (ז) משלי ל יט: (ח) איוב ל ח: (ט) איכה ג נד
(בשינוי): (י) ע"פ יחזקאל לו יא: (כ) שופטים ו יג (בשינוי): (ל) תהלים קלז ז: (מ) ויקרא
רבה כט, ו: (נ) ראש השנה יז, א:

לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר ורוח, לא ברעתם תגמול. אר הורית לנו לומר שרש עשרה, זכר־לנו היום ברית שלש עשרה, כחודעת לענו מקדם, כמו שפתוב נורד יהנה בענו ויתיצב עמו שם ויקרא בשם יהנה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

ויעבר יהנה | על־פניו ויקרא

יהנה | יהנה אל רחום ותנון ארך אפים ורבי־חסד ואמת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע

וחטאה ונקח: ע"כ

וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו:

סלח־לנו אבינו פי הטאנו. מחל־לנו מלפנו פי פשענו: כִּי־אתה אדני טוב וסלח, ורבי־חסד לכל־קראיך:

כרחם אב על־בנים, בן תרחם יהנה עלינו: ליהנה תישועה, על־עמך ברכתך סלה: יהנה צבאות עמנו, משגב־לנו אלהי יעקב סלה: יהנה צבאות, אשרי אדם בטח בך: יהנה הושיעה, המלך יענו ביום־קראנו:

סלח־נא לעון העם הזה כגדל חסדך. וכאשר נשאתה לעם הזה ממצרים ועד־הנה: ושם נאמר:

וַיֹּאמֶר יְהוָה סַלַּחְתִּי בְּדַבְרְךָ:

הטח אלהי | אונך ושמע, פקח עיניך וראה שממתינו, והעיר אשר־נקרא שמך עליה, כי | לא על־צדקותינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניה, כי על־רחמיך הרבים: אדני | שמעה, אדני | סלחה,

ה'

תו"א א) תהלים קג ו (בשינוי): ב) ראה ראש השנה יז, ב: ג) שמות לד ה: ד) שם רז: ה) שם ט: ו) תהלים פו ה: ז) שם קג יג: ח) שם ג ט: ט) שם מו ח: י) שם פד יג: כ) שם כ י: ל) במדבר יד יט: מ) שם כ: נ) דניאל ט יח־יט: הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' - (שערי אפרים' שער ה סעיף קז).
2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אֲדַנִּי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֱלֹהֵי־אֲחֵר, לְמַעַן אֱלֹהֵי, בִּישְׁמְךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אָפֶס הוֹד כְּבוֹדָה נְאֻלְמָה רַבְרָנִית. בְּשֹׁפֶל יִשְׁבֶּה הַתִּשְׁבָּה
נְחַלְשָׁה גְבַרְתָּנִית. גַּם סוּגָה נוּגָה נְסוּגָה אַחוּרָנִית. דְּלָלָה
אוּמְלָלָה לֹוִיָּה אֶהְרוּנִית עִירָנִית: הַהוּלָלָה זוּלָלָה חוּלְדָּה
וּכְסוּטָה פְרוּעָה. וְנוֹרֵת כְּמוֹ דָוָה וְנִטְמָאת כְּצוּרָה. וְרָה נוֹרָה
חִלָּל וּפְרוּזוֹן גְּדוּעָה. חוֹרָה נִתְפָּזָה בְּאַרְץ לֹא זְרוּעָה: טְלֹאֲךָ
בְּרַעַשׁ וּבְרוּזוֹ טָמֵא יִגְמֵא. יַחְרוֹק יַעְרוֹק יִשְׂאָף רָעַב וְצָמֵא. כַּח
גְּבוּרָתְךָ אִפּוֹא יוֹדַע וּבִמְהָ. לְשׁוֹלְחִים זְמוּרוֹת אֵף פְּעָמִים כְּמָה
וּכְמָה: מִמְּשָׁל רַב לְסָרֵב לְמָה הוּחַלְט. נָבֵל בְּנָדִיב וּכִילִי בְּשׁוּעַ
שְׁלֵט. סִבְרוּ עֲלֶיךָ נִקְרָא בְּשִׁמְךָ יוּמְלֵט. עוֹר הִיָּה תִהְיֶה מִשְׁנֹב
וּמִפְלֵט: פְּנֵה אֱלֹהֵי־תַפְלַת הָעָרְעָר וְלוֹ הַעֲתָר. צַחַן וְתָר כְּתָם
כְּפָם כְּבִנְתָר. קוֹחַ תַּפְקַח בְּנֵי תְמוֹתָה הוֹתָר. רוּמָם קוּמָם
שְׁמָם לְטוֹבָה לְהוֹתָר: שִׁבְט מְלִבְט מְחַבְט גְּדַע וּשְׁבוּר. תַּעִיר
קִנְיָה תְרִיעַ תַּצְרִיחַ בְּגִבוּר. אוּבְדוֹת גְּבַחְדוֹת תַּכְסוּף תַּאֲסוּף
תַּצְבוּר. לְקַבֵּץ לְרַבֵּץ לְרוּמָם לְהַעֲלוֹת מְבוּר: יִשׁוּעָה תַּקְרָא
תְּשִׁית חֵל וְחוּמוֹת. הַשְּׁפֵל הַגְּבוּהוֹת הַמָּךְ רָמִי הַקּוּמוֹת.
בוֹטְחֶיךָ לְנוּחֶיךָ הַשֵּׁב בְּפִקְדַת גְּחִמוֹת. רוּדִים הַמַּגְדִּילִים יִלְבְּשׁוּ
בְּשֵׁת וּבְלָמוֹת: שְׂדֵי מַלְט עֲבָדֶיךָ יְדִידֶיךָ הַצֵּלָת. חִישׁ זְמַן קָרֵב
פְּדוּתָם תִּשְׁלַח. מְחַלְלֵנוּ אֲבִינוּ וְחַטָּאתֵינוּ סִלַּח. כִּי־אֲתָה יְהוָה
טוֹב וְסִלַּח:

**אִם־עוֹנֵינוּ עָנוּ בָנוּ. אֲתָאנוּ לְךָ וּבְשִׁמְךָ בָּאנוּ. בְּרַחֵם
אֵב עַל־בָּנִים רַחֲמֵנוּ. בְּאִישׁ אֲשֶׁר אָמוּ תִנְחַמְנוּ.
אֱלֹהֵי־בְּאֵפְךָ פְּתַח־מַעֲיָנוּ:**

אתה

תו"א (א) ירמיה ב ב: ב) ע"פ שמות לג טז: ג) תהלים קב יח (בשינוי): ד) ע"פ ישעיה סא א:
ה) תהלים עט יא: ו) ע"פ ישעיה מב יג: ז) ע"פ איכה ב ח: ח) ע"פ תהלים לה כו:
ט) שם פו ה (בשינוי): י) ירמיה יד ז: כ) שם ג כב (בשינוי): ל) דברי הימים ב יד י:
מ) תהלים קג יג: נ) ישעיה סו יג: ס) ירמיה י כד (בשינוי):

אֲתָהּ יְהוָה טוֹב וְסֵלַח. אוֹתָנוּ רוּעַ יַצֵּר אֱלֹהִים. בְּנִיךָ בְּיַד
פִּשְׁעֵם מְלַשְׁלַח. בְּיַד מִסְרִיּוֹת לִבְנוֹ הַמֶּלֶךְ.

אֱלֹהֵינוּ בְּאֵפֶיךָ פְּתַמְעִיטָנוּ:

גְּדוֹל חֶסֶד גּוֹצֵר לְאֵלִפִּים. גְּלִגֵּל רַחֲמֶיךָ וַחֲסִדֶיךָ וְלֹא
חֲלוּפִים. דְּבָרְךָ לֹא רִיקָם וְסִלּוּפִים. דְּמִינוּ חֲסִדֶיךָ כַּעֲיָפִים
וְעֲלוּפִים.

אֱלֹהֵינוּ בְּאֵפֶיךָ פְּתַמְעִיטָנוּ:

הַסִּפֵּת צִית צִיר הַתְּבוּנָה. הַחֵל דְּבָרֶיךָ אִם לְגוֹנֵן. וַתִּקְתּוּ
דְּרָכֶיךָ חֲנוּן שְׁנֵן. וּבָהּ בְּמִדָּה אוֹתָנוּ חֲנוּן.

אֱלֹהֵינוּ בְּאֵפֶיךָ פְּתַמְעִיטָנוּ:

זְכוֹר נְשֻׁכָּחוֹת לָךְ הַלּוּל. זַעַם תִּקְמִין כְּרַנַּע מְלוּל. חַתוּךְ
חַיִּים דִּין פְּלוּל. חוּן חֲנָם חוֹקְרֶיךָ חָלוּל.

אֱלֹהֵינוּ בְּאֵפֶיךָ פְּתַמְעִיטָנוּ:

מִיט נִגְרַשׁ תּוֹכוֹ תִצְלִיל. תּוֹעַ זְרוֹן טְמוֹן וְעֲלִיל. יוֹדַע
יַצֵּר מִה־מַּעֲלִיל. יָד לְמוֹבָה עֲלִינוּ תִגְלִיל.

אֱלֹהֵינוּ בְּאֵפֶיךָ פְּתַמְעִיטָנוּ:

כְּלִיּוֹת בּוֹחֵן וְשִׁבְלֵי לֵב. כַּשְׂרוֹת יִשְׁרוֹת וְיִשְׁרִירוֹת הַלֵּב.
לֵב עֲרוֹב עִם עוֹלָב. לַעַן מְתוֹק שׁוֹב וּמִכְלָב.

אֱלֹהֵינוּ בְּאֵפֶיךָ פְּתַמְעִיטָנוּ:

מִצִּיל מְטִי דִין הַרְגֵּנוּ. מְקוֹרְרֵת לָךְ עֲרֵגֵנוּ. נִפְלֵל שִׁקְלֵנוּ
מִהַשְׁתַּרְגֵּנוּ. נִשְׂאוּ נִשְׂוֵי בָבֵל מְקַטְרְגֵנוּ.

אֱלֹהֵינוּ בְּאֵפֶיךָ פְּתַמְעִיטָנוּ:

סרחון

תו"א א) תהלים פו ב) (בשינוי): ב) ירמיה י כד (בשינוי): ג) תהלים קמה ח (בשינוי): ד) שמות
לד ז: ה) ע"פ תענית טו, א: ו) ראה ברכות ז, א: ז) ירמיה יא כ (בשינוי): ח) ע"פ דברים
כט יח:

סרחון כְּתָב עַד הַנְּחֻתָם. סִפְרוּ זֵיף טַעַן הַסִּתְתָם. עֹן
 עֵין הַנְּכֻתָם. עַל־יַד רַחֲמֶיךָ יִתֵּם.
 אֱל־בְּאַפֶּךָ פְּנִיתִמְעִיטָנוּ:

פִּנְה אֶבֶן מִדְרָבְךָ הַתִּקֵּן. פִּלְגֵי מַיִם פָּנּוּי מִלְהַתְרוֹקֵן.
 צוֹר מִכְשׁוֹל נֶעַר וְזָקֵן. צִמַּת וּבְרַחֲמָן רַחֵם הַקֵּן.
 אֱל־בְּאַפֶּךָ פְּנִיתִמְעִיטָנוּ:

קָרוֹב לְרִצּוֹת קִלּוֹסֶךָ אָמּוֹר. קוֹשֵׁי לְגִיּוֹנֶךָ שְׁנּוּי וְתִמּוֹר.
 רִיבֶךָ לֹא לָנֶצַח שְׁמּוֹר. רַחֵם בְּרוּגְזוֹ דִּין גְּמוֹר.
 אֱל־בְּאַפֶּךָ פְּנִיתִמְעִיטָנוּ:

שָׁבִים שָׁבִים שְׁבַח שְׁחָרוֹת. שְׁתּוּלִים יִשָּׁר יִלְדוֹת
 בַּחֲרוֹת. תִּגַּן חָרוֹת מִצַּד תַּחֲרוֹת. תַּחֲזוּן תּוֹ חַיִּים חָרוֹת.
 אֱל־בְּאַפֶּךָ פְּנִיתִמְעִיטָנוּ:

שְׁלוֹם שְׁלוֹם בִּישָׁר מִתְקַרֵּב. מְעַט סִיעַ קִדְשׁ הַרְבֵּ.
 הַבְּכוֹרוֹת וְחִלּוּפֵיהֶן כְּאַחַת עָרֵב. הַקִּשְׁט וְטִינָא* יַחַד
 עָרֵב.

אֱל־בְּאַפֶּךָ פְּנִיתִמְעִיטָנוּ:

אִם עֲוִינּוּ עֲנוּ בָנוּ. אֲתָאנוּ לְךָ וּבְשִׁמְךָ בָּאנוּ. בְּרַחֵם אָב
 עַל־בָּנִים רַחֲמָנוּ. כְּאִישׁ אֲשֶׁר אָמוּ תִנְחַמְנוּ. אֱל־בְּאַפֶּךָ
 פְּנִיתִמְעִיטָנוּ:

אֵל מֶלֶךְ יֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
 עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
 לְחַטָּאִים וְסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
 וְרוּחַ

(* נ"א: הַקֵּשׁ טָנָא.

תו"א (א) ירמיה י' כד (בשינוי: ב) תהלים א ג: ג) חבקוק ג ב (בשינוי: ד) ירמיה יד ז: ה) שם
 ג כב (בשינוי: ו) דברי הימים-ב יד י: ז) תהלים קג יג: ח) ישעיה סו יג: ט) ויקרא רבה
 כט, ו: י) ראש השנה יז, ב: כ) תהלים שם ו (בשינוי):

ורוח, לא ברעתם תגמול. אל הורית לנו לומר שלש
עשרה, זכר לנו היום ברית שלש עשרה, כהודעת לענו
מקדם, כמו שכתוב וירד יהוה בענן ויתנצב עמו שם
ויקרא בשם יהוה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

ויעבר יהוה | על פניו ויקרא

יהוה | יהוה אל רחום ותנון ארך אפים ורחימ
ואמת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע

וחטאה ונקמה: ע"כ

וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו:

סלח לנו אבינו כי חטאנו. מחל לנו מלפנו כי פשענו: כראתה
אדני טוב וסלח, ורחימך לכל קראיך:

ברחם אב על פנים, בן תרחם יהוה עלינו: ליהוה הישועה,
על עמך ברכתך סלה: יהוה צבאות עמנו, משגב לנו
אלהי יעקב סלה: יהוה צבאות, אשרי אדם בטח בך: יהוה
הישועה, המלך יעננו ביום קראנו:

אל תזכר לנו עונות ראשונים, מהר יקדמונו רחמיך, כי דלונו
מאד: חטאות נעורינו | ופשענו אלהינו כחסדך זכר לנו
אתה, למען טובך יהוה:

זכר רחמיך יהוה וחסדיך, כי מעולם המה: זכרנו יהוה ברצון עמך,
פקדנו בישועתך: זכר עדתך | קנתי, קדם גאלת שכמי
נחלתך, הרציון זה | שכנתי בו: זכור יהוה חפתי ירושלם, אהבת
ציון אלהי שפתי לנצח: אתה תקום תרחם ציון, ביעת לחננה פי בא
מועד: זכר יהוה | לבני אדם, את יום ירושלם, האמרים ערו | ערו

עד

תו"א (א) ראה ראש השנה יז, ב: ב) שמות לד ה: ג) שם רז: ד) שם ט: ה) תהלים פו ה: ו) שם
קג יג: ז) שם ג ט: ח) שם מו ח: ט) שם פד יג: י) שם כ י: כ) שם עט ח: ל) שם כה ז

(בשינוי): מ) שם ו: נ) שם קו ד (בשינוי): ס) שם עד ב: ע) שם יט: פ) שם קב יד:

ז) שם קלו ז:

הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים) שער
ה סעיף קז).

(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

עד היסוד בה: זָכַר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ
 לָהֶם בְּךָ וּתְדַבֵּר אֱלֹהִים אֲרַבָּה אֶת־זִרְעֶכֶם כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
 וְכִלְהָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲתָן לְזִרְעֶכֶם וְנָחֳלוּ לָעָלָם: זָכַר
 לְעֲבָדֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב, אֵלֶי־תָפֵן אֱלֹהֵי הָעָם הַזֶּה
 וְאֵל־רִשְׁעוֹ וְאֵל־חַטָּאתוֹ: אֵלֶינָא תִשָּׁת עֲלֵינוּ חַטָּאת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
 וְאֲשֶׁר חַטָּאנוּ: חַטָּאנוּ צִוְרָנוּ סִלַּח־לָנוּ יוֹצְרָנוּ:

זָכוֹר לָנוּ בְרִית אֲבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאָף
 אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאָף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר וְהָאָרֶץ אֶזְכֹּר:
 זָכוֹר לָנוּ בְרִית רֵאשֻׁנִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית
 רֵאשֻׁנִים, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהוֹיֹת
 לָהֶם לְאֱלֹהִים אֲנִי יְהוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ, וְאָף־גַּם־זֹאת
 בְּהוֹיֹתְכֶם בְּאֶרֶץ אֲבוֹתֵיכֶם לֹא־מֵאֲסִתִּים וְלֹא־נִעְלָתִים לְכַלֹּתְכֶם לְהַפֵּר
 בְּרִיתִי אִתְּכֶם, כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: הִשָּׁב שְׁבוּתָנוּ וּרְחַמְנוּ כְּמָה
 שְׁפָתוֹב, וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־שְׁבוּתֶךָ וּרְחַמֶּךָ, וְשָׁב וּקְבַצֵּךָ
 מִכָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצֶךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: קַבֵּץ נִדְחֵינוּ כְּמָה
 שְׁפָתוֹב, אִם־יְהִיֶּה נִדְחֶךָ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם, מִשָּׁם יִקְבַּצֶּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ: מַחֲה פִשְׁעֵינוּ כְּעַב וּכְעַנֵּן כְּמָה שְׁפָתוֹב, מְחִיתִי כְּעַב
 פִּשְׁעֶיךָ וּכְעַנֵּן חַטָּאוֹתֶיךָ, שׁוּבָה אֵלַי כִּי גֹאֲלִיתִיךָ: מַחֲה פִשְׁעֵינוּ
 לְמַעַנֶּךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מַחֲה פִשְׁעֶיךָ לְמַעַנִּי
 וְחַטָּאתֶיךָ לֹא אֶזְכֹּר: הִלְבֵּן חַטָּאֵינוּ כְּשֶׁלֶג וּכְצֶמֶר כְּמָה שְׁפָתוֹב,
 לְכוּ־נָא וְנוֹכַחְהָ יֹאמֵר יְהוָה, אִם־יְהִיוּ חַטָּאֵיכֶם כְּשָׁנִים כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ,
 אִם־יֵאָדִימוּ כְּתוֹלַע כְּצֶמֶר יְהִיוּ: זְרוּק עֲלֵינוּ מִים טְהוֹרִים וּטְהַרְנוּ
 כְּמָה שְׁפָתוֹב, וְזָרְקֵתִי עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם, מִכָּל
 טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם: רַחֵם עֲלֵינוּ וְאֵל תִּשְׁחִיתֵנוּ
 כְּמָה שְׁפָתוֹב, כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא יִרְפֶּךָ וְלֹא יִשְׁחִיתֶךָ,
 וְלֹא יִשְׁפַח אֶת־בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם: מוֹל אֶת־לִבְבָנוּ
 לְאַהֲבָה אֶת־שִׁמְךָ כְּמָה שְׁפָתוֹב, וְמֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־לִבְבְּךָ
 וְאֶת־לִבְבִי זָרַעְךָ, לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ
 לְמַעַן חַיֶּיךָ: הַמְצֵא לָנוּ בְּבִקְשַׁתְנוּ כְּמָה שְׁפָתוֹב, וּבְבִקְשַׁתְּךָ מִשָּׁם

את

תו"א (א) שמות לב יג: (ב) דברים ט כז: (ג) במדבר יב יא: (ד) ויקרא כו מב: (ה) שם מה: (ו) שם
 מד: (ז) דברים ל ג: (ח) שם ד: (ט) ישעיה מד כב: (י) שם מג כה: (כ) שם א יח: (ל) יחזקאל
 לו כה: (מ) דברים ד לא: (נ) שם ל ו: (ס) שם ד כט:

אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִצַּאתְךָ, כִּי תִדְרָשְׁנוּ בְּכָל־לִבְכֶּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ;
תְּבִיאֵנוּ אֶל־הַר קְדוֹשְׁךָ וְשִׁמְחָנוּ בְּבֵית תְּפִלָּתְךָ כְּמֵה שְׂפָתוֹב,
וְהִבִּיאֹתִים אֶל־הַר קְדוֹשִׁי וְשִׁמְחָתִים בְּבֵית תְּפִלָּתִי, עוֹלֵתֵיהֶם
וּזְבִיחֵיהֶם לְרִצּוֹן עַל־מוֹפְחִי, כִּי בֵיתִי בֵית־תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל־הָעַמִּים:

פּוֹתַחֵן הָאָרוֹן וְאוֹמְרִים פְּסוּק, חוֹן וְקֹהֵל, עַד אֵל תַּעֲזֹבוּ וְלֹא עַד בְּכָל־:

שִׁמַּע קוֹלְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל
בְּרַחֲמִים וּבְרִצּוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:

הִשִּׁיבֵנוּ יְהוָה | אֱלֹהֶיךָ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יְמֵינוּ בְּקָדָם:
אֶל־תְּשָׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קְדוֹשְׁךָ אֶל־תִּקַּח מִמֶּנּוּ:
אֶל־תְּשָׁלִיכֵנוּ לְעַת זְקֵנָה כְּבָלוֹת פָּחַנו אֶל־תַּעֲזֹבֵנוּ:
אֶל־תַּעֲזֹבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֶל־תִּרְחַק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְמוֹכָה
וְיֵרָאוּ שְׂגָאֵינוּ וְיִבְשׂוּ בִּי־אֶפְתָּה יְהוָה עֲזַרְתָּנוּ וְנִחַמְתָּנוּ: אֲמָרֵינוּ
הַאֲזִינָה | יְהוָה בִּינָה הַגִּיבֵנוּ: יְהִיו לְרִצּוֹן | אֲמָרֵי־פִינוּ וְהַגִּיזוֹן לְבָנוּ
לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ: כִּי־יִקְרָא יְהוָה הוֹחֲלֵנוּ, אֶתְּךָ תַּעֲנֶה אֲדָנִי
אֱלֹהֵינוּ:

סוּגְרִין הָאָרוֹן:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תְּבוֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ, וְאֶל־תִּתְעַלֵּם
מִתְּחַנְתָּנוּ, שְׂאִין אָנוּ עֲזֵי פָנִים וְקָשִׁי עֲרָף, לֹא־מֵר לְפָנֶיךָ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חַטָּאֵנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חַטָּאֵנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בְּגַדְנוּ. גּוֹלְנוּ. דְּבַרְנוּ דְּפִי. הֶעֱוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. זָדְנוּ.
חִמְסָנוּ. מִפְּלָנוּ שִׁקֵּר. יַעֲצָנוּ רָע. כּוֹזְבָנוּ. לֹצְנוּ.
מְרַדְנוּ. נֹאצְנוּ. סָרְרָנוּ. עֲוִינוּ. פִּשְׁעָנוּ. צָרְרָנוּ. קִשְׁיָנוּ עֲרָף.
רִשְׁעָנוּ. שַׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲוִינוּ. תַּעֲתָעָנוּ:

סרנו

תו"א (א) ישעיה נז ז: (ב) איכה ה כא: (ג) תהלים נא יג (בשינוי): (ד) שם עא ט (בשינוי): (ה) שם
לח כב (בשינוי): (ו) שם פו יז (בשינוי): (ז) שם ה ב (בשינוי): (ח) שם יט טו (בשינוי):
ט) שם לח טז (בשינוי): י) שם פח ג (בשינוי): כ) שם נה ב (בשינוי): ל) ע"פ דברים כח
נ: מ) ע"פ שמות לד ט: נ) יומא פז, ב (בשינוי): ס) תהלים קו ו: ע) שם (בשינוי):
פ) ע"פ שם ק"ט סט:
הגהגות 1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).
2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי
סדר האי"ב (מנהגי הרבי).

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוָה לָנוּ: וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, כִּי־אָמַת עֲשִׂיתָ וְאַנְחָנוּ הִרְשָׁעָנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עַם. בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשׁוֹשׁ. דָּוָה לִבְנוּ בַחֲטָאֵינוּ. הִחְבֵּל אוֹיְנוּ. וּנְפָרַע פָּאֲרָנוּ. זָבּוּל בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ. חָרַב בַּעֲוֹנוֹנוּ. טִירְתָנוּ הֵיחָה לְשִׁמָּה. יוֹפִי אֲדַמְתָנוּ לְזָרִים. כַּחֲנוּ לְנִכְרִים:

וְעַדִּין לֹא שָׁבְנוּ מִטְּעוּתֵנוּ. הִיךְ נַעֲזִי פָּנֵינוּ וּנְקַשֶּׁה עַרְפָּנוּ, לֹא־מֵרָחֵק לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חֲטָאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חֲטָאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשִׂקוּ עִמָּלָנוּ. מִמִּשְׁךְ וּמִמּוֹרֵט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עֵלָם עֲלֵינוּ. סָבְלָנוּ עַל שִׁכְמֵנוּ. עֲבָדִים מְשָׁלוּ בָנוּ. פָּרַק אֵין מִידָם. צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאָנוּךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמָתְךָ מִמֶּנּוּ בַּעֲוֹנוֹנוּ. שָׁבְנוּ מֵאַחֲרֶיךָ. תַּעֲזִינוּ וְאַבְדָנוּ:

מְשִׁיחַ צְדָקָה אָמַר לְפָנֶיךָ, שְׁגִיאוֹת מִי־יָבִין, מִנְּסֻתוֹת נִקְנִי: נִקְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִכָּל־פְּשָׁעֵינוּ וּמִחַרְנוּ מִכָּל־טְמֵאוֹתֵינוּ, וְזוֹרֵק עֲלֵינוּ מִים טְהוֹרִים וּמִחַרְנוּ, כַּפְּתוֹב עַל־יַד נְבִיאָךָ, וְזוֹרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וּמִחַרְתֶּם, מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהַר אֶתְכֶם: דְּנִיאל אִישׁ־חַמּוּדוֹת שׁוֹעַ לְפָנֶיךָ, הִטָּה אֱלֹהֵי אֲזוּזָה וּשְׁמַע, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׁמַמְתֵינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עֲלֵיךָ, כִּי אֲנִי לֹא עַל־צְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנוֹנוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הִרְבִּים: אֲדָנִי אֲשַׁמְעָה, אֲדָנִי אֲסַלְחָה, אֲדָנִי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֱלֹהֵי־תַאֲחָר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

עֲזָרָא הַסּוֹפֵר אָמַר לְפָנֶיךָ, אֱלֹהֵי, בִשְׁתִּי וּנְכַלְמַתִּי לְהָרִים אֱלֹהֵי פָּנֵי אֱלֹהֵי כִּי עֹנֵתֵנוּ רָבוּ לְמַעַלְהָ רֵאשׁ וְאֲשַׁמְתָנוּ גְדֻלָּה עַד לְשָׁמַיִם: וְאַתָּה אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת חַנּוּן וְרַחוּם אֲרַךְ־אֲפִים וְרַב־חַסֵּד וְלֹא עֹבְתָם: אֵל תַּעֲזֹבֵנוּ אֲבִינוּ וְאֵל תִּשְׁלַח בּוֹרְאָנוּ, וְאֵל תַּזְנוּחָנוּ יוֹצְרָנוּ וְאֵל תַּעֲשֵׂה עִמָּנוּ כָּל־הַבְּחִינֵינוּ, וְקִיָּם לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַדְּבָר

שֶׁבַחֲחַתָנוּ

תו"א א) ע"פ תהלים קיט לט: ב) איוב לג כו (בשינוי): ג) נחמיה ט לג: ד) ע"פ ישעיה כד יא: ה) איכה ה יז (בשינוי): ו) ע"פ מלכים"א ח יג: ז) ע"פ תהלים סט כו: ח) יומא פז, ב (בשינוי): ט) ע"פ ישעיה יח ז: י) איכה שם ח: כ) ע"פ שמואל"א טו יא: ל) תהלים יט יג: מ) יחזקאל לו כה: נ) דניאל י יא: ס) שם ט יח"ט: ע) עזרא ט ו: פ) נחמיה ט יז: הגהגות ו) יכה על הלב (מנהגי הרבי).

וְשֶׁבַח־חַתְּנֵנוּ בְּקַבְלָהּ עַל־יְדֵי יְרֵמְיָהוּ חוֹזֵק. בְּאִמּוֹר, בְּיָמִים הָהֵם וּבַעֲת
 הַהִיא נֶאֱסָרְיָהוּ יִבְקֹשׁ אֶת־עֵוֹן יִשְׂרָאֵל וְאֵינְנוּ וְאֶת־חַטָּאת יְהוּדָה וְלֹא
 תִּפְצָאֵנָה כִּי אֶסְלַח לְאִשְׁרֵי אֲשֵׁאִיר: עֲמֹךְ וְנַחֲלֶתְךָ רַעֲבֵי טוֹבָךְ צִמְאֵי
 חֶסֶדְךָ תֵּאָבִי יִשְׁעֶךָ. יִבְרִיחוּ וַיִּדְעוּ כִּי לִיהוָה אֱלֹהֵינוּ תְּרַחֲמִים וְתַפְלִיחוֹת:
 אֶל רַחֲוִים שְׁמֶךָ. אֶל חֲנוּן שְׁמֶךָ. בְּנוּ נִקְרָא שְׁמֶךָ. יְהוָה עֲשֵׂה
 לְמַעַן שְׁמֶךָ: עֲשֵׂה לְמַעַן אֲמִתְּךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן בְּרִיתְךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן גְּדֻלָּה וְתִפְאֶרֶתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן דַּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 הוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן וְעוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן זִכְרְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 חֶסֶדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן טוֹבְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יְהוּדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן לְמוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מַלְכוּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 נִצְחָךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן סוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן עֲזָךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן פְּאֶרְךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן צְדָקָתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קְדוּשַׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ
 הַרְבִּים. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂכִינְתְּךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תְּהַלְלֶתְךָ. עֲשֵׂה
 לְמַעַן אוֹהֲבֶיךָ שׁוֹכְנֵי עַפְרָי. עֲשֵׂה לְמַעַן אֲבֹרָהִם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב.
 עֲשֵׂה לְמַעַן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. עֲשֵׂה לְמַעַן דָּוִד וְיִשְׁלָמָה. עֲשֵׂה לְמַעַן
 יְרוּשָׁלַם עִיר קְדוּשָׁךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן צִיּוֹן מְשֻׁכָּן כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה
 לְמַעַן שְׂמֹמֹת הַיְבֻלָּךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן הַרְיֹסוֹת מִזְבְּחֶךָ. עֲשֵׂה
 לְמַעַן הַרוּגִים עַל שֵׁם קְדוּשָׁךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן מְבוּחִים עַל יְהוּדְךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן בְּאֵי בְּאֵשׁ וּבַמִּים עַל קְדוּשׁ שְׁמֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 יוֹגְקֵי שָׂדִים שְׁלֵא חֲטָאוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן גְּמוּלֵי חֶלֶב שְׁלֵא פָּשְׁעוּ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא
 לְמַעַנְנוּ. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
 בּוֹרְאֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דוֹרְשָׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
 הָאֵל הַנְּאֻמָּן עֲנֵנוּ:

עננו

תו"א (א) ירמיה נ כ: (ב) דברים ט כו: (ג) דניאל ט ט (בשינוי): (ד) ע"פ שמות לד ו: (ה) ירמיה יד
 ז: (ו) ישעיה כו יט: (ז) ע"פ דניאל שם טז. כד: (ח) תהלים כו ח: (ט) ע"פ יואל ב טז:
 (י) ע"פ ישעיה כח ט: (כ) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: (ל) מלכים"א יח לו
 (בשינוי): (מ) ישעיה סג טז: (נ) ע"פ שם מג א: (ס) שם מז ד: (ע) דברים ז ט:
 הגהגות (1) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמיתך. בדיתך, וכן בכלום.
 (2) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
 עמ' כח).

עֲנֵנו וְתִיק וְחָסִיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנו וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ. עֲנֵנו חַי וְקַיִם עֲנֵנוּ:
 עֲנֵנו טוֹב וּמְטִיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנו יוֹדֵעַ יוֹדֵעַ יֵצֵר עֲנֵנוּ. עֲנֵנו פּוֹבֵשׁ בְּעֵסִים
 עֲנֵנוּ. עֲנֵנו לּוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנו מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
 עֲנֵנוּ:

עֲנֵנו נֹרָא וְנִשְׁגָב עֲנֵנוּ. עֲנֵנו סוֹלַח וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנו עוֹנֶה בְּעַת
 צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנו פּוֹדֶה וּמַצִּיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנו צְדִיק וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ:
 עֲנֵנו קָרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנו קָנֵשׁ לְבָעוֹס עֲנֵנוּ. עֲנֵנו רֶךְ
 לְרִצּוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנו רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנו שׁוֹמֵעַ אֶל-אֲבִיּוֹנִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנו תּוֹמֵךְ תְּמִימִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנו
 אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנו אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם עֲנֵנוּ. עֲנֵנו פֶּחַד
 יִצְחָק עֲנֵנוּ. עֲנֵנו אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ. עֲנֵנו עוֹרֵת הַשִּׁבְטִים עֲנֵנוּ.
 עֲנֵנו מְשֻׁבַּ אִמָּהוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנו עוֹנֶה בְּעַת רָצוֹן עֲנֵנוּ. עֲנֵנו אָבִי
 יְתוֹמִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנו דִּין אֱלֹמְנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שֶׁעָנָה לְאֲבֹרָהֶם אֲבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
 לְיִצְחָק בְּנוֹ בְּשִׁנְעַקֵד עַל-נְפִי הַמּוֹזֵבַח הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
 לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים
 הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאֲבוֹתֵינוּ עַל-יַם-סוּף הוּא יַעֲנֵנוּ.
 מִי שֶׁעָנָה לְמֹשֶׁה בְּחוֹרֵב הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַהֲרֹן בַּמַּחֲתָה
 הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ.
 מִי שֶׁעָנָה לְיִהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְשִׁמְשׁוֹאֵל
 בַּמַּצֵּפָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִירוּשָׁלַם הוּא
 יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַלְהֵינוּ בְּהַר הַכְּרִמָּל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
 לְאַלְיִשֶׁעַ בִּירוּחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַדְּהָה הוּא

יעֲנֵנוּ

תו"א א) ע"פ איוב ח ו: (ב) דניאל ו כז (בשינוי): ג) תהלים קיט סח (בשינוי): ד) ע"פ שם קג
 יד: ה) ראה ברכות ז, א: ו) ע"פ ישעיה נט יז: ז) אבות ג, א: ח) ע"פ דברים ז כא:
 ט) ע"פ ישעיה לג ה: י) ירושלמי ברכות ד, ג: כ) דברים לב ד: ל) ע"פ תהלים קמה יח:
 מ) ע"פ אבות ה, יא: נ) שמות לד ו: ס) תהלים סט לד: ע) דברים כו ז: פ) בראשית כו
 כד: צ) ע"פ שם לא מב: ק) שם מט כד: ר) ע"פ ישעיה מט ח: ש) תהלים סח ו: ת) ע"פ
 תענית טו, א: א) דברים רבה ב, יא: ב) ראה דברים ט יט: ג) ראה סנהדרין פב, ב:
 ד) מלכים"ב ב כא"כב:
 הנהגות 1) באמירת עֲנֵנו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
 עמ' כח).

יעֲנֵנוּ מִי שְׁעֲנָה לְחֻזְקֶיהוּ מֶלֶךְ יְהוָה בְּחֻלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֲנָה לְחַנּוּנֶיהָ מִישָׂאֵל וְעִזְרִיָּה בְּתוֹךְ כְּבֹשֶׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֲנָה לְדַנְיָאֵל בְּגוֹב אַרְיֹת הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֲנָה לְמֶרְדְּכַי וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֲנָה לְעִזְרָא בְּגוֹלָה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֲנָה לְכֻלְהֵצְדִיקִים וְתַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים וְהַיִּשְׂרָיִם הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֱלֹהֵי צִרְיֵל מְאֹד נִפְלְאָה נָא בְּיַדְיָהוּהוּ כִּי־רַבִּים רַחֲמוֹ וּבְיַד־אֲדָם אֶל־אֶפְלָה:

(אין נופלים על פניהם)

רַחֲמוּ וְחַנּוּן חֲסָאֲתִי לְפָנֶיךָ. יְהוָה מְלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל תַּחֲנוּנֵי: יְהוָה אֱלֹהֵי־בָאָפֶךָ תּוֹכִיחַנִי וְאֶל־בְּחֻמְתֶּךָ תִּסְפְּרֵנִי: חַנּוּי יְהוָה כִּי אֶמְלֵל אָנֹכִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהַלּוּ עַצְמִי: וְנַפְשִׁי נִבְהַלָּה מְאֹד וְאַתָּה יְהוָה עַד־מָתַי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חֲסִדֶּךָ: כִּי אֵין בְּמִנּוֹת זְכָרְךָ בְּשִׂאוֹל מִי יוֹדֶה־לְךָ: יַגְעֵתִי | בְּאַנְחָתִי, אֲשַׁחֲהָ בְּכָל־לַיְלָה מִפְּתֵי בְדֻמְעָתִי עֲרָשִׁי אִמְסֶה: עֲשֵׂשָׁה מִכַּעַם עֵינַי עֲתָקָה בְּכָל־צוֹרְרָי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פְּעָלֵי אֹן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי: שְׁמַע יְהוָה תַּחֲנּוּתִי יְהוָה תִּפְלְתֵנִי יִקַּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהַלּוּ מְאֹד כָּל־אֲבִי יִשְׁבוּ יִבְשׁוּ רַגְעִ:

מַחֲי וּמְסִי, מְמִית וּמְחַיָּה. מְסִיק מִן שְׂאוֹל לְחַי עֲלֵמָא. בְּרָא כַד חֲטִי אֲבוּהֵי לְקוּהָ. אֲבוּהֵי דְחַיִּים אִפִּי לְכַאֲבִיָּה: עֲבָדָא דְמְרִיד נִפִּיק בְּקוֹלָרָ. מְרִיָּה תְּאִיב וְתַבִּיר קוֹלְרִיָּה: בְּרָךְ בּוֹכְרָךְ אֲנִי וְחַטִּינִי קַמְךָ. הָא רְוִי נַפְשִׁין בְּגִידִין מְרַרִין. עֲבָדָךְ אֲנִי וּמְרוּדְנָן קַמְךָ. הָא בְּבוֹתָא. הָא בְּשַׁבְיָא. הָא בְּמַלְקִיּוֹתָא. בְּמַטּוֹ מִנְךָ בְּרַחֲמֶךָ דְנַפְיִשִׁין. אִפִּי לְכַאֲבִין דְתַקּוּף עָלָן. עַד דְלֵא נְהוּי גְמִירָא בְּשַׁבְיָא:

מְכַנְיִסֵי רַחֲמִים. הַכְּנִיסוּ רַחֲמִינוּ. לְפָנֵי בְּעַל הַרְחַמִּים: מְשַׁמְיַעֵי תַּפְלָה. הַשְּׁמִיעוּ תַּפְלָתֵנוּ. לְפָנֵי שׁוֹמַע תַּפְלָה: מְשַׁמְיַעֵי צַעֲקָה. הַשְּׁמִיעוּ צַעֲקָתֵנוּ. לְפָנֵי שׁוֹמַע צַעֲקָה: מְכַנְיִסֵי דְמַעָה. הַכְּנִיסוּ דְמַעוֹתֵינוּ לְפָנֵי מֶלֶךְ מִתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְּׁתַּדְּלוּ וְהַרְבּוּ תַּחֲנוּה וּבְקִשָּׁה. לְפָנֵי מֶלֶךְ אֵל רֵם וְנִשְׂא: הוֹכִירוּ לְפָנָיו. הַשְּׁמִיעוּ לְפָנָיו

תורה

תו"א (א) מלכים ב כ ב"י: (ב) ראה דניאל ג כ"כז: (ג) שם ו יז"כ: (ד) שמואל ב כד יד: (ה) שמות לד ו: (ו) ירושלמי ברכות א, ה: (ז) תהלים ו ב"א: (ח) שמואל א ב ו: (ט) תרגום יונתן עה"פ שמות ד כב: (י) קהלת רבה ז, טו: (כ) ברכות כח, ב: (ל) תענית טו, א: (מ) ישעיה נז טו:

תֹּרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל לְשׁוֹכְנֵי עֵפְרָיִם. יִזְכּוּר אֶתְכֶם וַיְחַיֶּה
וְרַעַם שֶׁלֹּא תֵאבְדוּ שְׂאֵרֵי יַעֲקֹב. כִּי צֵאן רֹעֵה נֶאֱמָן הָיָה
לְחֶרֶף. יִשְׂרָאֵל גֹּי אֶחָד לְמִשְׁלָל וְלִשְׁנִינָה. מֵהָרַע עָנְנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעָנוּ.
וּפְדָנוּ מִכְּלִיגָנוֹת קָשׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מִשִּׁית
צְדָקָה וְעַמְּךָ:

מָרְן דְּבִשְׁמִיא. לָךְ מִתְחַנְנֵנּוּ. כְּבֵר שְׁבִיָּא. דְּמִתְחַנְנֵנּוּ לְשִׁבּוּיָהּ. בְּלִהּוֹן
בְּנֵי שְׁבִיָּא. בְּכִסְפָּא מִתְפָּרְקִין. וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבְתַחֲנוּנֵי.
הֵב לָן שְׂאֵלֵתִין וּבְעוּתִין דִּלְךָ נְהַדְרֵר רִיקָם מִן קַדְמָךְ:

מָרְן דְּבִשְׁמִיא. לָךְ מִתְחַנְנֵנּוּ. כְּעַבְדָּא דְּמִתְחַנְנֵנּוּ לְמַרְיָהּ. עֲשִׂיכִי אֲנִי
וּבְחִשׁוּכָא שְׂרִינֵנּוּ. מְרִירִין נַפְשִׁין מְעַקְתִּין דְּנִפְיִשִׁין. חִילָא לִית
בְּן לְרַצִּינְךָ מְרִין. עֲבִיד בְּדִיל קְיָמָא דְּגִנְרַת עִם אֲבָהֵתְנָא:

שְׁמוֹר יִשְׂרָאֵל, שְׁמוֹר שְׂאֵרֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֵאבֵד יִשְׂרָאֵל,
הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שְׁמוֹר גֹּי אֶחָד, שְׁמוֹר שְׂאֵרֵי עַם־אֶחָד, וְאֵל יֵאבֵד גֹּי אֶחָד,
הַמְיַחֲדִים שְׁמֶךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד:

שְׁמוֹר גֹּי קְדוֹשׁ, שְׁמוֹר שְׂאֵרֵי עַם קְדוֹשׁ, וְאֵל יֵאבֵד גֹּי
קְדוֹשׁ, הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת לְקְדוּשׁ:

מִתְרַצֶּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפִּיֵס בְּתַחֲנוּנִים, הַתְרַצָּה וְהַתְפִּיֵס לְדוֹר עָנִי,
כִּי אֵין עוֹזֵר:

אֲבִינוּ מְלַפְּנוּ אֲבִינוּ אֶתְהָ: אֲבִינוּ מְלַפְּנוּ אֵין לָנוּ מְלָךְ אֱלֹא אֶתְהָ:
אֲבִינוּ מְלַפְּנוּ רַחֵם עָלֵינוּ: אֲבִינוּ מְלַפְּנוּ חַנּוּן וְעֲנֵנוּ כִּי אֵין בָּנוּ
מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִפְּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׁמֶךָ הַגְּדוֹל וְהוֹשִׁיעָנוּ:

וְאַנְחָנוּ לֹא נִדְעָ מֵהַנְּעֲשֵׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זְכֹר
רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסְדֶּיךָ, כִּי מֵעוֹלָם הִמָּה:
יְהִי־חֶסְדְּךָ יְהוָה עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ: אֵל־תִּזְכָּר־לָנוּ
עוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים, מֵהָרַע יְקַדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד:

חננו

תו"א (א) ע"פ אבות ו, ט: (ב) ישעיהו כו יט: (ג) מיכה ה ז: (ד) אסתר רבה ז, יג: (ה) ע"פ ירמיהו כד
ט: (ו) שמואל-ב ז כג: (ז) ירמיהו שם: (ח) תהלים קכא ד: (ט) ירמיהו לא ו: (י) דברים ו ד:
כ) אסתר ג ח: (ל) ע"פ שמות יט ו: (מ) דברים ז ו: (נ) רי"ף תענית ו, א: (ס) תענית כה, ב:
ע) דברי הימים-ב כ יב: (פ) תהלים כה ו: (צ) שם לג כב: (ק) שם עט ח:

חַנּוּנוּ יְהוָה חַנּוּנוּ, בִּירֵב שְׁבַעֲנוּ בּוֹז: בְּרַגְזוֹ רַחֵם תִּזְכּוֹר:
 בְּרַגְזוֹ עֲקָדָה תִּזְכּוֹר: בְּרַגְזוֹ תְּמִימוֹת תִּזְכּוֹר: בְּרַגְזוֹ
 אֲהַבָּה תִּזְכּוֹר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־
 קְרִיאָנוּ: כִּי־הוּא יָדַע יַצְרָנוּ, זְכוּר כִּי־עֲפָר אֲנַחְנוּ: עֲזָרְנוּ |
 אֱלֹהֵי יִשְׁעָנוּ עַל־דְּבַר כְּבוֹד־שְׁמֶךָ, וְהַצִּילְנוּ וְכַפֵּר
 עַל־חַטָּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

יְתַגְדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֶה רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלֵּךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיִּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּחֵיבוֹן
 וּבְיוֹמִיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהֵא שְׁמֵה רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יְתַבְרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח
 וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵה דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

תְּתַקַּבַּל צְלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן דְּכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, קָדָם אַבוּהוֹן דִּי
 בְּשְׁמַיָּא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,
 וְאִמְרוּ אַמֵּן:

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,
 וְאִמְרוּ אַמֵּן:

אשרי

תו"א (א) תהלים ככג ג: (ב) חבקוק ג ב: (ג) תהלים כ י: (ד) שם קג יד: (ה) שם עט ט: (ו) איוב
 כה ב:

הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

(2) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל - הרכנת הראש במקצת (שם).
 (3) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה - לימין המתפלל.
 שלום - לשמאל המתפלל. במרומיו - באמצע, זוקף ראשו הוא .. אמן - באמצע
 (מנהגי הרבי).

אֲשֶׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
אֲשֶׁרִי הָעַם שֶׁכָּבָה לִּי, אֲשֶׁרִי הָעַם
שִׁיחֹה אֱלֹהָיו: תִּתְהַלֵּךְ לְדוֹד, אֲרוּמִמְךָ
אֱלֹהָי הַמֶּלֶךְ, וְאַבְרָכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
בְּכָל־יּוֹם אֲבָרְכֶךָ, וְאַהֲלִלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין
חֵקֶר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מִעֲשִׂיךָ, וּגְבוּרֹתֶיךָ
יְגִידוּ: הַדָּר כְּבוֹד הוֹדֶךָ, וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹן נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְגִדְלֹתֶיךָ
אֲסַפְּרֶנָּה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיָעוּ, וְצִדְקֹתֶיךָ
יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרְךָ אַפְּיִם וּגְדֹל־
חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכֹל, וְרַחֲמוֹ עַל־כָּל־
מִעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מִעֲשִׂיךָ, וְחַסִּידֶיךָ
יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרֹתֶיךָ
יְדַבְּרוּ: לְחוֹדֵיעַ | לְבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו,
וּכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ, מַלְכוּת
כָּל־עֲלָמוֹם, וּמִמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דוֹר וָדָר:
סוּמְךָ יְהוָה לְכָל־הַנְּפֹלִים, וְזוֹקֶף לְכָל־
הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹיךָ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה
נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲבָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח אֶת־יְדֶיךָ,
וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רְצוֹן: צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־

דרכיו

תו"א (א) תהלים פד ה: (ב) שם קמד טו: (ג) שם קמה א ואילך:

יְרָבִיו, וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְהוָה לְכָל־
 קִרְאָיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: רְצוֹן־
 יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת־כָּל־אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל־
 הָרָשָׁעִים יִשְׁמִיד: תַּהֲלֵת יְהוָה יִדְבָּר פִּי,
 וַיְבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קִדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וְאַנְחֵנוּ | נְבָרֵךְ יְהוָה, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ן חצי קדיש:

יְתַגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלֵּךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּחַיִּיכוּן
 וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהוָה שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יְתַבְרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְאִמְרוּן בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

לֵךְ אֲדָנִי הַצְדָקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפָּנִים: מַה־נִּתְאֻוֵּן
 וּמַה־נֶּאֱמַר מַה־נִּדְבָר וּמַה־נִּצְטַדֵּק: נַחֲפָשָׂה
 דְרַבִּינוּ וְנַחֲקָרָה וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יְמִינֶךָ פְּשׁוּטָה
 לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא־בְחֶסֶד וְלֹא־בְמַעֲשִׂים בָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ,
 כְּדָלִים וּכְרָשִׁים דְּפַקְנוּ דְלָתֶיךָ: דְלָתֶיךָ דְּפַקְנוּ רְחוּם
 וְחַנוּן, נָא אֵלֵּי־תְשִׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּבָנוּ
 רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: ב) דניאל ט ז: ג) ע"פ איכה ג לט: ד) ע"פ בראשית מד טז: ה) איכה
 שם מ (בשינוי): ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): ז) שמות לד ו: ח) ברכות כח, ב:
 הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתבודך (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה, עֲדִיךָ כְּלִבְשָׁר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כְּלִבְשָׁר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוִיהַ וְנִכְרַעַה, נִבְרַכַּה לְפָנֵי־יְהוָה עֲשֵׂנוּ: בָּאוּ שְׁעָרָיו |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרְתּוֹ בַּתְּהִלָּה, הוֹדִיִּלוּ בָּרְכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה
 כְּלֵעֲבָדֶי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת: שְׂאוּ־יְדֹכֶם קִדְשׁ,
 וּבָרְכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאָה לְמִשְׁפְּנוֹתָיו, גִּשְׁתַּחֲוִיהַ לְהַדָּם רִגְלָיו: רֹמְמוֹ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוִי לְהַדָּם רִגְלָיו, קִדְוֵשׁ הוּא: רֹמְמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהִשְׁתַּחֲוִי לְהַר קִדְשׁוֹ, בִּי־קִדְוֵשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲוִי לִיהוָה
 בַּהֲדַרְת־קִדְשׁ, חִלּוֹ מִפְּנֵי כְּלֵי־הָאָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בָּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹאוֹ
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוִיהַ אֱלֹהֵיכֶל־קִדְשֶׁךָ בִּירְאֶתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוִיהַ אֱלֹהֵיכֶל
 קִדְשֶׁךָ וְנֹדַה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתֶּךָ, בִּיהַגְדְּלָתָ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אִמְרַתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהוָה, וְאַמְוֹנֶתְךָ
 סְבִיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֶךְ לִיהוָה, יִדְמָה לִיהוָה בְּבָנֵי אֲרָם:
 כִּי־גִדּוֹל אֶתְּךָ וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת, אֶתְּךָ אֱלֹהִים לְבָרְךָ: כִּי־גִדּוֹל
 מְעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אִמְתֶּךָ: גִּדּוֹל יְהוָה וּמְהִלָּל מְאֹד,
 וְלִגְדֻלְתּוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדּוֹל יְהוָה וּמְהִלָּל מְאֹד, נֹרָא הוּא
 עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גִּדּוֹל יְהוָה, וּמְלֹךְ גִּדּוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיךָ וּכְגִבּוֹרֶתְךָ: מִי רֹא
 יִרְאֶךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאָתֶה, כִּי בְּכֹל־חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גִּדּוֹל אֶתְּךָ וְגִדּוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לָךְ
 זְרוּעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזוּ יָדְךָ תְּרוּם יְמִינֶךָ: לָךְ יוֹם אֶפְיֶלְךָ לִילָה, אֶתְּךָ
 הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשָׁמַשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקְרֵי־אָרֶץ, וְתוֹעֲפַת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כָּל־תְּהִלָּתוֹ: לָךְ יְהוָה הַגְּדֻלָּה
 וְהַגִּבּוֹרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוֹד, כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, לָךְ יְהוָה
 הַמְּמַלְכָה, וְהַמְּתַנְשֵׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לָךְ שָׁמַיִם אֶפְיֶלְךָ אָרֶץ, תִּבְל
 וּמְלָאָה אֶתְּךָ יִסְדֶּתְּךָ: אֶתְּךָ הַצְּבֹת כָּל־גִּבּוֹלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחָרֵף
 אֶתְּךָ יַצְרֶתְּךָ: אֶתְּךָ רִצְצֶת רְאִשֵׁי לְוִיָּתָן, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעֲם לְצִיּוּם:
 אֶתְּךָ בְּקַעַת מַעֲיָן וְנַחַל, אֶתְּךָ הוֹבִשְׁתָּ נְהַרוֹת אֵיתָן: אֶתְּךָ פּוֹרְרַת

בעוד

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשנינוי): ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: ט) שם ט: י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשנינוי): (ל) שם קלח ב (בשנינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד"טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְרָךָ יְיָ, שְׁבַרְתָּ רָאשֵׁי תַנּוּנִים עַל־הַמַּיִם: אֲתָהּ מוֹשֵׁל בְּנְאוֹת הַיָּם,
 בְּשׂוֹא גִלּוֹי אֲתָהּ תִּשְׁבַּחֶם: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
 הַר־קְדִישׁוֹ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרִבִּים אֲתָהּ־הוּא הָאֱלֹהִים
 לְבִדְדָךְ: אֵל נֶעְרָץ בְּסוּד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־כָּל־סְבִיבָיו: וַיִּזְדוּ
 שָׁמַיִם פְּלֹאֶךָ יְהוָה, אַף־אֲמוֹנֶתְךָ בִּקְהַל קִדְשִׁים: לְכוּ נִרְנְנָה לַיהוָה,
 נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנָיו בְּתוֹדָה, בְּנוֹמְרוֹת נְרִיעַ לֹו: אֲשֶׁר־י
 הָעַם יִדְעֵי תְרוּעָה, יְהוָה בְּאוֹר־פְּנֵיךָ יִהְלֹכוּ: בְּחַצְצְרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר,
 הִרְעִיזוּ לִפְנֵי | הַמֶּלֶךְ יְהוָה: צִדְקַתְּ וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כְּסֹאֲךָ, חֶסֶד וְאֱמֶת
 יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יַחְדּוּ נִמְתִּיק סוּד, בְּבֵית אֱלֹהִים גְּהֻלָּךְ בְּרִנְשׁ:
 אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עֲשָׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת יָדָיו יַצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְשׁ כָּל־חַי,
 וְרוּחַ כָּל־בְּשָׂר־אִישׁ: הַנְּשָׂמָה לָךְ וְהַגּוֹף פִּעֲלֶךָ, חוֹסֶה עַל עַמּוֹלְךָ:
 הַנְּשָׂמָה לָךְ וְהַגּוֹף שִׁלְךָ, יְהוָה עֲשֵׂה לַמַּעַן שְׁמֶךָ: אֲתָאֲנוּ עַל שְׁמֶךָ
 יְהוָה עֲשֵׂה לַמַּעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד שְׁמֶךָ, כִּי אֶל־חַנּוּן וְרַחוּם שְׁמֶךָ:
 לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵנוּ כִּי רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אֲוִלְתָּנוּ שָׁגִינוּ.

מְחַל־לָנוּ מַלְפָּנוּ, כִּי רַבּוּ עוֹנֵינוּ:

יְהוָה אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת, נוֹרָא בְּעֲלִיּוֹנִים. אֲמַרְתָּ שׁוּבוּ בָנִים
 סְרַבָּנִים. בָּאוּ עָדֵי בְּתוֹדָה וּבְרִנָּנִים. בִּקְשׁוּ פָּנָי בְּבָכִי
 וּבְתַחֲנוּנִים: גַּם כִּי נִסְתַּמָּה תִּפְלֵת הַגְּיוֹנִים. גְּלִי שָׁבִים פְּתוּחִים
 בָּנִים. דְּבַרְךָ נִצָּב לְעוֹלָמֵי עֵדָנִים. דַּרְכֵי מוֹבָךְ נִצַּח לֹא שׁוֹנִים:
 הִנְנוּ אֲתָאֲנוּ לָךְ כְּדָלִים וְאֲבִיּוֹנִים. הִצְדַּקוֹת לָךְ, וְלָנוּ הָעוֹנִים.
 וְעַדִּיךָ שָׁבָנוּ בְּבִשְׁתַּת הַפְּנִים. וְעַל דַּלְתוֹתֶיךָ הוֹגִים פְּיוֹנִים: זְכַרְנוּ
 לְחַיִּים מְתוֹקָנִים. זָפָה כְּתָמִינוּ צַחִים מְלַבָּנִים. חֲטָאת נַעֲוִרֵנוּ
 מִחַה כַּעֲנָנִים. חֲדַשׁ יָמֵינוּ כְּיָמִים קְדָמוֹנִים: מְטָאָה הַעֲבַר
 וְהַתָּם הַיּוֹדוּנִים. מְהִרָה תִּזְרוּק מִיָּם הַנְּאֻמָּנִים. יְדַעְנוּ רִשְׁעֵנוּ
 סְרַבִּים וְסִלּוֹנִים. יִקְשׁוֹת עַרְפָּנוּ חֶסֶן כְּאֵלּוֹנִים: כָּרָם נִשְׁעֵנוּ סִגְסִג

נַעֲנִים

תו"א (א) תהלים פט י: (ב) שם מח ב: (ג) מלכים ב יט טו (בשינוי): (ד) תהלים פט ח: (ה) שם
 ו: (ו) שם צה א-ב: (ז) שם פט טז: (ח) שם צח ו: (ט) שם פט טו: (י) שם נה טו: (כ) שם
 צה ה: (ל) איוב יב י: (מ) ירמיה יד ז: (נ) נחמיה ט לא (בשינוי): (ס) תהלים כה יא (בשינוי):
 (ע) עמוס ג יג: (פ) ירמיה ג יד (בשינוי): (צ) תהלים כז ח: (ק) שם קיט פט: (ר) ירמיה שם
 כב (בשינוי): (ש) דניאל ט ז (בשינוי): (ת) תהלים כה ז (בשינוי): (א) איכה ה כא: (ב) ירמיה
 יד כ (בשינוי): (ג) יחזקאל ב ו: (ד) עמוס ב ט (בשינוי):

נצנים. כָּפוּ פָּנָיו חֲרוּלִים קַמְשׁוֹנִים. לְמוֹדֵי הָרַע צְמוּדֵי חֲמָנִים.
 לֹאֲקַחֵי שְׂחַד רוּדְפֵי שְׁלֵמוֹנִים: מֵהָר קִלְקִלְנוּ חֶפֶת חֲתוּנִים. מֵאֵז
 הִסְגַּנוּ לְאַחֹר וְלֹא לְפָנִים. נָעוּ זִבְחֵי הַכָּרִים הַמְשֻׁנִים. נִיחֹחֵי
 רִיחַ קְמַרְת סִמְמָנִים: שְׁרַחֲמֵשִׁים יוֹעֵץ וְנִשְׂוֹא פָּנִים. סָגַן מְשׁוּחַ
 לְוִיִּם וְאַהֲרוֹנִים. עֲמִידַתְנוּ רָאָה דְלִים וְרִיקָנִים. עֲצַבֵי רוּחַ
 מְרוּרִים פְּלֻעָנִים: פְּקַדְנוּךְ בְּצַר לַחֲשׁ צְקוּנִים. פֶּחַד דִּינְךָ הַזֹּאגִים
 וּמִתְאַוְנִים. צָמַח צְדָקָה הִצְמַח לְנֶאֱמָנִים. צוּה לְהַעֲבִיר עֲוֹנוֹת
 רֵאשׁוֹנִים: קוֹל הַקּוֹרֵא יִשְׁבִּית מְדִינִים. קִשְׁנוֹר יֵהֵם וְיִשְׁתִּיק
 נִרְגָּנִים. רוּחַ נִבְאָה דְכָאוֹת לֵב שְׁבָרוֹנִים. רְצוֹן יַעֲלוּ פְּחֻלְבֵי
 קַרְפָּנִים: שְׁבוּעַת אֲבוֹת הָקָם לְבָנִים. שׁוּעַת קוֹרְאֵיךָ תִשְׁמַע
 מִמְּעוֹנִים. תִּכְוִן לִבָּם לִירְאָתְךָ מוֹכְנִים. תִּקְשִׁיב אֲזַנְךָ שִׁיחַ
 חֲנוּנִים: שׁוּב לְהַעֲלוֹת עִמָּךָ מִשְׂאוּנִים. מֵהָר יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ
 קַדְמוֹנִים. בְּרִיבָם יֵצְאוּ חֲנוּנֶיךָ בָּנִים. קוִיִּם חֲסִדֶיךָ וְעַל־רַחֲמֶיךָ
 שְׁעוּנִים:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הִרְבִּים אָנוּ בְּטוּחִים. וְעַל־צְדָקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים
 וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצַפִּים: אֵתָהּ הוּא מְלֶךְ
 אֹהֶב צְדָקוֹת מְקַדֵּם. מַעֲבִיר עֲוֹנוֹת עִפוּ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאִיו. בּוֹרֵת
 בְּרִית לְרֵאשׁוֹנִים, וּמְקִיָּם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֵתָהּ הוּא שׁוֹרְדֵת בְּעֵנַן
 כְּבוֹדְךָ עַל־הָר סִינַי וְהִרְאִיתָ דְרָכֵי טוֹבָךָ לְמִשְׁחָה עֲבָדֶיךָ. וְאַרְחוֹת־
 חֲסִדֶיךָ גִּלִּיתָ לוֹ. וְהוֹדַעְתָּנוּ כִּי אֵתָהּ אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֲרָךְ אַפִּים
 וְרַב־חֶסֶד וּמְרַבָּה לְהַשִּׁיב. וּמִנְהִיג הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
 כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶעֱבִיר כְּלִי־טוֹבִי עַל־פְּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
 לְפָנֶיךָ, וְחַנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲחִן וְרַחֲמֵתִי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֲרָךְ אַפִּים אֵתָהּ וּבְעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתִי, וְדַרְךְ
 תִּשׁוּבָה הוֹרִית: גְּדַלְת רַחֲמֶיךָ וְחֲסִדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
 וּבְכָל־יּוֹם לְזֵרַע יִדְיֶיךָ: תִּפְּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אֵתָהּ
 הוּא בְּעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבְתַפִּלָּה פְּנֶיךָ נִקְדָּם,

בהודעת

תו"א א) משלי כד לא (בשינוי): ב) ירמיה יג כג: ג) ע"פ ישעיה א כג: ד) ירמיה ז כד: ה) ע"פ
 שמואל-א טו ט: ו) ישעיה ג ג (בשינוי): ז) ירמיה לג טו: ח) תהלים עט ח: ט) ע"פ ישעיה
 ו ד: י) משלי טו יג: כ) תהלים י יז: ל) ע"פ דניאל ט יח: מ) ע"פ תהלים יא ז: נ) ראה
 שמות לד ה: ס) שם ו: ע) שם לג יט: פ) קהלת רבה ז, טו:

כְּהוֹדַעְתָּ לְעַנּוֹ מִקֶּדֶם: מִמְחֲרוֹן אַפְךָ שׁוֹב, כְּמוֹ כְּתוּרְתְךָ
 כְּתוֹב: וּבְצֶלַע כְּנַפְיֶךָ נְחִסָּה וְנִתְלוֹנֵן, בְּיוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה
 כְּעָנָן: תִּעֲבֹר עַל־פְּשַׁע וְתִמְחָה אִשָּׁם, בְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
 שָׁם: תִּאֲזוּן שׁוֹעֲתֵנוּ וְתִקְשִׁיב מִנוּ מֵאֲמָרָה, בְּיוֹם וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה, וְשָׁם נֶאֱמַר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנוֹי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵז וּפְשַׁע
 וְחַטָּאָה וְנִקְּחָה: ע"כ

וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתָּנוּ:

סִלַּח־לְנוּ אֲבִינוּ כִּי הִטְאָנוּ, מְחַל־לְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אֵתָהּ
 אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

אֲבֹד חֶסֶד מִן־הָאָרֶץ וַיִּשָּׂר בְּאָדָם אֵין: אֲיִן־קוֹרָא בְּשִׁמְךָ בְּצֶדֶק
 מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־נֹמֵר חֶסֶד כִּי־פָסוּ
 אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עֲמָךְ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה־אוֹר: כִּי־עַם־
 יְהוָה הַחֶסֶד, וְהִרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יַפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עוֹנֵתָיו:
 כְּרַחֵם אֲב עַל־בְּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
 עַל־עֲמָךְ בְּרַכְתָּךְ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלֵנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לְעוֹן הָעַם הַזֶּה כְּגֹדֶל חֶסְדְּךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֵתָהּ
 לְעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָה: וְשָׁם נֶאֱמַר:

ויאמר

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
 (ה) שמות שם ר"ז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) מיכה שם ב: (ט) ישעיה סד ו (בשינוי):
 י תהלים יב ב: (כ) שם לו י: (ל) שם קל ז-ח: (מ) שם קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח:
 (ע) שם פד יג: (פ) שם כ י: (צ) במדבר יד יט:
 הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים) שער
 ה סעיף קז).
 (2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סְלַחְתִּי בְדַבְרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי אֲזַנְךָ וּשְׁמָע, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמִמְתִּינוּ, וְהַעִיר
 אֲשֶׁר-נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי לֹא עֲלִצְדוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
 תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל-רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמָעָה, אֲדֹנָי | סְלַחְהָ,
 אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂהָ, אֶל-תֵּאֲחֵר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי-שְׁמֶךָ נִקְרָא
 עַל-עִירְךָ וְעַל-עַמֶּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֵיבֹכָה אֶפְצָה פֶּה וְאֵיךְ אִשָּׂא עֵינַי. כִּי אֵין מַעַשׂ וּבִיּוֹדֵי זְכוֹת
אֵין. גַּעֲיִתִי הֵייתִי בְּשִׁפּוֹר וּבְגִבּוֹר עֲבָרוּ יְיָ. דְּמִיתִי
לְגִבּוֹר שְׂאֵין בְּיָדוֹ כְּלֵי זֵין: הִתְרַד לֵב דָּל וְחִדַּל הַהוֹקֵם סְרוֹסוֹ.
וּמַה-יַּפְעֵר גִּבְעַר מַדְעַת וּבֵין חֲסוֹר. זְדוּנוּ בְּחַפּוֹ טְמוֹן וְחוּבוֹ
בְּקִרְבוֹ אֲסוֹר. חוֹטֵא וְרַב מְרִי בְּיַד מְנוּל מְסוֹר: טָרַד לֵב נְבוּזָה
הַדְּזָה הִבָּא לְבַקֵּשׁ. יֵשֶׁר הַעֲוָה תּוֹכַחַת קֶץ פְּתִלְתוֹל וְעַקֵּשׁ.
כּוֹשֵׁל בְּרַכּוֹ אֲשַׁמְתּוֹ וְצַחֲנָתוֹ לוֹ לְמוֹקֵשׁ. לָבוֹ אֲוֹן חוֹרֵשׁ בְּפַעַל
כְּפִיו נוֹקֵשׁ: מַעַן טַעַן בְּפִיֶּצָה לְהַשִּׁיב מָה אֲמָצָא. נִתְעַבְּתִי
וְנִאֲלַחְתִּי כִּי מִלֵּאתִי דוֹפִי וּשְׁמָצָה. סִפְק מִימֵי לֹא נֶאֱמַנו
כְּאֲכֹז מוֹצָא. עֲצוֹתֵי אֲוֹן וּמְרָמָה, וְצוּמוֹתֵי לָרִיב וּמְצָה: פִּשַׁע
מַחָה וְעוֹן שָׂא וְאִשָּׁם כְּפָר. צַעֲקוֹתֵי מִכָּאֵב לֵב נִכְלָם כּוֹשֵׁל וְחָפֵר.
קֶצֶף שִׁבְךָ וְרוֹגוֹ הִנַּח וְכַעַס הִפֵּר. רִצָּה מְרָצָה וּמְחַבֵּב וְעַרְבֵב
גּוֹמֵץ חוֹפֵר: שִׁבְטֵי פְּלִיטֵי יִשְׂרָאֵל הַפּוֹנוּ בְּלֵב גִּבּוֹר. תּוֹם הַחֲזִיקוּ
וְתַחַן הַפִּיקוּ, נִשְׁקוּ בָר. אֶת־יְהוָה בְּהַמְצָאוֹ לְדוֹרְשׁוֹ חֵיל יִגְבֵּר.
לֹא-בָזָה וְשִׁקֵּץ עֲנוֹת עֵנִי וּנְשַׁבֵּר: יוֹם יִשׁוּעָה וְעַת רְצוֹן אֲמָצָא
לְפָנֶיךָ. הַגּוֹן וְרָאוּי וְשִׁלֵּם אֲחֻשֵׁב בְּעֵינֶיךָ. בְּעַמְדִי לְהִתְפַּלֵּל
וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמִים עַל בְּנֵיךָ. רְצִיתִי אֶתְכֶם הִשְׁמִיעֵנוּ. סְלַחְתִּי
נִתְבַּשֵּׁר מִמְּעוֹנֶיךָ: שִׁקְדוֹ נָא פָּנֵי עֲלִיּוֹן וְהַמּוֹלֵד קְשׁוֹת. מִכְּשׁוֹל
הַרִימוּ, פָּנוּ דְרֹךְ וַיִּשְׁרוּ מַעַקְשׁוֹת. עוֹן עֲזָבוּ וְהִתְדוּדוּ וְאֵל תּוֹסִיפוּ

להקשות

תו"א (א) במדבר יד כ: (ב) דניאל ט יח-יט: (ג) ירמיה כג ט (בשינוי): (ד) ע"פ שם י יד: (ה) ע"פ
 תהלים נא יט: (ו) ע"פ דברים לב ה: (ז) תהלים ט יז: (ח) ע"פ ירמיה טו יח: (ט) ישעיה נח
 ד: י ע"פ שם סה יד: (כ) קהלת י ח (בשינוי): (ל) תהלים ב יב: (מ) ע"פ ישעיה נה ו:
 (נ) תהלים כב כה (בשינוי): (ס) שם סט יד: (ע) ראה תענית טז, א: (פ) יחזקאל מג כז (בשינוי):
 (צ) ישעיה נז יד (בשינוי): (ק) שם:

להקשות. יודע ישוב ונחם ויקח דברי כבולשים ובקשות:
הקשיבה אדון חנון חנון האזינה ערך שועתי. זעקתי רצה
והתרצה והתפתה וקבל שועתי. קראתיך ממצר קרב אלי
ולכה לישועתי. הושה לעזרתי אלהי תשועתי:

אלהינו ואלהי אבותינו:

אדון מועד בתקח מישרים לשפוט בתעצומיך.
אתיצבה בפלץ לחלות פניך לרוממך. במעשי
לא נשענתי כי אם ברחמיך. יהוה עשה למען שמך:
גזו אמונים, גבורי כח במרץ. גם גודריגדר ועומדי
בפרץ. דורשי חפצם בכח משוכן שמי ערץ. אבד
חסיד מנהארץ: הן קלותי ומה אשיב כמו פי. הנני
צעיר באין מפעלות בכפי. ואיך אקנה ואני רב דופי.
היות לרצון אמרי פי: זחלתי ואירא מחוות דעי. זדוני
יגורתי ומרד רשעי. חנון רחמי בהתודותי, ועזבי
פשעי. שמע בקול תחנוני אליך בשועי: טעיתי, והנני
שב ומתודה, עשות רצונך. מהור עינים, חשבני
בשלם לפניך. יהי הכנס לי לפנים משורת דינך.
ואדעה למען אמצא חן בעיניך: בחד יגדלנא
ובתפילתי התנאה. בתפלת זקן ורגיל ופרקו נאה.
לבבי הנשבר הנדפה והנכאה. הבט משמים וראה:
אל מלך יושב על כסא רחמים ומתנהג בחסידות, מוחל
עונות עמו, מעביר ראשון ראשון, מרבה מחילה
לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר

ורח

תו"א (א יונה ג ט (בשינוי): ב) תהלים לח כג (בשינוי): ג) ע"פ זכריה ז ב: ד) ירמיה יד ז:
ה) תהלים קג כ: ו) יחזקאל כב ל (בשינוי): ז) מיכה ז ב: ח) ע"פ איוב מ ד: ט) תהלים
יט טו (בשינוי): י) איוב לב ו: כ) תהלים כח ב (בשינוי): ל) ע"פ שם מ ט: מ) חבקוק א
יג: נ) ע"פ ברכות ז, א: ס) שמות לג יג: ע) ע"פ במדבר יד יז: פ) תענית טז, א: צ) ע"פ
תהלים נא יט: ק) ישעיה סג טו: ר) ויקרא רבה כט, ו: ש) ראש השנה יז, א: ת) תהלים
קג ו (בשינוי):

וְרוּחַ, לֹא כָרַעְתֶּם תִּגְמוּלוּ. אֵל הַזְּרוּתָ לָנוּ לֹאמַר שְׁלֹשׁ
עֲשָׂרָה, וְכִרְלָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, כְּהוֹדַעְתָּ לָעֵנֹו
מִקְדָּם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְנַצֵּב עִמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא
יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְבֵּי אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נֹצֵר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵוֹן וּפְשָׁע
וְחַטָּאת וְנִקְהָ: ע"כ

וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֱבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלִלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אֵתָהּ
אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכֹל־קְרֹאֲיֶךָ:

כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה,
עַל־עַמּוֹת בְּרַבְתָּךְ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יְאֵדָם בְּטַח כְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמִּלֵּךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לְעוֹן הָעָם הַזֶּה כַּגְּדֹל חֶסְדְּךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֵתָה
לְעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשֵׁם נֹאמַר:

וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלַּחְתִּי כַּדְבָרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פִּקַּח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שִׁמְמֹתֵינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי | לֹא עֲלִי־צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּיבִים: אֲדָנִי | שְׁמָעָה, אֲדָנִי | סִלַּחְתָּהּ,
אֲדָנִי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ, לְמַעַן אֱלֹהֵינוּ בְּיִשְׁמְךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמּוֹתָ:

אלקינו

תו"א (א) ראה ראש השנה יו, ב: ב) שמות לד ה: ג) שם רז: ד) שם ט: ה) תהלים פו ה: ו) שם
קג יג: ז) שם ג ט: ח) שם מו ח: ט) שם פד יג: י) שם כ י: כ) במדבר יד יט: ל) שם
כ: מ) דניאל ט יח"ט:
הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים) שער
ה סעיף קז).
(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אלהינו ואלהי אבותינו:

מַרְבִּים צָרָכֵי עַמְּךָ וְדַעְתָּם קִצְרָה. מַחְסוֹרָם וּמִשְׁאָלוֹתָם כָּל
יֻכְלוּ לְסַפְּרָה. נָא בְּיָנָה הַגִּיגֵנוּ מָרָם נִקְרָא: הָאֵל
הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא:

סָפוּ וְגַם כָּלוּ יוֹדְעֵי פְגִיעָה. סֶדֶר תְּפִלוֹת בְּמַעֲנֶה לְשׁוֹנָם
לְחִבְיָעָה. עֲרוּמִים נוֹתְרָנוּ וְרִבְתָּה חֲרָעָה: עַל בֶּן לֹא הִשְׁגָּנוּ
יְשׁוּעָה:

פָּנִים אֵין לָנוּ פָּנֶיךָ לְחִלוֹת. פִּשְׁעֵנוּ וּמַרְדָּנוּ וְהַעֲוִינוּ מִסְּלוֹת.
צָדָקָה לְךָ לְבַד נִבְקַשׁ בְּמַעֲרָבֵי תַּהֲלוֹת: הֵעוּמָדִים
בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת:

קְדוֹשׁ רָאָה בִּי פָס מְלִיץ בְּשׁוֹרָה. קִבֵּל נִיבֵי בְּמַרְבִּית תְּשׁוּרָה.
רָנְתִי הַיּוֹם תְּהֵא בְּכַתְרֶךָ קְשׁוּרָה: אֵל נְאֻזָר בְּגִבּוֹרָה:

שׁוֹעֲתֵי שְׁעָה וְתַפְלָתֵי תְהֵא נְעִימָה. שְׁמַע פְּגִיעָתִי בְּפִגְעַת
תְּמָה. תַּחֲוֹקְקֵנוּ לְתַיִים וְתִיטִיב לָנוּ תַּחֲתִימָה: תּוֹלָה
אֶרֶץ עַל־בְּרִימָה:

יְדֶךָ פִּשׁוּט וּקְבֵל תְּשׁוּבָתִי בְּמַעֲמָדִי. סֶלַח וּמַחֵל רוּעַ מַעֲבָדִי.
פָּנָה נָא וְעִסּוֹק בְּמוֹבַת מִשְׁחַרְיָךְ דוּדִי וּמַעוֹדְדִי: נְאֻתָה יְהוָה
מִגֵּן בְּעָדִי:

בְּזֹה אֵל תִּבְזֶה הוֹד מְלוּלִי. רוּמַמְתִּי הוֹדֶךָ כְּפִי מַעוֹט שְׂכָלִי.
מִלֵּא לְטוֹבָה תֵּאֻתִי וּמִשְׁאֵלִי. אֱלֹהִים יְהוָה חֵיילִי:

יַעֲרַב שִׁיחִי וְתַעֲתֵר בְּתַפְלָה. צְרוּף לְחִשְׁבוֹן כָּל־מַלְּאָה וּמַלְּאָה.
חֲשׁוֹב קְדוֹשׁ מַעֲמָדִי כְּמִנְחָה בְּלוּלָה. הֲאֻזִּינָה אֱלֹהֵי יַעֲקֹב
סֶלָה:

אֵל מְלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה

לחטאים

תו"א א) ברכות כט, ב) (בשינוי): ב) תהלים ה ב) (בשינוי): ג) נחמיה ט לב: ד) ע"פ זכריה ז ב:
ה) תהלים קלד א: ו) שם סה ז: ז) איוב כו ז: ח) תהלים ג ד: ט) חבקוק ג יט (בשינוי):
י) תהלים קד לד: כ) ע"פ ויקרא ז י: ל) תהלים פד ט: מ) ויקרא רבה כט, ו: נ) ראש השנה
ז, א:

לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר ורוח, לא ברעתם תגמול. אל הורית לנו לומר שדש עשרה, זכר־לנו היום ברית שלש עשרה, כחודעת לענו מקדם, כמו שפתוב נורד יהנה בענו ויתוצב עמו שם ויקרא בשם יהנה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

ויעבר יהנה | על־פניו ויקרא

יהנה | יהנה אל רחום ותנון ארך אפים ורבה־חסד ואמת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע וחטאה ונקח: ע"כ

וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו:

סלח־לנו אבינו פי חטאנו. מחל־לנו מלפנו פי פשענו: כִּי־אתה אדני טוב וסלת, ורבה־חסד לכל־קראיך: ברחם אב על־בנים, בן תרחם יהנה עלינו: ליהנה הישועה, על־עמך ברכתך סלה: יהנה צבאות עמנו, משגב־לנו אלהי יעקב סלה: יהנה צבאות, אשרי אדם בטח בך: יהנה הושיעה, המלך יענו ביום־קראנו: אלהינו ואלהי אבותינו:

אנא עוררה אהבתך הישנה. אשר אהבת לעדת מי מנה. בכל־פנוי חבה ואחנה ורעות מכנה. למען אחי ורעי אדברה־נא: גם בצעדך על הר־נבנוני. גיל לשעשע חסד קדמוני. דמית ממלכת בהנים וגוי קדוש ובני. והיא־גם־היא אמרה אחי הוא מלכי ואדוני: הורשתה נחלת צבי חבל הנעים. הסתופף לכבודך בלזיות צעצועים. והן עתה טלטלה

זרים

תו"א (א) תהלים קג ו (בשינוי): (ב) ראה ראש השנה יז, ב: ג) שמות לד ה: ד) שם רז: ה) שם ט: ו) תהלים פו ה: ז) שם קג יג: ח) שם ג ט: ט) שם מו ח: י) שם פד יג: כ) שם כ י: ל) במדבר כג י: מ) תהלים קכב ח: נ) שם סח טז: ס) שמות יט ו: ע) בראשית כ ה: פ) ירמיה ג יט:

הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' - ('שערי אפרים' שער ה סעיף קז).

(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

זרים וזדים מרעים. בארץ לא להם הלא אחיך רועים: זכור
 אל־תשכח ואל־תחרש ואל־תשקט אל. זממו להכחידו עמלק
 וישמעאל. חנון אתה ידעת את־כל־התלאות האל. בה אמר
 אחיך ישראל: טפלו עלי ובקוני בוקקים. טהרה בטמאה
 להמיר ולחצוני דוחקים. יום יום הנה עבדיך מכים ולקים. קול
 דמי אחיך צועקים: פרו לי שיחות למוקש. פלטה ונכספה
 נפשי עזרתה לבקש. לישועתה לי ער פתחי לבקש. את־אחי
 אנכי מבקש: מיום פסה בשבתך על פסא כבודך. מביט
 לסקור יחד לב מורדיך ועובדיך. נגוש פל־בעל משה בוגדיך.
 ואשר יהיה לך את־אחיך תשמט ידך: ספרים עת יקראו
 לברואי עולמך. שאת חיים וחיוף לשוע ומך. עליון חן וחסד
 באולמך. ערב עבדך לטוב, וחי אחיך עמך: פנה אלי ותנני,
 ותנני עליון. פגור מנאציה בעוני ורשיון. צרכי חוק טרף בחלקך
 אפסניון. לא תקפץ את־ידך מאחיק האביון: קדמתי בנשף
 ואשוע לך מחוללי. קדמה חסדך ושא פשעי ומעלי. רחמיך
 יתגוללו עלי במנחם אבלי. מי יתנה באח לי: שעה שועת ענייך
 וצעקתם. שבעה ברעות נפשם וחייתם. תשריך במצלות ים
 פל־חטאתם. אנא שא נא פשע אחיך וחטאתם: שש אנכי
 על־אמרת מבטחיה. לבבתי עלידי צירים שלוחיה. מתי
 תחשף זרועך בכחה. לך־נא ראה את־שלום אחיך: היית מקדם
 מקנה ישראל וחרב גאותם. חי זקוף גם עתה קומתם. ואפיץ
 זרועם ותשפון בינותם. ואת־אחיק תפקד לשלום ואת־ערבבתם:
 אל אמונה עזרה תבה. לעמך פלם הטיבה. יחד
 למשפט נקרבה: בוחן לבות פלם. מושל

בנבורתו

תו"א (א בראשית טו יג: ב) שם לו יג: ג) תהלים עד יט: ד) שם פג ב: ה) במדבר כ יד (בשינוי):
 ו) תהלים קיט סט: ז) ע"פ נחום ב ג: ח) שמות ה טז: ט) בראשית ד י: י) תהלים שם פה
 (בשינוי): כ) שם פג ג (בשינוי): ל) שם פ ג: מ) בראשית לו טז: נ) ראה ראש השנה לד,
 א: ס) ראה שם טז, א: ע) דברים טו ב: פ) שם ג: צ) תהלים קיט קכב: ק) ויקרא כה
 לו: ר) תהלים כה טז: ש) דברים טו ז (בשינוי): ת) תהלים קיט קמז (בשינוי): א) תנא דבי
 אליהו רבה פרק יט (בשינוי): ב) שיר השירים ח א: ג) תהלים פח ד (בשינוי): ד) מיכה ז
 יט: ה) בראשית נ יז: ו) תהלים קיט קסב: ז) בראשית לו יד: ח) ירמיה יז יג: ט) שמואל־א
 יז יח: י) דברים לב ד: כ) ישעיה מא א (בשינוי): ל) תהלים ז י: מ) שם סו ז:

בגבורתו עולם. יבא במשפט על כלנעלם: גבוה
 במשפט האר. נקדש בצדקותיו כהרריאר. ומשפטיו
 עם ישראל: דלה מענש נשואיך. בחסד ואמת
 מנשאיך. צדק ומשפט מכון כסאך: הישר לפניך לב
 עקוב. דינה החר יקוב. משפט לאלהי יעקב: וישר
 מדותיך נחמדו. יושבי תבר צדק למדו. למשפטיך
 עמדו: וקוקה צרופה חותמת. בפועל אדם נחתמת.
 משפטי יהוה אמת: חרד כל מדין בודק. טוחן ושחק
 הדק. משפט אמת וצדק: טוב למעוז כנאמו. יום זה
 ישבח זעמו. לעשות משפט עמו: יחלו בצקון דבקה.
 יסלסלו בשלום חקה. על משפטי צדקה: כלה פשע
 נכתם. ואל יבושו מיחליך במבטם. ועשית משפטם:
 לשמה ולזכרה הקמנו. לברית עולם השמנו. ואל
 תבא במשפט עמנו: מלך בקדושי ערץ. ברחמי
 יגדור פרץ. במשפט יעמיד ארץ: נגינותי כלהיום
 יאשרוהו. שניא יכח לא מצאנוהו. כי המשפט
 לאלהים הוא: סגב חסדה לעמה. לשועתם פתח
 שמה. כמשפט לאוהבי שמה: עליך נשליך כל
 יהבים. כף צדק תכריע באהבים. כי משפטיך
 טובים: פניך האר למחילתי. בבצעי אל תכפה
 נחלתי. כי למשפטיך יחלתי: צדקני כאחת חטיבה.
 חשכני מלהט היום הבא. משפטיך תהום רבה: קרב

ישע

תו"א (א) קהלת יב יד (בשינוי): (ב) ע"פ ישעיה ה טז: (ג) ע"פ תהלים לו ז: (ד) דברים לג כא:
 (ה) תהלים פט טו: (ו) ע"פ ירמיה יז ט: (ז) ע"פ יבמות צב, א: (ח) תהלים פא ה: (ט) ישעיה
 כו ט (בשינוי): (י) תהלים קיט צא (בשינוי): (כ) שם יט י (בשינוי): (ל) נחום א ז (בשינוי):
 (מ) מלכים א ח נט (בשינוי): (נ) תהלים קיט קס (בשינוי): (ס) מלכים א שם מה: (ע) תהלים
 קמג ב: (פ) משלי כט ד: (צ) איכה ג יד (בשינוי): (ק) איוב לו כג (בשינוי): (ר) דברים א
 יז: (ש) תהלים קיט קלב: (ת) שם לט: (א) שם פ כ (בשינוי): (ב) שם קיט מג: (ג) ע"פ ברכות
 ו, א: (ד) ע"פ מלאכי ג יט: (ה) תהלים לו ז:

ישע שבטיה. אחוזים בתבלי שפטיה. וישר משפטיה:
 רנן מלב ובשר ונשמה. יעלה לה השמימה. מקום
 המשפט שמה: שופטנו מחוקקנו בכפיה. למד דרכיה
 מצפיה. וכל משפטי פיה: תשפיע חסדה דינו.
 תגבורת רחמיה למאוינו. כמשפטיה חינו: אפריון לעי
 השדה. מהר לשכלל יסודי. ציון במשפט תפודה:
 מאויבי אנקמה פזרוני. גדע קרנות זרוני. ומשפטיה
 יעזרוני:

אלהינו ואלהי אבותינו:

חיים ארוכים ותכתבנו נטוע בלי לעקור. בשבתה על פסא
 מעשים לסקור. הטוב צפה והרע אל תחקור. פיעמה
 מקור חיים: חיים ברצונו ורגע באפו נראית. לא לנצח תריב
 נחלת הנלאית. השמיעני נא סלחתי עון לשאת. ראה נתתי
 לפניך היום את החיים: חיים גאול משחת תעטרנו חסד
 אורח. ואמת ישרש יעקב יציץ ופרח. תרחיק פשעינו ברחוק
 מערב ממזרח. תודיענו ארח חיים: חיים דברך ידענו אל גבור
 ויועץ. להדבק בתורתך אותנו בטובה להועץ. הגבר טוב על
 לפני להרעץ. לשמור את דרך עץ חיים: חיים היא למחזיקים
 בה ורפאות ומרות. תומכיה מאשרים באור זרוע זרות.
 וכל ההדבק בה יהיה סרות. כל בשר אשר בו רוח חיים: חיים
 ושלום תסמכנו ביראה אותה לעבוד. ונגילה ונשמחה בך
 רשעים באבוד. שלש מאות ועשרה אותנו לזבוד. יראת יהוה
 עושר וכבוד וחיים: חיים זכדני זכר טוב גדול העצה. מחסה

לנו

תו"א (א) תהלים קיט קלז (בשינוי): (ב) קהלת ג טז: (ג) ישעיה לג כב: (ד) תהלים שם יג (בשינוי):
 (ה) שם קמט (בשינוי): (ו) מיכה א ו: (ז) ישעיה א כו: (ח) תהלים שם קעה: (ט) ברכות טז,
 ב: (י) תהלים לו י: (כ) שם לו (בשינוי): (ל) שם קג ט (בשינוי): (מ) במדבר יד כ: (נ) דברים
 ל טו: (ס) ישעיה כו ו: (ע) תהלים קג יב (בשינוי): (פ) שם טז יא (בשינוי): (צ) ישעיה ט ה
 (בשינוי): (ק) ראה סוכה נב, א: (ר) בראשית ג כד: (ש) משלי ג יח: (ת) תהלים צו יא:
 (א) שמות כו יג: (ב) בראשית ו יז: (ג) שיר השירים א ד: (ד) משלי יא י (בשינוי): (ה) ראה
 סנהדרין ק, א: (ו) משלי כב ד: (ז) בראשית ל כ: (ח) ירמיה לב יט: (ט) תהלים מו ב
 (בשינוי):

לָנוּ עֲזָרָה בְּצָרוֹת נִמְצָא. שׁוּבָה אֵלַי וְאֲשׁוּבָה אֲמַר בְּפִי־צֶה. כִּי מוֹצְאֵי מִצָּא חַיִּים: חַיִּים חָנַם חַנְּנִי אֵל אֱלֹהֵי הַרוּחוֹת. עֹן תִּמְחֹל חֲרוֹת עַל־הַלְּחֹת. וְשׁוֹנְאֵיךְ יִלְבְּשׁוּ־בִשֶׁת בְּיַסּוּר תּוֹכְחוֹת. לֹא יִשׁוּבוּן וְלֹא יִשְׁיגוּ אַרְחוֹת חַיִּים: חַיִּים טוֹבִים נְמוּל לְעַבְדֶּיךָ נִפְשָׁם לְנֶאֱוֹר. מִרְאוֹת שַׁחַת פָּנָם נִשְׂאָל נִשְׂאָל. לֹא כֵן הִרְשָׁעִים שִׁפְרָקוּ עוֹל. יִשְׂיֵא מוֹת | עֲלִימוּ יִרְדּוּ שְׂאוֹל חַיִּים: חַיִּים יוֹדוּךָ בְּמוֹנוֹ וְלֹא קְרוּצֵי קָרִין. אָב לְפָנַי יוֹדִיעַ שְׂבַחְךָ בְּמָרִין. וְאַנְחָנוּ | נְבַרְךָ יֵה שְׂבַחְךָ לְהַעֲרִין. לְרְאוֹת בְּטוֹב־יְהוָה בְּאַרְץ חַיִּים: חַיִּים בְּלָכֶם הַיּוֹם תִּשְׁמִיעַ טָרַף חֶקֶם. מִחֲטָאתֶם טָהַרְם וְאֵל תִּשְׁבַּח רִיקָם. מִמְּתִים יִרְךָ יְהוָה מִלֵּא סִפְקָם. מִמְּתִים מִחֲלָד חֲלָקָם בַּחַיִּים: חַיִּים לְמַעַלְהָ לְמַשְׁכִּיל לְמַעַן סוּר מִחֲרָךְ. אֲדֹ־אֱלֹהִים יִפְדֶּה־נַפְשִׁי מִפָּרְךָ. וְיַחֲיֶ־עוֹד לְנִצַּח לְיָמִים אֲרָךְ. כִּי גַר מִצֹּהַ וְתוֹרָה אֹר וְדָרְךָ חַיִּים: חַיִּים מִסְפָּר יִמְחוּ גְבֹל וּמוֹאֵב הַגְּבוּהִים. לְבֹל עֵץ סוּגְרִים וְקוּדִים וּמֵאֲלֵיהֶם. בַּל יִחַן רִשָּׁע הַמְדַכָּה יִדוֹן בְּשִׁלוּהִים. כִּי חֲרַף מַעֲרֻכּוֹת אֱלֹהִים חַיִּים: חַיִּים נִשְׁבַּעְתָּ בּוֹ לְבִנְךָ יַחֲדָךְ. לְשַׁעַר אוֹיְבָיו לְהַנְחִילוֹ תַּתָּה בְּיָדְךָ. אֲנַפְתָּ וְתִשׁוּב עַל בֶּן אוֹדְךָ. כִּי־טוֹב חֲסִדְךָ מִחַיִּים: חַיִּים שִׁבַע שְׂמֵחוֹת אֶת־פְּנֵיךָ נוֹרְאוֹת. חֲדָשׁ יִמִּינוּ חֵן חֵן תִּשׁוּאוֹת. יִשׁוּב יִרְחַמְנוּ יְהוָה אֱלֹהִים צְבָאוֹת. כִּי־מִמְנוּ תּוֹצְאוֹת חַיִּים: חַיִּים עַל הָאֲדָמָה, יִבְשָׁר עִמָּךְ מִמְּעוֹנוֹת. וְתִשְׁלַךְ בְּמִצּוֹלוֹת יָם חֲטָא וְעוֹנוֹת. לֵב טָהוֹר בְּרָא־לָנוּ וְהַמְצִיאֵנוּ חַנּוּנוֹת. אֲרָךְ יָמִים וְשָׁנוֹת חַיִּים: חַיִּים פִּי צַדִּיק, וּפִי רִשָּׁעִים מִחֲתָה. בְּקַבְּצָךְ מִלְּחָמוֹת וְשָׁלוֹם וּפְלָצוֹת וּבְעַתָּה. שׁוֹבַע וְרוֹזֵן וְחִיר חַיִּים וְהַמּוֹתָהּ. הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה וּבְחֲרָף בַּחַיִּים: חַיִּים צְדָקָה וְכַבוֹד תִּגְדִּיל לְיָפָה כְּתַרְצָה. הַזּוֹרַעַת חֶסֶד וְקוֹצֵרַת בְּלִי

שמצה

תו"א (א) מלאכי ג ז (בשינוי): (ב) משלי ח לה: (ג) במדבר טז כב: (ד) שמות לב טז: (ה) איוב ח כב: (ו) משלי ב יט: (ז) תהלים א ד: (ח) שם נה טז: (ט) ישעיה לח יט (בשינוי): (י) תהלים קטו יח: (כ) שם כז יג (בשינוי): (ל) דברים ד ד: (מ) תהלים יז יד: (נ) משלי טו כד (בשינוי): (ס) תהלים מט טז (בשינוי): (ע) שם י: (פ) משלי ו כג: (צ) תהלים סט כט (בשינוי): (ק) ישעיה מד יט: (ר) שם כו י: (ש) שמואל"א יז כו: (ת) בראשית כב יז: (א) תהלים סג ד: (ב) שם טז יא (בשינוי): (ג) איכה ה כא: (ד) זכריה ד ז (בשינוי): (ה) מיכה ז יט: (ו) תהלים פ ה: (ז) משלי ד כג: (ח) דברים ד י: (ט) תהלים נא יב (בשינוי): (י) משלי ג ב: (כ) שם י יא: (ל) דברים ל יט: (מ) משלי כא כא: (נ) ראה שיר השירים ו ד:

שִׁמְצָה. תִּבְנוּן צָדִיק יְהוָה וַגְּדוֹר פְּרָצָה. רִוְדָף צְדָקָה וְחֶסֶד
 יִמְצָא חַיִּים: חַיִּים קַיָּמִים תִּנְחִילֵנוּ וְחִכְמָה וְדַעַת בְּמוֹעֲצוֹת.
 שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה תִשְׁמִיעַ מַעִיר חֲצוֹת. וְהַעֲבֵר מַעְלֵי עֵוֹן וְהַלְבֵּשׁ
 מַחְלָצוֹת. אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְהוָה בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים: חַיִּים רָאָה עִם
 סִגְלָתְךָ בְּקָדָם לְמַתּוֹב. לֹא תַחְפֹּץ בְּמוֹת הַמֵּת עַד דִּיתוֹב.
 נִשְׁבֵּר וְנִדְבָה לִפְנֵיךָ חָשׁוֹב הַטּוֹב. קְדוֹשׁ יֹאמֵר לוֹ כִּלְהַפְתּוֹב
 לְחַיִּים: חַיִּים שָׂאֵל מִמֶּךָ נִתְתָּה לוֹ חַיִּיהוּ מִיּוֹמִים. גְּדוֹל כְּבוֹדוֹ
 בִּישׁוּעָתְךָ כִּיפֹת פְּעֻמִּים. הִשְׁקִיפָה מִמַּעַן קְדֹשֶׁךָ מִיְהוָה שְׁמִים.
 בְּיּוֹם הַהוּא יִצְאוּ מִיַּם־חַיִּים: חַיִּים תֵּאֲוֶה בְּאֵה סְלוֹחַ אֶל־
 חַטָּאתְכֶם. תִשְׁמִיעַ וְאֶת־רוּחִי אֶתֵּן בְּקַרְבְּכֶם. לֵאמֹר מְצֵאתִי
 כֹּפֵר רְצִיתִי אֶתְכֶם. וְאַתֶּם הִדְבַקְתֶּם בִּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים: חַיִּים
 מִמֶּךָ הָאֵל סִמְכָה יוֹנְתָךָ הַמְשׁוֹכָה. לְהִדְבֵק בְּךָ כְּדַת וּכְהַלְכָה.
 תִּבְיָאֵנוּ לְהַר צִיּוֹן וְתִשָּׁב הַמְּלוֹכָה. כִּי שָׁם א צוּה יְהוָה
 אֶת־הַבְּרָכָה חַיִּים: חַיִּים מִמֶּנּוּ נִוְחִיל וְלִישׁוּעָתוֹ קוִינֵנו. עֲתָה
 יִרְחִיב יְהוָה לָנוּ וּפְרִינֵנו. יִחַיֵּינוּ מִיּוֹמִים בְּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי יְקִימֵנו.
 אֲנַחְנוּ אֵלֶּה פַּה הַיּוֹם בְּלָנוּ חַיִּים:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
 עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעְבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
 לַחַטָּאִים וְסִלִּיחָה לְפּוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
 וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמוֹל. אֵל הַזּוֹרֵת לָנוּ לֹאמֹר שְׁלֹשׁ
 עֲשָׂרָה, זְכַר־לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, כְּהוֹדַעְתָּ לָּעָנּוּ
 מִקְּדָם, כְּמוֹ שִׁבְתּוֹב וַיִּרְדַּ יְהוָה בְּעַנְן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם
 וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

ויעבר

תו"א (א ע"פ תהלים ז י: ב) משלי כא כא: ג) שם כב כ (בשינוי): ד) ע"פ תהלים נא י: ה) זכריה
 ג ד (בשינוי): ו) תהלים קטז ט: ז) ע"פ יחזקאל יח לב: ח) תהלים נא יט: ט) ישעיה ד ג
 (בשינוי): י) תהלים כא ה: כ) הושע ו ב (בשינוי): ל) תהלים שם ו: מ) דברים כו טו:
 ג) זכריה יד ח: ס) משלי יג יב: ע) יחזקאל לו כז: פ) איוב לג כד: צ) יחזקאל מג כו:
 ק) דברים ד ד: ר) תהלים קלג ג: ש) בראשית כו כב (בשינוי): ת) דברים ה ג: א) ויקרא
 רבה כט, ו: ב) ראש השנה יז, א: ג) תהלים קג ו (בשינוי): ד) ראה ראש השנה יז, ב:
 ה) שמות לד ה:
 הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער
 ה סעף קז).

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נֶצַר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵוֹן וּפְשַׁע
וַחֲטָאָה וְנִקְּהָ: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתֵּנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֱבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלִלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אָתָּה
אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

כָּרַחֵם אֱבִי עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה,
עַל־עַמּוֹךְ בְּרַכְתֶּךָ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יֵאָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמְּלֶכֶת יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

מֶלֶךְ אֶחָד יְהִיָּה אֱלֹהֵעַמִּים מְרִים נָפִי. הַשֵּׁם פְּקוּדָתִי שְׁלוֹם
וּלְצַדִּיקָה נוֹגְשִׁי. אֱלֹוֵ אֶתְנַדַּע וְאוֹמֵר אֵיָה אֱלֹוֵה עוֹשִׁי.
אֹמֵר אָנִי מַעֲשִׂי לְמֶלֶךְ: מֶלֶךְ בְּמִשְׁפָּט יַעֲמִיד עִמּוֹ יִשְׂרָאֵל.
עַל־כֵּן קִדְמָתִי לְבְרוּחַ אֶת־פָּנָי הָאֵל. אָנִי וְנַעֲרֵי אֶצִּים בֶּן הַיּוֹת
תַּחֲנוּנִים שׂוֹאֵל. וְכֵּן אֲבֹא אֱלֹהֵמֶלֶךְ: מֶלֶךְ גָּדוֹל עַל
כָּל־אֱלֹהִים שְׁמַיִם וְאָרֶץ קוֹנֵה. סְבִיב לִירְאוֹ מִלְּאֶךָ יְהוָה חוֹנֵה.
מִלְּאֲבֵי רַחֲמִים חָלָו נָא פָּנָי לְשׁוֹכְנֵי סִנְהָ. הַפְּרִיסִים הַמְּשָׁרְתִים
אֶת־פָּנָי הַמְּלֶכֶת: מֶלֶךְ דָּבָר אֱלֹהֵימֶלֶךְ מִכָּל אֲשֶׁר דִּבְרַת לְחֻזְקָ.
אֶת־בְּדָק הַבֵּית וְכַרְמֶךָ לְסַקֵּל וּלְעֻזָּךְ. אֲמִין סַגּוֹר וְהֵם קַטְנוֹר
וְלֹא יִנּוּק. כִּי אֵין הַצָּר שׁוּהָ בְּנֻקַּת הַמְּלֶכֶת: מֶלֶךְ הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ
רְאֵה עוֹנוֹת לְשִׂאתָ. בְּמַסְטִין תִּגְעַר לְהַבִּיא עָלָיו הַשֶּׁבֶר

והשאת

תו"א (א) שמות לד ו"ז: (ב) שם ט: (ג) תהלים פו ה: (ד) שם קג יג: (ה) שם ג ט: (ו) שם מו ח:
(ז) שם פד יג: (ח) שם כ י: (ט) ישעיה מט כב (בשינוי): (י) ע"פ שם ס יז: (כ) במדבר יב
ו: (ל) איוב לה י: (מ) תהלים מה ב: (נ) משלי כט ד (בשינוי): (ס) יונה ד ב: (ע) אסתר ד טז
(בשינוי): (פ) שם: (צ) תהלים צה ג: (ק) בראשית יד יט (בשינוי): (ר) תהלים לד ח (בשינוי):
(ש) מלאכי א ט (בשינוי): (ת) דברים לג טז: (א) אסתר א י: (ב) שם ו י: (ג) מלכים ב כב ה
(בשינוי): (ד) ע"פ ישעיה ה ב: (ה) אסתר ז ד: (ו) איכה ג מז (בשינוי):
הגדהגות (ו) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

והשאת. ויצא חפור מרוב פחד ושאת. כִּי־כָלְתָה אֵלָיו הָרָעָה
מֵאֵת הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ מִזֵּיעַ כְּחֹק יוֹם לְהַרְשֵׁם. לְדִין עֲמִים
צָדִיק וְחַטָּא וְאֲשָׁם. וְעַתָּה יִקְרָאוּ סוֹפְרֵי הַמֶּלֶךְ הַעוֹצֵר
וְהַגּוֹשֵׁם. כָּתְבוּ עַל־הַיְהוּדִים כְּטוֹב בְּעֵינֵיכֶם בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ: מֶלֶךְ
זוֹהַר חֶמֶה תַּחֲפִיר וַיִּבְשׂוּ עוֹבְדֵי נְבוֹ. וַיִּמָּאֶסֶן אִישׁ אֵלָיו כִּסְפוֹ
וְאִישׁ אֵלָיו זָהָב. כִּי עֵין בְּעֵין יִרְאוּ בְּשׁוֹבוֹ. וְהַנְּשָׂאוֹ פִתְחוּ
עוֹלָם וַיְבוֹא מֶלֶךְ: הַמֶּלֶךְ חָכֵם מְזִרָה רָשָׁע וְגַם בַּעַר. וַיֵּשֶׁב
עֲלֵיהֶם אוֹפֵן וּבְהֶם יַגְעַר. גָּרֵשׁ לֵץ וַיִּצַּא מְדוֹן וּפִיהוּ לֹא יַפְעַר.
כִּי אֵין לְבוֹא אֶל־שַׁעַר הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ טוֹב יֵצֵא דְבַר־מַלְכוּת
מִלְּפָנָיו מִפֶּסֶד. רְגֵלִי בְנֵי אֲשֶׁמֹר וְלֹא אֲשִׁים אוֹתָם בְּפֶסֶד. בְּיוֹם
הַמּוֹכֵן לְדִין מִי יִצְלַח וּמִי יִפְסֹד. כִּי־כֵן | יִפֹּד הַמֶּלֶךְ: מֶלֶךְ יוֹשֵׁב
עַל־כִּסֵּא־דִין קָטָן וְגָדוֹל מִשְׁלָב. וְרוֹאֶה מִי שֶׁב בְּכֶל־לֵב וּמִי שֶׁב
בְּכָלֵב. נִקּוּם נִקְמַת הַנֶּעְעָב מִן הָעוֹלָב. בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי כְּטוֹב
לְבַב־הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ כָּל־הָאָרֶץ הָאֵל הָעוֹנֶה. אוֹתִי בְּיוֹם צָרָתִי
וַיְהִי עִמָּדִי בְּכֶל־מַחְנֶה. וְעַד סֵלָה יִסּוּבְּבֵנִי פֶלֶט רִנִּי. אִם־מִצָּאתִי
חַן בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ לַעֲשׂוֹת יִקָּר יוֹתֵר לַעֲבָדֶיךָ הַזֶּה.
תִּיקְרָנָא נַפְשָׁם בְּעֵינֶיךָ לְמַלְכִים | לְמוֹאֵל. לְרֹאוֹת בְּבוֹא
כָּל־יִשְׂרָאֵל. כָּל־אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר־יְבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ
מִשְׁרָתִיו יִבְקִשׂוּ פָּנָיו בְּתַעֲנִית וּמְנוּת. הַמּוֹתָרִים כָּל־הַגּוֹעַ בְּהֶם
כְּנוֹנֵעַ בְּבַת. וְהִנֵּה עֲשׂוּ מַעֲנָם אֲמֹר לוֹ בְּיָנְעוֹת. מֵדוּעַ אֶתָּה
עוֹבֵר אֵת מִצְוֹת הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ נוֹרָא עַד מְתִי אִסְפַּת בְּמִשְׁמֵר.
בְּנֵי זָרַח וּפְרִץ תְּאוּמֵי תִמָּר. מַלְכוּתָם הֵשֵׁב וְעַמְלֶק תַּעֲקֹר
כְּנַאֲמֵר. עַל | אֲשֶׁר לֹא־עֲשִׂיתָה אֶת־מֵאֲמַר הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ שָׁרְיוֹ
וְעַבְדֵּי יִקְפּוּהוּ בְּאַרְמוֹנֵי. יִרְעוּ בְּשֵׁן וְנִלְעַד לְבָרָד שׁוֹכְנֵי. רַעַה
עַמָּךְ בְּשִׁבְתֶּךָ לְרוּיָה תוֹצִיאֵנִי. אֶתָּה אֲדַנִּי הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ עֵינֵי

כל

תו"א (א) אסתר ז: ז (ב) ע"פ שם ד: ג (ג) שם ג: יב: (ד) שם ח: ח (ה) ישעיה לא ז (בשנינו):
 (ו) שם נב ח (בשנינו): (ז) תהלים כד ז: (ח) משלי כ כו (בשנינו): (ט) שם כב י: (י) אסתר ד
 ב: (כ) שם א יט: (ל) שם ח: (מ) משלי כ ח: (נ) אסתר שם י: (ס) ע"פ בראשית לה ג:
 (ע) תהלים לב ז (בשנינו): (פ) אסתר ה ח: (צ) שם ו ו: (ק) ע"פ מלכים-ב א יג: (ר) משלי לא
 ד: (ש) דברים לא יא (בשנינו): (ת) אסתר ד יא: (א) שם ב ב: (ב) ע"פ זכריה ב יב:
 (ג) שמואל-א כ ל: (ד) אסתר ג: ג (ה) ראה בראשית לח כט-ל: (ו) אסתר א טו: (ז) מיכה ז
 יד: (ח) מלכים-א א יג: (ט) שם כ:

כְּלִי־יִשְׂרָאֵל עָלֶיךָ לְקַבֵּץ הַמוֹנִי. עוֹד לֵיִשֵׁב בְּשַׁעְרֵי יְרוּשָׁלַם
 וְקִנּוּתִי וְזַקְנִי. וְאִזּוּ יַעֲבֹדְךָ יַחַד פְּהַנִי וּסְגָנִי. וְהִיָּה יְהוָה
 לְמִלְךָ: הַמֶּלֶךְ פֶּאֶר בֵּית יְהוָה עֵינֵי יִשְׁבְּרוֹן. וְכִלְהֵעַם
 יַחַד לְשִׁמְךָ יִאֲדִירוֹן. אִזּוּ יִמְלֵא שְׁחוֹק פִּינוּ וְהַבֵּל יִשׁוּרְרוֹן.
 וַיְהִי בִישְׁרוֹן מֶלֶךְ: הַמֶּלֶךְ צָרִי יִגִּילוּ עַד־מְתֵי הָאֵל. גִּדְלוּ
 וְהַצְלִיחוּ וְהַחֲרִיבוּ אֲרִיאֵל. וְהִנֵּה הִמָּה אוֹמְרִים יָדִינוּ לָאֵל.
 וְאִנִּי לֹא נִקְרָאתִי לְבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ קָם בַּחֲמָתוֹ לְכִלוֹת
 בַּמִּדְבָּר. אֹכְלֵי בָשָׂר הַשֶּׁקֶץ וְהַעֲכָבֵר. יָרִיעַ אֶפְי־צָרִיחַ עַל־
 אִיבּוֹ יִתְגַּבֵּר. כִּי־כֵן דִּבֶּר הַמַּלְאָךְ: הַמֶּלֶךְ רַב הָסֵר מִמֶּנּוּ לֵב
 הָאֶבֶן. בְּשִׁלְגַּ וּכְצִמֵר חֲטָאִינוּ הַלְבֵן. וְנִדְבַקְנוּ בְךָ כִּמוֹ אוֹדֵם
 לְדוֹבֵן. מִשְׁפָּטֶיךָ לְמֶלֶךְ תֵּן וְצַדִּיקְתֶּךָ לְבֶן־מֶלֶךְ: הַמֶּלֶךְ שׁוֹפֵט
 בְּאֵמֶת דְּלִים אֶתְּהָ תַחֲוֶה. כִּי שִׁבְרָנוּ גְאוֹן רוּחֵנוּ כְּהַיּוֹם הַזֶּה.
 לְבִנְשֹׁבֵר וְנִדְבָה אֲלֵהִים לֹא תִבְזֶה. הַמֶּלֶאכֶה לָּהֵבִיא אֶל־
 גְּנוֹזֵי הַמֶּלֶךְ: מֶלֶךְ תֵּן צַדִּיקְתֶּךָ לְיִשְׂרָאֵל כִּי נֶעַר. לְהַדְבִּק בּוֹ
 אִישׁ וְלוֹיוֹת כְּמַעַר. לֹא תִבְזֶה וְתַפְנֶה אֶל־תַּפְלַת הָעַרְעַר.
 וְכִלְעַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־בְּשַׁעַר הַמַּלְאָךְ: הַמֶּלֶךְ לְהַתְחַנְּנוֹלוֹ
 בְּאֵתִי אוֹתִי לְהַתְוֹת. לְחַיִּים טוֹבִים מִדְּשָׁן בֵּיתוֹ לְהַרְוֹת.
 כְּלֵהֲגוּיִם לְשֵׁם יְהוָה לְהַקּוֹת. וְעָלוּ מִדֵּי שָׁנָה בְּשָׁנָה
 לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְמֶלֶךְ:

אלהינו ואלהי אבותינו:

אֲדוֹן בְּפִקְדֶךָ אֲנוּשׁ לְבַקָּרִים. בְּמַצּוֹי הַדִּין אֵל תִּמְתַּח:
 גּוֹף וּנְשָׁמָה אִם תִּרְיַבֵּם. דְּוָחוּ וְלֹא־יִוָּכְלוּ קוּם:
 הַיּוֹכֵל גָּבֵר לְזִכּוֹת בְּמִשְׁפָּט. וְאִם יֵשׁ בְּיָדוֹ מַעֲשֵׂ
 לְהַצְטַדֵּק: זְרוּי יַחֲוֹמוּ מִלְּחָה סְרוּחָה. חֲבוּי אָרְבוּ
 בְּקִרְבוֹ מַעַת הוֹלְדוֹ: טָמוֹן בְּחִבּוֹ, כְּרִשְׁת לְרַגְלָיו.

יסיתהו

תו"א (א) ע"פ זכריה ח ד: (ב) שם יד ט: (ג) תהלים קכו ב: (ד) דברים לג ה: (ה) תהלים יג ה:
 (ו) אסתר ד יא: (ז) שם ז (בשינוי): (ח) ישעיה סו יז (בשינוי): (ט) שם מב יג: (י) אסתר א
 יג: (כ) ע"פ יחזקאל יא יט: (ל) תהלים עב א: (מ) משלי כט יד (בשינוי): (נ) ע"פ שמות יח
 כא: (ס) תהלים נא יט: (ע) אסתר ג ט: (פ) מלכים-א ז לו (בשינוי): (צ) ע"פ תהלים קב יח:
 (ק) אסתר שם ב: (ר) שם ד ח: (ש) זכריה יד טז: (ת) ע"פ איוב ז יח: (א) תהלים לו יג
 (בשינוי): (ב) ע"פ אבות ג, א: (ג) ע"פ איוב לא לג:

יִסִּיתָהוּ בְּכַל־יְיָוִם לְשַׁחַת לְהַפִּילֹוּ: בַּח וּגְבוּרָה בְּגוֹף אֵינִי.
 לְפָנָיו לְעַמּוּד וּלְהַתִּיצֵב: מִיּוֹם עָמְדוֹ עַל דַּעְתּוֹ. נַפְשׁוֹ
 יִשִּׁים בְּכַפּוֹ לְהֵבִיא לְחַמוֹ: שִׁבְעַ פְּלִימֵיּוֹ כַּעַם
 וּמְכַאֲבוֹת. עַד שׁוּבוֹ לְעַפְרוֹ לֹא יִשְׁקַט: פְּנֵה אֲדוֹן
 בַּעֲצָבוֹן רוּחַ. צַפֵּה בְּשִׁבְרוֹן לֵב: קְרוֹב אֶתָּה לְרַחוּקִים.
 רוּצֵה אֶתָּה בַתְּשׁוּבַת רְשָׁעִים: שְׂדֵי הַמָּצֵא לְדוֹר־שִׁיךְ.
 תֹּאמֶר הַגִּנִּי לְמַבְקְשֵׁיךְ: יִבְשְׂרוּ סִלְחָתִי קוֹרְאֵי בְשִׁמְךָ.
 צִדֵּק בַּמִּשְׁפָּט עִם מִי־חֲדִיךְ: חֶסֶם מְנוּל מְלַהֲרֵשִׁיעַ.
 קִצּוֹף בַּמַּסְטִין, מְלַהֲסֵטִין: הֶקֶם לָנוּ מִלֵּיץ יוֹשֵׁר. כּוֹפֵר
 מְצַאֲתֵי תִשְׁמִיעַ לְשׁוֹבְבִים: הַשְׁלַכְנוּ עֲלֶיךָ יְהִבְנוּ. נָא
 אֶתָּה תִּכְלַלְלָנוּ: הַעֲתֵר לָנוּ בַתְּפִלָּתֵנוּ. חַפְצָנוּ
 וּבִקְשָׁתֵנוּ מִלֵּא בְּרַחֲמִים: בְּךָ תָּלִינוּ בְּטַחֲוֵנוּ. רַחֲמֶיךָ
 מִהֲרָה יִקְדָּמוּנוּ: חֲזֹק וְאַמִּיץ שִׁמְךָ לֹא שִׁכַּחְנוּ. אָנָּה
 לְנִצָּחַ אֵל תִּשְׁכַּחְנוּ:

אלהינו ואלהי אבותינו:

אֲדוֹן בְּשִׁפְטֶיךָ אֲנוֹשׁ רַמָּה. תִּזְכּוֹר בְּרוּגֵן חֲנוּת רַחֵם: בְּעַרְפְּךָ
 דִּין אֲשָׁמִים לּוֹכַח. שׁוּגָה וּפְתִי זַכָּה וְהַצְדֵּק: גְּמוּלַ חֶסֶד
 וְטוֹבָה לְחַיִּבִים. רִיב אֵל תִּמְתַּח לְמִצּוּי: דְּלִי מַעַשׂ וְרָקִי כִשְׂרוֹן.
 קוֹרְאִים אֵלֶיךָ לְמוֹ הַמָּצֵא: הַגִּנֵּנוּ לְפָנֶיךָ, בְּאִשְׁמָה רַבָּה. צַפְצוֹף
 מַעַן, בּוֹשְׁנוּ לְפּוֹצֵה: וְאִם מְאַלְוֵה אֲנוֹשׁ הִי־צִדֵּק. פְּנֵי עֲשֵׂהוּ גִבּוֹר
 הַיִּטְהַר: וְדוֹן בְּחַבּוֹ אֲוֹן בְּקִרְבוֹ. עוֹן מְלֵא וּפְשַׁע רַב: חֲשַׁבּוֹן
 וְדִין לְמַלְכֶךָ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים. סוּפוֹ לְתַן כְּבוֹא חֲלִיפָתוֹ: טָבַע
 חוֹתֶם בְּכַפּוֹ נִחְרַת. נִגְדַּר פְּנֵיו רִשְׁעוֹ יַעֲנֶה: יוֹרֵה כְּפִים מַעֲזֵן
 וַיִּגִּיד. מְקִיר אֶבֶן תִּזְעַק וְתִקְרָא: כּוֹבֵשׁ פְּנֵיו גְּדוֹן וּנְכַלֵּם. לֹאִין

נחשב

תו"א (א) ע"פ איוב יג יד: (ב) קהלת ב כג (בשינוי): (ג) במדבר יד כ: (ד) ראה קידושין ל, ב: (ה) ראה רש"י חגיגה יג, ב ד"ה סניגור: (ו) איוב לג כד (בשינוי): (ז) תהלים עט ח (בשינוי): (ח) ישעיה כח ב: (ט) איוב כה ו: (י) חבקוק ג ב (בשינוי): (כ) ע"פ יחזקאל מה כ: (ל) דברי הימים"ב כח יג (בשינוי): (מ) איוב ד יז (בשינוי): (נ) ע"פ אבות ג, א: (ס) ע"פ איוב יד יד: (ע) ע"פ חבקוק ב יא: (פ) שם (בשינוי):

נחשב בעמדו לפניך: אָנָּא לְמַעֲשֵׂה יְדִיךָ הַרְצָה. בְּשִׁבְרוֹן רֹאה
שְׁמוֹר מִדְּחִי: עֲבָדֶיךָ יִמְצְאוּ הַיּוֹם חֲנִינָה. וּפֶם קִרְבָּתְךָ חֲפוּץ
בְּבִרְאשׁוֹנָה: וּכְשִׁלְג וּכְצֶמֶר הַלְבָן חֲטָאֵי שׁוֹשְׁנָה. מִלְטָם
מִכְלִירְעוֹת בּוֹאֵת הַשְּׁנָה:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מִרְבֵּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים וְסִלִּיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא בִרְעָתָם תִּגְמוֹל. אֵל הַזְּרוּיָה לָנוּ לֹאֹמֵר שְׁלֹשׁ
עֲשָׂרָה, זְכַרְלָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, בְּחֹדֶעַת לָעֵנּוּ
מִמְּקָדָם, בְּמֹו שְׁכַתוֹב וַיִּרְדּוּ יְהוָה בְּעֵנּוּ וַיִּתְיַצֵּב עַמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאַלְפִים נִשְׂא עוֹן וּפְשַׁע
וְחַטָּאת וְנִקְיָה: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ. מַחֲלֵלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁענוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרָאֶיךָ:

בְּרַחֵם אָב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עֲלֵינוּ: לִיהוָה הַיְשׁוּעָה,
עַל־עַמְּךָ בְּרַבְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בַּטַּח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרָאֵנוּ:

אלקינו

תו"א (א) איוב יד טו (בשינוי): (ב) ראה שיר השירים ב: ב: (ג) ויקרא רבה כט, ו: ד) ראש השנה
י, א: ה) תהלים קג ו (בשינוי): (ו) ראה ראש השנה יז, ב: ז) שמות לד ה: ח) שם ו:ו:
ט) שם ט: י) תהלים פו ה: כ) שם קג יג: ל) שם ג ט: מ) שם מו ח: נ) שם פד יג:
ס) שם כ י:

הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם ל'ה' – (שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).
(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אלהינו ואלהי אבותינו:

שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הָאֲמוּרוֹת בְּחִנּוּנָה. נָא פְּלִמְדָה
נְכוּנָה חֲלִי פָּנֵי מַלְכֵי בְּתַחֲנָה. לְחַפְּשׁ זְכוֹת
פְּנוּיִם קְרוֹאִים שְׁוֹשְׁנָה. מְלֻטִים מִכְּלָרְעוֹת בְּזֹאת הַשָּׁנָה:
אִם אֲשַׁמְתֶּם גְּדֻלָּה עַד שְׁמֵי רוֹם וְכוּכְבִּיהֶם. נָא
פְּלִמְדָה נְכוּנָה בְּקִשֵׁי רַחֲמִים עֲלֵיהֶם. בְּשׁוֹל מֵהֶם פְּתוּב
אֲמַרְתִּי אֲפֹאֲיֵהֶם.

לְמָה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אֵיזֶה־נָא אֱלֹהֵיהֶם:

אִם גָּבְרוּ עֲוֹנוֹת וְעֲצָמוּ מִלְּסַפְּרָה. נָא פְּלִמְדָה נְכוּנָה
דְּחִי אוֹתָם לְהַסְתִּירָה. דְּבוּבֵי עוֹז בְּתַחֲן לְבַטֵּל פְּתוּב
אֲסַתִּירָה.

לְמָה יִהְיֶה תַעֲמֹד בְּרַחוּק תַעֲלִים לַעֲתוֹת בְּצָרָה:

אִם הָעוֹו פָּנֵי מַלְכֶם בַּעֲזוֹת פְּנִיִם וּמִצַּח. נָא פְּלִמְדָה
נְכוּנָה וְהִתְחַנְּנִי לוֹ בְּפִצַּח. וְשִׁפְכֵי כַמִּים לַבַּיִתְךָ נֹכַח אֲדוֹם
וּצַח.

לְמָה אֱלֹהִים זְנַחְתָּ לְנִצָּח:

אִם זְדוֹנוֹת הַשִּׂיאוֹ לֵב טַפְּשׁ וְנִשְׁחָן. נָא פְּלִמְדָה נְכוּנָה
חֲלִצֵי אוֹתָם מִפִּחְחָן. חוֹשֵׁי וּבְאֵי וְשִׂאֵי קוֹל נַחֲחָן.

לְמָה קוֹדֵר אֶתְהַלֵּךְ בְּלַחֲחָן:

אִם טָפְלוּ שְׂקָר בְּהִנְגָה וְהוֹנוֹת לְעַמְּךָ. נָא פְּלִמְדָה נְכוּנָה
יִשְׂרָי יְדִידוֹת מִנְעִימֶיךָ. יִתְגַּוְלְלוּ רַחֲמֶיךָ עַל שְׂאֲרֵית
עַמְּךָ.

לְמָה יַחֲרָה אַפְּךָ בְּעַמְּךָ:

אם

תו"א (א) ראה שמות לר ויז: (ב) ע"פ שיר השירים ב: ב: (ג) דברים לב כו: (ד) תהלים קטו ב:
(ה) דברים שם כ: (ו) תהלים י א: ז) ע"פ דברים כח נ: ח) איכה ב יט (בשינוי): ט) שיר
השירים ה י (בשינוי): י) תהלים עד א: כ) שם מג ב: ל) ע"פ שם קיט סט: מ) תנא דבי
אליהו רבה פרק יט: נ) שמות לב יא (בשינוי):

אם כָּבְדוּ אֶזְנוֹן לְסִלְתָּ מִנֵּי הַדָּרָךְ. נָא כָּל־מִדָּה נְכוֹנָה
לְחַשִּׁי עַל עַמִּי בְּעֶרְךָ. לִבְךָ שִׁפְכִי פָּנַי קוֹנֵךְ וְצוֹרְךָ.
לָמָּה פָּרַצְתָּ גְּדֵרֶיהָ וְאֲרוֹהָ כָּל־עוֹבְרֵי דָרְךָ:

אם מָרְדוּ בְּרוֹב פְּשָׁעִים לְצוֹר מַלְכִי וּקְדוֹשִׁי. נָא
כָּל־מִדָּה נְכוֹנָה נֹעֵם עֲלֵיהֶם תִּבְקָשִׁי. נֹרָא מְרוֹם
וּקְדוֹשׁ בְּעֶתֶר אֱלֹוֵי תִדְרָשִׁי.
לָמָּה יְהוָה תִּזְנַח מִשְׁלוֹם נַפְשִׁי:

אם סָרְרוּ כְּפָרָה מְרוֹב עֵתִים וַיָּמִים. נָא כָּל־מִדָּה נְכוֹנָה
עֵינֵי שָׂאִי לְמְרוֹמִים. עַל עַמִּי פָּצִי פֶה מְעֻטֵי עַמִּים.
לָמָּה לִּנְצַח תִּשְׁפַּחְנוּ תַעֲזוּבְנוּ לְאַרְךָ יָמִים:

אם פְּשָׁעֵנוּ עָצְמוּ וְנִגְבְּרוּ מְאֹד כְּתִלְאָא. נָא כָּל־
מִדָּה נְכוֹנָה צַפְצָפִי קוֹל לְהַפְּלֵא. צְרוּפָה אִמְרַתְךָ
לְחַלּוֹת עַל עַם אֱלֹהָ.
לָמָּה תִּשִּׁיב יָדְךָ וַיִּמְיָךְ מִקְרֵב חִיקְךָ כְּלֵה:

אם קִלְקְלוּ מַעֲשִׂים לְהַזִּיד וּלְהַרְשִׁיעַ. נָא כָּל־מִדָּה נְכוֹנָה
רַחֲשִׁי לִבְךָ לְהוֹשִׁיעַ. רוֹנֵי קוֹמֵי בְּלִיָּה לְאֵל הַמוֹשִׁיעַ.
לָמָּה תַהֲיֶה כְּאִישׁ גִּדְהֶם כְּגִבּוֹר לֹא־יִוָּכַל לְהוֹשִׁיעַ:

אם אָמְנָם שָׁבוּ כָּלֶם בְּלֵב וּנְפֶשׁ לְחַלּוֹתְךָ. נָא כָּל־מִדָּה
נְכוֹנָה תִסְפִּים עַמָּם בְּמַחִילְתְּךָ. תַעֲשֶׂה אֲדוֹן לְמַעַנְךָ
מִחַל וּסְלַח לְעַדְתְּךָ. שׁוּב לְמַעַן עֲבֹדֶיךָ שִׁבְטֵי נַחֲלְתְּךָ:
אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחַסִּידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים

תו"א (א) ע"פ איכה ב יט: (ב) תהלים פ יג: (ג) שם עו ח: (ד) ישעיה נז טו: (ה) תהלים פח טו.
איכה ג יז: (ו) איכה ה כ: (ז) תהלים עד יא: (ח) איכה ב יט (בשינוי): (ט) ירמיה יד ט:
(י) ישעיה סג יז: (כ) ויקרא רבה כט, ו: (ל) ראש השנה יז, א:

לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר ורוח, לא ברעתם תגמול. אר הורית לנו לומר שדש עשרה, זכר־לנו היום ברית שלש עשרה, כחודעת לענו מקדם, כמו שכתוב וְנָרַד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְנַצַּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרָךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד וְאַמֶּת: נָצַר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵינָיו וְנִפְשַׁע וְחֲטָאָה וְנִקְּחָה: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵנוּ וְלִחְטָאתֵנוּ וְנִחַלְתָּנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֱבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלֵלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אָתָּה אֲדָנָי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲךָ:

כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנִים, בֵּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הַיְשׁוּעָה, עַל־עַמֶּךָ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יְאִדָּם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

פּוֹתְחִין הָאָרוֹן:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֱלֹהֵי־תְבוּא בְּמִשְׁפַּט עִמָּנוּ. כִּי לֹא־יִצְדַק לְפָנֶיךָ כָּל־חַי: וְהוּא יִשְׁפֹּט־תְּבִלָּ בְּצַדֶּךָ וּלְאִמִּים בְּמִישְׁרִים: צַדֶּךָ וּמִשְׁפַּט מְכוּן כְּסֹאֲךָ. חֶסֶד וְאַמֶּת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִשְׁפָּטֵנוּ יֵצֵא. עֵינֶיךָ תִּחְזִינָה מִיִּשְׂרָאֵל:

ותוציא

תו"א א) תהלים קג ו (בשינוי): ב) ראה ראש השנה יז, ב: ג) שמות לד ה: ד) שם רז: ה) שם ט: ו) תהלים פו ה: ז) שם קג יג: ח) שם ג ט: ט) שם מו ח: י) שם פד יג: כ) שם כ י: ל) שם קמג ב (בשינוי): מ) שם ט ט (בשינוי): נ) שם פט טו: ס) שם יז ב (בשינוי): הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם ל'ה' – ('שערי אפרים' שער ה סעיף קז).
2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וְתוֹצִיא כְּאוֹר צְדָקְנוּ. וּמִשְׁפָּטְנוּ כְּצַהֲרִים:
 לְמִשְׁפָּטֶיךָ עָמְדוּ הַיּוֹם כִּי הַכֹּל עִבְדֶיךָ:
 כִּי יְהוָה שִׁפְטָנוּ יְהוָה מַחְקְקָנוּ. יְהוָה מִלְּפָנָיו הוּא
 יוֹשִׁיעֵנו:

הַנְּשֵׂא שִׁפְט הָאָרֶץ. הָשֵׁב גָּמוּל עַל־גָּאִים:
 חָלְלָה לְךָ מַעֲשֵׂת | כִּדְבַר הַזֶּה לְהַמִּית צְדִיק
 עַם־רָשָׁע. וְהָיָה בְּצִדִיק כְּרָשָׁע. חָלְלָה לְךָ הַשִּׁפְט
 כָּל־הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט:

סוגרין הארון:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחַסִּידוֹת, מוֹחֵל
 עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
 לַחַטָּאִים וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עוֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
 וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמּוֹל. אֵל הַזֹּרֵת לָנוּ לֹאמַר שְׁלֹשׁ
 עֲשָׂרָה, וְכִרְלָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, כְּהוֹדַעְתָּ לְעַנּוֹ
 מִקְדָּם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְנַצֵּב עִמּוֹ שָׁם
 וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֵר יְהוָה | עַל־פְּנֵיו וַיִּקְרָא
 יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאַלְפִים נִשְׂא עוֹן וּפָשַׁע
 וְחַטָּאָה וְנִקְּחָה: ע"כ
 וְסַלְחָתָ לְעוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:

סלח

תו"א א) תהלים לו ו (בשינוי): ב) שם קיט צא: ג) ישעיה לג כב: ד) תהלים צד ב: ה) בראשית
 יח כה: ו) ויקרא רבה כט, ו: ז) ראש השנה יז, א: ח) תהלים קג ו (בשינוי): ט) ראה ראש
 השנה יז, ב: י) שמות לד ה: כ) שם ר"ז: ל) שם ט:
 הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים) שער
 ה סעיף קז).

סַלַח־לָנוּ אֱבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלִלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדָנִי טוֹב וְסֵלָה, וּרְבִי־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

כְּרַחֵם אֵב על־בָּנָיִם, בֶּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהְיֶה הַיְשׁוּעָה,
עַל־עַמְּךָ בְּרַכְתָּךְ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֵב־לָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בַּטֶּחַ בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמְלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

אֶל־תִּזְכְּרֵנוּ עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנֵי, מִהֵר יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ
מֵאֵד: חָטָאוֹת נַעֲוִינוּ | וּפָשַׁעְנוּ אֶל־תִּזְכֹּר כַּחֲסִדְךָ זְכַר־לָנוּ
אַתָּה, לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה:

זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסְדֶיךָ, כִּי מְעוֹלָם הָפַח: זְכַרְנוּ יְהוָה בְּרִצּוֹן עַמְּךָ,
פָּקְדְנוּ בַיְשׁוּעָתֶךָ: זְכֹר עֲדַתְךָ | קְנִייתֶךָ, קָדָם גְּאֻלַּת שְׂבִיט
נַחֲלַתְךָ, הַרְצִיזוֹן זֶה | שְׂכַנְתָּ בוֹ: זְכוֹר יְהוָה חַבַּת יְרוּשָׁלַם, אַהֲבַת
צִיּוֹן אֶל־תִּשְׁכַּח לְנֶצַח: אַתָּה תִּקּוּם תְּרַחֵם צִיּוֹן, כִּי־עַתָּה לְחַנּוּנָה כִּי־בָא
מוֹעֵד: זְכֹר יְהוָה | לְבָנֵי אֲדוֹם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים עָרוּ | עָרוּ
עַד הַיּוֹסֵד בָּהֶ: זְכֹר לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְלִישְׂרָאֵל עַבְדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁפַּעַתָּ
לָהֶם בְּךָ וּתְדַבֵּר אֱלֹהִים אַרְבָּה אֶת־זַרְעֶכֶם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
וְכֹל־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵתֵן לְזַרְעֶכֶם וְנָחֲלוּ לָעָלָם: זְכֹר
לְעַבְדֶיךָ לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְלִיעֲקֹב, אֶל־תִּפְּן אֶל־קִשֵׁי הָעַם הַזֶּה
וְאֶל־רִשְׁעוֹ וְאֶל־חָטָאתוֹ: אֲלֵנָּה תִּשָּׁטַע עָלֵינוּ חַטָּאת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
וְאֲשֶׁר חָטָאנוּ: חָטָאנוּ צוּרְנוּ סַלַח־לָנוּ יוֹצְרֵנוּ:

זְכוֹר לָנוּ בְרִית אֲבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאָף
אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאָף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזַכֵּר וְהָאָרֶץ אֲזַכֵּר:
זְכוֹר לָנוּ בְרִית רֵאשׁוֹנֵי כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית
רֵאשׁוֹנֵי, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהִיּוֹת
לָהֶם לְאֱלֹהִים אֲנִי יְהוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ, וְאָף־גַּם־זֹאת
בְּהִיּוֹתָם בְּאֶרֶץ אִי־בִיהֶם לְאִמָּאסְתֵימִם וְלֹא־גַעֲלֵתִים לְכַלְתָּם לְהַפֵּר
בְּרִיתִי אִתָּם, כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם: הִשָּׁב שְׁבוּתָנוּ וּרְחַמְנוּ כְּמָה
שִׁפְתוֹב, וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־שְׁבוּתְךָ וּרְחַמְךָ, וְשָׁב וּקְבַצְךָ

מכל

תו"א (א) תהלים פו ה: (ב) שם קג יג: (ג) שם ג ט: (ד) שם מו ח: (ה) שם פד יג: (ו) שם כ י:
(ז) שם עט ח: (ח) שם כה ז (בשינוי): (ט) שם ו: (י) שם קו ד (בשינוי): (כ) שם עד ב:
(ל) שם יט: (מ) שם קב יד: (נ) שם קלו ז: (ס) שמות לב יג: (ע) דברים ט כז: (פ) במדבר יב
יא: (צ) ויקרא כו מב: (ק) שם מה: (ר) שם מד: (ש) דברים ל ג:
הנהגות (ו) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

מכל־העמים אשר הפיצה יהוה אלהיך שמה: קבץ נדחינו כמה שפֿתוב, אִס־יְהִי נדחך בקצה השמים, משם יקבצך יהוה אלהיך ומשם יקחך: מחה פשעינו כעב וכענן כמה שפֿתוב, מחיתי כעב פשעיך וכענן חטאותיך, שובה אלי בי גאלתיך: מחה פשעינו למענה כאשר אמרת, אנכי אנכי הוא מחה פשעיך למעני וחטאתיך לא אזכר: הלבן חטאינו בשלג וכצמר כמה שפֿתוב, לכו־נא וננכחה יאמר יהוה, אִס־יְהִיו חטאיכם בשנים בשלג ילבינו, אִס־יֵאָדְמוּ בתולע כצמר יהיו: זרוק עלינו מים טהורים וטהרנו כמה שפֿתוב, וְרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִים טְהוּרִים וְטַהַרְתֶּם, מפל טמאתיכם ומכל־גלו־תיכם אטהר אתכם: רחם עלינו ואל תשחיתנו כמה שפֿתוב, פִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא ירַף וְלֹא יִשְׁחִיתֶךָ, וְלֹא יִשְׁפַח אֶת־בְּרִית אַבְתֶּיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם: מול את־לבבנו לאהבה את־שםך כמה שפֿתוב, וְמֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־לִבְּךָ וְאֶת־לֵבב זרעך, לאהבה את־יהוה אלהיך בכל־לבבך ובכל־נפשך למען חיוך: הפצא לנו בבקשתנו כמה שפֿתוב, וּבְקִשְׁתֶּם מִשֵּׁם אֱתִיְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִצָּאתִי, בִּי תִדְרָשְׁנוּ בְּכָל־לִבְּךָ וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ: תביאנו אֶל־הַר קֹדֶשְׁךָ וּשְׁמַחְנוּ בְּבֵית תְּפִלְתֶּךָ כמה שפֿתוב, וְהִבִּיאֹתִים אֶל־הַר קֹדֶשְׁךָ וּשְׁמַחְתִּים בְּבֵית תְּפִלְתִּי, עולתיהם וּבְחִיָּהֶם לְרִצּוֹן עַל־מוֹבְחֵי, בִּי בֵיתִי בֵית־תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל־הָעַמִּים:

פוחזין הארון ואומרים פסוק אחר פסוק, חזן וקהל, עד אל תעזבנו ולא עד בכלל:

שְׁמַע קוֹלְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרִצּוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:

**הַשִּׁיבֵנו יְהוָה | אֱלֹהֶיךָ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יְמֵינוּ בְּקֶדֶם:
 אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קְדֻשְׁךָ אֶל־תִּפְקַח מִמֶּנּוּ:
 אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ לְעֵת זְקֵנָה כְּכֹלֹת בְּחַנוֹ אֶל־תִּעֲזֹבֵנוּ:
 אֶל־תִּעֲזֹבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֶל־תִּרְחַק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְטוֹבָה וְיִרְאוּ שְׂנְאֵינוּ וַיִּבְשׂוּ בִּיאֲפֶתָה יְהוָה עֲזַרְתָּנוּ וְנַחַמְתָּנוּ: אֲמָרֵינוּ**

האוניה

תו"א (א דברים ל ד: ב) ישעיה מד כב: ג) שם מג כה: ד) שם א יח: ה) יחזקאל לו כה: (ו דברים ד לא: ז) שם ל ו: ח) שם ד כט: ט) ישעיה נו ז: י) איכה ה כא: כ) תהלים נא יג (בשינוי): ל) שם עא ט (בשינוי): מ) שם לח כב (בשינוי): נ) שם פו יז (בשינוי): ס) שם ה ב (בשינוי):

הַאֲזִינָה | יְהוָה בִּינָה הַגִּינֵנוּ: יְהִי לְרָצוֹן | אִמְרֵי־פִינוּ וְהַגִּיזוֹן לִבְנוּ
לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵנוּ וְנוֹאֲלָנוּ: בְּיַדְךָ יְהוָה הוֹחֵלְנוּ, אַתָּה תַעֲנֶה אֲדָנִי
אֱלֹהֵינוּ:

סוגרין הארון:

וּבְבֹךְ יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּהֵא
הַשָּׁנָה הַזֹּאת הַבָּאָה עָלֵינוּ וְעַל כָּל־עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל.
קִיץ וְתַבְלִית לְשָׁבִי עִמָּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְעַת סוּף לְגִלְוַתֵּנוּ
וְלְאֲבָלָנוּ. וְאַחֲרֵית טוֹב לִימֵי עַנְיָנוּ וּמְרוֹדָנוּ. כִּי מִשָּׁךְ עָלֵינוּ
הַשַּׁעְבֹּד. וְאָרְכוּ עָלֵינוּ גְלוּתוֹת. וְהִנְנוּ בְּכַלְיוֹם הוֹלְכִים וְדֹלִים.
בְּרַבּוֹת הַשָּׁנִים אָנוּ נִמְעָטִים. וּבִסְנוֹת הַזְּמַנִּים אָנוּ נִצְעָרִים. וְאִין
לָנוּ לֹא מְנַהֵל וְלֹא מַחְזִיק בְּיַדֵּינוּ. בְּאִשֶּׁר אָמַרְתָּ, כִּי מִי־יַחַמֵּד
עָלֶיךָ יְרוּשָׁלַם וּמִי יֵנֹד לָךְ. וּמִי יִסּוּר לְשֹׂאֵר לְשָׁלֵם לָךְ: אִו מִי
יִגְדוֹר גְּדָר אִו מִי יַעֲמוֹד בַּפְּרִץ. וְאִין־עוֹד נָבִיא וְחוֹזֵה.
וְאִין־קוֹרָא בְּשִׁמְךָ בְּאֵמֶת מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בָּךְ: כִּי פָלְנוּ כְּצֹאן
תַּעֲיָנוּ אִישׁ אִישׁ לְדַרְכּוֹ הַרְעָה פְּנֵינוּ: כְּלִדְגָר אַחֲרֵי בַעְזוֹ.
וְכֹל־אִישׁ אַחֲרֵי שְׂרִירוֹת לְבוֹ הַרְעוּ. וְלֹא דִי לָנוּ בַּעֲוֹנוֹת
הַרְאִשׁוֹנִים. כִּי אִם הוֹסַפְנוּ עֲלֵיהֶם תְּחִלָּה. וְלֹא הוֹזַחְנוּ
בְּכֹל־הַאֲזוּחָרוֹת אֲשֶׁר הוֹזַחְתָּנוּ. וְלֹא הוֹכַחְנוּ בְּכֹל־הַתּוֹכַחוֹת
אֲשֶׁר הוֹכַחְתָּנוּ. וְמֵה־יֵשׁ לָנוּ עוֹד צְדָקָה לְזַעֲקֵךְ פְּנֵי הַמַּלְאָךְ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תָּבוֹא לְפָנֶיךָ תַּפְלֵתֵנוּ, וְאֶל־תִּתְעַלֵּם
מִתְחַנְּתָנוּ, שְׂאִין אָנוּ עֲוֵי פָנִים וְקָשִׁי עַרְף, לוֹמֵר לְפָנֶיךָ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צְדִיקִים אָנַחְנוּ וְלֹא חָטָאנוּ, אֲבָל אָנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חָטָאנוּ:

אֲשָׁמְנוּ. בְּגַרְנוּ. גּוֹלְנוּ. דְּבַרְנוּ דְּפִי. הֶעֵוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. וְדָנוּ.
חָמְסָנוּ. מְפָלְנוּ שִׁקָּר. יַעֲצָנוּ רָע. כּוֹזְבָנוּ. לְצָנוּ.

מרדנו

תו"א (א) תהלים יט טו (בשינוי): (ב) שם לח טז (בשינוי): (ג) ע"פ ישעיה נא יח: (ד) ירמיה טו
ה: (ה) תהלים עד ט (בשינוי): (ו) ישעיה סד ו (בשינוי): (ז) שם נג ו (בשינוי): (ח) שמואל-ב
יט כט (בשינוי): (ט) תהלים פח ג (בשינוי): (י) שם נה ב (בשינוי): (כ) ע"פ דברים כח נ:
ל) ע"פ שמות לד ט: (מ) יומא פז, ב (בשינוי): (נ) תהלים קו ו: (ס) שם (בשינוי): (ע) ע"פ
שם קיט סט:

הגהגות (1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).

(2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי
סדר האי"ב (מנהגי הרבי).

מְרַדְּנֵנוּ. נֹאצְּנֵנוּ. סָרְרָנוּ. עִוְיָנוּ. פִּשְׁעָנוּ. צָרְרָנוּ. קִשְׁיָנוּ עֲרָף.

רִשְׁעָנוּ. שַׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲתֵעָנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוֶה לָנוּ: וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, כִּי־אָמַת עֲשִׂיתָ וְאַנְחָנוּ הִרְשָׁעָנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עַם. בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשׁוֹשׁ. דָּוָה לִבְנוֹ
בַּחֲטָאֵינוּ. הִחֲבַל אוֹיְבֵינוּ. וּנְפָרַע פְּאָרְנוּ. זָבֹול בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ.
חָרַב בַּעֲוֹנֵינוּ. טִירְתָנוּ הִיְתָה לְשִׁמָּה. יוֹפִי אֲדָמְתָנוּ לְזָרִים. פָּחַנו
לְנִכְרִים:

וְעַדִּין לֹא שָׁבָנוּ מִטְּעוֹתֵינוּ. הִיךְ נַעֲזִי פָנֵינוּ וְנִקְשָׁה עַרְפָּנוּ, לוֹמַר
לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא
חֲטָאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חֲטָאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשִׂקוּ עֲמָלָנוּ. מִמִּשְׁךְ וּמִמּוֹרֵט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עֲלֵנוּ.
סָבְלָנוּ עַל שִׁכְמָנוּ. עֲבָדִים מְשָׁלוּ בָנוּ. פָּרַק אִין מִיָּדָם.
צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאוּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמָתָ מִמֶּנּוּ בַּעֲוֹנֵינוּ.
שָׁבָנוּ מֵאַחֲרֶיךָ. תַּעֲזֵנוּ וְאַבְדָנוּ:

מִשִּׁיחַ צִדְקָה אָמַר לְפָנֶיךָ, שְׁגִיאוֹת מִיְיָבִין, מִנְּסֻתְרוֹת נִקְנִי: נִקְנוּ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִכָּל־פִּשְׁעֵינוּ וּמִתְהַרְנוּ מִכָּל־טְמֵאוֹתֵינוּ,
וְזָרוּק עֲלֵינוּ מִים טְהוֹרִים וּמִתְהַרְנוּ, כַּפְּתוֹב עַל־יַד גְּבִיאָךְ, וְזָרְקֵתִי
עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וּמִתְהַרְתֶּם, מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־נִצְלוֹלֵיכֶם
אֲטַהֵר אֶתְכֶם:

דְּנִיאל אִישִׁיח־מוֹדוֹת שׁוֹעַ לְפָנֶיךָ, הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמַע,
פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שִׁמְמַתֵּינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ
עָלֶיךָ, כִּי | לֹא עַל־צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּגְנוּנוּ לְפָנֶיךָ,
כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדָנִי | שְׁמַעַה, אֲדָנִי | סִלְחָה, אֲדָנִי
הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תִּאֲחַר, רַמְעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ
וְעַל־עַמְּךָ:

עזרא

תו"א (א) ע"פ תהלים קיט לט: (ב) איוב לג כו (בשינוי): ג) נחמיה ט לג: ד) ע"פ ישעיה כד יא:
ה) איכה ה יז (בשינוי): ו) ע"פ מלכים-א ח יג: ז) ע"פ תהלים סט כו: ח) יומא פז, ב
(בשינוי): ט) ע"פ ישעיה יח ז: י) איכה שם ח: כ) ע"פ שמואל-א טו יא: ל) תהלים יט
יג: מ) יחזקאל לו כה: נ) דניאל י יא: ס) שם ט יח"ט:
הנהגות (ו) יכה על הלב (מנהגי הרבי).

עזרא הסופר אמר לפניה, אלהי, בשתי ונכלמתי להרים אלהי פני
אלהי כי עונתינו רבו למעלה ראש ואשמתנו גדלה עד
לשמים: ואתה אלוה סליחות חנון ורחום ארדה אפים ורביחסד ולא
עובתם: אל תעזבנו אבינו ואל תפושנו בוראנו, ואל תזניחנו יוצרנו
ואל תעש עמנו כלה כחטאתינו, וקיים לנו יהוה אלהינו את ההבטחה
שהבטחתנו בקבלה עלינו ירמיהו חזק. כאמור, בימים ההם
ובעת ההיא נאם יהוה יבקש את עון ישראל ואיננו ואת חטאת
יהודה ולא תמצאנה כי אסלח לאשר אשאר: עמך ונחלתך רעבי
טובה צמאי חסדך תאבי ישעך. יפירו וידעו כי ליהוה אלהינו
הרחמים והסליחות:

אל רחום שמך. אל חנון שמך. בנו נקרא שמך. יהוה עשה
למען שמך: עשה למען אמתך. עשה למען בריתך.
עשה למען גדלה ותפארתך. עשה למען דתך. עשה למען
הודך. עשה למען ועודך. עשה למען זכרך. עשה למען
חסדך. עשה למען טובך. עשה למען יחודך. עשה למען
כבודך. עשה למען למודך. עשה למען מלכותך. עשה למען
נצחך. עשה למען סודך. עשה למען עזך. עשה למען פארך.
עשה למען צדקתך. עשה למען קדשך. עשה למען רחמיך
הרבים. עשה למען שכינתך. עשה למען תהלתך. עשה
למען אוהביך שוכני עפר. עשה למען אברהם יצחק ויעקב.
עשה למען משה ואהרן. עשה למען דוד ושלמה. עשה למען
ירושלם עיר קדשך. עשה למען ציון משכן כבודך. עשה
למען שממות היכלך. עשה למען הריסות מזבחך. עשה
למען הרוגים על שם קדשך. עשה למען טבוחים על יחודך.
עשה למען באי באש ובמים על קדוש שמך. עשה למען
יונקי שדים שלא חטאו. עשה למען גמולי חלב שלא פשעו.

עשה

תו"א א) עזרא ט ו: ב) נחמיה ט יז: ג) ירמיה נ כ: ד) דברים ט כו: ה) דניאל ט ט (בשינוי):
ו) ע"פ שמות לר ו: ז) ירמיה יד ז: ח) ישעיה כו יט: ט) ע"פ דניאל שם טז. כד: י) תהלים
כו ח: כ) ע"פ יואל ב טז: ל) ע"פ ישעיה כח ט:
הגהגות ו) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמתך. בריתך, וכן בכלום.

עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינֹקוֹת שֶׁל בַּיִת רַבָּן. עֲשֵׂה לְמַעַן אִם לֹא
לְמַעַנֵנוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
בְּרָאנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גְּוָאֲלָנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דּוֹרֵשְׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
הָאֵל הַנְּאֻמָּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ וְתִיק וְחָסִיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חַי וְקַיִם עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ טוֹב וּמְטִיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יִצָּר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ כּוֹבֵשׁ בְּעָסִים
עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לּוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְלַךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נוֹרָא וְנִשְׁגָב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ סוֹלֵחַ וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹנֶה בְּעַת
צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פְּוֹדָה וּמַצִּיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צְדִיק וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ קָרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָשֶׁה לְבָעוֹס עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רֶךְ
רַחֲמוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ שׁוֹמֵעַ אֶל-אֲבִיוֹנִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ תוֹמֵךְ הַתְּמִימִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פֶּחַד
יִצְחָק עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹזֵר הַשְּׂבָטִים עֲנֵנוּ.
עֲנֵנוּ מְשַׁנֵּב אִמָּהוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹנֶה בְּעַת רָצוֹן עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִי
יְתוּמִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יֵינן אֶלְמָנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שֶׁעָנָה לְאֲבֹרָהֶם אֲבֵינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
רִיִצְחָק בְּנוֹ בְּשִׁנְעַקֵד עַל-נְבִי הַמּוֹזֵבֵחַ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים
הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאֲבוֹתֵינוּ עַל-יַם-סוּף הוּא יַעֲנֵנוּ.

מי

תו"א (ל) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: (ב) מלכים"א יח לז (בשינוי): (ג) ישעיה
סג טז: (ד) ע"פ שם מג א: (ה) שם מז ד: (ו) דברים ז ט: (ז) ע"פ איוב ח ו: (ח) דניאל ו כז
(בשינוי): (ט) תהלים קיט סח (בשינוי): (י) ע"פ שם קג יד: (כ) ראה ברכות ז, א: (ל) ע"פ
ישעיה נט יז: (מ) אבות ג, א: (נ) ע"פ דברים ז כא: (ס) ע"פ ישעיה לג ה: (ע) ירושלמי ברכות
ד, ג: (פ) דברים לב ד: (צ) ע"פ תהלים קמה יח: (ק) ע"פ אבות ה, יא: (ר) שמות לד ו:
(ש) תהלים סט לד: (ת) דברים כו ז: (א) בראשית כו כד: (ב) ע"פ שם לא מב: (ג) שם מט
כד: (ד) ע"פ ישעיה מט ח: (ה) תהלים סח ו: (ו) ע"פ תענית טו, א: (ז) דברים רבה ב, יא:
הנהגות (ו) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
עמ' כח).

מִי שְׁעֵנָה לְמֹשֶׁה בְּחֹרֵב הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְאַהֲרֹן בְּמַחְתֶּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְיִהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְשִׁמְשׁוֹן בְּמַצְפָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִירוּשָׁלַם הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְאַלְיָהוּ בְּהַר הַכְּרֵמֶל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְאַלְיָשָׁע בִּירִיחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַיְהוּדָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂרָאֵל וְעֹזְרִיָּה בְּתוֹךְ כְּבָשָׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְדָנְיָאֵל בְּגוֹב אַרְיוֹת הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְמַרְדְּכַי וְאַסְתֵּר בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְעֹזְרָא בְּגוּלָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְכַל־הַצְּדִיקִים וְהַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים וְהַיִּשְׂרָיִם הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־נֶדַר צְרִילִי מְאֹד נִפְלְאָה־נָא בְּיַד־יְהוָה בִּירְבִיבִים רַחֲמוּ וּבְיַד־אֲדָם אֱלֹהֵי־אֶפְרָיִם:

(אין נופלים על פניהם)

רַחֲמוּ וְחַנּוּן חֲסָאֲתִי לִפְנֵיךָ. יְהוָה מְלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל תַּחֲנוּנֵי: יְהוָה אֱלֹהֵי־בְּאֶפְרָיִם תּוֹכִיחֵנִי וְאֱלֹהֵי־בְּחַמְתָּךְ תִּסְפְּרֵנִי: חַנּוּן יְהוָה כִּי אֶמְלֵל אָנִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהַלּוּ עַצְמִי: וְנִפְשִׁי נִבְהַלָּה מְאֹד וְאַתָּה יְהוָה עַד־מָתִי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חֲסִדְךָ: כִּי אֵין בְּמִוֹת וְכִרְךָ בְּשִׂאוֹר מִי יוֹדֶה־לְךָ: יַגְעֵתִי | בְּאַנְחָתִי, אֲשַׁחֲהָ בְּכַל־לִילָה מִפְּתֵי בְּרַמְעֵתִי עַרְשִׁי אִמְסֶה: עֲשֵׂשָׁה מִכַּעַם עֵינַי עֲתַקָּה בְּכַל־צוּרְרֵי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פְּעֻלֵי אֹן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי: שְׁמַע יְהוָה תַּחֲנּוּתִי יְהוָה תַּפְּלֵתִי יִקַּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהַלּוּ מְאֹד כָּל־אֵיבֵי יִשְׂבּוּ יִבְשׁוּ רַגְע:

מִחֵי וּמִפִּי מִמִּית וּמִחֵיה. מִסִּיק מִן שְׂאוֹל לְחַי עֲלֵמָא. בְּרָא כַד חֲטִי אָבוּהִי לְקָנָה. אָבוּהִי רַחִים אִפִּי לְכַאבִּיָּה: עֲבָדָא דְמַרִּיד נְפִיק בְּקוֹלָר. מְרִיָּה תְּאִיב וְתַבִּיר קוֹלְרִיָּה: בְּרַךְ בּוֹכְרַךְ אָנִי וְחֲטִינִי קַמְךָ. הָא רְוִי נַפְשִׁין בְּגִידִין מְרַרִין. עֲבָדְךָ אָנִי וּמְרוֹדְנִי קַמְךָ. הָא

כבֹּתָא

תו"א א) ראה דברים ט יט: ב) ראה סנהדרין פב, ב: ג) ע"פ תענית טו, א: ד) מלכים"ב ב כ"ב: ה) שם כ"ב: ו) ראה דניאל ג כ"כ: ז) שם ו י"ז: ח) שמואל"ב כד יד: ט) שמות לד ו: י) ירושלמי ברכות א, ה: כ) תהלים ו ב"א: ל) שמואל"א ב ו: מ) תרגום יונתן עה"פ שמות ד כב:

בְּבוֹתָא. הָא בְּשַׁבְיָא. הָא בְּמַלְקוּיָתָא. בְּמָטוּ מִנְךָ בְּרַחֲמֵךָ דְנִפְיִישִׁין.
אִסִּי לְכַאֲבִין דְתַקּוּף עָלֶין. עַד דְלֹא נִהְוִי גְמִירָא בְּשַׁבְיָא:

מְבַנְיִסִי רַחֲמִים. הַכְּנִיסוּ רַחֲמִינוּ. לְפָנֵי בְּעַל הַרְחָמִים: מִשְׁמִיעֵי
תְּפִלָּה. הַשְׁמִיעוּ תְּפִלָּתֵנוּ. לְפָנֵי שְׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה: מִשְׁמִיעֵי
צְעָקָה. הַשְׁמִיעוּ צְעָקָתֵנוּ. לְפָנֵי שְׁוֹמֵעַ צְעָקָה: מְבַנְיִסִי דְמַעָה. הַכְּנִיסוּ
דְמַעוֹתֵינוּ לְפָנֵי מְלַךְ מַתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְׁתַּדְּלוּ וְהַרְבוּ תַחֲנוּנָה
וּבִקְשָׁה. לְפָנֵי מְלַךְ אֵל רִם וְנִשְׂא: הוֹפִירוּ לְפָנֵינוּ. הַשְׁמִיעוּ לְפָנֵינוּ
תְּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עִפְרָיִם. יִזְכּוּר אֶהְבְּתֶם וַיִּתְּנָה
זְרַעַם שְׂרָא תֵּאבְדַּר שְׂאֵרֵי תְּעַקְבִּי. כִּי צִאֵן רוּעָה נֶאֱמָן הָיָה
לְחַרְפָּה. יִשְׂרָאֵל גְּזוּי אֶחָד לְמִשְׁלַל וְלִשְׁנִינָה. מֵהָר עֲנַנּוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ.
וּפְדֵנוּ מִכַּף־גְּזוּרוֹת קִשּׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים מִשִּׁית
צְדָקָךָ וְעַמְּךָ:

מָרְן דְּבִשְׁמִיא. לָךְ מַתְחַנְנֵן. כְּבֵר שַׁבְיָא. דְּמַתְחַנְנֵן לְשִׁבּוּיָה. בְּלִהוֹן
בְּנֵי שַׁבְיָא. בְּכַסְפָּא מַתְפָּרְקִין. וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבְתַחֲנוּנֵי.
הֵב לָן שְׂאֵרֵי תֵּינִין וּבְעוֹתֵינִין דְלֹא נִהְדַּר רִיקָם מִן קַדְמָךָ:

מָרְן דְּבִשְׁמִיא. לָךְ מַתְחַנְנֵן. כְּעַבְדָּא דְּמַתְחַנְנֵן לְמַרְיָה. עֲשִׂיכִי אֲנִן
וּבַחֲשׂוֹכָא שְׂרִינֵן. מְרִירִין נַפְשֵׁין מַעֲקָתֵינִין דְנִפְיִישִׁין. חִילָא לֵית
בְּן לְרַצְיוֹךָ מָרְן. עֲבִיד בְּדִירָא קִימָא דְגִזְרַתְךָ עִם אֲבֵהֶתְנָא:

שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל, שְׁמוֹר שְׂאֵרֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֵאבְדַּר יִשְׂרָאֵל,
הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שׁוֹמֵר גְּזוּי אֶחָד, שְׁמוֹר שְׂאֵרֵי עַם־אֶחָד, וְאֵל יֵאבְדַּר גְּזוּי אֶחָד,
הַמְיַחֲדִים שְׁמֶךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד:

שׁוֹמֵר גְּזוּי קְדוּשָׁה, שְׁמוֹר שְׂאֵרֵי עַם קְדוּשָׁה, וְאֵל יֵאבְדַּר גְּזוּי
קְדוּשָׁה, הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת לְקְדוּשָׁה:

מַתְרַצָּה בְּרַחֲמִים, וּמַתְפִּים בְּתַחֲנוּנִים, הַתְרַצָּה וְהַתְפִּים לְדוֹר עָנִי,
כִּי אֵין עוֹזֵר:

אבינו

תו"א (א) קהלת רבה ז, טו: (ב) ברכות כח, ב: (ג) תענית טו, א: (ד) ישעיה נז טו: (ה) ע"פ אבות
ו, ט: (ו) ישעיה כו יט: (ז) מיכה ה ז: (ח) אסתר רבה ז, יג: (ט) ע"פ ירמיה כד ט:
(י) שמואל-ב ז כג: (כ) ירמיה שם: (ל) תהלים קכא ד: (מ) ירמיה לא ו: (נ) דברים ו ד:
(ס) אסתר ג ח: (ע) ע"פ שמות יט ו: (פ) דברים ז ו:

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אֲבוֹנֵנוּ אֶתְּהָ: אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אֵין לָנוּ מִלֶּךְ אֶלָּא אֶתְּהָ:
אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ: אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ חַנּוּן וְעֲנּוּן כִּי אֵין בָּנוּ
מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׂמֹךְ הַגְּדוֹל וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

וְאַנְחָנוּ לֹא נִדְעַ מַה־נַּעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זְכוֹר רַחֲמֶיךָ
יְהוָה וְחֶסְדֶיךָ, כִּי מֵעוֹלָם הִמְחָה: יְהִי־חֶסְדֶךָ יְהוָה
עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ: אֶל־תִּזְכָּר־לָנוּ עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים,
מִהֵר יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד: חַנּוּן יְהוָה חַנּוּן,
כִּי־רַב שָׁבַעְנוּ בּוֹז: בְּרַגְזוֹ רַחֵם תִּזְפוּר: בְּרַגְזוֹ עַקְדָה תִּזְפוּר:
בְּרַגְזוֹ תְּמִימוֹת תִּזְפוּר: בְּרַגְזוֹ אֲהַבָה תִּזְפוּר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה,
הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרָאוֹנוּ: כִּי־הוּא יִדַע יִצְרָנוּ, זְכוֹר כִּי־עַפְר
אַנְחָנוּ: עֲזָרְנוּ | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל־דְּבַר כְּבוֹד־שְׂמֹךְ, וְהַצִּילָנוּ
וּכְפָר עַל־חַטֵּאתֵינוּ לְמַעַן שְׂמֹךְ:

יְתַגְּדֵל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אָמֵן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וְיִמְלִיךְ
מַלְכוּתָהּ, וְיִצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וְיִקְרַב מְשִׁיחָהּ. אָמֵן: בְּחֵיכוֹן
וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאָמְרוּ אָמֵן:
יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעַלְמֵי עָלְמֵיָא: יְתַבְרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח
וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. אָמֵן: לְעָלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחֲמָתָא,
דְּאָמִירָן בְּעֶלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן:

תַּתְּקַבֵּל צְלוֹתָהוֹן וּבְעוֹתָהוֹן דְּכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, קָדָם אַבוּהוֹן דִּי
בְּשִׁמְיָא, וְאָמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא וְחַיִּים
טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן: עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמֵי,
הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן:

תו"א (א) רי"ף תענית ו, א: (ב) תענית כה, ב: (ג) דברי הימים כ יב: (ד) תהלים כה ו: (ה) שם לג
כב: (ו) שם עט ח: (ז) שם קכג ג: (ח) חבקוק ג ב: (ט) תהלים כ י: (י) שם קג יד: (כ) שם
עט ט: (ל) איוב כה ב:

הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זווקף,
וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (זווקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
וישתבח .. ויתהלל (זווקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
(ספר המנהגים, עמ' 6).

(2) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל - הרכנת הראש במקצת (שם).
(3) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה - לימין המתפלל.
שלום - לשמאל המתפלל. במרומיו - באמצע, זווקף ראשו הוא .. אמן - באמצע
(מנהגי הרבי).

סליחות לצום גדליה

— (ממכתב כ"ק אדמו"ר זי"צ) —

לא שמעתי הוראה בסדר סליחות ליום זה (וכן — אם לאמרם באשמורת הבוקר, או בתפלה בסדר התחנון). ויש ללמוד הסדר מסדר הסליחות דשאר ת"צ ובה"ב (כיון שאמירת סליחות בצ"ג הוא — לאלו שאין אומרים סליחות בשאר עשיית — מפני היותו ת"צ). ובאיזה פרטים — גם מסדר הסליחות דקודם ר"ה: א) בת"צ, בה"ב (וכן ביום א' דסליחות שקודם ר"ה, בערבית יוהכ"פ ובנעילה) — אומרים ג"פ א"ל מלך. ב) הפסוקים כרחם, סלה, הטה — אומרים: בת"צ ובבה"ב (וכן בערבית דיוהכ"פ ונעילה) רק אחרי א"ל מלך ה ר א ש ו ן. מוסיף עליהם בסליחות שקודם ר"ה, אשר פסוקי כ ר ח ם אומרים בכל פעם שאומרים א"ל מלך. ג) אחרי פ ז מ ו ן אומרים א"ל מלך. ד) מ ז כ ו ר ר ח מ י ך ואילך — אין מפסיקין בפיוטים (מלבד בסליחות ער"ה שמוסיפין וסומכין יה"ר לשמע קולנו). ה) סדר שאנו נוהגין בו בסליחות שלפני ר"ה הוא ע"פ "מנהג ליטא רייסין זאמוט" (בשינויים קלים), ולכן גם בסליחות דצום גדלי' יש לנהוג כן.

וע"פ כל הנ"ל, יהי' הסדר:

לעינינו עשקו עמלינו (אין אומרים הרשענו ופשענו)	אמנת מאז אורך ואמתך	אשרי חצי קדיש
משיח צדקך	תשוב תרחמנו	לך ה' הצדקה
דניאל איש חמודות	אם אפס	שומע תפלה
עזרא הסופר	הורית דרך תשובה	סלח לנו
א"ל רחום שמך	א"ל מלך	אז טרם
ענגו ה' ענגו	כרחם אב	כי על רחמיך
מי שענה לאברהם	אל תזכר	א"ל ארך אפים
ויאמר דוד אל גד	זכור רחמיך	דרשו ה' בהמצאו
רחום וחנון חטאתי (אין נופלים על פניהם)	אל נא תשת	כרחם אב
מחי ומסי	חטאנו צורנו	סלח נא
מכניסי רחמים	זכור לנו ברית אבות	הטה אלהי
מרן דבשמיא כו' כבר שביא	זכור לנו ברית ראשונים	את ה' בהמצאו
מרן דבשמיא כו' כעבדא	שמע קולנו *	א"ל מלך
שומר ישראל	או"א תבא לפניך תפלתינו	דרשו ה' ועוזו
שומר גוי אחד	אשמנו בגדנו	כרחם, סלח, הטה
שומר גוי קדוש	סרנו ממצותיך	אבלה נפשי
מתרצה ברחמים	אשמנו מכל עם	א"ל מלך
אבינו מלכנו אבינו אתה כו' ואנחנו לא נדע, ק"ש.	ועדיין לא שבנו מטעותינו	דרשו ה' בהמצאו
		כרחם אב

(* פסוק אחר פסוק, חזן וקהל, עד אל תעזבנו ולא עד בכלל.

והנה סדר זה הוא כשאומרים הסליחות שלא בסדר התפלה, אבל אלו הנוהגין לאומרים לאחרי שמו"ע ונפ"א (כשחל ביום ב' וה' — קודם שומר ישראל) יש להשמיט: אשרי¹, ח"ק, לך ה' הצדקה, שומע תפלה, סלח לנו², א"ל ארך אפים¹ אשמנו³ ואומרים: אבינו מלכנו ה א ר ו ך⁴, ובסופם — ח צ י ק ד י ש ולא ק"ש, כמובן.

1) כיון שכבר אמרו בסדר התפלה.
 2) נתקנו כנגד פסוד"ז (לבוש. מנהגים) — והרי אמר פסוד"ז.
 3) כיון שכבר אמרו פעם אחת ואין מתודין באותה תפלה אלא פ"א (פע"ח שער הסליחות ספ"ח).
 4) כמו בכל עשיית (טושו"ע או"ח סתר"ב ס"א).

ה ע ר ה: נ"ל, אשר כשאומרים הסליחות בסדר התפלה אין לומר גם הפיוט אז טרם כו' — כיון שהוא פ ת י ח ה ואין לזה ענין ב א מ צ ע התפלה, אבל לא מלאני לבי להורות כן עד שאמצא עוד ראי' לזה. והוא הדין לאמירת דוד אל גד גוי רחום וחנון גו' — אשר נ"ל שאין לאומרים לאחר נפ"א שאמר בתפלתו.

אֲשֶׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
 אֲשֶׁרִי הָעַם שֹׁכֵבָה לוֹ, אֲשֶׁרִי הָעַם
 שִׁיחָה אֶלְהִיו: תִּהְיֶה לְדוֹד, אֲרוּמֶמֶךָ
 אֶלֹהֵי הַמֶּלֶךְ, וְאַבְרָכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
 בְּכָל־יּוֹם אֲבָרְכֶךָ, וְאַהֲלֶלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
 וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין
 חֵקֶר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מִעֲשֵׂיךָ, וּגְבוּרֹתֶיךָ
 יִגְדֹּדוּ: הַדָּר כְּבוֹד הוֹדֶךָ, וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
 אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְגִדְלֹתֶיךָ
 אֲסַפְּרֶנָּה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיַעוּ, וְצַדִּיקְתֶּךָ
 יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרְךָ אַפְּיִם וּגְדֹל־
 חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכֹל, וְרַחֲמוֹ עַל־כָּל־
 מִעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מִעֲשֵׂיךָ, וְחַסִּידֶיךָ
 יִבְרַכּוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרֹתֶיךָ
 יְדַבְּרוּ: לְהוֹדִיעַ | לְבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו,
 וְכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ, מַלְכוּת
 כָּל־עַלְמִים, וּמִמְשַׁלְתֶּךָ בְּכָל־דוֹר וָדָר:
 סוּמְךָ יְהוָה לְכָל־הַנְּפִלִים, וְזוֹקֶף לְכָל־
 הַכַּפּוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה
 נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲכָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח אֶת־יְדֶיךָ,

ומשביע

תו"א א) תהלים פד ה: ב) שם קמד טו: ג) שם קמה א ואילך:
 הנהגות 1) כשאומרים סליחות באמצע סדר התפילה - אחרי תחנון - מתחילין דרשו שבעמ' 178
 (מנהגי הרבי - וראה עמ' 171).

וּמִשְׁבִּיעַ לְכַלְחֵי רְצוֹן: צְדִיק יְהוָה בְּכָל-
 דְּרָכָיו, וְחָסִיד בְּכָל-מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְהוָה לְכָל-
 קְרָאִיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: רְצוֹן-
 יִרְאוּ יַעֲשֶׂה, וְאֶת-שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת-כָּל-אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל-
 הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: תְּהַלֵּת יְהוָה יִדְבֵּר פִּי,
 וַיְבָרֵךְ בְּלִבְּךָ שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וְאַנְחֵנוּ | נְבָרֵךְ יְיָ, מֵעַתָּה וְעַד-עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ן חצי קדיש:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְּרַעוּתָהּ וַיִּמְלִיךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיִּצְמַח פּוּרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּתַיִּיבּוֹן
 וּבְיוֹמִיבּוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל-בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַנְיָא וּבְזַמַּן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעַלְמֵי עַלְמַיָּא: יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלְמָא מִן כָּל-בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְּאִמְרוּן בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

לָךְ אֲדַנֵּי הַצְדָּקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפְּנִים: מַה-נִּתְאֻוֵּן
 וּמַה-נִּנְאֵמַר מַה-נִּדְבָר וּמַה-נִּצְטַדֵּק: נַחֲפָשָׂה
 דְּרַבִּינוּ וְנַחֲקָרָה וְנִשְׁוֵבָה אֵלֶיךָ, כִּי יִמְנַךְ פְּשׁוּטָה
 לְקַבֵּל שָׁבִים: לֹא-יִבְחָסֵד וְלֹא-יִבְמַעֲשִׂים בָּאֲנּוּ לְפָנֶיךָ,
 כְּדָלִים וּכְרָשִׁים דְּפַקְנוּ דְלִתִּיךָ: דְלִתִּיךָ דְּפַקְנוּ רְחוּם
 וְחַנוּן, נָא אֲלֵה־שִׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּבָנוּ
 רִיקָם אֵל תִּשְׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תִּפְלֶה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: (ב) דניאל ט ז: (ג) ע"פ איכה ג לט: (ד) ע"פ בראשית מד טז: (ה) איכה
 שם מ (בשינוי): (ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): (ז) שמות לד ו: (ח) ברכות כח, ב:
 הגדהגות (ו) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תִּפְלֶה, עֲדִיךָ כְּלִבְשָׁר יִבְאוּ: יָבוֹא כְּלִבְשָׁר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבוֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוִה וְנִכְרַעַה, נִבְרַכַּה לְפָנֵי־יְהוָה עֲשֵׂנוּ: בָּאוּ שִׁעְרֵיו |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרְתּוֹ בַּתְּהִלָּה, הוֹדִיִּלוּ בָּרְכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה
 כְּלִעֲבָדֶי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת: שְׂאוּ־יְדֹכֶם קִדְשׁ,
 וּבָרְכוּ אֶת־יְהוָה: נְבוֹאָה לְמִשְׁפְּנוֹתָיו, גִּשְׁתַּחֲוִה לְהַדָּם רִגְלָיו: רִוְמָמוֹ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַדָּם רִגְלָיו, קְדוֹשׁ הוּא: רִוְמָמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קְדִשׁוֹ, בִּי־קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲווּ לִיהוָה
 בַּהֲדַרְת־קִדְשׁ, חִלּוֹ מִפְּנֵי כְּלִי־אָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבוֹא
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוִה אֱלֹהֵיכֶל־קְדֻשָּׁךָ בִּירְאֶתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוִה אֱלֹהֵיכֶל
 קְדֻשָּׁךָ וְנוֹדָה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתָּךָ, בִּיהַגְדְּלָתָ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אִמְרַתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהוָה, וְאַמְוַנְתָּךְ
 סְבִיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֶךְ לִיהוָה, יִדְמָה לִיהוָה בְּבָנֵי אֲרָצִים:
 כִּי־גִדּוֹל אַתָּה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָדְךָ: כִּי־גִדּוֹל
 מַעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתָּךְ: גִּדּוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד,
 וְלִגְדֻלְתּוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדּוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, נוֹרָא הוּא
 עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גִּדּוֹל יְהוָה, וּמְלֹךְ גִּדּוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיךָ וּכְגִבּוֹרְתְךָ: מִי רֹא
 יִרְאֶךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאֲתָה, כִּי בְּכִלְחַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גִּדּוֹל אַתָּה וְגִדּוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לָךְ
 זְרוּעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזוּ יָדְךָ תְּרוּם יְמִינְךָ: לָךְ יוֹם אֶפְיֶלְךָ לִילָה, אַתָּה
 הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשָׁמַשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקְרֵי־אָרֶץ, וְתוֹעַפַת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כָּל־תְּהִלָּתוֹ: לָךְ יְהוָה הַגְּדֻלָּה
 וְהַגִּבּוֹרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוֹד, כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, לָךְ יְהוָה
 הַמְּמַלְכָה, וְהַמְּתַנְשֵׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לָךְ שָׁמַיִם אֶפְיֶלְךָ אָרֶץ, תִּבְל
 וּמְלָאָה אַתָּה יְסֻדְתָּם: אַתָּה הַצְּבֹת כָּל־גְּבוּלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחָרֵף
 אַתָּה יַצְרַתָּם: אַתָּה רִצְצַת רֹאשֵׁי לְוִיָּתָן, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעַם לְצִיּוּם:
 אַתָּה בְּקַעַת מַעֲיָן וְנַחַל, אַתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהָרוֹת אֵיתָן: אַתָּה פּוֹרְרַת

בעוד

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשינוי): (ל) שם קלח ב (בשינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד"טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְרָךְ יְיָ, שְׁבַרְתָּ רֵאשֵׁי תַנּוּנִים עַל־הַמַּיִם: אֲתָהּ מוֹשֵׁל בְּנְאוֹת הַיָּם,
 בְּשׂוֹא גִלְיוֹ אֲתָהּ תִשְׁבַּחֶם: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהַלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
 הִרְקַדְשׁוּ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרִבִּים אֲתָהּ־הוּא הָאֱלֹהִים
 לְבַדְּךָ: אֵל נֶעְרָץ בְּסוּד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־פְּלִסְבִּיבּוֹ: וַיִּזְרוּ
 שָׁמַיִם פְּלֹאֶךָ יְהוָה, אַף־אֲמוֹנֶתְךָ בִּקְהַל קִדְשִׁים: לָכֵן נִרְנְנָה לַיהוָה,
 נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נְרִיעֵ לּוֹ: צִדֵּק
 וּמִשְׁפָּט מְכוּן בְּסֵאֶךָ, חֶסֶד וְאֱמֶת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יַחֲדוּ נִמְתִּיק
 סוּד, בְּבֵית אֱלֹהִים נְהַלְךָ בְּרִנָּשׁ: אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עֲשָׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת
 יָדָיו וַיִּצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידוֹ נָפֵשׁ כְּלִיחִי, וְרוּחַ כָּל־בֶּשֶׂר־אִישׁ: הַנְּשַׁמָּה לְךָ
 וְהַגּוֹף פְּעֻלָּךְ, חוֹסֶה עַל עַמְּלֶךָ: הַנְּשַׁמָּה לְךָ וְהַגּוֹף שִׁלְךָ, יְהוָה עֲשֵׂה
 לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֲתַאֲנוּ עַל שְׁמֶךָ יְהוָה עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד
 שְׁמֶךָ, כִּי אֶל־חַנּוּן וְרַחֲמִים שְׁמֶךָ: לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵנוּ כִּי
 רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אִוְלַתְנוּ שָׁגִינוּ.

מְחַל־לָנוּ מִלִּפְנֵינוּ, כִּי רַבּוּ עוֹנֵינוּ:

אִז טָרַם נִמְתַּחוּ נִבְלֵי שְׂכָבִים. בְּאַרְצָךְ עַד לֹא דָבְקוּ
 רְגָבִים. גִּבְרָךְ יִשְׁבְּעָה דְבָרִים הָיוּ מְגֻבָּבִים. דַּת וְכַס
 וְרִטִּית בָּנִים שׁוֹבָבִים: הוֹד גִּן־עֲדָן וְעֵלֶק הַבְּהוּבִים.
 וּמְקוֹם כַּפָּרָה עַל־יַדֵּי מַקְרִיבִים. זוֹהַר שֵׁם יִנּוֹן מְחוּלָּל
 מְחוּבִים. חֲבָרוּ אֶלְפִים קָדָם בְּרִיאַת יִשׁוּבִים: מְכוּסִים
 עַל רְקִיעַ בּוֹטִים כְּשִׁבִיבִים. יְעוּרִים וּמִשׁוֹרְשִׁים פָּנֵי
 יוֹשֵׁב הַכְּרוּבִים. כִּפְסָא הִיָּה מִנְחָ בְּרִקִיעַ בִּיצוּבִים.
 לְמוֹשֵׁב מֶלֶךְ וְנוֹרָא עַל־סְבִיבִים: מִימֵינוּ אֵשׁ דַּת
 חֲקוּקָה בְּכַתְבִּים. נְתוּנָה עַל בְּרַכּוֹ בְּשִׁעְשׁוּעַ אֲהָבִים.
 סְדוּר עַל הַדְּרוֹם גִּן רְטוּבִים. עָרוֹךְ עַל הַצָּפוֹן תּוֹפֵת
 שְׁלֵהָבִים: פָּנֵי הַמְּזֻרָח יְרוּשָׁלַם הַבְּנוּיָה בְּמַחְצָבִים.

צפון

תו"א א) תהלים פט י: ב) שם מח ב: ג) מלכים ב יט טו (בשינוי): ד) תהלים פט ח: ה) שם
 ו: ו) שם צה א-ב: ז) שם פט טו: ח) שם נה טו: ט) שם צה ה: י) איוב יב י: כ) ירמיה
 יד ז: ל) נחמיה ט לא (בשינוי): מ) תהלים כה יא (בשינוי): נ) ע"פ איוב לח לח: ס) ראה
 פסחים נד, א: ע) ירמיה ג יד: פ) שמואל א ד ד: ז) ע"פ תהלים פט ח: ק) דברים לג ב:

צפון בתוכה מקדש אל בְּיִשׁוּבִים. קבוע בְּאֲמָצֵעַ
 מִזְבַּח כַּפּוֹר חַיּוּבִים. רְבוּצָה עָלָיו אֲבָן שְׁתֵּיתִי הַטּוֹבִים:
 שֵׁם יִנּוֹן עָלֶיהָ חֲקוֹק בְּמִכְתָּבִים. תּוֹאֵר שֵׁם הַמְּפֹרָשׁ
 בְּתוֹוֵי גְלוּבִים. שָׁמָּה בַּתְּנֹךְ לִפְנֵי מֵאֲשַׁנְבִים. לוֹוֵי
 תְּשׁוּבָה אֶרֶךְ לְנִדְרוּם וּכְאֲבִים: מְעַתְּדַת לְכַבּוֹם צֵאִים
 וּלְהַלְבִישׁ מוֹטָבִים. הֶרֶק שֶׁמֶן עַל רֹאשׁ שְׂבִים. בְּכֵן
 אֲתֵאֲנֹה לָךְ עֲלָמִים וְשְׂבִים. רַחֵץ מִצַּחַן וְהַשְׁלֵךְ טָמוּם
 סְאָבִים: בַּתְּפִלָּה יִקְדְּמוּךָ בָּנִים שׁוֹבְבִים. יוֹם יוֹם
 לְדַרְשֶׁךָ בְּפִיץ נִיבִים. יַחֲשַׁב אֲמַרְיֵנוּ בְּהַקְטֵר דְּמִים
 וַחֲזָרִים. צַפְצוּפְנוּ יִקְבַּל כַּפְּסוּגֵי פָרִים וּכְשָׂבִים: חֲטָאֵינוּ
 הַצֵּלָל בְּקַרְקַע נְטִפֵי מְרוֹזְבִים. קָרְבְּנוּ אֵלֶיךָ בְּרַחֲיִפַת
 רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנוּ בְּטוֹחִים. וְעַל־צְדָקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים
 וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצַפִּים: אֵתָּה הוּא מְלֹךְ
 אוֹהֵב צְדָקוֹת מִקְדָּם. מַעֲבִיר עֲוֹנוֹת עִמּוֹ, וּמְסִיר הַטְּאֵת יִרְאִיו. כּוֹרֵת
 בְּרִית לְרֵאשׁוֹנִים, וּמְקִיִּם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֵתָּה הוּא שִׁירְדַת בַּעֲנַן
 כְּבוֹדְךָ עַל־הַר סִינִי וְהִרְאִיתָ דָּרְכֵי טוֹבָה לְמִשְׁחָה עֲבָדְךָ. וְאַרְחוּת־
 חֲסִדֶיךָ גְּלוֹיתָ לוֹ. וְהוֹדַעְתָּנוּ כִּי אֵתָּה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפִּים
 וְרַב־חֶסֶד וּמְרַבֵּה לְחַסִּיב. וּמְנַהִיג הָעוֹלָם כִּלּוֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
 כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֲעֲבִיר כָּל־טוֹבֵי עַל־פְּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
 לְפָנֶיךָ, וְחַנְּתִי אֶת־אֲשֶׁר אַחֲךָ וְרַחֲמֵתִי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֶרֶךְ אַפִּים אֵתָּה וּבַעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתָ, וְדַרְךְ
 תְּשׁוּבָה הוֹרִית: גְּדַלַת רַחֲמֶיךָ וְחֲסִדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
 וּבְכָל־יּוֹם לְזֵרַע יִדִּידֶיךָ: תִּפְּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אֵתָּה
 הוּא בַעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבַתְּפִלָּה פְּנִיךָ נִקְדָּם,

כהודעת

תו"א (א) ראה יומא נג, ב: ב (ב) ראה רש"י שמות כח ל: ג) ירמיה ג כב (בשינוי): ד) שם יד:
 ה) ע"פ דניאל ט יח: ו) ע"פ תהלים יא ז: ז) ראה שמות לד ה: ח) שם ו: ט) שם לג יט:
 י) קהלת רבה ז, טו:

כְּהוֹדֵעַת לַעֲנֵנוּ מִקֶּדֶם: מִמְּחֻרֹן אַפְּךָ שׁוּב, כְּמוֹ בְּתוֹרַתְךָ
 כְּתוּב: וּבְצֶלַל בְּנִפְיֶךָ נַחֲסָה וְנִתְלוֹנָן, בְּיוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה
 בָּעָנָן: תִּעֲבֹר עַל־פֶּשַׁע וְתִמְחָה אִשָּׁם, בְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
 שָׁם: תִּאֲזוּן שׁוֹעֲתֵנוּ וְתִקְשִׁיב מִנּוּ מֵאִמֶּר, בְּיוֹם וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה, וְשָׁם נֹאמֵר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנֵינוּ וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֶז וּפֶשַׁע
 וְחַטָּאת וְנִקְתָּ: ע"כ

וְסִלַּחַת לַעֲוֹנֵנוּ וְלַחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלֵתֵנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלֵלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אִתָּה
 אָדְנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

דְּרִשׁוּ יְהוָה בְּהַמְצֵאוֹ קְרָאָהּ בְּהִיזוֹתוֹ קְרוּב: שׁוּבוּ אֵלַי וְאִשׁוּבָה
 אֲרִיכֶם אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת: מִיִּיּוֹדַע יִשׁוּב וְנַחֵם הָאֱלֹהִים
 וְשֵׁב מִמְּחֻרֹן אָפּוֹ וְלֹא נֹאבֵד: מִי יוֹדַע יִשׁוּב וְנַחֵם וְהִשְׁאִיר אַחֲרָיו
 בְּרָכָה: וְקִרְעוּ לְבַבְכֶם וְאִל־בְּגָדֵיכֶם וְשׁוּבוּ אֵל־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בִּי־חַנּוּן
 וְרַחוּם הוּא אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד וְנַחֵם עַל־הִרְעָה:

כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנָיִם, בֶּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה,
 עַל־עַמּוֹ בְּרַכְתָּהּ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשׁוּבֵנוּ לָנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בִּטַּח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמְלִךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרָאֵנוּ:

סלח

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
 (ה) שמות שם וז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) ישעיה נה ו: (ט) מלאכי ג ז: (י) יונה ג
 ט: (כ) יואל ב יד: (ל) שם יג: (מ) תהלים קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח: (ע) שם פד
 יג: (פ) שם כ י:

הנהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים) שער
 ה סעיף קז).

(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

(3) כשואמרים סליחות באמצע סדר התפילה מתחילים מכאן.

סָלַח־נָא לַעֲזֹן הָעַם הַזֶּה בְּגִדְל חֲסֶדְךָ. וּכְאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה
 לָעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשֵׁם נֹאמַר:
 וַיֹּאמֶר יְהוָה סָלַחְתִּי בְדַבְרְךָ:

הָטַה אֱלֹהֵי אֲזִנְךָ וּשְׁמֹעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמִמְתִּינוּ, וְהַעִיר
 אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי אֵל עַל־צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
 תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדַנִּי אֲשֶׁמְעָה, אֲדַנִּי אֲסַלַּחְתִּי,
 אֲדַנִּי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֵּאָחֵר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
 עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֵת יְהוָה בְּהַמְצָאוֹ לְדַרְשׁוֹ קַדְמֹתַי. בְּעַד עֲוֹנוֹת לִכְפֹּר כִּי
 כַּתּוּלָע נֶאֱדַמְתִּי. גְּלַגַּל הַלֵּב טָמַטְמַם וּכְיִשָּׁן נִרְדַּמְתִּי.
 כְּמַעֲט בְּסֹדוֹם הָיִיתִי וְלַעֲמוּרָה דְּמִיתִי: דְּמִיתִי לְסוֹטָה פְּרוּעָה
 מִנְּאֻפֶת וַחֲלָלָהּ. הָיִיתִי כְּבַגְד עֵדִים, וְהוֹשַׁמְתִּי כְּשִׂמְלָה בְּדָמִים
 מִגְּדֻלָּתָהּ. וַחֲסַרְתִּי מִפְּגִיעַ וְיוֹדַע אֵין לְפַלְלָהּ. רְאֵה יְהוָה וְהַבִּיטָה
 כִּי הָיִיתִי זוֹלָלָה: זוֹלָלָה כְּבוֹדָה נִהְפְּכָה בְּיַד מִנְּאֹל. חָנַם נִמְכְּרָה
 לְצַמִּיתָת וְאֵין גּוֹאֵל. טָבַע נְכוֹן וְנִשְׂא וַחֲרַב אֲרִיאֵל. הִשְׁלִיךְ
 מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ תְּפֹאֶרֶת יִשְׂרָאֵל: יִשְׂרָאֵל לְבוֹזִים וְלִמְשַׁפָּה עַד
 מָתַי. כְּאַרְבֶּה רַבּוּ עוֹרְקֵי וְעֲצָמוֹ מִצַּמִּיתַי. לֵלֵב בְּשׁוּמֵי
 הַרְיוֹסוֹתַי חֲרָבוֹתַי וְשׁוּמְמוֹתַי. וְתִבְחַר מִחֲנֹק נִפְשֵׁי מוֹת
 מַעֲצָמוֹתַי: מַעֲצָמוֹתַי הַמְּפַצְחוֹת וְהַמְּפַלְחוֹת מִמְּכַעֲסִיךָ
 וּמִמְזַעֲמִיךָ. נֶאֱמַתִּי גְּלֵאִיתִי גִשׁוּא חֲרוֹנְךָ וְנַעֲמָךָ. שִׁים לֵב
 לְגֹאֹל חַיִּת גְּעִימָךָ. כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ: עַמְּךָ
 זְרוִיִים פְּזוּרִים בְּכָל־מוֹשְׁבוֹת. פְּקַדוֹךָ בְּצַר פְּתַדוֹךָ בְּמַעַשׁ
 וּבְמַחֲשָׁבוֹת. צְלוּל זְרוֹן, הַעֲבַר וּרְפֵא מְשׁוּבוֹת. אֲדַנִּי שְׁמַעָה
 בְּקוֹלֵנוּ תִּהְיֶינָה אֲזִנְיֶךָ קִשְׁבוֹת: קִשְׁבוֹת תִּהְיֶינָה אֲזִנְיֶךָ לְשִׁפְךָ
 שִׁיחֲנוּ. רוֹן שְׁפָתֵינוּ קִבֵּל כְּרִיחַ נִיחוּחֵינוּ. שְׁחַרְנוֹךָ מִגִּנְנוּ וּבָךְ

מבמהנו

תו"א א) במדבר יד יט: ב) שם כ: ג) דניאל ט יח"ט: ד) ע"פ ישעיה נה ו: ה) שם א ט (בשינוי):
 ו) ע"פ שם סד ה: ז) שם ט ד (בשינוי): ח) איכה א יא: ט) ישעיה כט א: י) איכה ב
 א: כ) ישעיה מב כד (בשינוי): ל) תהלים סט ה: מ) איוב ז טו (בשינוי): נ) ישעיה א יד:
 ס) דניאל ט יט: ע) ישעיה כו טז (בשינוי): פ) תהלים קל ב (בשינוי):

מבטחנו. כִּי־שִׁמְךָ עָלֵינוּ נִקְרָא אֶל־תַּנִּיחֵנוּ: תַּנִּיחֵנוּ אֲדוֹן זֶה
בְּמַה שָּׁנִים לְמָה. לְשִׁמָּה לְמִשָּׁל וְלִשְׁנִינָה לְלַעַג וְלִכְלָמָה. יֵאֱמֹן
וַיּוֹחַשׁ הַמְבַטָּח שֶׁהַבְטָחָתְךָ לְשׂוֹמְמָה. אֲנִי יְהוָה בְּנִיתִי הַנְּהַרְסוֹת
נִמְטַעְתִּי הַנְּשַׁמָּה: הַנְּשַׁמָּה בְּרַחֲמִים גְּדוֹלִים תִּבְנֶה וּתְכוּנְנָה.
שְׁמַע יְהוָה חֲנוּנָה כִּי בָא עֵת לְחַנּוּנָה. חֲזֹק מֵאֲמִירֶיךָ בְּצַל יָדְךָ
לְגוֹנְנָה. וּפְדוּנֵי יְהוָה יִשׁוּבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים וְסִלִּיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמוֹל. אֵל הַזּוֹרֵת לָנוּ לֹאמַר שְׁלֹשׁ
עֲשָׂרָה, זְכַר־לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, כְּהוֹדַעְתָּ לָעָנּוּ
מִקְדָּם, בְּמֹ שִׁבְתוֹב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְנַצֵּב עַמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חַסֵּד
וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֶז וּפְשַׁע

וְחַטָּאָה וְנִקְתָּה: ע"כ

וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מְחַל־לָנוּ מִלִּבְנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חַסֵּד לְכָל־קְרָאֶיךָ:

דְּרָשׁוּ יְהוָה וְעִזּוּ, בְּקִשׁוּ פָּנָיו תָּמִיד: דְּרָשׁוּ יְהוָה בְּהַמְצֵאוֹ קְרָאָהוּ
בְּהִיוֹתוֹ קְרוֹב: יַעֲזֹב רָשָׁע דַּרְכּוֹ וְאִישׁ אֹן מְחַשְׁבֹּתָיו וַיִּשָּׁב

אל

(* נ"א: ז"ה.

תו"א א) ירמיה יד ט (בשינוי): ב) דברים כח לו: ג) יחזקאל לו לו: ד) ע"פ תהלים קב יד:
ה) ישעיה נא יא: ו) ויקרא רבה כט, ו: ז) ראש השנה יז, א: ח) תהלים קג ו (בשינוי):
ט) ראה ראש השנה יז, ב: י) שמות לד ה: כ) שם וז: ל) שם ט: מ) תהלים פו ה: נ) שם
קה ד. דברי הימים א טז יא: ס) ישעיה נה וז:
הגהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).
2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אֱלֹהֵינוּ וּירַחֲמֵנו וְאֱלֹהֵינוּ בִּירְבֵּה לְסִלּוּחַ: שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי כָשַׁלְתָּ בַּעֲוֹנֶךָ:

כָּרַחֵם אֵב עַל־בָּנָיִם, בֵּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה,
עַל־עַמֶּךָ בְּרַבְתָּךְ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשָּׁנָבִילָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יְאִדָּם בַּטֶּחַךְ בָּךְ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרָאֵנוּ:

סִלְחָנָא לַעֲזֵן הָעַם הַזֶּה כַּגְּדָל חֲסֵדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה
לָעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשֵׁם נֹאמֵר:
וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלְחָתִי כַּדְבָרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי אֲזַנְךָ וּשְׁמֵעַ, פִּקַּח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שִׁמְמֹתֵינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי לֹא עֲלִי־צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי שְׁמַעְהָ, אֲדֹנָי סִלְחָה,
אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תִּאֲחַר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמֶּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֲבֵלָה נַפְשִׁי וְחַשְׁךְ תַּאֲרִי. בֵּית תַּפְאֲרֹתֵי כְּנֶשֶׁף בּוֹ הָאָרִי.
גַּם פְּלִיטָתִי אֲשֶׁר עֲזָבוּ וּשְׂאֲרֵי דוֹעֲכוּ כְּהַיּוֹם בְּשִׁלְשָׁה
בְּתַשְׂרֵי: הָאֵשׁ וְהַמַּיִם הַיּוֹדוּנִים שִׁטְפוּנוּ בְּדִלְקָם. וְכִסְסוּ מִקְדָּשׁ
וּבִזְזוּ חֲלָקָם. וְקִנִּי שְׂאֲרִית אֲשֶׁר פָּלְטוּ מִיּוֹם נָקָם. חֲבְלוּ עִתָּה
בְּיוֹם צוּם גְּדַלְיָה בֶּן אַחִיקָם: טוֹרְפוּ דִלְת עַם־הָאָרֶץ. יִתֵּר הַגִּזְמוֹם
אֲכַל הָאָרֶבָה בְּמַרְץ. פֹּרְמִים וַיּוֹגְבִים פִּקְדֹת מַרְגִּזֵי הָאָרֶץ.
לָהֶטּוּ וְלֹא הָיָה בָם גְּזֹרֶה־גֹדֵר וְעוֹמֵד בַּפָּרֶץ: מָה אֶסְפֵּר וְאֲנַחֲוֹתֵי
עֲצוּמוֹת. נִקְטָה נַפְשִׁי וּמִקְהֵלוֹתֵי עֲנוּמוֹת. שְׂרִיגֵינוּ אֲשֶׁר נִשְׂאָרוּ
מִיְקוֹד אֵשׁ לְתַעֲצוּמוֹת. עוֹד הֵם לֹא נִתְקַיְמוּ וְנִתְשׂוּ בַחֲמוֹת:
פָּנֶיךָ עַד מָתִי מִנּוּ תִסְתִּיר. צַעֲקֹתֵנוּ שְׁמַע וְאַסִּירֵנוּ תַתִּיר.

קדוש

(* נ"א: נשךך ביד.

תו"א (א) הושע יד ב: (ב) תהלים קג יג: (ג) שם ג ט: (ד) שם מו ח: (ה) שם פד יג: (ו) שם כ י:
(ז) במדבר יד יט: (ח) שם כ: ט) דניאל ט יח-יט: י) ע"פ ישעיה סד י: (כ) ראה ראש השנה
יח, ב. ועיין נו"כ השו"ע או"ח סימן תקמט סעיף א: (ל) תהלים קכד ה: (מ) ע"פ ישעיה סג
יח: (נ) ע"פ שם ד: (ס) מלכים ב כד יד: (ע) יואל א ד: (פ) ע"פ ירמיה נב טז: (צ) ישעיה יד
טז: (ק) יחזקאל כב ל: (ר) איוב י א: (ש) ע"פ ישעיה י טז: (ת) ע"פ תהלים יג ב:

קדוש ביטה כי אין בעדנו מעתיר. ראה בדלותנו ושכחך בפה
נכתיר: שדדנו מדור לדור ומקץ לקץ. שורש צפע מעופף
אותנו עוקץ. תקיף, למשפטנו הער והקץ. תכפר לעונותינו
ותאמר קץ:

אל מלך יושב על כסא רחמים ומתנהג בחסידות, מוחל
עונות עמו, מעביר ראשון ראשון, מרבה מחילה
לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר
ורוח, לא ברעתם תגמול. אל הורית לנו לומר שלש
עשרה, ובר־לנו היום ברית שלש עשרה, כהודעת לענו
מקדם, כמו שכתוב וירד יהוה בענן ויתנצב עמו שם
ויקרא בשם יהוה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

ויעבר יהוה | על־פניו ויקרא

יהוה | יהוה אל רחום ותנון ארך אפים ורחימך
ואמת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע
וחטאה ונקמה: ע"כ

וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו:

סלח־לנו אבינו כי חטאנו. מחל־לנו מלכנו כי פשענו: כִּי־אתה
אדני טוב וסלה, ורחימך לכל־קראיך:

דִּרְשׁוּ יהוה בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב: שובו בנים שובבים
ארפה משובתיכם הננו אתנו קִדְּ בִּי אתה יהוה אלהינו:
שובה ישראל עד יהוה אלהיך כי כשלת בעונה:

ברחם אב על־בנים, בן תרחם יהוה עלינו: ליהנה הישועה,
על־עמך ברכתך סלה: יהוה צבאות עמנו, משגב־לנו

אלקי

תו"א א) ויקרא רבה כט, ו: ב) ראש השנה יז, א: ג) תהלים קג ו (בשינוי): ד) ראה ראש השנה
יז, ב: ה) שמות לד ה: ו) שם וז: ז) שם ט: ח) תהלים פו ה: ט) ישעיה נה ו: י) ירמיה
ג כב: כ) הושע יד ב: ל) תהלים קג יג: מ) שם ג ט: נ) שם מו ח:
הגהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).
2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אלהי יעקב סלה: יהוה צבאות, אשרי אדם בשם כה: יהוה
הושיעה, המלך יעננו ביום קראנו:

אלהינו ואלהי אבותינו:

אמנת מאז ארשת נב שפתים. בתפלה ובתחנון דפוק שערי
דלתים. גשתנו עדיך בזריות ולא בעצלתיים. דחות
רוע פורעניות המתרגשות לעתותים: הננו אתאנו לך בשברון
רוח ודבאות לב. ודות לפניך כלפתול ועקשות לב. זה חוקר
לכבות הרופא לשבורי לב. חדש רוח נכון בקרבנו וברא לנו
טהור לב: טכסת מקדם אלו ימים עשרה. יחיד גם לשוב
ולמצא כפרה. בליהשנה בלה לרבים מסורה. לשוע ולענות
בכלעת צוקה וצרה: מהר היחיד ושב בנתיים מוחלין לו.
נזאש ולא שב אין תקנה לעולו. סדר וערך בליאלי נביות
להועילו. עותר וצועק ואין שומע לו: פגיעת הרבים והיחיד
לך לבד עולה. צור פי אתה שומע תפלה. קבלנו ברצון
והמציאנו מחילה. רצנו בקרבן כליל ועולה: שפוט תשפוט
אותנו ברחמנות וחמלה. בניה יחוסיה לקוחים לך לסגלה.
יוקש מרים יצלל במצולה. נצח יהללך בכלמיני תהלה:

אלהינו ואלהי אבותינו:

אורך ואמתך שלח. אמוניך בטוב הצלח. בראתה יהוה טוב
וסלח: ביטה בענוי נפש. בטובך הוציאנו לחופש.
כראו מים עדנפש: געיותינו יהיו נקשבים. גלותנו השב
לישובים. לייגרים אנחנו ותושבים: דפקנו דלתך לתמוד.
דבקנו אליך לצמוד. פי דלנו מאד: הליצונו זדים במצרינו.
הציילנו ונודך צורנו. כי הושעתנו מצרינו: זרויך מוחלים
לעודדם. זכם ביראתך לסעדם. ביזה בליהאדם: חקות
העמים תהו. חשוקיה אחריה ינהו. בייחנון ורחום הוא: מירתך

הושמה

ת"א א) תהלים פד יג: ב) שם כ י: ג) ישעיה נז יט: ד) ירמיה ג כב: ה) תהלים קמז ג: ו) ע"פ
שם נא יב: ז) ראש השנה יח, א: ח) ע"פ ירושלמי ברכות ד, ג: ט) ראש השנה יז, ב:
י) ישעיה ס ז: כ) ברכות מח, ב: ל) תהלים נא כא (בשינוי): מ) שם מג ג (בשינוי): נ) שם
פו ה (בשינוי): ס) שם סט ב: ע) דברי הימים א כט טו (בשינוי): פ) תהלים עט ח: צ) שם
קט נא (בשינוי): ק) שם מד ח: ר) קהלת יב יג: ש) ירמיה י ג: ת) יואל ב יג:

הושמה לעיים. טיבה בחומות בנויים. בייטוב חסדך מחיים:
 יגעתו ואשיחה במעני. יבוש ויכלם מעני. ביייעשה יהוה דין
 עני: כבדו שפתי קמי. בלחיום מזעימי. כי כלו בעשן ימי:
 קהם ישיב בפעלם. לעמו ילמד להועילם. כי לא יזנח לעולם:
 מרחמו יתן מאויו. ממנו יסיר דפיו. כי מהטובו ומהיפיו:
 נשמות הושטו ערי. נברים באו שערי. כי נשאתי חרפת
 נעורי: שוש אשיש עריך. שית לענות גאולך. כי שמחתני
 יהוה בפעלך: עזו נורא ואיום. עתה המציאנו פדיום. בייעלך
 הורגנו בלחיום: פנה דרך עקוב. פאר הלולך לנקוב. בייפדה
 יהוה אתיעקב: צריך לכלות בחרץ. צפה משמי ערץ. כי צל
 ימינו עליארץ: קרב קץ עדני. קול להשמיע לעוני. כי קרוב
 יום יהוה: רם, זרועה תראה. רעיתך פנים התראה. בייירם
 יהוה ושפל יראה: שמע קול תחנוני. שועתי תעלה למעוני.
 כי שומע אל אביונים יהוה: תחן בתודה תרצה. תאמר לעמך
 אתרצה. כי תורה מאתי תצא: שקל מאזנים יכבש. עוז נצח
 יעטה וילבש. כי הוא יכאיב ויחבש:

אלהינו ואלהי אבותינו:

תשוב תרחמנו שוב שבותינו בנאמך. שוב בקדם חדש חבת
 לאמך. רחק רוגו וקרוב שוך זעמך. שוב מחרון אפך
 והנחם עליהרעה לעמך: קבץ ובקש אוברות וחוק נחלתך.
 צאן ההרגה והגזו ברחלותך. פשע אם רב בבני מחילתך.
 שוב למען עבדך שבטי נחלתך: עון אבותינו הטעינו ובוטר
 הטעימנו. ספרעל השקנו הלעינו והזעימנו. נא פאז בשכן
 יחד הנעימנו. שובנו אלהי ישענו והפר בעסך עמנו: מאוס לא
 מאסת חוסך מעידך. לוקים פסורח ולהתמרח שבך עדיך.

בעם

תו"א (א) תהלים סג ד: (ב) ע"פ שם לה ד: (ג) שם קמ יג: (ד) איכה ג סב: (ה) ע"פ תהלים קב
 ד: (ו) איכה שם לא: (ז) זכריה ט יז: (ח) ע"פ עובדיה פסוק יא: (ט) ירמיה לא יח: (י) ישעיה
 סא י: (כ) תהלים צב ה: (ל) שם כד ח: (מ) חבקוק א ז (בשינוי): (נ) תהלים מד כג: (ס) ירמיה
 לא י: (ע) איוב ח ט: (פ) יואל א טו: (צ) תהלים קלח ו: (ק) שם כח ב: (ר) שם סט לד:
 (ש) ישעיה נא ד: (ת) איוב ה יח: (א) מיכה ז יט (בשינוי): (ב) ראה ירמיה ל ג: (ג) שמות לב
 יב: (ד) זכריה יא ד: (ה) ישעיה סג יז: (ו) זכריה יב ב: (ז) תהלים פה ה:

כעס לרצות כמדת יושר מעבדיך. שׁוּבָה יְהוָה עַד־מָתִי וְהִנַּחֵם
עַל עֲבָדֶיךָ: יוֹם יוֹם נִצְפָה גִלְוֵי סוּדְךָ. טָמוּם וְעָמוּם וּכְלָה בְּשׂוֹר
חֲסִידֶיךָ. חֲרָפָה שְׁבָרָה לִבְנוֹ מְקוּיִם חֲסָדֶיךָ. שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה
נַפְשֵׁנוּ וְהוֹשִׁיעֵנו לְמַעַן חֲסָדֶךָ: זָנַחְנוּ וְנָחַשְׁבָנוּ עַם־יִוֹרְדֵי רֶגֶב. וַיְהִי
לְאֶבֶל בְּנוֹר וְשִׁיר וְעָגֹב. הַקְּוֹדְרִים בְּרָגָה וְתוֹדָה הִתְחַלְּךָ בְּשֹׁגֵב.
שׁוּבָה יְהוָה אֶת־שְׁבִיתֵנוּ בְּאִפְיָקִים בְּגֹגֵב: דְּמָעָה לֶחֶם חוֹסֶיךָ
צוּרֵי אֶרֶץ. גּוֹאֵל אִיָּה בְּחֶרֶף צְרֵי אֶל. בְּחֻזּוֹן אִזּוֹ בְּדַבְרָתְךָ לְיִשְׂרָאֵל.
שׁוּבָה יְהוָה רַבּוֹת אֲלֵפֵי יִשְׂרָאֵל: שְׂמָעָה יְהוָה הִטָּה אֲזָנָיְךָ
הַקְּשִׁיבָה. לְמַחְלֵי סֶלְחָנָא סֶלְחָתֵי הַשִּׁיבָה. מְשׁוּבוֹתֵינוּ רַבּוֹ
וּפְתַחֵת יִשְׂרָאֵל שׁוּבָה. הַשִּׁיבֵנוּ יְהוָה | אֱלֹהֶיךָ וְנִשְׁוֹבָה:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אִם אִפְסֵי רַבֵּעַ הַקֵּן. אֵהָל שִׁבְן אִם רֶקֶן. אֵל נֹאבְדָה עַל בֶּן
יִשְׂרָאֵל אֲבִי זְקֵן: פָּנִים לוֹ תִכִּיר. וְצִדְקוֹ לְפָנֶיךָ נִזְכִּיר. צוּיֵתוֹ
קָחֵנָא אֶת־בְּנֶיךָ יְקִיר. וְנִמְצָה דָּמוֹ עַל קִיר: רַץ אֶל־הַנֶּעַר
וְהַקְּדִישׁוֹ. וְנִפְשׁוֹ קְשׁוּרָה בְּנַפְשׁוֹ. עֲטָרוֹ בְּעֵצִים וְאִשׁוֹ. וְנִזְר
אֶלְהִיו עַל־רֵאשׁוֹ: יְחִיד רַךְ הוֹקֵל בְּצַבִּי. עָנָה וְאָמַר אֲבִי. הִנֵּה
הָאִשׁ וְהָעֵצִים נִבִּיא. וְתִשׁוּרָה אֵינְךָ לְהִבִּיא: מְלִין הַשִּׁיבוּ
מִלְּהַבְהִילוֹ. עָנָה אֲבִיו וְאָמַר לוֹ. אֱלֹהִים יִרְאֵה־לוֹ. וַיִּוֹדַע יְהוָה
אֶת־אִשְׁרֵי־לוֹ: בְּמִצּוֹתֶיךָ שִׁנִּיתָם גְּזֵהִים. וְאַחֲרֶיךָ לֹא מְהַרְהָרִים.
חָשׂוּ מְאֹד גְּמַהֲרִים. עַל אַחַד הַהָרִים: רָאוּ אִשׁ תְּלוּלָה. מִהָרוּ
עֲצֵי עוֹלָה. יְחִיד בְּאֶהְבָּה כְּלוּלָה. יִשְׁרוּ בְּעַרְבָה מְסֻלָּה: רָאָה
יְחִיד בִּי הוּא הַשֵּׁת. נִם לְהוֹרוֹ הַמְּנַסָּה. אוֹתִי בְּכִבֵּשׁ תַּעֲשֶׂה.
לֹא־תַחַמַּל וְלֹא־תִכְסֶּה: בִּי חֲפִץ וְנִכְסוּף. לִבִּי לוֹ אֶחְשׁוּף. הָאִם
תִּמְנַעֵנִי סוּף. רוּחִי וְנִשְׁמָתִי אֶלְיוֹ יֵאָסֵף: יָדָיו וְרַגְלָיו עָקְדוּ. וְחָרְבוּ
עָלָיו

תו"א (א) תהלים צ יג: (ב) שם עט ב: (ג) שם סט כא (בשינוי): (ד) שם ו ה (בשינוי): (ה) ע"פ שם פח ה: (ו) איוב ל לא (בשינוי): (ז) תהלים קכו ד: (ח) במדבר י לו: (ט) תהלים יז א: (י) ע"פ דניאל ט יח: (כ) שם יט: (ל) במדבר יד יט: (מ) שם כ: (נ) ירמיה יד ז (בשינוי): (ס) הושע יד ב (בשינוי): (ע) איכה ה כא: (פ) יונה א יד (בשינוי): (צ) ע"פ בראשית מד כ: (ק) ע"פ דברים טז יט: (ר) בראשית כב ב: (ש) ע"פ ויקרא א טו: (ת) ע"פ בראשית מד ל: (א) ע"פ במדבר ו ז: (ב) בראשית כב ז: (ג) ע"פ שמואל-א ט ז: (ד) בראשית שם ח: (ה) ע"פ במדבר טז ה: (ו) בראשית שם ג: (ז) ישעיה מ ג: (ח) ע"פ דברים יג ט: (ט) איוב לד יד (בשינוי):

עָלוּ פֶקֶד. לְשׁוּמוֹ עַל עֵצִים שָׁקֵד. וְהָאֵשׁ עַל־הַמִּזְבֵּחַ תִּזְקָד:
 צִוָּר פֶּשֶׁט מֵאֲלוֹ. וְאָבִיו נִגְשׁ אֲלוֹ. לְשִׁחֲטוּ לְשֵׁם בְּעָלוֹ. וְהִנֵּה
 יְהוָה נֹצֵב עָלוֹ: חָקֵר אֶת־אֲשֶׁר נַעֲשָׂה. הָאֵב עַל בְּנוֹ לֹא חָסָה.
 לָבוֹ אֶל־כַּפְּיוֹ נָשָׂא. וְיֵרָא אֱלֹהִים אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה: קָרָא
 לְמַרְחֵם מִשָּׁחַר. תְּמוּרַת בְּנֵה תִבְחָר. הִנֵּה־אֵיל אַחֵר. וְעֵשָׂה
 וְאֶל־תֵּאֱחָר: חֲלִפֵי אֲזַכְּרֶתוּ. תִּפְוֹן הַקְּטָרְתּוֹ. וְתַעֲלֶה תִמְרֶתוֹ.
 וְהִי־הוּא וְתִמְוֶרְתּוֹ: זָכְרוֹן לְפָנֶיךָ בִשְׁחֵק. לְעַד בְּסֶפֶר יוֹחֵק.
 בְּרִית עוֹלָם לֹא נִמְחַק. אֶת־אֲבֹרְהֵם וְאֶת־יִצְחָק: קוֹרְאֶיךָ בָּאִים
 לְקוֹד. בְּצַדִּיק עֲקָדָה תִשְׁקוֹד. צִאֲנֶה בְּרַחֲמִים תִּפְקוֹד. פְּנֵי
 הַצֵּאֵן אֶל־עֲקוֹד:

הוֹרִית דְּרֶךְ תְּשׁוּבָה לְבַת הַשׁוֹבְבָה. בֵּין פֶּסֶה לְעִשׂוֹר
 עֲדִיךָ לְשׁוֹבָה. הִשִּׁיבֵנו יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה:

אֲזִי מֵאֲזִי מִקְדָּם הַקְּדַמְתָּ תְּשׁוּבָה. בְּטָרֵם הַמְּתַחַת עָרִץ
 וַיִּסְוֵדֵי רְגוּבָה. גַּם לְכָל־הַשָּׁבִים צָרִי וּמִרְפָּא חֲשׁוּבָה.
 דּוֹפְקֵי דְלְתִיךָ רִיקָם מִלְּהַשִּׁיבָה:

הוֹרִית דְּרֶךְ תְּשׁוּבָה לְבַת הַשׁוֹבְבָה. בֵּין פֶּסֶה לְעִשׂוֹר עֲדִיךָ לְשׁוֹבָה.
 הִשִּׁיבֵנו יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה:

הֵן רֵאשׁ עֲפָרוֹת תִּבְלֵ אֲשֶׁר רֵאשׁוֹן נוֹצָר. וְנִסִּיתוּ
 בְּמִצּוֹה קִלְהָ וְאוֹתָהּ לֹא נָצָר. זַעֲמַת וְאַנְפַּת עָלוֹ
 שְׁנוֹתָיו לְקָצָר. חֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה וּכְאִישׁוֹן הַנָּצָר:

הוֹרִית דְּרֶךְ תְּשׁוּבָה לְבַת הַשׁוֹבְבָה. בֵּין פֶּסֶה לְעִשׂוֹר עֲדִיךָ לְשׁוֹבָה.
 הִשִּׁיבֵנו יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה:

טָעָה גִזְעוּ דְּמֵי אֲחִיו בְּשִׁפְכוֹ. יִסְרְתוּ בְּנֵעַ וְנָדַר לְכַת פֶּה

וכה

תו"א (א) ויקרא ו ה: (ב) ע"פ בראשית כח יג: (ג) שם א לא: (ד) תהלים קי ג: (ה) בראשית כב יג: (ו) דניאל ט יט (בשינוי): (ז) ויקרא כו לג: (ח) ע"פ איוב יט כג: (ט) ע"פ שמות ב כד: (י) בראשית ל מ: (כ) ירמיה לא כא: (ל) איכה ה כא: (מ) ראה פסחים נד, א: (נ) משלי ח כו ורש"י: (ס) ראה בראשית רבה כב, יא: (ע) ראה עירובין יח, ב: (פ) ע"פ בראשית ד י: (צ) שם יב:

וכה. כָּעַת נָשָׁב אֵלֶיךָ וְעֹזֵב רוּעַ דְּרָבֹנוּ. לְשִׁבְעָתִים
הַיָּאֲרָכָתוּ כָּל־מוֹצָאוֹ בְּלִי לְהַבּוֹ:

הורית דרך תשובה לבת השובבה. בין פסה לעשור עדיך לשובה.
השיבנו יהנה | אליך ונשובה:

מְחַלְל יְצוּעֵי יוֹלְדוֹ אֲשֶׁר פָּחַז כַּמִּים. נָטְיוֹ רַגְלָיו
כַּמַּעַט לְוִלֵי שִׁפְךָ לֵב כַּמִּים. סָרַח גֹּזֵר אַרְיָה
בְּקִדְשָׁה הִיא בְּעֵינַיִם. עֹנֹו הוֹדָה וְהִכְרַעְתּוֹ לְצַדִּיק
בְּמֵאֲזֵנִים:

הורית דרך תשובה לבת השובבה. בין פסה לעשור עדיך לשובה.
השיבנו יהנה | אליך ונשובה:

פָּרִץ גְּדֵרוֹת עוֹלָם בְּיַעֲמָרִי בְּרִשְׁעֵי. צִלְמֵי אֲשֵׁרִים חֲשַׁק
וְהוֹסִיף עַל־חַטָּאתוֹ פֶּשַׁע. קָרַעַת גֹּזֵר דֵּינֹו בְּשׁוּבוֹ
מִלְּפִשְׁעֵי. רַחֵם כְּמוֹדָה וְעֹזֵב וּבְךָ נוֹשַׁע:

הורית דרך תשובה לבת השובבה. בין פסה לעשור עדיך לשובה.
השיבנו יהנה | אליך ונשובה:

לְשָׁנֵנוּ לְשׁוֹנֵם כְּחֵץ, אֲנָשֵׁי עֵיר הַגְּדוֹלָה. שִׁגְיוֹנָם וּזְדוּנָם
רָבוּ עַד לְמַעְלָה. תַּתִּיךָ חֲזוֹן הַפִּיכָתָם אַחֲזוּם רַתַּת
וְחִלְחָלָה. תִּשׁוּבָה עֲשׂוּ כְּהוֹנֵן וְלִפְנֵי כִסֵּא כְבוֹדְךָ
נִתְקַבְּלָה:

הורית דרך תשובה לבת השובבה. בין פסה לעשור עדיך לשובה.
השיבנו יהנה | אליך ונשובה:

בְּזִמְזוּם כְּלִיֹּת וְלֵב נֶאֱזָר בְּגִבּוֹרָה. יִדְעֵנוּ מִדַּע לְכַת בְּאַרְחַ

ישרה

תו"א (א) ראה בראשית רבה כב, יג: (ב) ע"פ ישעיה נה ז: (ג) ע"פ בראשית ד טו: (ד) ירמיה לא
כא: (ה) איכה ה כא: (ו) ע"פ בראשית מט ד: (ז) תהלים עג ב (בשינוי): (ח) בראשית שם ט:
ט) ע"פ שם לח כא: (י) ע"פ שם כו: (כ) מלכים"א טז כט: (ל) איוב לד לו (בשינוי): (מ) ראה
מלכים"א כא כז"כט: (נ) משלי כח יג (בשינוי): (ס) ע"פ תהלים קמ ד: (ע) יונה א ב (בשינוי):
פ) ירמיה יא כ: (צ) תהלים סה ז:

יְשָׁרָה. מְשׁוּבוֹתֵינוּ אִם רַבּוּ בַּפֶּשַׁע וּסְרָרָה. נָא לְמַעַן
הַשִּׁיבֵנו עֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה בְּשׁוּרָה:
הוֹרִית דָּרְךְ תְּשׁוּבָה לְבַת הַשׁוֹבְבָה. בֵּין כֶּסֶה לְעֶשׂוֹר עָרִיךְ לְשׁוֹבָה.
הַשִּׁיבֵנו יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים וּסְלִיחָה לְפּוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמֹל. אֵל הוֹרִית לָנוּ לֹאמֹר שְׂדֵשׁ
עֲשָׂרָה, זָכַרְלָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, בְּחַוְדַּעַת לָעֵנּוּ
מִקְדָּם, בְּמֹו שְׁכַתּוֹב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עַמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא
יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵז וּפֶשַׁע
וְחַטָּאָה וְנִקְּחָה: ע"כ

וְסַלַּחַת לְעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתָּנוּ:
סַלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי הִטְאָנוּ. מַחֲלִלְנוּ מִלִּבֵּנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אָתָּה
אֲדָנִי טוֹב וְסַלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶיךָ:
כָּרַחֵם אָב עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
עַל־עַמְּךָ בְּרַכְתָּךְ סֶלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אֲדָם בַּטַּח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

אל

תו"א א) ע"פ ירמיה יד ז: ב) שם לא כא: ג) איכה ה כא: ד) ויקרא רבה כט, ו: ה) ראש השנה יז, א: ו) תהלים קג ו (בשינוי): ז) ראה ראש השנה יז, ב: ח) שמות לד ה: ט) שם וז: י) שם ט: כ) תהלים פו ה: ל) שם קג יג: מ) שם ג ט: נ) שם מו ח: ס) שם פד יג: ע) שם כ י:
הגהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער ה סעיף קז).
2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אֶל־תִּזְכְּרֵנוּ לְנוּ עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים, מִהֵר יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ
מָאֵד: הַטְּאוֹת נַעֲוִירֵנוּ | וּפְשָׁעֵינוּ אֶל־תִּזְכֹּר בְּחַסְדֶּךָ זְכַר־לְנוּ
אֶתְּךָ, לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה:

זְכַר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחַסְדֶּיךָ, כִּי מֵעוֹלָם הִמְחָה: זְכַרְנוּ יְהוָה בְּרִצּוֹן עַמְּךָ,
פָּקְדְנוּ בִישׁוּעָתֶךָ: זְכַר עֲדַתְךָ | קִנְיֹת, קָדָם גְּאֻלַּת שְׂבִיט
נִחְלַתְךָ, הַרְצִיוֹן זֶה | שְׂכַנְתָּ בוֹ: זְכוֹר יְהוָה חַבַּת יְרוּשָׁלַם, אֲהַבַת
צִיּוֹן אֶל־תִּשְׁכַּח לְנֶצַח: אֶתְּךָ תִּקּוּם תִּרְחַם צִיּוֹן, כִּי־עַתָּה לְחַנּוּנָה כִּי־בָא
מוֹעֵד: זְכַר יְהוָה | לְבָנֵי אֲדוּם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים עָרוּ | עָרוּ
עַד הַיּוֹסוּד בָּהֶ: זְכַר לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְלִישְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ
לָהֶם בְּךָ וּתְדַבֵּר אֱלֹהִים אֲרָבָה אֶת־זִרְעֶכֶם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
וְכִלְהָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵתֶן לְזִרְעֶכֶם וְנָחֳלוּ לְעָלָם: זְכַר
לְעֲבָדֶיךָ לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְלִיעֲקֹב, אֶל־תִּפְּסֵן אֶל־קִשֵׁי הָעַם הַזֶּה
וְאֶל־רִשְׁעוֹ וְאֶל־חַטָּאתוֹ: אֲלֵנָּה תִשֶׁת עָלֵינוּ חַטָּאת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
וְאֲשֶׁר חַטָּאנוּ: חַטָּאנוּ צוּרְנוּ סִלַּח־לְנוּ יוֹצֵרְנוּ:

זְכוֹר לָנוּ בְרִית אֲבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאָף
אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאָף אֶת־בְּרִיתִי אֲבְרָהָם אֲזַכֵּר וְהָאָרֶץ אֲזַכֵּר:
זְכוֹר לָנוּ בְרִית רֵאשׁוֹנִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית
רֵאשׁוֹנִים, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֶתְּךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהוֹיֹת
לָהֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ, וְאָף־גַּם־זֹאת
בְּהוֹיֹתְךָ בְּאֶרֶץ אִיבִיהֶם לְאִמָּאֶסְתִּים וְלֹא־גַעֲלִיתִים לְכַלְתֶּם לְהַפֵּר
בְּרִיתִי אִתְּךָ, כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם: הִשָּׁב שְׁבוֹתֵנוּ וּרְחַמְנוּ כְּמָה
שְׁכַתוֹב, וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־שְׁבוֹתְךָ וּרְחַמְךָ, וְשָׁב וּקְבַצְךָ
מִכְּלִי־הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: קַבֵּץ נִדְחֵינוּ כְּמָה
שְׁכַתוֹב, אִם־יְהִיֶּה נִדְחָךָ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם, מִשָּׁם יִקְבַּצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ: מַחֲה פְשָׁעֵינוּ כְּעַב וְכַעֲנָן כְּמָה שְׁכַתוֹב, מַחֲתִי כְּעַב
פְּשָׁעֶיךָ וְכַעֲנָן חַטָּאוֹתֶיךָ, שׁוֹבָה אֵלַי כִּי גֹאֲלִיתִיךָ: מַחֲה פְשָׁעֵינוּ
לְמַעַנְךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מַחֲה פְשָׁעֶיךָ לְמַעַנִּי
וְחַטָּאוֹתֶיךָ לֹא אֲזַכֵּר: הִלְבֵּן חַטָּאֵינוּ כְּשֶׁלֵּג וּכְצֹמֵר כְּמָה שְׁכַתוֹב,

לכו

תו"א (א) תהלים עט ח: (ב) שם כה ז (בשנינו'): (ג) שם ו: ד) שם קו ד (בשנינו'): (ה) שם עד ב:
(ו) שם עד יט: ז) שם קב יד: ח) שם קלו ז: ט) שמות לב יג: י) דברים ט כז: כ) במדבר
יב יא: ל) ויקרא כו מב: מ) שם מה: נ) שם מד: ס) דברים ל ג: ע) שם ד: פ) ישעיה מד
כב: צ) שם מג כה:

לְכוּנָא וְנוֹכַחָה יֹאמֵר יְהוָה, אִם־יְהִיו חַטָּאִיכֶם בְּשָׁנִים בְּשִׁלְגַי יִלְבִּינוּ, אִם־יֵאָדְמוּ כְּתוֹלַע בְּצִמְרֵי יְהוּדָי; זְרוּק עָלֵינוּ מִיַּם מְהוּרִים וּמְהוּרֵנוּ בְּמָה שְׁפָתוֹב, וְזָרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִיַּם מְהוּרִים וּמְהוּרָתֶם, מִכָּל טְמֵאֵיכֶם וּמִכָּל־גְּלוּלֵיכֶם אֲמַהֵר אֶתְכֶם: רַחֵם עָלֵינוּ וְאַל תִּשְׁחִיתֵנוּ בְּמָה שְׁפָתוֹב, כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא יִרְפָּךָ וְלֹא יִשְׁחִיתֶךָ, וְלֹא יִשְׁפַח אֶת־בְּרִית אַבְתֶּיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם: מוֹל אֶת־לִבְבֵנוּ לְאַהֲבָה אֶת־שִׁמְךָ בְּמָה שְׁפָתוֹב, וְכֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־לִבְבְּךָ וְאֶת־לִבְבֵנוּ וְרַעְךָ, לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ: הַמָּצֵא לָנוּ בְּבִקְשֵׁתֵנוּ בְּמָה שְׁפָתוֹב, וּבְקִשְׁתֶּם מִשָּׁם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִצָּאתָ, כִּי תִדְרָשֵׁנוּ בְּכָל־לִבְבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ: תִּבְיֵאֵנוּ אֶל־הֵר קִדְשְׁךָ וּשְׁמִחָנוּ בְּבֵית תְּפִלָּתֶךָ בְּמָה שְׁפָתוֹב, וְהִבְיֵאוּתִים אֶל־הֵר קִדְשֵׁי וּשְׁמִחָתִים בְּבֵית תְּפִלָּתִי, עוֹלֵתֶיחֶם וְזִבְחֵיחֶם לְרִצּוֹן עַל־מִזְבְּחִי, כִּי בֵיתִי בֵית־תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל־הַעַמִּים:

פותחין הארון ואומרים פסוק אחר פסוק, חזן וקהל, עד אל תעזבנו ולא עד בכלל:

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרִצּוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:

הַשִּׁיבֵנוּ יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יְמֵינוּ בְּקָדָם:
 אֲלֵת־שְׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קְדֻשְׁךָ אֶל־תִּקַּח מִמֶּנּוּ:
 אֲלֵת־שְׁלִיכֵנוּ לְעַת זְקֵנָה כְּכֹלֹת בָּחֵנוּ אֶל־תִּעְזֹבֵנוּ:
 אֶל־תִּעְזֹבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֶל־תִּרְחַק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְמוֹכָה וְיִרְאוּ שְׁנֵאֵינוּ וְיִבְשׂוּ כִּי־אִתָּה יְהוָה עֲזָרְתָנוּ וְנַחֲמָתֵנוּ: אֲמַרְינוּ הַאֲזִינָה | יְהוָה בִּינָה הִגִּינָנוּ: יְהוּ לְרִצּוֹן | אֲמַרְיִפִּינוּ וְהִגִּינוֹן לִבְנוּ לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ: כִּי־יִרְךָ יְהוָה הוֹחֲלֵנוּ, אִתָּה תִעַנֶּה אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ:

סוגרין הארון:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תָּבוֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ, וְאַל־תִּתְעַלֵּם מִתְחַנְתָּנוּ, שְׂאִין אָנוּ עֲזֵי פָנִים וְקָשֵׁי עַרְף, לֹא־מֵר לְפָנֶיךָ

ה'
 תו"א (א) ישעיה א יח: (ב) יחזקאל לו כה: (ג) דברים ד לא: (ד) שם ל ו: (ה) שם ד כט: (ו) ישעיה
 נו ז: (ז) איכה ה כא: (ח) תהלים נא יג (בשינוי): (ט) שם עא ט (בשינוי): (י) שם לח כב
 (בשינוי): (כ) שם פו יז (בשינוי): (ל) שם ה ב (בשינוי): (מ) שם יט טו (בשינוי): (נ) שם לח
 טז (בשינוי): (ס) שם פח ג (בשינוי): (ע) שם נה ב (בשינוי): (פ) ע"פ דברים כח ג: (צ) ע"פ
 שמות לד ט:
 הנהגות (1) כשאומרים סליחות באמצע סדר התפלה לא אומרים מכאן עד ואנחנו הרשענו לקמן
 בעמ' הבא (מנהגי הרבי - וראה עמ' 171).

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטְאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חָטְאנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בְּגַרְנוּ. גּוֹלְנוּ. דְּבַרְנוּ דְּפִי. הֶעֵוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. זָדְנוּ.
חִמְסְנוּ. מִפְּלָנוּ שֶׁקֶר. יַעֲצֵנוּ רָע. כּוֹזְבֵנוּ. לִצְנוּ.
מִרְדְּנוּ. נֹאצְנוּ. סָרְרְנוּ. עֵוִינוּ. פִּשְׁעֵנוּ. צָרְרְנוּ. קִשְׁנוּ עֵרְף.
רִשְׁעֵנוּ. שַׁחַתְנוּ. תַּעֲבֵנוּ. תַּעֲוִינוּ. תַּעֲתֵעֵנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוָה לָנוּ: וְאַתָּה צְדִיק עַל
כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, כִּי־אָמַת עֲשִׂיתָ וְאֲנַחְנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עֵם. בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשּׁוֹשׁ. הָוָה לִבְנוּ
בַּחֲטָאֵינוּ. הִחֲבַל אוֹוִינוּ. וּנְפָרַע פְּאָרְנוּ. זָבַל בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ.
חָרַב בַּעֲוִינֵנוּ. טִירַתְנוּ הִיְתָה לְשִׁמְהָ. יוֹפִי אֲדַמְתָּנוּ לְזָרִים. כַּחֲנוּ
לְנִכְרִים:

וְעַדִּין לֹא שָׁכְנוּ מִטְּעוֹתֵינוּ. הִיךְ נַעֲזִי פְּנֵינוּ וְנִקְשָׁה עֲרַפְנוּ, לֹא־מֵר
לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא
חָטְאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חָטְאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשִׂקוּ עִמְלָנוּ. מִמִּשְׁדָּ וּמִמּוֹרֵט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עָלֵם עֲלֵינוּ.
סָבְלָנוּ עַל שִׁכְמֵנוּ. עֲבָדִים מְשָׁלוּ בָנוּ. פָּרַק אֵין מִיָּדֵם.
צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאוּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמֵךָ מִמֶּנּוּ בַּעֲוִינֵנוּ.
שָׁכְנוּ מֵאַחֲרֶיךָ. תַּעֲוִינוּ וְאַבְדְּנוּ:

מִשִּׁיחַ צְדָקָה אָמַר לְפָנֶיךָ, לְשִׁיאוֹת מִי־יָבִין, מִנְּסֻתְרוֹת נִקְנִי: נִקְנֵנוּ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִכָּל־פִּשְׁעֵינוּ וּמִחַרְנוּ מִכָּל־טְמֵאוֹתֵינוּ,
וְזָרוּק עֲלֵינוּ מִים טְהוֹרִים וּמִחַרְנוּ, כַּפְּתוֹב עַל־יַד נְבִיאֶךָ, וְזָרוּקְתִי
עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וּמִחַרְתֶּם, מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־נִגְלוֹלֵיכֶם
אֲטַהֵר אֶתְכֶם:

דניאל

תו"א (א) יומא פז, ב (בשינוי): ב (תהלים קו: 1 ג) שם (בשינוי): ד) ע"פ שם קיט סט: ה) ע"פ שם לט: ו) איוב לג כז (בשינוי): ז) נחמיה ט לג: ח) ע"פ ישעיה כד יא: ט) איכה ה יז (בשינוי): י) ע"פ מלכים"א ח יג: כ) ע"פ תהלים סט כו: ל) ע"פ ישעיה יח ז: מ) איכה שם ח: נ) ע"פ שמואל"א טו יא: ס) תהלים יט יג: ע) יחזקאל לו כה: ההגהות 1) יכה על הלב (מנהגי הרבי). 2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי סדר האי"ב (מנהגי הרבי).

דניאל איש־חמדות שוע לפניך, הטה אלהי | אונך ושמע, פקח
עיניך וראה שממתינו, והעיר אשר־נקרא שמך עליה,
כי | לא על־צדקותינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, כי על־רחמיך
הרבים: אדני | שמעה, אדני | סלחה, אדני הקשיבה ועשה,
אלי־תאחר, למענך אלהי, בישמך נקרא על־עירך ועל־עמך:

עזרא הסופר אמר לפניך, אלהי, בשתי ונכלמתי להרים אלהי פני
אליך כי עונתינו רבו למעלה ראש ואשמתנו גדלה עד
לשמים: זאתה אלוה סליחות חנון ורחום ארך־אפים ורחימך ולא
עזבתם: אל תעזבו אבינו ואל תטושנו בוראנו, ואל תזניחנו יוצרנו
ואל תעש עמנו כלה כחטאתינו, וקים לנו יהוה אלהינו את־הדבר
שהבטחתנו בקבלה עלידי ירמיהו חונך. כאמור, בימים ההם
ובעת ההיא נאם־יהוה יבקש את־עון ישראל ואיננו ואת־חטאת
יהודה ולא תמצאנה כי אסלח לאשר אשאר: עמך ונחלתך רעבי
טובך צמאי חסדך תאבי ישעה. יפירו וידעו כי ליהוה אלהינו
הרחמים והסליחות:

אל רחום שמך. אל חנון שמך. בנו נקרא שמך. יהוה עשה
למען שמך: עשה למען אמתך. עשה למען בריתך.
עשה למען גדלך ותפארתך. עשה למען דתך. עשה למען
הודך. עשה למען ועודך. עשה למען זכרך. עשה למען
חסדך. עשה למען טובך. עשה למען יחודך. עשה למען
כבודך. עשה למען מודך. עשה למען מלכותך. עשה למען
נצחך. עשה למען סודך. עשה למען עזך. עשה למען פארך.
עשה למען צדקתך. עשה למען קדשתך. עשה למען רחמיך
הרבים. עשה למען שבינתך. עשה למען תהלתך. עשה
למען אוהביך שוכני עפר. עשה למען אברהם יצחק ויעקב.
עשה למען משה ואהרן. עשה למען דוד ושלמה. עשה למען
ירושלם עיר קדשך. עשה למען ציון משכן כבודך. עשה

למען

תו"א (א) דניאל י' י"א: (ב) שם ט יח"ט: (ג) עזרא ט' ו: (ד) נחמיה ט' יז: (ה) ירמיה נ' כ: (ו) דברים
ט' כו: (ז) דניאל שם ט (בשינוי): (ח) ע"פ שמות לד' ו: (ט) ירמיה יד' ז: (י) ישעיה כו' יט:
(כ) ע"פ דניאל שם טז. כד: (ל) תהלים כו' ח:
הגהגות (ו) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמתך. בריתך, וכן בכלום.

לְמַעַן שְׁמֹמֹת הַיְכָלְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן הַרְיִסוֹת מִזְבְּחֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן הַרוּגִים עַל שֵׁם קְדוֹשְׁךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מְבוּחִים עַל יְחִוְדְּךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאֵי בָּאֵשׁ וּבַמִּים עַל קְדוּשׁ שְׁמֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יוֹנְקֵי שָׂדִים שְׁלֵא חָטְאוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן גְּמוּלֵי חֶלֶב שְׁלֵא פָשְׁעוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא לְמַעַנְנוּ. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ בּוֹרְאֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דּוֹרְשָׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ הָאֵל הַנְּאֻמָּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ וְתִיק וְחָסִיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ וְיֵשֶׁר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חַי וְקַיִם עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ טוֹב וּמְטִיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יִצָּר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹבֵשׁ בְּעַסִּים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לּוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נוֹרָא וְנִשְׁגָב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ סוֹלֵחַ וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עוֹנֶה בְּעַת צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹדֶה וּמַצִּיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צְדִיק וְיֵשֶׁר עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ קְרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָשֶׁה לְבָעוֹס עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַךְ לְרַצוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ שׁוֹמֵעַ אֶל-אֲבִיוֹנִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ תוֹמֵךְ תְּמִימִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרְהָם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פֶחֶד יִצְחָק עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עוֹרֵת הַשְּׂבָטִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְשֻׁבַּב אִמָּהוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עוֹנֶה בְּעַת רָצוֹן עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִי יְתוּמִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דִין אֱלֹמֹת עֲנֵנוּ:

מי

תו"א א) ע"פ יואל ב טז: ב) ע"פ ישעיה כח ט: ג) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: ד) מלכים"א יח לו (בשנינוי): ה) ישעיה סג טז: ו) ע"פ שם מג א: ז) שם מז ד: ח) דברים ז ט: ט) ע"פ איוב ח ו: י) דניאל ו כז (בשנינוי): כ) תהלים קיט סח (בשנינוי): ל) ע"פ שם קג יד: מ) ראה ברכות ז, א: נ) ע"פ ישעיה נט יז: ס) אבות ג, א: ע) ע"פ דברים שם כא: פ) ע"פ ישעיה לג ה: צ) ירושלמי ברכות ד, ג: ק) דברים לב ד: ר) ע"פ תהלים קמה יח: ש) ע"פ אבות ה, יא: ת) שמות לד ו: א) תהלים סט לד: ב) דברים כו ז: ג) בראשית כו כד: ד) ע"פ שם לא מב: ה) שם מט כד: ו) ע"פ ישעיה מט ח: ז) תהלים סח ו:

הנהגות 1) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי, עמ' כח).

מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרֶה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
 לְיִצְחָק בְּנוֹ בְּשַׁנְעָקָד עַל־גְּבֵי הַמּוֹבָח הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
 לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים
 הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַבּוֹתֵינוּ עַל־יַם־סוּף הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי
 שֶׁעָנָה לְמֹשֶׁה בְּחֹרֵב הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַהֲרֹן בְּמַחֲתֶה
 הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ.
 מִי שֶׁעָנָה לְיִהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְשִׁמְשׁוֹן
 בְּמַצְפָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִירוּשָׁלַם הוּא
 יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַלְהֵינוּ בְּהַר הַפְּרָמֶל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
 לְאַלְיָשֻׁעַ בִּירוּחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַדְּגָה הוּא
 יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי
 שֶׁעָנָה לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂאֵל וְעוֹרִיָּה בְּתוֹךְ כְּבֹשֶׁת הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ.
 מִי שֶׁעָנָה לְדָנְיָאֵל בְּגּוֹב אַרְיוֹת הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְמַרְדְּכַי
 וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְעִזְרָא בְּגוּלָה
 הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְכִלְיָה־צַדִּיקִים וְתַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים
 וְהַיִּשְׂרָיִם הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֱלֹהֵי צַרְלֵי מֵאֵד נִפְלְה־נָא בְּיַד־יְהוָה כִּי־רַבִּים רַחֲמוֹ וּבְיַד־אֲדָם
 אֶל־אֶפְלָה:

(אין נופלים על פניהם)

רַחֲמוּ וְחַנּוּן חַטָּאתֵי לִפְנֵיהֶ. יְהוָה מְלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל
 תַּחֲנוּנַי: יְהוָה אֱלֹהֵי־בְּאִפְקַי תּוֹכִיחֵנִי וְאֶל־בְּחַמְתְּךָ תִּסְרְנֵנִי: חַנּוּן
 יְהוָה כִּי אֶמְלֵל אָנִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהַלּוּ עַצְמִי: וּנְפֹשֵׁי נִבְהַלְהוּ
 מֵאֵד וְאַתָּה יְהוָה עַד־מָתַי: שׁוּבָה יְהוָה חַלְצֵה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן
 חַסְדְּךָ: כִּי אֵין בְּמֹות וּזְכָרְךָ בְּשִׂאוֹר מִי יוֹדֶה־לְךָ: יַנְעֵתִי | בְּאַנְחָתִי,
 אֲשַׁחֲהָ בְּכִלְיָה־לִּילָה מִפְּתֵי בְּדַמְעָתִי עַרְשֵׁי אִמְסָה: עֲשִׂיָּה מִכַּעַם עֵינַי
 עֲתַקָּה בְּכִלְיָצוֹרְרֵי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כִלְפַעְלֵי אֹן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי:
 שְׁמַע יְהוָה תַּחֲנִנָתִי יְהוָה תַּפְּלֵתִי יִקָּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהַלּוּ מֵאֵד כִּלְיָאֵבֵי
 יִשְׁבוּ יִבְשׁוּ רַגְעַ:

מחי

תו"א א) ע"פ תענית טו, א: ב) דברים רבה ב, יא: ג) ראה דברים ט יט: ד) ראה סנהדרין פב,
 ב: ה) מלכים"ב ב כא"כב: ו) שם כ ב"י: ז) ראה דניאל ג כו"כז: ח) שם ו יז"כה:
 ט) שמואל"ב כד יד: י) שמות לד ו: כ) ירושלמי ברכות א, ה: ל) תהלים ו ב"א:
 הגהגות 1) כשאומרים סליחות באמצע סדר התפלה לא אומרים מויאמר עד יבושו רגע (מנהגי הרבי
 - וראה עמ' 171).

מַחֵי וּמְסִי, מְמִית וּמְחַיֶּה. מְסִיק מִן שְׂאוֹל לְחַיֵּי עֲלְמָא. בְּרָא
בַד חֲטִי אֲבוּהֵי לְקִיָּה. אֲבוּהֵי דְחַיִּים אֲסִי לְכַאֲבִיָּה: עֲבָדָא
דְּמָרִיד נְפִיק בְּקוֹלָר. מְרִיָּה תְּאִיב וְתַפִּיר קוֹלְרִיָּה: בְּרָךְ בּוֹכְרָךְ
אֲנִי וְחֲטִינִי קַמְךָ. הָא רְוֵי נַפְשִׁין בְּגִידֵין מְרָרִין. עֲבָדְךָ אֲנִי
וּמְרֻדְנִי קַמְךָ. הָא בְּבוֹתָא. הָא בְּשַׁבְּיָא. הָא בְּמַלְקוּתָא. בְּמַטּוֹ
מְנָךְ בְּרַחֲמֵךְ דְּנַפְיִשִׁין. אֲסִי לְכַאֲבִין דְּתַקּוּף עֲלֵיךָ. עַד דְּלֹא נְהִי
נְמִירָא בְּשַׁבְּיָא:

מְבַנְיִסֵי רַחֲמִים. הַבְּנִיסוּ רַחֲמִינוּ. לְפָנֵי בְּעַל הַרְחָמִים: מְשַׁמְעֵי
תַּפְלָה. הַשְּׁמִיעוּ תַּפְלָתְנוּ. לְפָנֵי שְׁוֹמַע תַּפְלָה: מְשַׁמְעֵי
צַעֲקָה. הַשְּׁמִיעוּ צַעֲקָתְנוּ. לְפָנֵי שְׁוֹמַע צַעֲקָה: מְבַנְיִסֵי דְמַעָה. הַבְּנִיסוּ
דְּמַעוֹתֵינוּ לְפָנֵי מַלְכָךְ מִתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְּׁתַדְּלוּ וְהַרְבּוּ תַחֲנוּנָה
וּבְקִשָּׁה. לְפָנֵי מַלְכָךְ אַל רָם וְנִשְׂא: הַזְכִּירוּ לְפָנֵינוּ. הַשְּׁמִיעוּ לְפָנֵינוּ
תְּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עִפְרָיִם. יִזְכּוֹר אֶהְבֶּתֶם וַיִּחַיָּה
וְרַעַם שֶׁלֹּא תֵאָבֵד שְׂאֵרֵי תַּעֲרִית יַעֲקֹב. כִּי צִאֵן רוּעָה נֶאֱמַן הָיָה
לְחַרְפָּה. יִשְׂרָאֵל גְּזוּי אֶחָד לְמִשְׁלַל וְלִשְׁנִינָה. מַהֲרָה עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.
וּפְדֵנוּ מִכַּל-גְּזוּרוֹת קָשׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֵיךְ הַרְבִּים מִשִּׁיחַ
צַדִּיק וְעַמְּךָ:

מָרְן דְּבִשְׁמַיָא. לָךְ מִתְחַנְנִין. כְּבֵר שַׁבְּיָא. דְּמִתְחַנְנִין לְשַׁבּוּיָה. בְּלִהוֹן
בְּנֵי שַׁבְּיָא. בְּכַסְפָּא מִתְפָּרְקִין. וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבְתַחֲנוּנֵי.
הֵב לָן שְׂאֵלְתֵינוּ וּבַעוֹתֵינוּ דְּלֹא נְהִדֵר רִיקָם מִן קַדְמְךָ:

מָרְן דְּבִשְׁמַיָא. לָךְ מִתְחַנְנִין. כְּעֲבָדָא דְּמִתְחַנְנִין לְמְרִיָּה. עֲשִׂיקוּ אֲנִי
וּבְחֲשׂוֹכָא שְׂרִינִי. מְרִירִין נַפְשִׁין מִעַקְתֵינוּ דְּנַפְיִשִׁין. חִילָא לֵית
בְּן לְרַצִּינְךָ מָרְן. עֲבִיד בְּדִיל קִימָא דְּגִזְרָתְךָ עִם אֲבִהֲתָנָא:

שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל, שׁוֹמֵר שְׂאֵרֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֵאָבֵד יִשְׂרָאֵל,
הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שׁוֹמֵר גְּזוּי אֶחָד, שׁוֹמֵר שְׂאֵרֵי עַם-אֶחָד, וְאֵל יֵאָבֵד גְּזוּי אֶחָד,
הַמְיַחֲדִים שְׁמֶךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה | אֶחָד:

שומר

תו"א א) שמואל-א ב: ו; ב) תרגום יונתן עה"פ שמות ד כב: ג) קהלת רבה ז, טו: ד) ברכות כח,
ב: ה) תענית טו, א: ו) ישעיה נז טו: ז) ע"פ אבות ו, ט: ח) ישעיה כו יט: ט) מיכה ה
ז: י) אסתר רבה ז, יג: כ) ע"פ ירמיה כד ט: ל) שמואל-ב ז כג: מ) ירמיה שם: נ) תהלים
קכא ד: ס) ירמיה לא ו: ע) דברים ו ד: פ) אסתר ג ח:

שומר גוי קדוש, שמור שארית עם קדוש, ואל יאבד גוי קדוש, המשלשים בשלש קדושות לקדוש:
מתרצה ברחמים, ומתפיים בתחנונים, התרצה והתפיים לדור עני,
כי אין עוזר:

אבינו מלפנו אבינו אתה: אבינו מלפנו אין לנו מלך אלא אתה:
אבינו מלפנו רחם עלינו: אבינו מלפנו חננו ועננו כי אין בנו מעשים עשה עמנו צדקה וחסד למען שמך הגדול והושיענו:

ואנחנו לא נדע מהנעשה, כי עליך עינינו: זכר רחמיה יהוה וחסדיה, כי מעולם המה: יהי חסדך יהוה עלינו, כאשר יחלנו לך: אל תזכר לנו עונות ראשונים, מהר יקדמונו רחמיה, כי דלוננו מאד: חננו יהוה חננו, בירב שבענו בון: ברנו רחם תזפור: ברנו עקדה תזפור: ברנו תמימות תזפור: ברנו אהבה תזפור: יהוה הושיעה, המלך יעננו ביום קראנו: כיהוא ידע יצרנו, זכור כיעפר אנחנו: עזרנו אלהי ישענו על דבר כבוד שמך, והצילנו וכפר על חטאתינו למען שמך:

ותגדל ויתקדש שמה רבא. אמן: בעלמא די ברא ברעותה וימליך מלכותה, ויצמח פורקנה ויקרב משיחה. אמן: וביומיו ובחיי דכל בית ישראל, בעגלא ובזמן קריב, ואמרו אמן: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא: יתברך וישתבח ויתפאר ויתרום ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקודשא ברך

תו"א א) ע"פ שמות יט ו: ב) דברים ז ו: ג) רי"ף תענית ו, א: ד) תענית כה, ב: ה) דברי הימים ב כ יב: ו) תהלים כה ו: ז) שם לג כב: ח) שם עט ח: ט) שם קכג ג: י) חבקוק ג ב: כ) תהלים כ י: ל) שם קג יד: מ) שם עט ט:
הנהגות 1) כשאוברים סליחות באמצע סדר התפלה אומרים "אבינו מלכנו הארוך" ובסיום חצי קדיש (מנהגי הרבי - וראה עמ' 171).
2) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר) וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן (ספר המנהגים, עמ' 6).

בְּרִיךְ הוּא. אָמֵן: לְעֵלָּא מִן כָּל-בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תִּשְׁבַּחְתָּא וְנִחְמְתָא,

דְּאָמְרִין בְּעֵלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן:

תִּתְקַבֵּל צְלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן דְּכָל-בֵּית יִשְׂרָאֵל, קָדָם אֲבוּהוֹן דִּי

בְּשָׁמַיָא, וְאָמְרוּ אָמֵן:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שָׁמַיָא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל-יִשְׂרָאֵל,

וְאָמְרוּ אָמֵן:

עֲשֵׂה הַשְּׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל-יִשְׂרָאֵל,

וְאָמְרוּ אָמֵן:

תו"א (א) איוב כה ב (בשינוי):

הנהגות (1) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל - הרכנת הראש במקצת (ספר המנהגים, עמ' 6).

(2) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה השלום של קדיש: עושה - לימין המתפלל.

השלום - לשמאל המתפלל. במדומיו - באמצע, וזוקף ראשו הוא .. אמן - באמצע

(מנהגי הרבי).

ליקוט טעמים ומקורות

מכ"ק אדמו"ר מנחם מענדל זי"ע שניאורסאהן מליובאוויטש

הי' דוד יודע שעתיד ביהמ"ק להיות חרב והקרבנות יהיו בטלין והי' מצטער על ישראל במה יהי' כפרה לעונותיהן ואמר הקב"ה לדוד בשעה שהצרות באות על ישראל בעונותיהן יעמדו לפני יחד באגודה אחת ויתודו על עונותיהם לפני ויאמרו לפני סדר סליחה ואני אענה אותם. ובמה גילה אותו הקב"ה זאת . . בפסוק ויעבור ה' על פניו ויקרא וגו' מלמד שירד הקב"ה מן ערפל שלו כש"ץ שמתעטף בטליתו ועובר לפני התיבה וגילה לו למשה סדר סליחה (אלי' זוטא פכ"ג).

הסליחות: נתקנו על סדר התפלה: הפסוקים שקודם הסליחות הם כנגד פסוד"ו, הסליחות עם הי"ג מדות שאומרים בין כאו"א — במקום תפלת י"ח. ואח"כ וידוי, ואנחנו לא נדע, קדיש תקבל — כמו אחר גמר תפלות כל השנה (לבוש לאו"ח ר"ס תקפ"א).

י"א דאם מתפללים תיכף לאחר הסליחות אין לומר תקבל אחר הסליחות לבד בסליחות ער"ה (א"א להגה"צ מבוטשאטש). אבל דעת יחיד הוא. ובכ"מ שראיתי — נוהגין שאומרים תקבל אחרי שחרית ביום שיש בו מוסף, אחרי כל תפלה ותפלה ביוהכ"פ — מוכיח צדקת המנהג. ומובן שאינו דומה לכשאומרים סליחות באמצע התפלה שאז אין להפסיק באמירת תקבל. ואפילו לדידי' — לבישת הטו"ת, ע"י מקצתן עכ"פ, הפסק הוא.

סדר הסליחות: לקודם ר"ה — שהורה כ"ק מו"ח אדמו"ר — הוא מתאים להסדר במחזור כל בו, ולמנהג ליטא רייסין זאמוט (בשינוים קלים).

אשרי: בו מתחיל לעולם, מפני שהוא תהלה ושבח גדול להש"י (לבוש שם). וי"א מפני שהוא ראש לפסד"ו (שכנגדם נתקנו פסוקי הסליחות), ועוד מפני שקודם כל תפלה אומרים אשרי וקדיש אחריו (ליקוטי מהרי"ח). — וראה ברכות ד, ב. זח"ג קיט, סע"ב. שם רכו, ב. פיה"מ להצ"צ ח"ב עה"פ תהלה לדוד (נדפס ג"כ במילואים לתהלים אהל יוסף יצחק — השלם).

לך ה' הצדקה כו' שומע תפלה: נמצא כבר בסידור ר"ע גאון¹ ובמחזור ויטרי, אף כי בשנויים. סדר הפסוקים דשומע תפלה כאן — כמו במחזור חב"ד (בערבית יוהכ"פ).

הנשמה לך: הש"ץ מתחיל בקול רם (מטה אפרים סתקפ"א סי"ח).

סלח לנו . . עונינו: נמצא בתחלת כל הסליחות (גם בה"ב כו') כהקדמה לא"ל ארך אפים².

אלקינו וא"א: כשמתחילין סליחה אומרים אלקינו וא"א חוץ מסליחה המתחלת בשם (מג"א סו"ס תקפ"א), אבל בסליחה המתחלת אדון אומרים או"א (א"א להגה"צ מבוטשאטש). — ראה לקו"ת דברים סג, רע"א.

(1) אלא שמנהגו לומר סליחות רק בימים שבין ר"ה ויוהכ"פ.

(2) בסידור תו"א בסליחות לשני קמא נדפס זה שלא במקומו וצ"ל בראש העמוד. וכדמוכח גם מסליחות לחמישי ושני תנינא שם.

איך נפתח פה: פתיחה (ענינה — כשמה). מיוסד ע"ס א"ב ובסופו חתום — בנימין.

(בסליחות שלפני ר"ה) אין אומרים פתיחה כ"א ביום ראשון ובער"ה (מנהגים. לבוש שם).

פורכי כו' "לבל"': שינוי מחמת הצענוזאר. וי"ג: למת. לעץ.

רצוצים במה אתם: ג"א: רצוצים בגלות ובך.

ותקשיב מנו מאמר: מ"ם שלישית נקודה קמ"ץ. וכמוש"כ בסידור. וכן ביום ב', ג', כו'.

אבד חסיד: על פסוקים אלו נתיסדה הסליחה שלאחריהם. וכן להלן³. וא"כ עדיפי ממנה שנאמרו ברוה"ק ולא תקנת חכמים ונביאים, ויש להמשיך בהם כמו בהסליחה (מחצה"ש ר"ס סח ע"פ ס"ח סרג"ו).

והוא .. מכל (בחול"ם ולא בקמ"ץ) עונותיו: וכן ביום ב' ג' וכו'.

אין מי יקרא: סליחה (ענינה — כשמה) ע"ס א"ב כפול ובסופו חתום — שלמה.

אל מלך .. ומתנהג: כן הוא בזה"ג רכה, א. תקו"ז חדש קיא, ג. בכתהאריז"ל.

תבוא לפניך: סליחה ע"פ תשר"ק כפול וחתום — שלמה הקטן והצעיר יחי.

במוצאי מנוחה: ע"ס א"ב. פזמון (הדבר שחוזרין לאומרו פעמים רבות, וכן הפזמון שחוזר על כל בית ובית. וי"א לשון צעקה. וי"א פזונות ונדיבות, אשר אותם אנו מבקשים. וי"א ר"ת: פיוט זה מהדרין — כי מחזירים דבור הראשון⁴, וגם מסיימים בו בין כל פרק ופרק⁵).

אל תזכר: כי אחרי הסליחות אומרים זכרונות, וידוי, א"ל רחום, ענגו, תחנון, מחי ומסי, מכניסי רחמים, שומר ישראל, ואנחנו, ק"ש (מנהגים. לבוש שם).

שמע קולנו: סדר הפסוקים כמו בסי' תו"א ובמחזור חב"ד.

פסוק אחר פסוק עד אל תעזבנו ולא עד בכלל (מטה אפרים סתקפ"א סי"ח).

אלקינו .. אשמנו: ראה לקו"ת דברים סג, רע"א.

אשמנו מכל עם: ע"ס א"ב. סידור רע"ג.

אל רחום שמך: ע"ס א"ב. סידור רע"ג (בשינוים).

ענגו ה' ענגו: ע"ס א"ב. הסדר כמו בסי' תו"א ומחזור חב"ד.

מי שענה לאברהם: מיוסד על המשנה תענית ב, ד. סידור רע"ג — בארמית.

מכניסי רחמים: סידור רע"ג. עד"ז — גם בתשו' לרב שרירא גאון (זכרון לראשונים סי' שע"ג)⁶.

3) ועפ"ז צ"ע טעם הוראת כ"ק מו"ח אדמו"ר לומר בהתחלת הסליחות דכל יום אבד חסיד אף שהסליחות שונות.

4) עפ"ז נדפס ב"סליחות ע"פ מנהג חב"ד" (הוצאת קה"ת) בכל הפזמונים — לחזור לבסוף את החרוז הראשון. ובסליחות ומחזורים הנדפסים — שינוי מאחד לחברו, יש מחזרים חרוז הא' בפזמונים פ' ויש באחרים. וכנראה מהשוואה, אפילו שטחית, שלא שם לבו לזה כלל לא הבחור הזעזער ולא העומד על גביו. וברובם המכריע של סליחות הנדפסות — חוזרים חלק מחרוזת הראשון בין חרוז לחברו.

5) ראה בזה: שו"ת ר"י אבן מיגאש סי' ר"ד. תשבי. ערוך השלם מע' פזמון. פרמ"ג פתיחה לאו"ח אגרת שני'. נמוקי הגר"ב באוצר התפלות ח"ב ע' קכד.

6) שקו"ט אם לאומרו בשו"ת יודא יעלה (לר"י אסאד) ח"א סכ"א: בשו"ת שמש צדקה האו"ח כ"ג כ"ד מראה פנים לכל צד. חת"ס או"ח קס"ו. ענפים לעיקרים ב', כח. מו"נ ג, ג. שבלי הלקט

מחי ומסי .. מרן דבשמיא .. כבר שביא .. כעבדא: סידור רע"ג.
 אם עונינו: שליחה. ע"ס א"ב. חתום — שלמה הקטן יחי.
 אויתיך קויתיך: שליחה. ע"ס א"ב. חתום — אלי' בר שמעיה חזק ואמץ.
 ישראל נושע: פזמון. ר"ת החרוזים — שפטי'.
 בקדיש (ע' 30) — צ"ל: הוא. לעילא מכל. ואין אומרים "ולעילא" (וכמו ביום א'),
 וכן צ"ל בכל הימים*.
 אין כמדת בשר: שליחה. ע"ס א"ב כפול.
 אני יום אירא: שליחה. ע"ס א"ב. חתום — שלמה הקטן יגדל בתורה.
 חשך השאר מלכת גם בבית הבד — כצ"ל.
 מלאכי רחמים: פזמון. המחבר מרומז בהחרוזים — שמואל (כל אות ד"פ) כהן
 יחי.
 אני קראתיך: שליחה. ע"ס א"ב. חתום — שמעון בר יצחק חזק ואמץ.
 אי' כל נפלאותיך: שליחה. ע"ס א"ב כפול. חתום — גרשם בר יהודה [ר'
 גרשם מאור הגולה].
 באות הס' נ"א: להמיר באמנת נוצר.
 חוקר הכל: פזמון. ר"ת החרוזים — יצחק(ק). נ"א: ואת מלכותה תעקר, אבל
 ממה שיש אומרים הפזמון בסליחות דפ' בשלח משמע כגרסא ואת עמלק
 תעקר.
 ישראל עמך תחנה: שליחה. ר"ת החרוזים. יצחק הקטן ברבי מאיר חזק ואמץ
 [הריב"ם בעל התוס'].
 אלפים בישראל: שליחה. ע"ס א"ב.
 ישמיענו סלחתי: פזמון. ר"ת החרוזים: שלמה ברבי שמואל ברבי יואל חזק.
 אקרא בשמך: שליחה. ע"ס א"ב. חתום — אלי' בר שמעי' חזק ואמץ.
 אי' קנאתך: שליחה. ע"ס א"ב.
 יושב בסתר: פזמון. שם המחבר מרומז בראשי החרוזים — יצחק חזק.
 בתולת בת יהודה: שליחה. ר"ת החרוזים: בנימין בר זרח.
 אפס הוד: שליחה. ע"ס א"ב. חתום — אלי' בר שמעי' חזק.
 אם עונינו: פזמון. ע"ס א"ב כפול. חתום — שלמה הקטן. — נ"א בסופו
 במקום הקושט טינא — הקש טנא. פי' שתשוה כל הפירות הנמצאים
 בטנא.
 ה' אלפי הצבאות: פתיחה. ע"ס א"ב כפול. חתום — שלמה בר יצחק [רש"י].
 איכבה אפצה פה: שליחה. ע"ס א"ב. חתום — אלי' בר שמעי' חזק.
 אדון מועד: שליחה. ע"ס א"ב, גג"ד וכו'.
 מרובים צרכי עמך: סיום הנ"ל. חתום — יוסף בר יצחק.

ובתניא רבנא לר' יחיאל הל' ר"ה מסתייע מסנה' עה"פ היערוך שועך לא בצר. ראה ג"כ מבוא
 לסידור אוצר התפלות פ"ג. ובשרש מצות התפלה להצ"צ פ"ז מביא מהק"נ ספ"ק דר"ה. אבל בהגהותיו
 לד"ה נ"ח (שבתו"א) פ"ג שנכתבו לאחר שכתב שרש מצות התפלה מסיק וז"ל: הענין כי אין
 הפי' שמבקשין מהם דבר ח"ו — רק להיות בבחי' שליח להוליך השפע מלמעלה למטה וכן הן
 מעלין התפלות כאמרם בגמרא ובוהר פ' שמות כו'. עכ"ל.

(* בהוצאה זו נתקן. המו"ל.

אנא עוררה: סליחה. ע"ס א"ב כפול ופשוט. חתום — שלמה חזק ואמץ.
צ"ל: טלטלוא זרים זדים מרעים בארץ .. בוקקים טהרה בטומאה להמיר
 ולהצוני דוחקים .. כבודך מביט לסקור.
א"ל אמונה: שלישי (כל חרוז בן שלש טורים) ע"ס א"ב.
חיים ארוכים: ע"ס א"ב. שלמונית (לנגנה בניגון הפיוט הידוע אז והמתחיל
 שלמונית. וי"א ע"ש שמשלמת העינים ומבארת אותם בשלמות. ועדיין
 צ"ע).

מ"ך אחד: שלמונית ע"ס א"ב.
אדון בפקדך: שני (כל חרוז בן שני טורים) ע"ס א"ב. חתום — יצחק הכהן החבר
 חזק ואמץ.

אדון בשפטך: שני ע"ס א"ת ב"ש. חתום — אלי' בר שמעי' חזק.
י"ג מדות: שלמונית ע"ס א"ב (בתיבות אשר לאחר תיבות: אם, נכונה). וכנראה
 שאלו המדפיסים שחששו לאמירת מכניסי רחמים שינו בכאן והדפיסו
 אבקש במקום בקש, אלחש במקום לחש ועוד שינוים. ועי"ז אין גם הא"ב
 בשלימותו. והבאים אחריהם לא שמו לב לזה. — י"א אשר שם המחבר
 מסומן בחרוז הראשון שלש עשרה כו' — שלמה בן מנחם חזק. — וגם בזה
 שינו המדפיסים אחלה במקום חלי. ולולא דמסתפינא הייתי אומר ע"פ
 הג"ל ובשים לב אשר כנראה סדר הא"ב הוא: אבב, גדד וכו', אשר כצ"ל:
 חלי פני, בקש רחמים, בטל מהם, אותם להסתירה, והתחנן לו בפצח
 ושפכי כמים, אותם ממחץ, לחש על עמי בערך לבך שפכי פני, נכונה נועם,
 תבקש נורא מרום, נכונה עין שא למרומים, צפצף קול, להושיע רוני
 קומי בלילה. אם שבו אמנם כלם, תעשה אדון.

ובכן יהי רצון מלפניך: (כצ"ל, ולא לפניך) לר' סעדי' גאון.
אז טרם נמתחו: פתיחה ע"ס א"ב. חתום — שלמה ברבי יצחק [רש"י].
את ה' בהמצאו: סליחה. ע"ס א"ב. חתום — אלי' בר שמעי' חזק. ג"א בסופה:
 שמע י"ה, והחתימה מוכיחה כן.

אבלה נפשי: סליחה. ע"ס א"ב. — י"א שהיא לרס"ג. ג"א בתחלתה: נשרף ביד
 הארי.

אמנת מאז: סליחה. ע"ס א"ב. חתום — בנימין.
אורך ואמתך: שלישי ע"ס א"ב משולש. חתום — שמעון. ג"א בסופה: עוז
 נצח יעטה — והחתימה מוכיחה כן. כי גאל ה', צ"ל: כי פדה ה'.

תשוב תרחמנו: שלמונית ע"ס תשר"ק. חתום שלמה.
אם אפס: עקדה (ע"ש תוכנה). ר"ת החרוזים: אפרים בר רב יצחק חזק.
הורית דרך תשובה: פזמון ע"ס א"ב. חתום — בנימין. ג"א בתחלתה — המתחת
 ערץ ויסודי.